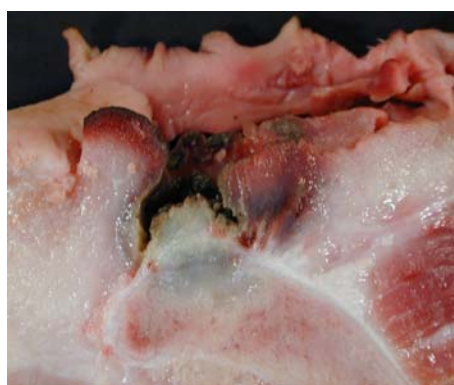

Det Veterinære Sundhedsråds årsberetning for 2002

So med grad 4 skuldarsår på slagtegangen.

Skuldarsår grad 3, læsion som indrager subkutis med voldsom granulationsvævsdannelse. I såret ses massiv granulationsvævsdannelse. Tuber spina scapulae er inddraget med fibrosering i området, som vender mod ulcerationen. Det cirkulære sår havde en diameter på 5,5 cm. Ved grad 4 skuldarsår er der blotlagt skulderknogle/knoglenydannelse.

Ovennævnte billeder er en del af baggrundsmaterialet, som lå til grund for Rådets udtalelse af 18. november 2003 vedrørende skuldarsår hos søer.

Foto venligst udlånt af Professor Henrik Elvang Jensen, KVL.

Ansvarshavende for redaktionen: Lissi Vestergaard Karlsen

MINISTERIET FOR FAMILIE-
OG FORBRUGERANLIGGENDER
Fødevarestyrelsen

Det Veterinære Sundhedsråds årsberetning for 2002

1. udgave, 1. oplag december 2004
Copyright: Fødevarestyrelsen
Id-nummer 2004092

Denne publikation findes kun elektronisk

Rapporten findes i elektronisk form på adressen:
www.fvst.dk

Fødevarestyrelsen
Mørkhøj Bygade 19, DK-2860 Søborg
Tlf. +45 33 95 60 00, fax +45 33 95 60 01

Fødevarestyrelsen er en del af Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggender. Styrelsen står for administration og kontrol på veterinær- og fødevareområdet.

Kontrollen med fødevarer og tilsyn med veterinære forhold varetages af 10 fødevareregioner fordelt over hele landet, mens regeldannelse og koordination af kontrollen foregår i Mørkhøj ved København.

Fødevarestyrelsen har ca. 1.600 årsværk i regionerne og ca. 350 årsværk i Mørkhøj.

Indhold

1	Det Veterinære Sundhedsråd	5
1.1	Klagesager over dyrlæger – hvad klages der over	7
1.2	Rådets virksomhed.....	10
2	Afgørelser i tidligere refererede sager.....	11
3	Handelssager	13
3.1	Handelssager vedrørende heste.....	13
3.2	Handelssager vedrørende katte	29
3.3	Handelssager vedrørende fugle.....	32
3.4	Handelssager vedrørende hunde	36
4	Ansvarssager.....	43
4.1	Ansvarssager vedrørende heste.....	43
4.2	Ansvarssager vedrørende køer.....	60
4.3	Ansvarssager vedrørende svin	66
4.4	Ansvarssager vedrørende hunde og katte	81
5	Dyreværnssager	83
5.1	Dyreværnssager vedrørende heste	83
5.2	Dyreværnssager vedrørende kvæg.....	98
5.3	Dyreværnssager vedrørende svin.....	145
5.4	Dyreværnssager vedrørende hunde og katte.....	175
5.5	Dyreværnssager vedrørende får og geder	194
5.6	Dyreværnssager vedrørende fjerkræ og fugle.....	201
5.7	Dyreværnssager vedrørende andre dyr	206
5.8	Dyreværnssager vedrørende blandede besætninger.....	211
6	Sager vedrørende dyrlægers virksomhed.....	238
7	Høringer og andre sager	254
8	Generelle udtalelser	271
8.1	Det Veterinære Sundhedsråds udtalelse af 24. juli 2002 om paratuberkolose	271
	Register	275

1 Det Veterinære Sundhedsråd

Det Veterinære Sundhedsråd er oprettet ved kongelig resolution af 8. juni 1851. Rådets opgaver og beføjelser er fastlagt i lov om dyrlægegerning m.v. jf. lovbekendtgørelse nr. 43 af 23. januar 2003.

Medlemmer:

Professor, dr. med. Ove Svendsen, formand

Fagdyrlæge, Ph. D. Carl Kortbæk Svendsen, næstformand

Professor, dr. med. vet. Torben Greve

Professor, dr. med. vet., Eiliv Svalastoga

Veterinærdirektør, dr. med. vet., dr. med. vet. h.c., Preben Willeberg

Fagdyrlæge Svend Kargo Jensen

Sekretariatet:

Faglig sekretær: Dyrlæge Lissi Vestergaard Karlsen

Juridisk sekretær: Fuldmægtig, cand. jur. Gitte Veng Gaunes (aftrådt 1. april 2004),
cand. jur. Anders de la Cour (tiltrådt 1. april 2004)

Adresse: Mørkhøj Bygade 19

2860 Søborg

Tlf.: 33 95 60 00

Præparater og andet materiale til undersøgelse sendes, efter aftale med den faglige sekretær, til følgende adresse:

Den Kgl. Veterinær- og Landbohøjskole

Laboratorium for Veterinær Patologi

Bülowsvej 17

1870 Frederiksberg C

Det Veterinære Sundhedsråd afgiver udtalelser om veterinære spørgsmål på begæring af en offentlig myndighed eller af parter i straffesager og borgerlige sager, hvorunder sådanne spørgsmål opstår. For de i borgerlige sager afgivne udtalelser er Rådet berettiget til at opkræve afgifter, hvis størrelse fastsættes af ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri.

Rådet skal være rådgivende for ministeren i sager af principiel karakter vedrørende forhold af veterinær betydning.

Rådet er berettiget til at afkræve dyrlæger oplysninger af betydning for Rådets afgørelse af forelagte sager.

Rådet skal følge udviklingen i Danmark og i fornødent omfang i andre lande med hensyn til anvendelsen af lægemidler til veterinær brug og skal fremsætte forslag om de efter Rådets skøn fornødne ændringer i udvalget af sådanne lægemidler i den til enhver tid gældende farmakopé.

Ovenstående regelsæt for Rådet forventes ændret i år 2005.

1.1 Klagesager over dyrlæger – hvad klages der over

Det Veterinære Sundhedsråd har igennem de senere år behandlet et stigende antal sager, hvor der fra forskellig side klages over en dyrlæge. I 1980'erne var klager over dyrlæger sjældne. Igennem 1990'erne var antallet af klager stødt stigende. I 2002 og i 2003 var der for hvert år omkring tyve klagesager. Mange af klagesagerne i 2002 vedrørte dyrlægers behandling af heste, i alt 15 klagesager. I 2003 var billedet ændret til især at omfatte klagesager vedrørende behandlingen af hunde og katte; i alt 16 klagesager. Over de to år var der 4 sager vedrørende produktionsdyr; kvæg, svin og fjerkræ.

Af klagesagerne i de 2 år viste klagen sig ubegrundet i 8 tilfælde, mens klagen var klart berettiget i 18 af sagerne. De øvrige sager var mere vanskelige sager, idet vidnesbyrd bag klagen var svage, eller idet dyrlægens vidnesbyrd i sit forsvar overfor klagen var svage.

Ved Rådets behandling af klagesager over dyrlæger er det ofte Rådets opgave at vurdere, om den pågældende dyrlæge har udvist omhu og samvittighedsfuldhed, jf. lov om dyrlæger § 8, stk.1, der har følgende ordlyd: ” En dyrlæge er under udøvelsen af sin gerning forpligtet til at vise omhu og samvittighedsfuldhed.”

I Rådets vurdering af, om dyrlægen har udvist omhu og samvittighedsfuldhed, er Rådet blevet opmærksom på flere mangelfulde forhold:

- 1) Mangelfuld eller ingen journalføring
- 2) Mangelfuld kommunikation m.v. dyrlæger imellem i sager, hvor flere dyrlæger konsulteres
- 3) Mangelfuld opdatering af faglig viden
- 4) Mangelfuld kommunikation mellem dyreejeren og dyrlægen

ad 1) Mangelfuld eller ingen journalføring

Ved fortolkning af dyrlægelovens § 8, stk. 1's krav om omhu og samvittighedsfuldhed, finder Rådet, at kravet også indebærer udførlig journalskrivning med henblik på bedst mulig behandling af det enkelte dyr samt dokumentation for udført gerning.

Det anses for at være i overensstemmelse med god faglig ansvarlighed og kompetence:

- at journalen skal have en sådan kvalitet, at sagen problemfrit kan overdrages.
- at udfærdige journal over de dyr/det materiale, som den enkelte undersøger.
- at dyrlægen altid kan gå ind i sit kartotek og der se, hvilke diagnoser, undersøgelser og behandlinger, der knytter sig til undersøgte dyr/materiale
- at journalen udformes, så den indeholder en beskrivelse af patient/materiale, som muliggør entydig identifikation. Endvidere skal det være muligt at identificere ejeren.
- at journalen beskriver, hvilke instrukser, der er givet til ejeren/indsender af dyret/materialet.
- at journalen indeholder en prognose for patientens helbredelse/forslag til yderligere undersøgelser.

For produktionsdyr skal henvises til gældende regler.

ad 2) Mangelfuld kommunikation m.v. dyrlæger imellem i sager, hvor flere dyrlæger konsulteres

På et andet område er god og omhyggelig journalføring vigtig: Det er ikke sjældent, at en dyreejer konsulterer flere dyrlæger uafhængigt af hinanden eller i rækkefølge, når den første dyrlæges arbejde ikke er fundet tilfredsstillende. I disse sager er det ofte vigtigt, at der er en kommunikation om patienten enten fra den første dyrlæge til den anden eller den modsatte vej og at denne kommunikation kan dokumenteres, da dette er vigtigt for at kunne yde den bedst mulige behandling til det pågældende dyr og for dyrlægen for at denne kan udøve dyrlægegerning med omhu og samvittighedsfuldhed.

ad 3) Mangelfuld opdatering af faglig viden

Rådet skal bemærke, at den enkelte dyrlæge i udførelsen af sin gerning har pligt til løbende at holde sig orienteret om eventuelle tiltag/udvikling indenfor de behandlinger, den pågældende dyrlæge udfører. Hermed sikres, at dyret behandles med størst mulig omhu og samvittighedsfuldhed.

Fra de klagesager, som Det Veterinære Sundhedsråd har behandlet igennem de senere år, kan situationen belyses med et eksempel:

En dyrlæge havde behandlet nogle kattekillinger med et antibiotikum tilhørende gruppen af fluoroquinoloner. Kattekillingerne blev efterfølgende blinde, hvilket ejeren klagede over. Dyrlægen forsvarede sig med, at denne bivirkning ikke var ham bekendt, og at bivirkningen først for nylig var beskrevet. Rådet fandt, at dyrlægen ikke havde vist omhu og samvittighedsfuldhed.

ad 4) Mangelfuld kommunikation mellem dyreejeren og dyrlægen

Rådet har bemærket, at flere sager bærer præg af manglende/misforstået kommunikation mellem dyreejer og dyrlægen. Nogle sager er opstået som følge af, at dyreejer og dyrlæger taler forbi hinanden. Rådet skal derfor understrege, at det at lytte aktivt til ejeren og sikre sig, at ejeren har forstået det videre behandlingsforløb, at dyrlægen selv har forstået ejerens ønsker samt føre aftaler med ejeren til journal, jf. ad 1 er en vigtig del af at kunne udføre sin dyrlægegerning med omhu og samvittighedsfuldhed.

Fremtiden:

Samfundets forventninger til dyrlæger og deres dyrlægegerning i forhold til dét at vise omhu og samvittighedsfuldhed har ændret sig gennem de sidste 10-15 år. Den generelle udvikling indenfor den veterinærfaglig viden samt pres fra flere aktører bevirker, at kravene til dyrlæger er blevet større. Dette har en direkte indflydelse på fortolkningen af lovens krav til dyrlægerne om ”omhu og samvittighedsfuldhed”.

Som eksempel kan forskellen mellem dyrlægebehandlingen for et produktionsdyr og et kæledyr nævnes. For et produktionsdyr er økonomien ofte en vigtig faktor ved valg af dyrlægebehandling. For kæle-/hobbydyr er økonomien i dag derimod sjældent den begrænsende faktor. Herudover bliver disse dyr ofte følelsesmæssigt betragtet som en del af familien. Bliver et kæledyr derfor syg eller skadet gennemgår det ofte en større, mere længerevarende og dermed dyrere dyrlægebehandling end behandlingen til produktionsdyr. Dertil kommer, at private har bedre mulighed for adgang til viden f.eks. via Internettet. Disse faktorer stiller større og større

krav til dyrlægernes omhu og samvittighedsfuldhed i udførelsen af deres dyrlægegerning og dermed til deres journalføring.

Udviklingen i samfundet bærer præg af mindre autoritetstro og bedre evne til og mod på at stille krav. Moderne forbrugere forventer og har krav på kvalitetsydelser og har forskellig holdning til, hvad dette indebærer. Dette gør sig også gældende, når det drejer sig om behandling af syge dyr og dyrlægens ydelser. På den baggrund kan det ikke udelukkes, at endnu flere klagesager berettigede eller uberettigede vil ses i fremtiden.

Ove Svendsen
formand

1.2 Rådets virksomhed

Rådet har i beretningsåret 2002 behandlet 24 handelssager, 21 ansvarssager, 173 dyreværns-sager, 10 sager vedrørende dyrlægers virksomhed og 41 andre sager.

	HANDELS- SAGER	ANSVARSS- SAGER	DYREVÆRNS- SAGER	I ALT
HESTE	11	9	23	43
KVÆG	-	5	55	60
FÅR OG GEDER	-	-	7	7
SVIN	-	5	43	48
HUNDE OG KATTE	11	2	23	36
FJERKRÆ OG FUGLE	2	-	3	5
ANDRE DYR	-	-	9	9
BLANDEDE BE- SÆTNINGER	-	-	16	16
I ALT	24	21	179	224

I den efterfølgende beretning er hovedparten af sager refereret.

2 Afgørelser i tidligere refererede sager

VE 0633-76.01 (Vedr.: Gris som blev transporteret til slagteri om end den ikke støttede på venstre forben, s.104 i årsberetning 2001)

Tiltalte 1, ejer, blev ved retten i Svendborg, straffet med en bøde på 3.000 kr. Forvandlingsstraffen var fængsel i 6 dage.

Tiltalte 2, chaufføren, blev ved retten i Svendborg, straffet med en bøde på 2.000 kr. Forvandlingsstraffen var fængsel i 6 dage.

De tiltalte betalte sagsomkostningerne.

Retten lagde bl.a. udtalelsen fra Det Veterinære Sundhedsråd til grund for sin afgørelse.

VE 0633-101.01 (Vedr.: En gris der ikke tog støtte på højre forben og som blev transporteret levende til slagting, s. 131 i årsberetning 2001)

Påtale mod ejeren blev i medfør af retsplejeloven § 721, stk. 1, nr. 2, opgivet med den begrundelse, at chaufføren af transporten var blevet frifundet og videre forfølgning kunne derfor ikke ventes at føre til straf.

VE 0621-20.01 (Vedr.: Undersøgelse af hest som var halt, s. 36 i årsberetning 2001)

Sagen mod dyrlægen der undersøgte hesten:

Køberen (sagsøger) hævdede ad citationssagen mod dyrlægen (sagsøgte) på baggrund af erklæringen fra Det Veterinære Sundhedsråd. Retten bestemte, at sagsøger skulle betale sagsøgte 10.000 kr. i sagsomkostninger.

Sagen mod sælgeren af hesten:

Under henvisning til Det Veterinære Sundhedsråds udtalelse, fandt retten at køberen (sagsøger) ikke kunne gøre mangelindsigelse gældende overfor sælger (sagsøgte). Sagsøgte blev frifundet og sagsøgeren skulle inden 14 dage betale 32.000 kr. til sagsøgte. Sagsomkostningerne afholdtes primært af sagsøgeren, subsidiært af statskassen.

VE 1621-20.99 (Vedr.: Forsikrings-selskabs afslag af udbetaling af livsforsikret hest, trods aflivning foregik i overensstemmelse med Dyreværnsloven, s. 54 i årsberetning 1999/2000)

Afgørelsen forelå ikke ved redaktionens afslutning, da den ikke var blevet fremsendt af sagens part.

VE 0621-7.00 (Vedr.: Hest som trådte på jernbanesvælle ved hingstekåring, s. 65 i årsberetning 1999/2000)

Sagen blev forligt således, at sagsøgte til sagsøger skulle betale 450.000,00 kr. incl. renter. Endvidere blev det bestemt, at sagsøgte skulle godtgøre sagsøger sagens omkostninger med 25.000 kr. incl. udlæg.

VE 1611-29.00 (Vedr.: En handelsundersøgelse af en hest, hvoraf der radiologisk konstateredes "kissing spines", s 32 i årsberetning 1999/2000)

Afgørelsen forelå ikke ved redaktionens afslutning, da den ikke var blevet fremsendt af sagens part.

VE 0633-94.01 (Vedr.: Orne hvor begge hjørnetænder var vokset ind i underkæbeknogle, s. 121 i årsberetning 2001)

Tiltalte vedtog udenretligt for overtrædelse af bl.a. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3 en bøde på 1.000 kr.

VE 0632-48.01 (Vedr.: En død meget mager ko, s. 63 i årsberetning 2001)

Sigtede vedtog udenretligt en bøde på 5.000 kr.

VE 0638-24.01 (Vedr.: En besætningsejers dyreværnsmessige uacceptable forhold, s. 173 i årsberetning 2001)

Tiltalte blev ved Retten i Århus idømt fængsel i 40 dage, som blev udsat og bortfaldt efter en prøvetid på 1 år på vilkår af, at tiltalte ikke begik strafbart forhold i prøvetiden, at tiltalte inden for en længstetid på 6 måneder, udførte ulønnet samfundstjeneste på 60 timer og at tiltalte skulle være under kriminalforsorgens tilsyn i prøvetiden.

Tiltalte frakendtes retten til at eje, bruge, passe eller i det hele taget beskæftige sig personligt med dyr i produktionsøjemed i 5 år.

VE 0632-54.01 (vedr.: Vanrøgt af kreaturer der under vinterlige forhold ikke havde mulighed for at søge læ på tørt og strøet leje, s 70 i årsberetning 2001)

Sigtede vedtog udenretligt en bøde på 8.000 kr.

VE 0634-42.00 (Vedr.: Mand aflivede sin hund med en hjemmelavet kanon, s.139 i årsberetning 2001)

Tiltalte blev straffet med en bøde på 1.500 kr. Forvandlingsstraffen blev fastsat til fængsel i 6 dage. Der blev ved afgørelsen lagt vægt på udtalelsen fra Det Veterinære Sundhedsråd.

VE 0624-3.00 (Vedr.: Hund drægtig ved salg, s. 80 i årsberetning 1999/2000)

Forbrugerstyrelsen meddelte, at sagen var uegnet til behandling ved Forbrugerklagenævnet, hvorfor sagen blev afvist. Forbrugerklagenævnet lagde ved sin afgørelse vægt på at det måtte anses som åbenbart, at der ikke kunne gives forbrugeren medhold i klagen.

Der blev ved afgørelsen lagt vægt på Det Veterinære Sundhedsråds udtalelse.

VE 1614-16.99 (Vedr.: En handelssag hvor en hund blev købt og leveret med en voldsom hudbetændelse, s. 49 i årsberetningen 1999/2000)

Forbrugerstyrelsen anså ikke at kunne behandle sagen yderligere, da klagen ansås for åbenbar grundløs.

VE 0624-1.00 (Vedr.: erstatningssag mod hundepension for alvorlige bidsårslæsioner på tæve, i forbindelse med dennes ophold, s. 76 i årsberetningen 1999/2000)

Indklagede hundepensionat skulle betale 23.798,80 kr. til klager.

VE 0636-15.01 (Vedr.: Fjerfældningsprogram for 6.800 høns, s. 149 i årsberetning 2001)
Sigtede vedtog udenretligt en bøde på 25.000 kr.

VE 0636-12.01 (Vedr.: Tællemaskine der ikke fungerede dyreværnsmæssigt tilfredsstillende i forbindelse med opsamling af kyllinger, s. 147 i årsberetning 2001)

Påtale mod produktionsvirksomheden blev i medfør af retsplejelovens § 721, stk. 1, nr. 2 opgivet med den begrundelse, at der var forløbet meget lang tid fra anvendelsen af maskinen og til at sagen endte hos politiet.

3 Handelssager

3.1 Handelssager vedrørende heste

2002-20-03-00011

Skrivelse af 23. oktober 2002.

Retten i Viborg havde i forbindelse med en verserende handelssag sendt spørgetema til Det Veterinære Sundhedsråd.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Det Veterinære Sundhedsråd bedes beskrive sygdomsbegrebet ankylose.

Svar ad 1:

Egentligt betyder ankylose, at leddet er fikseret i krum eller vinkel stilling. Den gældende kliniske definition er: Unormal immobilisering og konsolidering af et led, dvs. sygelig stivhed i led som følge af fibrøs eller osseøs (benet) sammenvoksning. Ankylose kan opstå spontant som følge af naturlige sygdomsprocesser eller kunstigt (kunstigt) efter en operation, hvor man søger at låse leddet operativt. Denne form for ankylose benævnes oftest artrodese.

Spørgsmål 2:

Hvad er årsagen typisk til at ankylose opstår?

Svar ad 2:

Ankylose opstår typisk som følge af kronisk ledaffektion, f.eks. som følge af ledslidgigt (osteoarthritis, osteoartrose), hvor det afficerede led tenderer til at indtage den mindst smertefulde position, hvorefter leddet fikseres i denne position. Jf. svar ad 1.

Spørgsmål 3:

Kan ankylose diagnosticeres uden røntgenundersøgelse?

Svar ad 3:

Ja. Se svar ad 1.

Spørgsmål 4:

Under forudsætning af, at hesten ved klinisk undersøgelse den 3. juli 2002 er konstateret havende ankylose, bedes det oplyst, hvilken periode lidelsen med overvejende sandsynlighed må antages at kunne tilbagedateres.

Svar ad 4:

Den periode, hvor lidelsen (ankylose), med overvejende sandsynlighed kan tilbagedateres til, vil for det enkelte dyr være afhængig af den primære årsag til udviklingen af ankylose, d.v.s. den eller de processer, som betinger destruktion af leddet med efterfølgende ankylose. Yderligere vil det være afgørende, hvilket led det drejer sig om, idet leddets opbygning, belastning og bevægelighed har betydning for udviklingen af spontan ankylose.

Det foreliggende grundlag giver ikke Rådet mulighed for en mere præcis tidsangivelse.

Afgørelse:

Denne forelås ikke ved redaktionens afslutning og vil blive bragt i en senere årsberetning.

2002-20-03-00012

Skrivelse af 20. november 2002.

En plag blev købt, da den var ca. 9 måneder gammel. Ved købet havde den en lufthævelse på højre side af halsen bag kæben. Flere dyrlæger havde set hesten og udtalt, at lufthævelsen var lille og generede ikke hesten. Da hesten skulle tilrides, besluttede ejeren at få hævelsen fjernet af kosmetiske årsager, såfremt dette ikke var forbundet med risici. Den 14. februar 2002 blev hesten undersøgt på et dyrehospital. Ved den kliniske undersøgelse fandtes en luftfyldt hævelse på højre side af halsen lige bag højre kæbegren med forskydning af svælget til venstre. Ved endoskopi fandtes hævede lymfeknuder, som skubbede svælget til venstre og nedad og medførte luftophobning i luftposen. Hesten blev anbefalet opereret. Dyrehospitalet oplyste til klienten, at der ingen risiko var ud over, at der altid er en risiko ved at udsætte et dyr for narkose. Endvidere blev det oplyst, at der ingen garanti var for, at operationen ville helbrede hesten. Den 15. februar blev hesten opereret. Operationen gik planmæssigt. Hesten blev behandlet med 25 ml Streptocillin®, indtil den den 19. februar blev stiv i halsen som følge af injektionerne. Behandlingen blev seponeret indtil den 25. februar, hvor stingene blev fjernet og der blev observeret gult næseflåd, og behandlingen blev genoptaget indtil den 28. februar. Den 1. marts blev hesten sendt hjem, idet den var bedre og åd normalt. Ved afhentningen observerede ejeren, at hesten stadig ”snottede”. Den 13. marts begyndte hesten at æde langsomt, og den 15. marts kontaktede ejeren dyrehospitalet, idet den begyndte at hæve, samt at hesten ”hvæsende” ved respiration og lugtede dårligt ud af munden. Dyrehospitalet mente, man skulle se tiden an. Tirsdag den 19. marts kontaktede ejeren igen dyrehospitalet, idet hævelsen var blevet hårdere og større, der kom ”snot” og madrester ud af næsen, og hesten hostede, når den åd. Dyrehospitalet mente, at man skulle afvente til sidst på ugen. Den 25. marts kontaktede ejeren igen dyrehospitalet og forlangte, at de så på hesten. Ejeren fik en tid til hesten den 27. marts, hvor der ved endoskopi fandtes meget forstørrede lymfeknuder i højre side med yderligere forskubbelse af struben til venstre side og nedtrykning af svælgloftet med genkomst af luftpo-

setympani i højre side samt foder i næsen. Dyrehospitalet gav hesten en injektion med 5 ml Depo-Medrol® og udleverede prednisolonpulver x 7 til primær behandling af hesten og hjemsendte den og oplyste til klienten, at hvis det ikke hjalp, kunne der ikke gøres mere. Den 30. marts kontaktede ejeren igen dyrehospitalet, idet hesten ”snottede” meget og havde problemer med vejrtrækningen. Dyrehospitalet oplyste, at så længe hesten åd, var det ok, samt afviste, at hun skulle kontakte egen dyrlæge. Tirsdag den 2. april kontaktede ejeren igen dyrehospitalet, idet hævelsen nu var stenhård, og hesten havde store problemer med at æde og få vejret og hostede alt foderet op, som den forsøgte at æde. Dyrehospitalet oplyste, at man skulle se tiden an til sidst på ugen. Om aftenen samme dag tilkaldte ejeren af hesten sin egen dyrlæge, idet hesten stod lænet op ad boksvæggen og kunne næsten ikke få vejret. Dyrlægen foretog tracheotomi og antibiotikabehandling i 8 dage. Den 15. april blev hesten af egen dyrlæge indlagt på dyrehospitalet, hvor man besluttede at aflive hesten.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Det Veterinære Sundhedsråd bedes oplyse, hvorvidt det er sandsynligt, at den af den sagsøgte stillede diagnose er korrekt, når henset til sagsfremstillingen i stævningen, herunder at hesten ikke i sine 2 første leveår har været syg eller på anden måde generet af hævelsen.

Svar ad 1:

Det findes overvejende sandsynligt, at den stillede diagnose er korrekt. De hævede lymfekirtler tyder på, at der samtidigt har været en inflammation. Luftposetympani kan årsagsmæssigt relateres til en insufficiens af kommunikationen af åbningen til svælget. Rådet kan ikke afgøre, hvorvidt den hævede lymfekirtel har haft en medvirkende årsag for sygdomsudviklingen.

Spørgsmål 1 a:

Er det sandsynligt, at sagsøgtes diagnose, luftposetympani, var korrekt? Svaret bedes begrundet.

Svar ad 1a:

Diagnosen luftposetympani synes overvejende sandsynligt at være korrekt, idet der flere steder i sagsakterne refereres til en lufthævelse bag kæbe/hals. Dette er stedet for luftposernes beliggenhed, og disse træder tydeligt frem ved ophobning af bl.a. luft.

Spørgsmål 2:

Såfremt spørgsmål 1 besvares bekræftende bedes Det Veterinære Sundhedsråd oplyse, hvorvidt det var korrekt at operere hesten, når henset til at hesten hidtil ikke på nogen måde havde været plaget af hævelsen og når henses til, at hesten ikke fejlede noget den dag den blev kørt til Ansager Dyrehospital.

Svar ad 2:

Ja, det var korrekt at operere hesten.

Spørgsmål 2 a:

Såfremt diagnosen sandsynligvis var korrekt, bedes det oplyst, hvorvidt den foretagne operation var en relevant og nødvendig behandling, og hvorvidt behandling i form af operation

samt den anvendte operationsmetode stemte med accepterede og anbefalede veterinære retningslinier? Svaret bedes begrundet.

Svar ad 2 a:

Det er en både relevant og nødvendig behandling, som stemmer overens med accepterede og anbefalede veterinære retningslinier. Hvis ikke hesten var blevet opereret, ville luftophobningen gradvis være blevet forværret, da luften kommer ind i luftposen, men ikke kan undslippe. Dette ville med tiden have medført voldsomt vejrtræknings- og synkebesvær for hesten.

Spørgsmål 3:

Såfremt det forudsættes, at den af sagsøgte stillede diagnose var korrekt bedes Det Veterinære Sundhedsråd oplyse, hvor lang tid hesten kunne have levet, såfremt operation ikke havde fundet sted, når henset til at hesten ikke tidligere havde været generet af hævelsen.

Svar ad 3:

Dette kan ikke med nogen grad af sandsynlighed besvares.

Spørgsmål 4:

Det Veterinære Sundhedsråd bedes oplyse, hvorvidt hestens sygdom efter operation og efterfølgende dødsfald kan skyldes, at sagsøgte har ramt en nerve i forbindelse med operationen.

Svar ad 4:

Dette er ikke sandsynligt, da hesten ved hjemsendelsen, som var 14 dage efter operationen, i følge sagsakterne ikke udviser symptomer på noget sådant.

Spørgsmål 5:

Det Veterinære Sundhedsråd bedes oplyse, om sagsøgtes behandling af hesten efter operationen, herunder ordineringsplanen af prednisolon var korrekt?

Svar ad 5:

Rådet finder, at sagsøgte senest den 27. marts 2002 burde have hospitaliseret hesten med henblik på opfølgning og nærmere klinisk evaluering af de tilstødte komplikationer.

Spørgsmål 6:

Det Veterinære Sundhedsråd bedes oplyse, om det er sædvanligt at operere heste med den af sagsøgte stillede diagnose?

Svar ad 6:

Ja, det er sædvanligt og oftest nødvendigt at operere for denne lidelse.

Spørgsmål 7:

Det Veterinære Sundhedsråd bedes endvidere oplyse, om hesten sådan som sagen foreligger oplyst kunne have fejlet noget andet, herunder om der kunne være tale om en almindelig luft-hævelse, som hesten kunne være vokset fra.

Svar ad 7:

Nej. Se tillige svar ad 1.

Spørgsmål 8:

Var det forsvarligt at lade en luftposetympni med den af sagsøgte konstaterede grad være ubehandlet, når hesten ønskedes tilredet? Svaret bedes begrundet.

Svar ad 8:

Ved en luftposetympni trykkes svælgloftet ned og ind i svælg hul en. Dette vil give et forsnævret svælgtrum og hindre en normal vejrtrækning, hvorved en tilstrækkelig mængde luft ikke vil kunne komme til lungerne. Yderligere vil der være stor risiko for dynamisk kollaps af hele svælgtrummet på grund af øget inspiratorisk undertryk under arbejde. En følge af det beskrevne vil være nedsat præstationsevne som følge af nedsat iltning af blodet.

Da tilstanden må anses for at være progredierende og det måtte forventes, at tilstanden ville føre til åndedrætsbesvær i større eller mindre grad, især da hesten forventedes at blive taget i arbejde, finder Rådet det ikke forsvarligt at lade hesten være ubehandlet.

Spørgsmål 9:

Var det i strid med dyreværnsloven at lade en luftposetympni med den af sagsøgte konstaterede grad være ubehandlet? Svaret bedes begrundet

Svar ad 9:

Hvorvidt dette er i strid med dyreværnsloven er et juridisk og ikke et veterinærfagligt spørgsmål. Rådet har således ikke kompetence til at besvare spørgsmålet.

Spørgsmål 10:

Var det i øvrigt dyreetisk forsvarligt at lade en luftposetympni med den af sagsøgte konstaterede grad være ubehandlet.

Svar ad 10:

Hvorvidt dette er dyreetisk forsvarligt ligger udenfor Rådets kompetenceområde. Rådet kan således ikke besvare spørgsmålet

Spørgsmål 11:

Såfremt spørgsmål 1 a ikke kan besvares bedes spørgsmål 2 a, 8, 9 samt 10 besvaret under den forudsætning at diagnosen var korrekt.

Svar ad 11:

Bortfalder.

Afgørelse:

Sagen blev forliget, således at sagsøger til sagsøgte betalte 9.443,75 kr. Sagsøger betalte alle sagsomkostninger.

2003-20-03-00026/ VE 0611-12.02

Skrivelse af 27. maj 2002.

I november 1999 købte A en pony til sin datter (12 år gammel i 1999). Ønsket var at købe en pony der havde potentiale til at nå helt til tops indenfor konkurrencer i ridebanespringning for ponyer, og som allerede havde vist væsentlige konkurrencemæssige resultater. Før købet blev ponyen grundigt afprøvet inkl. en dyrlægeundersøgelse af ponyens helbredsstatus. Til dokumentation for, at hesten overholdt gældende regler for at være en pony forelå et FEI pas dateret 26. maj 1999. FEI passet var udfærdiget på baggrund af et "FEI official measurement certificate" dateret 20. maj 1999, hvoraf det fremgår, at hesten, der på daværende tidspunkt var 8 år, havde en højde, der ikke oversteg de gældende regler for ponyer: 148 cm uden sko/149 cm med sko. Certifikatet er udfærdiget af og underskrevet af FEI, godkendt dansk dyrlæge D1. Fra købet november 1999 til februar 2001 opnåede A's datter betydelige nationale og internationale resultater med ponyen.

Den 1. februar 2001 udtrykker Det Internationale Rideforbund tvivl om rigtigheden af hestens højdemål. Som følge heraf bliver der foretaget kontrolmåling af hesten den 22. februar 2001. Målingen udføres af FEI dyrlægerne D2 og D3 og hesten måles da den 22. februar 2001 til at være mellem 153 og 154 cm.

I direkte konsekvens heraf er A's datter frataget alle opnåede resultater med ponyen.

A sagsøger dyrlæge D1 og gør gældende, at dyrlæge D1 har begået en alvorlig og åbenbar professionel fejl ved den 20. maj som dyrlæge godkendt af Det Internationale Rideforbund (FEI), at udstede et "FEI official measurement certificate" hvori dyrlæge D1 attesterede, at dyrlæge D1 den pågældende dag havde målt hesten som pony og at dyrlæge D1 kunne erklære at dens højde ikke oversteg de gældende regler for ponyer (148 cm uden sko/149 cm med sko), selv om dette var ukorrekt.

Den 21. maj 2002 blev den nu 11 år gamle hoppe af skønsmanden dyrlæge D4, Klinisk Institut, Den Kongelige Veterinær- og Landbohøjskole målt med sko til 154,5 cm.

Til brug for rettens behandling af sagen blev Det Veterinære Sundhedsråd stillet følgende spørgsmål:

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Hvilken højde har den nu 10 år gamle hest - målt efter FEI's regler pr. 20 maj 1999 - på datoen for målingen af dyret i 2001/2002 på Den Kongelige Veterinær- og Landbohøjskole ?

Svar ad 1:

Ved målingen på Den Kongelige Veterinær- og Landbohøjskole den 21. maj 2002 var hestens højde målt efter FEI's regler 154,5 cm med sko.

Spørgsmål 2:

Opfyldte dyret denne dag a) Dansk Rideforbunds og b) FEI's grænser for den maksimale højde for en pony ?

Svar ad. 2 a og b:

Nej

Spørgsmål 3:

Såfremt spørgsmål 2 besvares benægtende, anmodes Det Veterinære Sundhedsråd om at oplyse, hvor mange cm dyrets højde den pågældende dag oversteg de af henholdsvis a) Dansk Rideforbunds og b) FEI's fastsatte højdemæssige grænser for ponyers størrelse ?

Svar ad 3:

Da Dansk Rideforbunds og FEI's fastsatte højdemæssige grænser for ponyer målt med sko er 149 cm, målte hesten den 21. maj 2002 i alt 5,5 cm for meget.

Spørgsmål 4:

I hvilket omfang anser Det Veterinære Sundhedsråd det for a) muligt og b) sandsynligt, at det pågældende dyr, på baggrund af dens nuværende alder på 10 år (i 2002 11 år), den ved besigtigelsen på Den Kongelige Veterinær- og Landbohøjskole konstaterede højde og dyrets afstamning med en Oldenborg far og en kåret pony som mor, jf. vedhæftede afstammingspapirer – den 20. maj 1999 kan have haft en højde der ikke oversteg de gældende regler for ponyer (148 cm uden sko/ 149 cm med sko) målt efter FEI's regler ?

Svar ad 4:

Ved måling den 20. maj 1999 var hoppen 8 år gammel. På dette tidspunkt er alle hestens vækstlinier, som kan bidrage til vækst i højden, lukkede. Hestens højde vil herefter være konstant, dog afhængig af beskæring af hovene og eventuelt beslagtykkelse (sko).

På ovenstående baggrund finder Rådet det ikke sandsynligt, at den pågældende hoppe, som den 21. maj 2002 blev målt til 154,5 cm med sko, kan have haft en højde, der ikke oversteg 148 cm uden sko/149 cm med sko ved målingen den 20. maj 1999.

Spørgsmål 5:

Hvor meget vurderer Det Veterinære Sundhedsråd det for a) mulig og b) sandsynlig at ovennævnte hest/pony er vokset fra den 20. maj 1999 til a) den 22. februar 2001 og b) til dyrets måling på Den Kongelige Veterinær- og Landbohøjskole ?

Svar ad. 5:

Se svar ad. 4. Rådet finder det ikke sandsynligt, at hesten/ponyen er vokset mellem målingerne den 20. maj 1999 til a) den 22. februar 2001 og b) til den 21. maj 2002.

Spørgsmål 6:

Såfremt det lægges til grund, at hesten/ponyen i tidsrummet omkring den 20. maj 1999 har vist betydelige resultater i en række konkurrencer i ridebanespringning, anmodes Det Veterinære Sundhedsråd om at oplyse, hvor meget ændringer i dyrets muskulatur og fedtlag kan have forøget dets højde fra 20. maj 1999 til datoen for besigtigelse på Den Kongelige Veterinær- og Landbohøjskole, på begge tidspunkter målt med FEI's regler ?

Svar ad. 6:

Efter Rådets opfattelse er der ikke belæg for, at eventuelle ændringer i hoppens muskulatur og fedtlag kan have forøget dens højde fra 20. maj 1999 til 21. maj 2002.

Skrivelse af 6. februar 2004

Sagsøgte dyrlæge blev frifundet ved Retten på Frederiksberg. Sagsøgeren skulle betale sagens omkostninger til sagsøgte. Til grund for afgørelsen lagde retten bl.a. Det Veterinære Sundhedsråd udtalelse om, at det ikke var sandsynligt at ponyen ved dyrlægens måling kunne have haft en højde der oversteg 149 cm. Sagen blev anket til Østre Landsret og Det Veterinære Sundhedsråd blev i forbindelse dermed stillet følgende supplerende spørgsmål.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 7:

I svar på spørgsmål 4 i ovenfor anførte erklæring anførte Det Veterinære Sundhedsråd blandt andet følgende: "Ved måling den 20. maj 1999 var hoppen 8 år gammel. På dette tidspunkt var alle hestens vækstlinier, som kan bidrage til vækst i højden, lukkede. Hestens højde ville herefter være konstant, dog afhængig af beskæring af hovene og evt. beslagtykkelse (sko)".

Ved måling den 20. maj 1999 blev hestens højde angivet til 149 cm med sko.

Den 21. maj 2002 målttes hesten af Den Kgl. Veterinær- og Landbohøjskole til 154,5 cm.

I svar på spørgsmål 4 og 5 anførtes, at Det Veterinære Sundhedsråd fandt det "ikke sandsynligt", at hesten / ponyen var vokset mellem de to målinger den 20. maj 1999 til a) den 22. februar 2001 og b) til den 21. maj 2002.

Mere specifikt spørges, om det kan udelukkes, at hesten/ponyen er vokset 5,5 cm i perioden mellem den 20. maj 1999 og 21. maj 2002.

Svar ad spørgsmål 7:

Det Veterinære Sundhedsråd har ved at anvende betegnelsen "ikke sandsynligt" udtrykt, at Rådet ikke har kendskab til undersøgelser, der har dokumenteret normal højdevækst hos heste efter at vækstlinierne er lukkede.

Det Veterinære Sundhedsråd kan dog hypotetisk forestille sig, at der kunne have været en tumor (hævelse) i det område, hvor målet blev taget (dvs. enten en blodansamling, en byld eller en svulst). En sådan lokal tumor vil dog betinge en tydelig afvigelse fra det normale udseende og evt. også give anledning til andre symptomer. Der foreligger ikke oplysninger, der indikerer, at hesten skulle lide af en sådan form for lokal hævelse hverken fra ejer eller fra de undersøgende dyrlæger.

På ovenstående baggrund må udtalelsen: "Det Veterinære Sundhedsråd finder det ikke sandsynligt, at hesten / ponyen er vokset mellem målingerne fra den 20. maj 1999 til a) den 22. februar 2001 og b) til den 21. maj 2002, forstås således, at det med den viden, Det Veterinære Sundhedsråd har i dag, må betragtes som udelukket, at hesten / ponyen er vokset 5,5 cm i perioden mellem den 20. maj 1999 og den 21. maj 2002".

Appelindstævntes supplerende spørgetema i ankesagen:

Såfremt Det Veterinære Sundhedsråd finder anledning til at besvare de af appellanten stillede spørgsmål, bedes Det Veterinære Sundhedsråd begrunde besvarelsen, såfremt man ikke fastholder ordet ”ikke sandsynligt”.

Det Veterinære Sundhedsråd bedes besvare, om torntappene kan vokse, til trods for, at vækstlinierne er lukkede, fx i perioden fra det 8. til 10. år.

Svar ad supplerende spørgetema i ankesagen:

Det Veterinære Sundhedsråd har ikke kendskab til undersøgelser, der har dokumenteret, at torntappe kan vokse og bidrage til højdevækst fra hestens 8. til 10. leveår.

Jævnfør i øvrigt svar ad spørgsmål 7.

Afgørelse:

Denne forelå ikke ved redaktionens slutning og vil blive bragt i en senere årsberetning.

VE 0611-13.02

Skrivelse af 9. april 2002.

A køber 1. juli 1997 en vallak af B for 125.000 kr. Handlen var betinget af, at hesten kunne bestå dyrlæge D1's undersøgelse uden væsentlige anmærkninger. Undersøgelsen hos dyrlæge D1 den 3. juli 1997 omfattede blandt andet røntgenundersøgelse. A gennemførte herefter købet.

Over en periode kommer der problemer med hesten, hvilket 2. maj 2001 fik A til på Dyrehospital D2 at foranledige denne undersøgt klinisk og røntgenologisk. Endvidere blev dyrlæge D1's røntgenoptagelser af 3. juli 1997 reevalueret.

Dyrlæge D2 fandt ved den kliniske undersøgelse let haltheld i venstre volte, og at hesten efter analgesi af kodeledet, venstre bag, blev haltfri. Dyrlæge D2 fandt dels på dyrlæge D1's optagelser af 3. juli 1997 og dels på egne optagelser af 2. maj 2001 basal fragment i kodeledet, venstre bagben. Dyrlæge D2 konkluderede den 9. maj 2001, ”at det (basal fragment) må anses for en overvejende sandsynlig årsag til ovennævnte diagnosticerede kodeledsbetændelse”.

A sagsøger herefter dyrlæge D1 for 277.584,45 kr., idet det blandt andet blev gjort gældende:

At sagsøgte som professionel dyrlæge begik en fejl ved i forbindelse med undersøgelsen 3. juli 1997 af hesten at overse den basal fragment mediet i kodeled vb.

At sagsøgte som professionel dyrlæge ubetinget havde pligt til at informere ejer, sagsøger og forsikringsselskabet om et fund som det i sagen omhandlede – basalt fragment media lt i kodeled vb., uanset om fundet skønnes at have betydning eller ej for den påtænkte brug af hesten.

Rådet udtalte:

Til brug for behandling af sagen er der fremsendt røntgenbilleder samt spørgetema til Det Veterinære Sundhedsråd. Røntgenbillederne har været forelagt ekstern ekspertbistand. Vurderingen gengives nedenstående:

Der foreligger to sæt røntgenbilleder af hest, optaget på to hospitaler hhv den 3. juli 1997 og den 2. maj 2001. I første sæt findes 14 billeder, og i andet sæt findes 16 billeder – alle mærket XX.

På begge billeder af venstre bagbens koderegion ses mellemrum mellem kodesenebenene og kodebenet uregelmæssigt struktureret med et tilsyneladende fritliggende uregelmæssigt formet knoglelegeme.

Radiologisk diagnose: Osteochondrose – mus venstre bagbens' s kode (basal mus). Den kliniske betydning af de røntgenologiske fund kan ikke vurderes med sikkerhed, idet disse forandringer kan ses hos heste uden kliniske symptomer, men basal mus af denne størrelse må formodes at kunne give nedsat styrke i det pågældende led afhængig af hestens alder, trænings-tilstand og præstationer på undersøgelsestidspunktet.

Spørgsmål 1:

Såfremt retten lægger til grund, at sagsøgte, dyrlæge D1 eller dennes firma, har underrettet sagsøgeren eller dennes repræsentant om, at hesten havde en mus, spørges der, om dyrlægen har foretaget sig noget dyrlægefagligt ukorrekt eller ansvarspådragende?

Svar ad 1:

Såfremt dyrlægen har underrettet sagsøgeren eller dennes repræsentant om, at hesten havde en mus, finder Rådet ikke, at dyrlægen har foretaget sig noget dyrlægefagligt ukorrekt eller ansvarspådragende.

Spørgsmål 2:

Såfremt retten lægger til grund, at sagsøgte, dyrlæge D1, eller dennes firma ikke har underrettet sagsøgeren eller dennes repræsentant om, at hesten havde en mus, spørges der, om dyrlægen herved har foretaget sig en ansvarspådragende handling?

Svar ad 2:

Såfremt dyrlægen ikke har underrettet sagsøgeren eller dennes repræsentant om, at hesten havde en mus, finder Rådet, at dyrlægen derved har foretaget en ansvarspådragende handling.

Spørgsmål 3:

Der spørges i hvilket omfang en dyrlæge, når han ser der er mus på røntgenbilledet, har ret til at vurdere, om musen har betydning for hestens senere virke eller om dyrlægen skal afvise hesten, eller sagt på en anden måde, hvilket skøn har en dyrlæge ret til at udøve uden at han dyrlægefagligt kan bebrejdes sin rådgivning?

Svar ad 3:

En dyrlæge bør, når han ser en led-mus på røntgenbilledet, vurdere, om musen har betydning for hestens senere virke. Denne vurdering vil være påvirket af dels hvilket led, musen er fundet i, hestens alder og træningstilstand samt ejerens forventninger og forventede brug af hesten. Konsekvenserne af denne vurdering skal efter Rådets opfattelse træffes i samråd med ejeren.

Spørgsmål 4:

Havde sagsøgte som professionel dyrlæge ubetinget pligt til at informere ejer og/eller sagsøger og/eller Forsikringsselskabet A om et fund som det i sagen omhandlede basalfragment medialt i kodeled venstre ben, uanset om fundet skønnedes at have betydning eller ej for den påtænkte brug af hesten? Svaret bedes begrundet.

Svar ad 4:

Sagsøgte har som dyrlæge ubetinget pligt til at informere ejer og rekvirenten af undersøgelsen samt påføre forsikringsbegæringen om de fund, dvs. afvigelser fra normale forhold, som undersøgelsen/undersøgelserne måtte afsløre. Således også om et fund som det i sagen omhandlede basalfragment.

Hvorvidt forsikringsselskabet skal informeres beror på forsikringsbestemmelserne til den forsikringspolice, der ønskes tegnet. Rådet er bekendt med, at disse kan variere mellem forsikringsselskaber jævnfør bilag 12 fra forsikringsselskabet B.

Spørgsmål 5:

Havde sagsøgte som professionel dyrlæge ubetinget pligt til at vurdere fundet samt at informere ejer og/eller sagsøger og/eller Forsikringsselskabet A om, hvorvidt fundet skønnedes at have betydning for hestens brug til dressurridning? Svaret bedes begrundet.

Svar ad 5:

Se svar ad spørgsmål 3 og svar ad spørgsmål 4.

Spørgsmål 6:

Var det dyrlægefagligt forsvarligt, at sagsøgte ved handelsundersøgelsen, 3. juli 1997, at vurdere fundet som værende uden betydning? Svaret ønskes begrundet.

Svar ad 6:

Ja, det kan det meget vel være jævnfør beskrivelsen af røntgenbilledevurderingen. Heraf fremgår, at den kliniske betydning af de røntgenologiske fund ikke kan vurderes med sikkerhed, idet disse må vurderes i forhold til hestens alder, træningstilstand, præstationer på undersøgelsestidspunktet samt ejerens forventede brug af hesten.

Spørgsmål 7:

Er der årsagssammenhæng mellem basalfragmentet medialt i kodeledet vb og den af dyrlæge D1 den 9. maj 2001 diagnosticerede kodeledsbetændelse? Svaret bedes begrundet.

Svar ad 7:

Ja, der er en sandsynlig årsagssammenhæng, idet hestens symptomer og de kliniske fund er, som man vil forvente ved symptomgivende "basal-mus" i kodeled. I øvrigt skal Rådet gøre opmærksom på, at dyrlæge D1's undersøgelse ikke udelukker tilstedeværelsen af andre sygdomsprocesser, som kan give kodeledsbetændelse.

Spørgsmål 8:

Gør den af dyrlæge D1 den 9. maj 2001 diagnosticerede kodeledsbetændelse hesten uegnet til dressurridning nu og i fremtiden? Svaret bedes begrundet.

Svar ad 8:

Hesten vil, når den udviser symptomer på kodeledsbetændelse, være uegnet til dressurridning. Hvorvidt hesten kan anvendes til dressurridning i fremtiden kan Rådet ikke med nogen grad af sandsynlighed udtale sig om.

Spørgsmål 9:

Kan hesten ved behandling, herunder operation, helbredes til fuld atletisk præstationsniveau? Svaret bedes begrundet og ved bekræftende besvarelse, bedes anvist den relevante behandling, tidshorizonten herfor samt den anslåede udgift excl. moms herved.

Svar ad 9:

Rådet kan ikke med nogen grad af sikkerhed udtale sig om dette forhold for denne specifikke hest, idet det foreliggende materiale i så henseende er mangelfuldt.

Rådet skal dog udtale, at det er almindeligt, at en dyrlæge, der diagnosticerer en symptomgivende kodeledsbetændelse, vil ordinere ro/hvile – oftest i form af boksro eller på lille fold i en periode på fra 3 uger til 3 måneder, eventuelt kombineret med medicinsk behandling. Formålet med dette er at fremme naturlig selvheling og samtidig undgå udvikling af slidgigt i kodeledet. Dette tiltag vil i mange tilfælde fjerne symptomerne, hvorefter der kan påbegyndes en langsom genoptræning. Har denne konservative behandling af ledproblemet ikke den ønskede effekt, kan man overveje en operation eventuelt efter en kikkertundersøgelse, som vil give et bedre grundlag for en prognosevurdering. I den videnskabelige litteratur om emnet gives tilstanden en rimelig prognose, dvs. 50% eller større sandsynlighed for en tilbagevenden til samme aktivitetsniveau som før operationen. Rekonvalescensperioden må påregnes at strække sig over 3-6 måneder. Vedrørende pris henvises til dyrehospitaler, som udfører disse operationer.

Afgørelse:

Sagsøgte dyrlæge skulle inden 14 dage betale 54.769,38 kr. til sagsøger. Sagsøgte skulle endvidere betale 8.000 kr. i sagsomkostninger til sagsøger. Der blev ved afgørelsen lagt vægt på udtalelsen fra Det Veterinære Sundhedsråd.

VE 0611-15.02

Skrivelse af 3. maj 2002.

En stuteriejer, A, købte oktober 1999 en hest i Tyskland. For at sikre sig, at hesten var i orden, anmodede A dyrlæge D om at undersøge hesten, og dyrlæge D foretog i den anledning røntgenfotografering samt klinisk undersøgelse af hesten.

I august 2000 havde A en køber til hesten. Det var et led i handlen, at hesten skulle forsikres anmærkningsfrit, hvorfor køber ønskede hesten dyrlægeundersøgt. Ved denne undersøgelse konstateredes det, at hesten havde en stor ledmus, hvorfor handlen blev ophævet af køber.

Stutteriejer A stævner herefter dyrlæge D, idet det blev gjort gældende, at dyrlæge D har pådraget sig et erstatningsansvar overfor A, idet dyrlæge D med sin undersøgelse af hesten burde have konstateret, at denne ikke var rask, og at dyrlæge D som følge heraf var forpligtet til at betale A's tab.

Til brug for rettens behandling af sagen blev der til Det Veterinære Sundhedsråd fremsendt spørgetema samt 8 røntgenoptagelser.

Røntgenbillederne har været gjort til genstand for ekstern ekspertvurdering.

Røntgenbilledevurdering

Der foreligger 2 røntgenbilleder af venstre bagbens haseregion samt 6 billeder af øvrige lemmer af en hest, optaget 20. oktober 1999.

På begge billeder af venstre bagbens haseregion ses nedenfor den forreste, nederste kontur af ledrullerne en let forøget densitering på cirka 5 x 7 mm. – måske fritliggende oseøst legeme. Der iagttages ingen bløddelshævelse i regionen.

Radiologisk diagnose: Osteochondrose – mus VB. Den kliniske betydning af de røntgenologiske fund kan ikke vurderes med sikkerhed, idet disse forandringer kan ses hos heste uden kliniske symptomer.

Rådet udtalte:

Røntgenbillederne har været gjort til genstand for ekstern ekspertvurdering.

Røntgenbilledevurdering:

Der foreligger 2 røntgenbilleder af venstre bagbens haseregion samt 6 billeder af øvrige lemmer af en hest, optaget 20. oktober 1999.

På begge billeder af venstre bagbens haseregion ses nedenfor den forreste, nederste kontur af ledrullerne en let forøget densitering på cirka 5 x 7 mm. – måske fritliggende oseøst legeme. Der iagttages ingen bløddelshævelse i regionen.

Radiologisk diagnose:

Osteochondrose – mus VB. Den kliniske betydning af de røntgenologiske fund kan ikke vurderes med sikkerhed, idet disse forandringer kan ses hos heste uden kliniske symptomer.

Spørgsmål 1:

Kan man på disse røntgenbilleder konstatere, at hesten har såkaldte ”mus”? I bekræftende fald bedes det oplyst, hvor ”musene” er placerede.

Svar ad 1:

Ja, jævnfør ovenstående beskrivelse.

Spørgsmål 2:

Såfremt man på billederne kan konstatere såkaldte ”mus”, bedes det oplyst, om det må betegnes som en fejl, at ”musene” blev overset af den dyrlæge, der besigtigede røntgenbilleder i 1999.

Svar ad 2:

Det må betegnes som en fejl, at ”musene” blev overset af den dyrlæge, der besigtigede røntgenbillederne i 1999. Ejeren burde være oplyst om, at hesten havde forandringer i haseleddet. Den kliniske betydning af dette fund er variabelt.

Spørgsmål 3:

Det bedes oplyst, om hesten kan kureres for lidelsen og i givet fald hvorledes.

Svar ad 3:

”Musen” kan fjernes ved en operation.

Spørgsmål 4:

Det bedes oplyst, om det må antages, at hesten vil få varige mén, der vil influere på mulighederne for anvendelse som ridehest til konkurrencesport.

Svar ad 4:

Det vil efter Rådets opfattelse næppe give varige mén at fjerne ”musen”.

Spørgsmål 5:

Det bedes oplyst, om et forsikringselskab ved antagelse af forsikringen bør tage forbehold som følge af pågældende mus.

Svar ad 5:

Rådet kan ikke besvare spørgsmålet, idet Rådet alene besvarer veterinære spørgsmål.

Afgørelse:

Denne forelås ikke ved redaktionens afslutning men vil blive bragt i en senere årsberetning.

VE 0611-16.02

Skrivelse af 3. maj 2002.

A bad den 22. februar 2001 sin dyrlæge D om at foretage en handelsundersøgelse af sin hest. Denne undersøgelse var uden anmærkninger. Dyrlægen udfyldte forsikringsbegæring og for-

sikringselskabet udfærdigede sædvanlig police med ikrafttrædelsesdato 27. februar 2001. Bortset fra en standardreservation om, at der i 6 måneder fra dato ikke kunne ydes erstatning for kroniske led – eller knoglelidelser, var der ingen forbehold, og til forbeholdet var der knyttet følgende bemærkning; ”reservationen kan hæves, såfremt en røntgenundersøgelse ikke giver anledning til bemærkninger”. Handelen blev indgået den 24. februar 2001. I marts 2001 var hesten halt og blev skoet ligesom dyrlæg D tilser hesten. Den 30. marts sendes hesten til dyrehospital H hvor hesten under rytter viser let uren gang på højre forben, problemet vurderes at være så lavgradig at det ville være svært at vurdere hesten hvis der blev foretaget diagnostiske bedøvelser. Hesten fik herefter røntgenundersøgt alle fire ben inklusiv hovseneben, uden anmærkninger. Den 8. maj 2001 tilser ejerens dyrlæge på ny hesten og han var af den opfattelse at udsigterne for hesten var ringe og anbefalede henvendelse til forsikringselskabet. Den 15. maj 2001 undersøgte hesten igen på dyrehospital H, der konstaterede tydelig halthed venstre forben, positiv kileprøve og efter bedøvelse af hovens bagerste del (ramiblokade) ses bedring. Ved bedøvelse af hovleddet venstre for blev hesten haltfri. Der blev stillet diagnosen: ”hovledsbetændelse v. f.” Hovleddet behandles med Kenalog og hjemsendes med anbefaling om firpunktsko og eventuel genbehandling i hovleddet. Den 29. maj 2001 afgav ejerens dyrlæge en erklæring om, at hesten burde aflives af dyreværnsmæssige hensyn. Attesterne sendes til forsikringselskabet, der afslår erstatning.

Til brug for rettens behandling af sagen har parterne ønsket at stille spørgsmål til Det Veterinære Sundhedsråd.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Sundhedsrådet anmodes om, på baggrund af røntgenbilleder og dyrlægeundersøgelserne i sagen, at udtale sig om, hvorvidt hesten på forsikringsbegæringens tidspunkt havde kroniske lidelser.

Svar ad 1:

Rådet kan ikke ud fra de forelagte sagsakter besvare spørgsmålet.

Supplerende spørgetema af 8. marts 2002:

Supplerende spørgsmål:

Kan Det Veterinære Sundhedsråd, på baggrund af de foreliggende daterede dyrlægeerklæringer og andre dokumenter, udtale sig om, hvorvidt den i sagen omhandlede hest inden den 29. august 2001 havde kroniske led – eller knoglelidelser ?

Svar ad supplerende spørgsmål:

Det fremgår af dyrlæge D's attest af 29. maj 2001, at hesten gennem flere måneder har været halt på venstre forben. Det fremgår endvidere af attest fra Dyrehospital H dateret 6. juni 2001, at hesten 15. maj var tydelig halt på venstre forben – der konstateredes positiv kileprøve. Efter bedøvelse af hovens bagerste del (ramiblokade) sås en bedring. Ved bedøvelse af hovleddet venstre forben blev hesten haltfri.

Det er Rådets opfattelse, at en hest, som gennem flere måneder har været halt, med de symptomer som den i sagen omhandlede hest udviste og som responderer på diagnostiske undersøgelser som den pågældende hest gjorde den 15. maj 2001, med høj grad af sandsynlighed har en kronisk led – eller knoglelidelse.

Afgørelse:

Afgørelsen forelå ikke ved redaktionens afslutning, da sagens parter ikke fremsendte den.

VE 0611-14.02

Skrivelse af 3. april 1999.

En beriderelev ønskede i april 1994 at købe en hest, og sendte den til dyrehospitalet D1 med henblik på en handelsundersøgelse af hesten. Hesten blev af dyrehospitalet godkendt uden anmærkninger, idet der hverken ved den kliniske undersøgelse eller ved den røntgenologiske undersøgelse fandtes afvigelser fra det normale. Hesten blev handlet, og i den efterfølgende periode blev hesten uddannet i dressur på højt niveau. I november 1997 henvendte en potentiel køber sig, og der blev aftalt en pris, 250.000 kr. såfremt hesten ved en handelsundersøgelse kunne godkendes af en dyrlæge. Hesten blev sendt til dyrlæge D2, som ved handelsundersøgelsen konstaterede, at hesten var halt på højre forben. Haltheden kunne lokaliseres til højre forbens kodeled. Ved dyrlæges P's gennemgang af dyrehospital D1's i april 1994 optagne røntgenbilleder, blev det konstateret, at samme fragment kunne ses på disse billeder. Hesten kunne ikke godkendes til videresalg. Ejeren sagsøgte dyrehospitalet, idet det ved købet af hesten i april 1994 ikke var blevet oplyst, at hesten havde et fragment i højre forbens kodeled samt eventuelle konsekvenser heraf. Dyrehospital D1 undersøgte på ny hesten og kunne ikke relatere halthedern til højre forbens kodeled men derimod til højre bagben. De kunne ikke erkende ansvaret. Hesten blev derefter sendt til en syns og skønsmand dyrlæge D3, som var enig med dyrlæge D2.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Burde sagsøgte ved undersøgelsen af 5. april 1994, uopfordret og udover angivelsen i attest af 5. april 1994 (sagens bilag 1), ”ingen afvigelser fra normal variation” mundtligt eller skriftligt have suppleret angivelsen med oplysning om tilstedeværelsen af dorsalfragmentet HF og betydningen heraf?

Svar ad 1:

Ja. Sagsøgte burde have oplyst (til rekvirenten af undersøgelsen) om tilstedeværelsen af dorsalfragmentet i HF og betydningen heraf.

Afgørelse:

Sagsøgte blev ved retten i Grindsted dømt til at betale 30.394,75 kr. med tillæg af procesrente til sagsøger, samt sagsomkostningerne på hhv. 2.380 kr. til statskassen og 15.000 kr. til sagsøger. Sagsøger ankede dommen til Vestre Landsret med påstand om at indstævnte skulle betale 99.125 kr. med procesrente. Landsretten frifandt indstævnte, hvorfor appellanten blev dømt til at betale sagsomkostninger for byretten på 11.882,25 kr. Sagsomkostningerne for landsretten på 14.000 kr. skulle appellanten og statskassen betale.

3.2 Handelssager vedrørende katte

2002-20-03-00008

Skrivelse af 21. oktober 2002 fra forbrugerstyrelsen.

Ved Forbrugerstyrelsen verserede en klagesag om køb af en perserkat født den 11. maj 2001. Katten blev solgt til klageren den 17. juli 2001 og leveret den 31. august 2001. Klageren fik oplyst, at katten havde "Polycystic Kidney Disease" (PKD, polycystisk nyresygdom, cystenyre), men i så lav grad, at den ville leve mange år. Katten blev den 12. oktober 2001 undersøgt af dyrlæge D, der konstaterede, at katten havde bugvattersot, og at der var flere mindre cyster i nyrene. Katten blev herefter aflivet, og ved obduktionen fandtes en stor mængde af gullig let plumret væske i bughulen, kroniske betændelsesbelægninger på bughinden, en valnøddestor hævelse i tarmens lymfeknuder, og et større afsnit af tyndtarmen var kraftigt fortykket. Der var flere 1-2 mm store cyster i begge nyrer. Dyrlægen fandt, at katten dels havde PKD, dels at betændelsesforandringerne var stærkt forenelige med diagnosen felin infektiøs peritonitis, FIP (kattens smitsomme bughindebetændelse).

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Den pågældende kat er efter det oplyste født den 11. maj 2002 og leveret til klager den 31. august 2001. Rådet bedes oplyse, om det på baggrund af sagens akter må anses for overvejende sandsynligt, at katten på leveringstidspunktet må have lidt af Feline infektiøs peritonit, og at aflivning var påkrævet som følge heraf.

Besvarelsen bedes venligst begrundet.

Svar ad 1:

Det fremgår af sagens akter, at perserkatten blev født den 11. maj 2001, solgt til klageren den 17. juli 2001 og leveret til køberen den 31. august 2001. Den 12. oktober 2001 blev katten undersøgt på Dyrehospital H af dyrlæge D, der konstaterede, at den havde bugvattersot, og at der var flere mindre cyster i nyrene. Katten blev herefter aflivet, og ved obduktionen fandtes en stor mængde af gullig let plumret væske i bughulen, kroniske betændelsesbelægninger på bughinden, en valnøddestor hævelse i tarmens lymfeknuder, og et større afsnit af tyndtarmen var kraftigt fortykket. Der var flere 1-2 mm store cyster i begge nyrer. Dyrlægen fandt, at katten dels havde PKD ("Polycystic Kidney Disease", polycystisk nyresygdom, cystenyre), dels at betændelsesforandringerne var stærkt forenelige med diagnosen felin infektiøs peritonitis, FIP (kattens smitsomme bughindebetændelse). Sagens akter indeholder ingen oplysninger til støtte for, at katten har lidt af felin infektiøs peritonitis, FIP, på leveringstidspunktet. Rådet kan således ikke besvare spørgsmålet med nogen grad af sandsynlighed.

Katte kan leve med "Polycystic Kidney Disease" (PKD, polycystisk nyresygdom, cystenyre) i årevis uden at blive syge, hvis forandringerne i nyrene har et begrænset omfang og ikke udvikler sig hurtigt. Dette er tilfældet for flertallet af katte med lidelsen.

Felin infektiøs peritonitis, FIP, er en virusbetinget sygdom, der skyldes et coronavirus. Katte kan smittes med coronavirus uden at få FIP, men af endnu ukendte grunde vil nogle katte ud-

vikle lidelsen. Sygdomsforløbet er meget forskelligt fra kat til kat mht. tid og symptomer. Svækkelse af immunforsvaret ved stress og højt smittepres er blandt de vigtigste faktorer i sygdommens fremkomst.

Spørgsmål 2:

Hvis spørgsmål 1 besvares bekræftende, må det da antages, at sælger på leveringstidspunktet vidste eller burde vide, at katten led af den konstaterede lidelse?

Besvarelsen bedes venligst begrundet.

Svar ad 2:

Bortfalder.

Spørgsmål 3:

Såfremt spørgsmål 1 besvares benægtende, bedes nævnet oplyse, om det må anses for overvejende sandsynligt, at de konstaterede forandringer skyldes PKD?

Besvarelsen bedes venligst begrundet.

Svar ad 3:

Nej. Forandringerne med en stor mængde af gullig let plumret væske i bughulen, kroniske betændelsesbelægnings på bughinden, en valnøddestør hævelse i tarmens lymfeknuder og et kraftigt fortykket afsnit af tyndtarmen må med overvejende sandsynlighed anses at skyldes felin infektiøs peritonitis, FIP.

Spørgsmål 4:

Såfremt spørgsmål 3 besvares bekræftende bedes rådet

oplyse, om en kat normalt ville kunne leve med sygdommen i flere år og om det må lægges til grund, at sygdommen i dette tilfælde har udviklet sig hurtigere end normalt?

Svar ad 4:

Bortfalder.

Spørgsmål 5:

Må det i givet fald antages, at sælgeren burde have vidst, at sygdomsforløbet ville udvikle sig på denne måde?

Svar ad 5:

Bortfalder.

Spørgsmål 6:

Andre oplysninger af betydning for sagen.

Svar ad 6:

Nej

Afgørelse:

Forbrugerstyrelsen meddelte, at sagen var uegnet til behandling ved Forbrugerklagenævnet hvorfor sagen blev afvist.

2002-20-03-00006**Skrivelse af 15. oktober 2002 fra forbrugerstyrelsen.**

Ved forbrugerklagenævnet verserede en klagesag vedrørende køb af en kat født den 30. juli 2001, bestilt den 3. august 2001 og leveret den 3. januar 2002. Katten var ifølge det oplyste, efter samråd med klagerens dyrlæge efterfølgende blevet aflivet, da "betændelsen i hjernen og nervebanerne gjorde, at katten ikke kunne bevæge sin bagkrop, ej heller holde på sin afføring". Der blev ikke i den anledning udfærdiget dyrlægeerklæring. Af en erklæring fra klagerens dyrlæge fremgår det, at katten blev diagnosticeret med "kronisk aktiv uveitis", jf. erklæring af 15. marts 2002.

Rådet blev bedt om at besvare de neden for anførte spørgsmål, samt i denne forbindelse fremkomme med en erklæring.

Rådet udtalte:*Spørgsmål 1:*

Det fremgår af sagen, at katten blev født den 30. juli 2001. Katten blev solgt og leveret til klager den 3. januar 2002. Rådet bedes oplyse, om det må anses for overvejende sandsynligt, at katten allerede på leveringstidspunktet led af de af klagerens dyrlæge fundne tilstande vedrørende en defekt i øjnene?

Besvarelsen bedes venligst begrundet.

Svar ad 1:

Det fremgår af sagsakterne med erklæring af 15. marts 2002 fra klagerens dyrlæge og et af medlemmerne af Den Danske Dyrlægeforenings Panel, at katten ved øjenundersøgelse den 8. februar 2002 fik konstateret kronisk aktiv uveitis i venstre øje med omfattende forandringer som følge af lidelsen. Det fremgår ligeledes, at katten ved leveringen den 3. januar 2002 havde øjenbetændelse, og at sælger gav køber øjensalve med til få dages behandling. Sælger oplyste, at katten havde fået træk i øjet. Lægges ovennævnte til grund, er det Rådets vurdering, at det er overvejende sandsynligt, at katten allerede på leveringstidspunktet havde de af klagerens dyrlæge fundne tilstande vedrørende kronisk aktiv uveitis i venstre øje.

Spørgsmål 2:

Hvis spørgsmål 1 besvares bekræftende, må det da antages, at sælger vidste eller burde have vidst, at katten på leveringstidspunktet havde de fundne forandringer?

Besvarelsen bedes venligst begrundet.

Svar ad 2:

Nej. De fundne forandringer kræver speciel øjenundersøgelse med særligt udstyr. Hvis sygdommen har været tilstede i en tidlig fase på leveringstidspunktet, kan forandringerne have været usynlige for sælger i starten af sygdomsforløbet.

Spørgsmål 3:

Kan det ud fra oplysningerne fra dyrlægen udledes, at katten led af kroniske sygdomme?

Svar ad 3:

Ja, kronisk aktiv uveitis i venstre øje.

Spørgsmål 4:

Hvis spørgsmål 1 besvares bekræftende, kan det ud fra det oplyste antages, at aflivning har været påkrævet som følge heraf?

Svar ad 4:

Hvis der i spørgsmålet menes ”som følge af øjenlidelsen”, er svaret nej.

Spørgsmål 5:

Andre oplysninger af betydning for sagen?

Svar ad 5:

Nej.

Afgørelse:

Forbrugerstyrelsen fandt, at indklagede skulle betale 3.580 kr. til klager.

3.3 Handelssager vedrørende fugle

2002-20-03-00007

Skrivelse af 21. oktober fra Kammeradvokaten.

En amazonpapegøje blev købt og leveret d. 27. juli 2001. Køber havde set på fuglen flere gange før købet hos sælger, der havde haft fuglen i 2½ år. Køber bemærkede, at fuglen ca. 1 – 2 uger efter købet begyndte at nyse en gang i mellem. Sælger oplyste på forespørgsel, at det ikke betød noget. Det blev dog værre, og til sidst havde den svært ved at trække vejret. Papegøjen blev bragt til dyrlæge og indlagt på dyrehospital den 5. oktober 2001 og døde her den 12. oktober 2001. Ved en efterfølgende obduktion blev der konstateret Aspergillus infektion i luftvejene.

Køber klagede efterfølgende til Forbrugerklagenævnet over ikke at kunne få erstattet sine tab i forbindelse med papegøjens sygdom og død. Forbrugerklagenævnet stillede i sagens anledning en række spørgsmål til Det Veterinære Sundhedsråd.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Det fremgår af sagen, at papegøjen er solgt og leveret til klageren den 27. juli 2001. Rådet bedes oplyse, om det må antages, herunder om det må anses for overvejende sandsynligt, at

papegøjen på leveringstidspunktet havde sygdommen aspergillus, infektion i luftvejene? Besvarelsen bedes venligst begrundet.

Svar ad 1:

Det fremgår af sagsakterne, at amazonpapegøjen blev købt og leveret den 27. juli 2001. Køber bemærkede, at fuglen ca. 1 – 2 uger senere begyndte at nyse en gang i mellem. I de næste to måneder blev luftvejssymptomerne tiltagende værre, og til sidst havde papegøjen svært ved at trække vejret. Den blev bragt til dyrlæge og indlagt på dyrehospital den 5. oktober 2001 og døde her den 12. oktober 2001. Ved en efterfølgende obduktion med dyrkning blev der konstateret udbredte betændelsesforandringer i de nedre luftveje med vækst af *Pseudomonas* og *Aspergillus*. Diagnose: *Aspergillus* infektion i luftvejene. Sagsakterne indeholder ikke oplysninger om fuglens helbredsmæssige tilstand i perioden før købet, mens køber oplyser, at de første symptomer – nysen - optrådte ca. 14 dage efter købet.

Lægges ovennævnte til grund, finder Rådet ikke, at spørgsmålet kan besvares med nogen grad af sandsynlighed, idet det både er muligt, at sygdommen var latent til stede før købet, og det er også muligt, at den først er opstået efter købet. Se i øvrigt svar ad 5.

Spørgsmål 2:

Det bedes i den forbindelse endvidere oplyst, hvornår sygdommen antages, at være opstået samt årsagen hertil.

Svar ad 2:

Rådet kan ikke besvare spørgsmålet på det foreliggende grundlag. Se svar ad spørgsmål 1 og 5.

Spørgsmål 3:

Hvis spørgsmål 1 besvares bekræftende, må det da antages, at sælger vidste eller burde have vidst, at papegøjen på leveringstidspunktet led af den nævnte sygdom? Besvarelsen bedes begrundet.

Svar ad 3:

Bortfalder.

Spørgsmål 4:

Må det antages, at papegøjen kunne have været helbredt, hvis en behandling var blevet iværksat på et tidligere tidspunkt?

Svar ad 4:

Dette kan ikke udelukkes, men aspergillose hos papegøjer er oftest dødeligt forløbende trods behandling.

Spørgsmål 5:

Andre oplysninger af betydning for sagen.

Svar ad 5:

Aspergillus er en svamp, der kun forvolder sygdom, aspergillose, hos fugle under særlige omstændigheder, som f. eks. svækkelse ved anden sygdom, svækket immunforsvar, stress, forkert ernæring eller langvarig behandling med antibiotika. Udsættelse for store mængder af svampens sporer – f. eks. i et fugtigt miljø – kan også øge risikoen for infektion med Aspergillus. Aspergillose kan være tilstede som en infektion i fuglens luftsække i kortere eller længere tid og nå at blive omfattende, inden der ses kliniske symptomer i form af åndedrætsbesvær. Skønt aspergillose kan optræde i en akut form, har sygdommen oftest et langvarigt kronisk forløb. Behandling kan forsøges med forskellige antisvampemidler, men vil sædvanligvis være virkningsløs.

Afgørelse:

Forbrugerklagenævnet meddelte, at denne ikke ville foretage sig mere i sagen, da Styrelsen ikke så sagen egnet til behandling i nævnet. Der blev ved afgørelsen lagt vægt på udtalelsen fra Det Veterinære Sundhedsråd.

2002-20-03-00009

Skrivelse af 18. september 2002.

En papegøje, brunhalet grå jaco, hun, født i 1998, blev bestilt i oktober 2000 og leveret til køber den 25. november 2000. Allerede ved leveringen bemærkede køber, at fuglen trak vejret underligt, men fik forklaret, at det var, fordi den var bange. Køber fandt i øvrigt ved samme lejlighed, at fuglen så meget lille, tynd og pjevset ud. Fuglen blev ved med at puste, og køberne gik til dyrlæge den 12. december 2000. Dyrlægen konstaterede lungebetændelse. Efter få dages behandling syntes køberne ikke, at fuglen fik det bedre. Den blev indlagt den 15. december og døde den 16. december 2000.

Rådet udtalte:

Rådet skal udtale:

Spørgsmål 1:

Det fremgår af sagen, at fuglen blev født i 1998 og leveret til klageren den 25. november 2000. Rådet bedes oplyse, om det må antages, herunder om det må anses for overvejende sandsynligt, at fuglen på leveringstidspunktet led af en sygdom, herunder hvilken sygdom, der den 16. december 2000 medførte fuglens død?

Besvarelsen bedes venligst begrundet.

Svar ad 1:

Det fremgår af sagsakterne, at køberne allerede på leveringstidspunktet den 25. november 2000 bemærkede, at fuglen trak vejret underligt, og at den så meget lille, tynd og pjevset ud. Det fremgår ligeledes, at fuglen fortsatte med at puste, hvorfor den blev bragt til dyrlæge den 12. december 2000. Det fremgår af erklæring af 9. maj 2001 fra Dyrehospitalet vedrørende papegøjens sygdomsforløb, at den efter nærmere undersøgelse og røntgenfotoafgrøning fik konstateret lungebetændelse.

Lægges ovennævnte til grund, er det Rådets vurdering, at det må anses for overvejende sandsynligt, at fuglen på leveringstidspunktet den 25. november 2000 led af lungebetændelse.

Spørgsmål 2:

Det bedes i den forbindelse endvidere oplyst, hvornår sygdommen antages at være opstået samt årsagen hertil.

Svar ad 2:

Det er Rådets vurdering, at sygdommen er opstået før leveringstidspunktet den 25. november 2000. Sagsakterne ses ikke at indeholde oplysninger til støtte for en nærmere antagelse om, på hvilket tidspunkt før den 25. november 2000 sygdommen er opstået eller om dens årsag.

Spørgsmål 3:

Hvis spørgsmål 1 besvares bekræftende, må det da antages, at sælger har vidst eller burde have vidst, at fuglen på leveringstidspunktet led af en sygdom? Besvarelsen bedes venligst begrundet.

Svar ad 3:

Det fremgår af sagsakterne, at køber allerede ved leveringen den 25. november 2000 bemærkede, at fuglen trak vejret underligt, og at den så meget lille, tynd og pjevset ud.

Lægges ovennævnte til grund, er det Rådets vurdering, at det senest ved leveringen burde have været synligt for sælger, at fuglen ikke var rask, jf. svar ad 2.

Spørgsmål 4:

Må det antages, at fuglen kunne have været helbredt, hvis en behandling var blevet iværksat på et tidligere tidspunkt?

Svar ad 4:

Rådet kan ikke besvare spørgsmålet med nogen grad af sandsynlighed, idet sagsakter ikke indeholder præcise oplysninger om papegøjens sygdom eller årsagsforhold.

Spørgsmål 5:

Andre oplysninger af betydning for sagen.

Svar ad 5:

Nej.

Afgørelse:

Forbrugerklagenævnet meddelte, at denne ikke ville foretage sig mere i sagen da Styrelsen ikke så sagen egnet til behandling i nævnet. Der blev ved afgørelsen lagt vægt på udtalelsen fra Det Veterinære Sundhedsråd.

3.4 Handelssager vedrørende hunde

VE 0614-2.02

Skrivelse af 23. januar 2002.

Ved Forbrugerstyrelsen verserede en sag vedr. køb af en Cairn Terrier hvalp, han, på ca. 8 uger. Ti dage efter købet og leveringen blev hunden undersøgt af dyrlæge, da den havde smerter i kæben. Hunden havde så ondt, at den måtte bedøves så dyrlægen kunne undersøge den grundigt. Der kunne ikke konstateres hævelser på nogle af kraniets knogler, men den var tydeligt øm ved tryk på underkæbegrenene på trods af dens sløvede tilstand. Munden kunne åbnes helt. Hundens kæber og kranium blev røntgenfotograferet. Der var ingen tydelige røntgenforandringer, men diagnosen "craniomandibulær osteopathi" blev anset for sandsynlig. Smertestillende behandling med Rimadyl[®] tabletter hjalp.

To måneder senere blev dyrlægen igen kontaktet af ejeren, der pr. telefon oplyste, at hunden atter havde fået smerter. De ordinerede smertestillende tabletter havde ikke den ønskede effekt. Ti dage senere kommer hunden ind til fornyet undersøgelse. Der er kraftige snorkelyde, når den trækker vejret. Den er igen meget smertepåvirket ved forsøg på at undersøge mundhulen. I bedøvelse kan munden kun åbnes 3,5 cm mellem fortænderne. Der er store, hårde hævelser af begge underkæbegrene samt af kraniets knogler i øreregionen. Røntgenbillederne afslørede forandringer karakteristiske for craniomandibulær osteopathi i svær grad.

På grund af de omfattende forandringer i kraniets knogler blev der stillet en usikker prognose for helbredelse. Ejeren valgte at få hunden aflivet samme dag. Forbrugerstyrelsen stillede Rådet en række spørgsmål.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Ansers sygdommen craniomandibulær osteopathi (CMO) for at være en arvelig sygdom, eller antages den at skyldes andre faktorer? Der henvises i denne forbindelse til udtalelsen i brev fra sælgeren om, at sygdommen eventuelt kan skyldes vaccinen Nobivac.

Svar ad 1:

I racen West Highland White Terrier er påvist autosomal recessiv nedarvning for sygdommen craniomandibulær osteopathi (CMO), og hos Skotsk Terrier eksisterer muligvis en arvelig disposition. Desuden forekommer lidelsen fortrinsvis hos en række terrierracer, herunder West Highland White Terrier, Skotsk Terrier, Cairn Terrier, Boston terrier og andre terriere, hvilket tyder på en arvelig disposition. Derudover ses lidelsen sporadisk hos andre hundera- cer. Både arvelige årsager og andre årsagsforhold synes således at kunne være involveret.

Spørgsmål 2:

Når henses til, at hunden blev leveret til køberen den 1. maj 2001 og første undersøgelse fandt sted den 11. maj 2001, samt til oplysningen om, at to andre hvalpe fra samme kuld har udviklet sygdommen, må det da antages, at sygdommen har været til stede på leveringstidspunktet?

Svar ad 2:

Det forekommer sandsynligt, at hvalpen led af craniomandibulær osteopati på leveringstidspunktet, ifølge dyrlægens attest af 2. august 2001, samt at to andre hvalpe af samme kuld har udviklet sygdommen. Rådet kan dog ikke besvare spørgsmålet med sikkerhed, idet røntgenbilleder fra den første undersøgelse hos dyrlæge den 11. maj 2001 ikke viser forandringer, der er forenelige med sygdommen craniomandibulær osteopathi (CMO).

Spørgsmål 3:

Må det antages, at hunden kunne være blevet helbredt, hvis en behandling med prednison var blevet iværksat umiddelbart efter undersøgelsen den 23. juli 2001? I bekræftende fald, hvor meget omtrent må en sådan behandling antages at ville have kostet?

Svar ad 3:

Nej. Virkningen af antiinflammatorisk (betændelsesdæmpende) behandling som med prednison er ukendt.

Spørgsmål 4

Må det antages, at hunden kunne være blevet helbredt, hvis en behandling med prednison var blevet iværksat på et tidligere tidspunkt end den 23. juli 2001? I bekræftende fald, hvor meget omtrent må en sådan behandling antages at ville have kostet?

Svar ad 4:

Nej. Se svar ad 3.

Spørgsmål 5:

Andre oplysninger af betydning for sagen?

Svar ad 5:

Som nævnt er virkningen af medicinsk behandling af CMO med prednison ukendt. Det kan tilføjes, at hunde med svære forandringer i forbindelse med CMO, der involverer ikke bare underkæben, men også andre af kraniets knogler, ofte vil have varige forandringer med f.eks. væsentligt nedsat tyggefunktion. Hunden i den aktuelle sag havde omfattende forandringer i knoglerne omkring mellemøret.

Afgørelse:

Forbrugerklagenævnet besluttede, at indklagede til klageren skulle betale 6.000 kr. med tillæg af gebyr 80 kr., i alt 6.080 kr. Der blev ved afgørelsen lagt vægt på udtalelsen fra Det Veterinære Sundhedsråd.

VE 0614-3.02

Skrivelse af 25. januar 2002.

Ved Forbrugerklagenævnet verserede en klagesag vedrørende klagers køb af en Labrador Retriever hvalp på knap 8 uger. Da der var problemer med det ene ben, gik klageren til dyrlæge med hunden 6 dage efter leveringen af denne. Her fik klageren at vide, at det formentlig var vokseværk, og at man skulle forsøge at fodre hunden anderledes. Da problemerne med benet

tiltog i styrke, kontaktede klageren to måneder senere en labradorspecialist dyrlæge D, som udtalte, at aflivning formentlig var eneste løsning, men at klageren kunne forsøge at kontakte Den Kgl. Veterinær- og Landbohøjskole (KVL), som måske havde mulighed for at operere hunden. Ni dage senere henvendte klageren sig til KVL, som foretog en røntgenundersøgelse af hunden. Konklusionen fra KVL var, at det ikke var muligt at operere hunden. En måned senere blev hunden aflivet. Rådet blev bedt om at besvare en række spørgsmål samt i den forbindelse fremkomme med en erklæring.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Det fremgår af sagen, at hunden blev født den 5. februar 2001 og solgt og leveret til klageren den 31. marts 2001. Rådet bedes oplyse, om det må antages, herunder om det må anses for overvejende sandsynligt, at hunden på leveringstidspunktet havde sygdommen vækstdeform antebrium, for kort radius, nedsat vækst i distale radius, jf. diagnosen fra KVL? Besvarelsen bedes venligst begrundet.

Svar ad 1:

Dokumentation, f. eks. i form af røntgenundersøgelse, for årsagen til hævelsen og forandringerne i hundens venstre carpal, der blev konstateret den 6. april 2001.

Spørgsmål 2:

Det bedes i den forbindelse endvidere oplyst, hvornår sygdommen antages at være opstået, samt årsagen hertil?

Svar ad 2:

Den lidelse, der førte til hundens aflivning, er opstået under hundens opvækst. Årsagen er almindeligvis overbelastning af og skader på forbenets knogler og disses vækstlinier under opvæksten. Der foreligger ikke dokumentation for denne lidelses tilstedeværelse den 6. april 2001.

Spørgsmål 3:

Hvis spørgsmål 1 besvares bekræftende, må det da antages, at sælger vidste eller burde have vidst, at hunden på leveringstidspunktet led af de nævnte sygdomme? Besvarelsen bedes venligst begrundet.

Svar ad 3:

Bortfalder.

Spørgsmål 4:

Må det antages, at det eneste forsvarlige var at aflive hunden?

Svar ad 4:

Ja.

Spørgsmål 5:

Andre oplysninger af betydning for sagen?

Svar ad 5:

Nej.

Afgørelse:

Forbrugerklagenævnet afviste sagen med begrundelsen at denne var uegnet til nævnsbehandling. Der blev ved afgørelsen lagt vægt på udtalelsen fra Det Veterinære Sundhedsråd og dermed, at en stillingtagen til sagen ville forudsætte en yderligere bevisførelse.

2002-20-03-00010

Skrivelse af 9. oktober fra Forbrugerklagenævnet.

Ved Forbrugerklagenævnet verserede en klagesag om klagers køb af en præriehund. Dyret blev solgt og leveret til klager fredag den 26. juli 2002. Søndag morgen den 28. juli 2002 blev dyret sygt og bragt til dyrlægen, der behandlede dyret for diarre og dehydrering, jf. vedlagte attest. Dyret blev aflivet den følgende dag.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Det fremgår af sagen, at dyret blev leveret til klager to dage før sygdommens indtræden. Rådet bedes oplyse, om det må anses for overvejende sandsynligt, at dyret allerede på leveringstidspunktet var sygt som årsag til de livstruende tilstande, der indtrådte to dage efter leveringen og tre dage efter førte til aflivning?

Besvarelsen bedes venligst begrundet.

Svar ad 1:

Det fremgår af de fremlagte sagsakter, at præriehunden to dage efter købet blev syg. Derudover beskrives to symptomer: Diarre og dehydrering (udtørring). Sagsakterne indeholder ingen nærmere dokumentation for præriehundens sygdom belyst f. eks. ved klinisk beskrivelse, billeddiagnostik, laboratoriediagnostik eller obduktion.

Lægges ovennævnte til grund, kan Rådet ikke besvare spørgsmålet med nogen grad af sandsynlighed.

Spørgsmål 2:

Hvis spørgsmål 1 besvares med ja, må det da antages, at sælger vidste eller burde have vidst, at dyret var sygt på leveringstidspunktet?

Besvarelsen bedes venligst begrundet.

Svar ad 2:

Bortfalder.

Spørgsmål 3:

Hvis spørgsmål 1 besvares med nej, må det da antages, at årsagen til sygdommens opståen må tilskrives forhold, der kan henføres til klagerens pasning af dyret?
Besvarelsen bedes venligst begrundet.

Svar ad 3:

Da sagsakterne ikke indeholder nærmere dokumentation for præriehundens sygdom belyst f. eks. ved klinisk beskrivelse, billeddiagnostik, laboratoriediagnostik eller obduktion, er Rådet ikke i stand til at vurdere, om pasning af dyret kan have haft betydning for sygdommens opståen.

Spørgsmål 4:

Andre oplysninger af betydning for sagen?

Svar ad 4:

Nej.

Afgørelse:

På baggrund af Det Veterinære Sundhedsråds udtalelse fandt Forbrugerstyrelsen, at det ikke med sikkerhed kunne afgøres, hvornår sygdommen opstod, hvorfor det ikke kunne anses for godtgjort, at dyret var mangelfuldt ved købet.

Den samlede vurdering var, at sagen ikke var egnet til behandling i en nævnsafdeling af bevismæssige årsager.

2002-20-03-00001

Skrivelse af 10. juli 2002 fra Forbrugerstyrelsen.

En klagesag vedrørende køb af en Labrador. Hunden blev imidlertid kun 9½ måned gammel. Af en erklæring fra klagerens dyrlæge fremgik det, at hunden uden egentlig årsag fik epileptiforme kramper med komatøs tilstand. Dette blev konstateret ved første anfald og var efter denne dyrlæges opfattelse årsagen til, at hunden døde efter endnu et krampeanfald.

Rådet blev bedt om at besvare de neden for anførte spørgsmål.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Det fremgår af sagen, at hunden blev født omkring Sankt Hans 2001. Hunden blev solgt og leveret til klager den 7. september 2001, da hunden var ca. 12 uger gammel. Rådet bedes oplyse, om det må anses for overvejende sandsynligt, at hunden allerede på leveringstidspunktet led af de af klagerens dyrlæge fundne tilstande vedrørende en defekt i cerebrum? Besvarelsen bedes venligst begrundet.

Svar ad 1:

Rådet kan ikke besvare spørgsmålet på det foreliggende grundlag, da sagsakterne ikke indeholder oplysninger til støtte for en præcis diagnose. Det er Rådets opfattelse, at en sandsynlig årsag eller diagnose kunne være opnået ved obduktion.

Spørgsmål 2:

Hvis spørgsmål 1 besvares bekræftende, må det da antages, at sælger vidste eller burde have vidst, at hunden på leveringstidspunktet havde de fundne forandringer? Besvarelsen bedes venligst begrundes.

Svar ad 2:

Bortfalder, se svar ad 1.

Spørgsmål 3:

Kan det ud fra oplysningerne fra dyrlægen udledes, at hunden led af kroniske sygdomme?

Svar ad 3:

Nej, se svar ad 1.

Spørgsmål 4:

Andre oplysninger af betydning for sagen?

Svar ad 4:

Nej.

Afgørelse:

Forbrugerklagenævnet afviser sagen. Erklæringen fra Det Veterinære Sundhedsråd lægges til grund for, at det ikke kan afgøres, hvad der var årsag til hundens sygdom og dødsfald.

2002-20-03-00002

Skrivelse af 25. juli 2001 fra Forbrugerstyrelsen.

Ved Forbrugerklagenævnet verserede en klagesag vedrørende klagers køb af en Toy Pudel født den 25. juli 2000. Hunden blev solgt og leveret til klager den 1. oktober 2000.

Hunden blev den 6. oktober 2000 undersøgt af dyrlæge D1 i forbindelse med et almindeligt sundhedseftersyn ved vaccination. Her blev det konstateret, at hvalpen havde et haleknæk samt dobbeltsidigt vandigt tåreflåd. Årsagen til de rindende øjne skyldtes efter dyrlægens mening, at begge øjne led af tilstanden entropion, indadrullede øjenlåg.

Dyrlæge D1 undersøgte hunden igen den 15. november 2000 og konstaterede, at der ikke var nogen ændring i øjenproblemet. Hunden blev henvist til dyrlæge D2, der er specialist i øjensygdomme hos hunde, og denne bekræftede diagnosen entropion. Dyrlæge D2 anbefalede, at man så tiden lidt an, da han vurderede, at hunden var for ung til at blive opereret for tilstanden. Han mente dog, at en operation ville blive nødvendig i foråret 2001.

Hunden blev endvidere undersøgt af dyrlæge D1 den 22. januar 2001 på grund af generelt hævede mælkekirtler med sekret i alle kirtler. I den bageste mælkekirtel i venstre side var der en hård, øm hævelse og tydelig rødme. Hunden udviser endvidere redebygningsadfærd. Det blev oplyst, at hunden blødte fra vagina i december 2000. Dyrlæge D1 stiller sandsynlighedsdiagnosen falsk graviditet.

Den 1. februar 2001 blev hunden igen undersøgt af dyrlæge D1 på grund af tydelig vaginal blødning. Den var i øvrigt upåvirket.

Den 17. februar 2001 kom hunden igen til dyrlæge D1 på grund af meget tydelig hævelse omkring de ydre kønsdele. Et vaginalskrab viser, at hunden er i proøstrus. Den var i øvrigt upåvirket. Ejeren oplyser telefonisk, at hunden begynder endnu en vaginal blødning ca. 8 dage senere.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Det fremgår af sagen, at hunden blev født den 25. juli 2000. Hunden blev solgt og leveret til klager den 1. oktober 2000. Rådet bedes oplyse, om det må anses for overvejende sandsynligt, at hunden på leveringstidspunktet led af de af dyrlægen fundne tilstande vedrørende rindende øjne samt tegn på falsk drægtighed?

Ad spørgsmål 1:

Ang. tilstanden rindende øjne må det anses for overvejende sandsynligt, at denne var til stede på leveringstidspunktet den 1. oktober 2000. Rådet lægger i besvarelsen til grund, 1) at sælger allerede på leveringsdagen forklarer, at tilstanden skyldes en nylig klipning og badning, 2) at køber konstaterer og påtaler problemet ved leveringen hos sælger, og 3) at dyrlæge D-1 stiller diagnosen entropion den 5. oktober 2000.

Ang. tilstanden falsk graviditet finder Rådet ingen holdepunkter i de fremlagte sagsakter for tilstedeværelse af denne på leveringstidspunktet den 1. oktober 2000.

Spørgsmål 2:

Hvis spørgsmål 1 besvares bekræftende, må det da antages, at sælger vidste eller burde have vidst, at hunden på leveringstidspunktet havde de fundne forandringer?

Ad spørgsmål 2:

Ang. tilstanden rindende øjne må det antages, at sælger var klar over dennes tilstedeværelse på leveringstidspunktet, jf. svar ad 1.

Ang. tilstanden falsk graviditet: Bortfalder.

Spørgsmål 3:

Kan det ud fra oplysningerne fra dyrlægen udledes, at der er tale om sygdomme, som er kroniske?

Ad spørgsmål 3:

Nej.

Spørgsmål 4:

Andre oplysninger af betydning for sagen?

Ad spørgsmål 4:

Nej.

Afgørelse:

Klager kunne ikke gøre krav mod indklagede. Nævnet lagde vægt på Det Veterinære Sundhedsråds udtalelse, hvoraf det fremgår, at tilstanden falsk graviditet ikke kunne godtgøres at være tilstede på leveringstidspunktet.

Indklagede kunne ikke gøre krav mod klager. Nævnet lagde vægt på, at det ikke kunne godtgøres at indklagede havde oplyst klager om forplejningens omkostninger samt at det mellem parterne synes forudsat at indklagede skulle sælge hunden for klagers regning.

4 Ansvarssager

4.1 Ansvarssager vedrørende heste

2002-20-04-00002

Skrivelse af 17. juni 2002.

Sagen har tidligere været forlagt Det Veterinære Sundhedsråd j.nr. VE1611-21/98.

I den mellemliggende periode var hesten blevet aflivet og der var foretaget en obduktion 7. november 2001 som blev udført af den udmeldte skønsmand som i attest af 16. november 2001 havde besvaret supplerende skønstema af 1. maj 2001 og senere 18. april 2002 havde skønsmanden besvaret et yderligere supplerende spørgetema af 1. marts 2002.

Rådet blev anmodet efter en fornyet gennemgang af sagens bilag herunder skønserklæring af 24. marts 1998, 16. november 2001 og 18. april 2002 samt gennemsyn af videooptagelse foretaget under obduktion af hestens højre og venstre forbens kodeled 7. november 2001 om, at besvare det fornyede spørgetema af 13. juni 2002 og 20. juni 2002.

Rådet udtalte:

Rådet skal indledningsvis bemærke, at Rådets svarskrivelse af 24. marts 1999, også efter de yderligere modtagne dokumenter inkl. en videooptagelse, stadig er udtryk for Rådets opfattelse af sagen.

Der er fremsendt fornyet spørgetema af 13. og 20. juni 2002 omhandlende i alt yderligere 36 spørgsmål til sagen. Rådet finder, at det fremsendte spørgetema dels omfatter mange generelle og almindelige forhold, dels at de konkrete spørgsmål mangler faglig præcisering i forhold til indeværende sag. Rådet skal derfor på det foreliggende grundlag undlade at besvare det tilsendte spørgetema af 13. og 20. juni 2002 med henvisning til bl.a. lærebøger omhandlende hestens ortopædi.

Grundet sagens unikke karakter skal Rådet oplyse, om nogle af de overvejelser, der ligger bag Rådets svarskrivelse af 24. marts 1999 og Rådets reaktion på spørgetema af 13. og 20. juni 2002.

Det er evident, at hesten 1. december 1995 havde en "kodeledsmus" i højre forkodeled (dorsal-osteochondral chip-fracture P1, HF). Hesten må antages at have haft denne forandring i leddet i 9 år eller mere. "Kodeledsmus" af denne type forekommer med en hyppighed på ca. 20 – 30 % i hestepopulationen, hvor de oftest ikke giver anledning til kliniske symptomer som halthed og nedsat præstationsevne.

Det forekommer erfaringsmæssigt ikke sjældent, at ændringer i aktivitetsniveau, træningsprogrammer og management kan være halthedsudløsende, således at disse ledmus, der har været klinisk stumme, bliver erkendelige.

Det er velkendt, at symptomgivende kodeledsmus af den omhandlede type med succes kan fjernes ved en "kikkertoperation", hvorefter 80 – 90 % er fuldt funktionsmæssigt restaureret: Ovenstående fremgår af flere arbejder, der kan bl.a. henvises til et par nøglearbejder offentliggjort i Equine Veterinary Journal 2000, 39, 475-481 og Equine Veterinary Journal 1994, 26, 392-396.

Rådet har ved sin besvarelse særligt lagt vægt på den sagkyndige syns- og skønsmands attest af 23. marts 1998, hvoraf det bl.a. fremgår: "Bedøvelse af kodeleddet højre forben gjorde hesten ved den efterfølgende mønstring haltfri." Ved synsmandens efterfølgende belastningstests såkaldt sammenbøjningsprøve og longering viste det sig, at hesten da først var haltfri, når der samtidig anlagdes lav ledningsanalogi (bedøvelse). Dette indikerer, at dele af haltheden må antages at skyldes forhold, som er beliggende neden for kodeleddet på højre forben. Forholdet er ikke nærmere undersøgt, men attesten beskriver en afvigende hovform. Yderligere finder syns- og skønsmanden ved test af højre forben og venstre forben efter bedøvelse af kodeleddet på højre forben (som efter Rådets opfattelse er en væsentlig årsag til haltheden på højre forben), at der er halthedsudløsende årsager på venstre forben. Dette forhold er ej søgt lokaliseret klinisk, og medsendte videooptagelser bidrager ikke til at forklare disse forhold.

Rådet har noteret sig, at der er fokuseret på, at "Hesten har d.d. i højre forben en kodeledsbetændelse. Det er overvejende sandsynligt, at årsagen til dette, er den konstaterede ledmus." Jævnfør attest af 24. marts 1998. Rådet er enig i dette, men kan ikke af det modtagne materiale se, at man veterinærfagligt har forsøgt at afhjælpe dette.

Afgørelse:

Denne forelæ ikke ved redaktionens slutning og vil blive bragt i en senere årsberetning.

2002-20-04-00007/ VE 065-19.00

Skrivelse af 8. februar 2002.

Sagen handlede om hvorvidt dyrlæge D-1 havde begået ansvarspådragende fejl i forbindelse med en handelsundersøgelse af en hest i april måned 1997, hvor hesten blev godkendt uden anmærkninger. I efteråret 1997 og i starten af året 1998 begyndte hesten at få problemer med ryggen. Siden hen og indtil april 2001, hvor hesten blev aflivet, var hesten næsten konstant syg, enten på grund af rygsymptomer eller halthed. I august 1999 blev der på røntgenoptagelser konstateret spat i højre has og mistanke om spat i venstre has. Det er sagsøgers opfattelse, at såvel rygsymptomer som haltheden skyldtes den nu konstaterede spat. Til støtte for den veterinærfaglige del af påstanden gøres det gældende, at sagsøgte dyrlæge D-1 havde begået ansvarspådragende fejl i forbindelse med handelsundersøgelsen i april 1997 ved ikke at gøre opmærksom på, at der på røntgenoptagelserne var fund, der tydede på, at hesten havde latent spat.

Rådet udtalte:

Til Det Veterinære Sundhedsråd's behandling af sagen er fremsendt 3 sæt røntgenoptagelse som desuden har været forelagt en ekstern ekspertvurdering.

Røntgenvurdering:

Der foreligger 3 sæt røntgenbilleder.

1. sæt: Der er fremlagt 14 røntgenbilleder (10 af distale lemmer, 3 af ryggen og 1 af venstre knæ) af en hest F optaget den 24. april 1997 af dyrlæge D-1
2. sæt: 6 billeder af haseregionerne af en hest F optaget 05. august 1999 af dyrlæge D-1
3. sæt: 6 billeder af haseregionerne af en hest F optaget den 28. januar 2000 på et hesteklinik DH-2.

Beskrivelse af røntgenfund:

1. sæt: I begge haser ses nederst på tibias distale konturer en let uregelmæssig kontur og densitetsændring, som kan tolkes som sammenlignelig med OCD. Projektionen og eksponeringen er ikke optimal. I begge hasers distale intertarsalled ses glat kontureret og skarpe led, men leddets bredde er en smule nedsat i forhold til de andre glideled - hvilket ofte ses som normal variation. I ryggen ses ingen sikre røntgenologiske tegn på forandringer. I begge forben ses forbenede dragtbruske på 1,5-3 cm.
2. sæt: Der ses kun minimale forandringer i forhold til 1. sæt, men ledspalterne i det distale intertarsalled er nok en smule smallere- især i højre bagben. På begge bagbens tibias distale kant ses nu tydelig ledmuskdannelse neden for intermediaer kammene.
3. sæt: Der ses nu meget tynde ledspalter i de distale intertarsalled og i højre bagben kan ankylosering måske komme på tale, men ledspalten kan stadig erkendes. I tarsometatarsalledet ses ingen sikre patologiske tegn.

Radiologisk diagnose:

1. sæt: mistanke om osteochondrose (OCD) i begge haser. Lettere forbenede dragtbruske begge forben.
2. sæt: mistanke om begyndende spat begge bagben. OCD begge haser.
3. sæt: spat højre bagben. mistanke om spat venstre bagben. OCD begge haser. Den kliniske betydning af de røntgenologiske fund kan være vanskelig at vurdere, idet disse forandringer kan ses hos heste uden kliniske symptomer. Hvis de kliniske fund er typiske for spat vil især 3. sæt billeder bekræfte den kliniske diagnose.

På ovenstående baggrund skal Det Veterinære Sundhedsråd besvare det af advokatens fremsendte spørgetema af 30. januar 2002.

Spørgsmål 1:

Fremgår det af røntgenoptagelserne, at der på begge bagben er lette spatforandringer i det distale intertarsalled?

Svar ad 1:

Nej.

Spørgsmål 2:

Fremgår det af røntgenoptagelserne, at der er osteocondrose på midterste kam af skinnebensknoqlen (tibias intermediærkam) på begge bagben?

Svar ad 2:

Ja, på røntgenbillederne optaget henholdsvis den 5. august 1999 og 28. januar 2000. Af røntgenoptagelserne foretaget den 24. april 1997, kan en entydig røntgenologisk diagnose ikke stilles, idet eksponeringen og projektionerne ikke er optimale for denne tidlige udviklingsanomali.

Spørgsmål 3:

Fremgår det af røntgenoptagelserne, at der er forbenet dragtbrusk på begge forben?

Svar ad 3:

Ja, på røntgenoptagelserne foretaget den 24. april 1997.

Spørgsmål 4:

Såfremt spørgsmål 1-4 besvares bekræftende, bedes skønsmanden oplyse, om det er korrekt, når dyrlæge D-1 på begæring om hesteforsikring, sagens bilag 1, side 2 under punktet eventuelle anmærkninger, angiver "total røntgen + ryg: ingen anmærkninger".

Svar ad 4:

Nej. Rådet skal dog bemærke, at de tilstedeværende forandringer på røntgenbillederne optaget den 24. april 1997 ikke medfører en klinisk diagnose. Såfremt hesten ikke viste symptomer

ved en grundig klinisk undersøgelse, vil betydningen af de tilstedeværende røntgenfund være tvivlsom.

Spørgsmål 5:

På baggrund af de foretagne røntgenoptagelser, kan det da udelukkes, at hesten senere kunne udvikle kliniske symptomer på spat? Skønsmanden bedes ved besvarelsen af dette spørgsmål være opmærksom på, at hesten blev købt til ridebrug, hvilket også fremgår af forsikringsbegæringen, sagens bilag 1.

Svar ad 5:

På baggrund af røntgenoptagelserne foretaget den 24. april 1997, findes ingen radiologiske forandringer i haseregionen forenelig med diagnosen spat. Se endvidere svar ad 4.

Spørgsmål 6:

Såfremt spørgsmål 1-3 besvares bekræftende og spørgsmål 5 benægtende, bedes skønsmanden oplyse, om sådanne forhold - alt andet lige - har en (væsentlig) indflydelse på prisen for en given hest.

Svar ad 6:

Udgår, jf. svar ad 1.

Spørgsmål 7:

Forekommer det, at heste på grund af langvarig dobbeltsidig halthed får spændinger i rygmuskulaturen og dermed får symptomer i rygmuskulaturen?

Svar ad 7:

Teoretisk kan dette ikke udelukkes.

Spørgsmål 8:

Skønsmanden bedes oplyse, om dyrlæge D-1 ved undersøgelsen af hesten i 1997 har begået en fejl ved vurdering af hestens anvendelighed som ridehest, når glideleddenes udseende sammenholdes med den kliniske undersøgelse.

Svar ad 8:

Nej.

Spørgsmål 9:

Det bedes oplyst, om sagsøgte, hvis sagsøger har været passiv ved gennemgang af de røntgenologiske fund, er pligtig til at forlange, at sagsøgeren/kunden gennemgår røntgenbillederne detaljeret.

Svar ad 9:

Nej.

Spørgsmål 10:

Såfremt Det Veterinære Sundhedsråd på røntgenbillederne finder fejl eller mangler, som påstået af sagsøgeren, spørges der, om disse bør tillægges nogen betydning, når der er tale om en knapt 10 årig hest, som ved den kliniske undersøgelse viser sig sund og rask.

Svar ad 10:

Nej.

Spørgsmål 11:

Såfremt det viser sig, at de af sagsøgeren påståede mangler ved hesten var tilstede, ville hesten så kunne anvendes til ridning og/eller ville en toptræning til skoleridning kunne medføre, at hesten blev halt på grund af de påståede mangler.

Svar ad 11:

Da der er tale om lidelser, som kan udvikles ved (ændret) brug af hesten, kan det ikke udelukkes, at en øget/ændret belastning vil kunne udvikle halthedssymptomer.

Spørgsmål 12:

Der spørges om eventuelle manglende røntgenbilleder ville kunne ændre på den besvarelse, som Det Veterinære Sundhedsråd kommer frem til.

Svar ad 12:

Nej.

Afgørelse:

Sagen blev ved Retten i Gentofte, hævet efter begæring. Det blev bestemt, at sagsøger inden 14 dage til sagsøgte skulle betale sagens omkostninger på 6.000 kr.

2002-20-04-00008

Skrivelse af 24. april 2003.

En hest, ejet af E blev i september 1997 kastreret af dyrlæge D1. En handelsundersøgelse af hesten i oktober 1998 gav ikke D1 anledning til anmærkninger. I januar 1999 blev hesten solgt til E2 og i juni samme år konstaterede denne ejer, at hesten var halt. Dyrehospital2 undersøgte herefter hesten og konstaterede, at den havde bilateral sædstrengsfibrose, hvorefter den blev opereret herfor. E2 lagde herefter sag an mod E1, og ved retten i Svendborg blev der i august måned indgået et forlig, som betød, at E1 skulle kompensere E2. Det fremgik af udskrift fra Retsbogen, at hesten led af sædstrengsfibrose på salgstidspunktet i januar 1999. Denne afgørelse blev foretaget blandt andet på grundlag af en erklæring fra en syns- og skønsmand. Efter dette sagsøgte E1 nu D1, og i den anledning havde Rådet fået forelagt et spørgetema.

Rådet udtalte:

Spørgsmål A:

Hvorledes foretages en sikker diagnosticering af sædstrengsførhærdelse?

Svar ad A:

Diagnosen stilles ved en grundig klinisk undersøgelse (inspektion og palpation) af området omkring kastrationssåret og lyskekanalens ydre åbning. Man vil kunne konstatere, at der er en tydelig hævelse og mærke, at der i den nederste del af sædstrengen er udviklet en knudeagtig fortykkelse ofte af størrelse som en knyttet hånd. Større fortykkelser forekommer også. Der kan ses små kraterformige åbninger i kastrationsåret, hvorfra der drypper lidt pus. Sædvanligvis er der ikke smerte forbundet med en forhærdelse af sædstrengen.

Spørgsmål B:

I relation til besvarelsen af spørgsmål A bedes det oplyst om det kan forekomme, at en dyrlæge diagnosticerer lidelsen sædstrengsforhærdelser uden at en sådan er tilstede?

Svar ad B:

Der er ved alle kliniske undersøgelser et moment af diagnostisk usikkerhed, men det er ikke sandsynligt, at en dyrlæge stiller diagnosen sædstrengsforhærdelse uden at en sådan er tilstede, idet der, som nævnt under besvarelse af A), er tale om ret store fortykkelser.

Spørgsmål C:

I relation til besvarelse af spørgsmål A bedes det endvidere oplyst, om der i forbindelse med en operation kan produceres bevis for, at en sædstrengsforhærdelse har været til stede og i givet fald hvorledes?

Svar ad C:

Ved at foretage en direkte indskæring på det forhærdede område kan man se den fortykkede sædstrengsstump, som er sammenvokset med det omgivende væv.

Spørgsmål ad D:

Kan en eventuel sædstrengsforhærdelse årsagsmæssigt tilbageføres til en foretagen kastration eller kan der være andre årsager?

Svar ad D:

Kastration er i Danmark den eneste årsag til sædstrengsforhærdelse.

Spørgsmål ad E:

Kan det konkluderes, at en sædstrengsforhærdelse, der diagnosticeres 1½ år efter en kastration er ensbetydende med, at dyrlægen har begået faglige fejl i forbindelse med kastrationen, og i givet fald hvilke, eller kan der være tale om hændelige omstændigheder?

Svar ad E:

Ethvert kirurgisk indgreb vil medføre beskadigelse af væv, som under og efter helingen medfører arvævsdannelse i større eller mindre udstrækning. Graden af arvævsdannelse er udover det kirurgiske indgreb også betinget af det pågældende dyrs anlæg for reaktion på vævsbeskadigelser. Dermed vil der være betydelige variationer fra hest til hest, og der kan derfor være tale om hændelige omstændigheder.

Spørgsmål F:

Det Veterinære Sundhedsråd bedes oplyse, hvilken undersøgelse en dyrlæge bør foretage på en hest i forbindelse med en handelsundersøgelse af denne.

Svar ad F:

En gennemgang af en fuldstændig handelsundersøgelse vil her være alt for omfattende og Rådet skal henvise til ”Sundhedsundersøgelse, vejledning til brug ved handel og forsikring, udarbejdet af Sektion vedr. Heste – SVH”.

Ved en handelsundersøgelse bør en vallak palperes for evt. forekomst af sædstrengsfistler eller hård smertefuld hævelse på kastrationsstedet. Der bør endvidere foretages en overordnet halthedsundersøgelse, der bør indeholde mønstring og bøjeprovning af lemmer med henblik på stillingtagen til eventuel tilstedeværelse af halthed.

Spørgsmål G:

Det Veterinære Sundhedsråd bedes oplyse, om en dyrlæge i forbindelse med en handelsundersøgelse bør opdage, at hesten lider af sædstrengsforhærdelse, såfremt det lægges til grund, at kastration af hesten er sket i september 1997, at handelsundersøgelsen foretages i oktober 1998 og at hesten opereres for sædstrengsforhærdelse i begge sider i juni 1999.

Svar ad G:

En sædstrengslidelse kan udvikles over måneder og i sjældne tilfælde op til år efter kastration har fundet sted. Det kan således ikke afvises at et tilsyneladende ukompliceret kastrationsforløb i meget sjældne tilfælde vil kunne give anledning til symptomer i form af halthed *efter* handelsundersøgelsen i oktober 1998. Et sådant forløb vil imidlertid med overvejende sandsynlighed have fremvist unormale forhold på kastrationsstedet på dette tidspunkt.

Spørgsmål H:

I tillæg til besvarelsen af spørgsmål C bedes det oplyst, om der kunne have været foretaget opbevaring af væv fra det opererede område, således at tilstedeværelsen af en sædstrengsforhærdelse kunne dokumenteres i forbindelse med en senere erstatningssag ?

Svar ad H:

Ja, dette er muligt. Væv der fjernes operativt kan lagres med henblik på senere undersøgelse, såfremt klienten informerer dyrlægen om en mulig erstatningssag.

Spørgsmål I:

Er det nødvendigt at foretage operation i relation til en konstateret sædstrengsforhærdelse, der ikke medfører bevægelsesforstyrrelse ?

Svar ad I:

En sædstrengsforhærdelse der ikke medfører bevægelsesforstyrrelse eller *andre symptomer*, som f.eks. ømhed ved palpation eller pusflåd fra en fistelkanal, bør ikke give anledning til operation.

Spørgsmål J:

Er det muligt at gennemføre bedøvelse af området omkring en sædstrengsforhærdelse med henblik på at afklare, om en formodning om at sædstrengsforhærdelsen er årsag til bevægelsesforstyrrelsen er korrekt ?

Svar ad J:

Ja, - det er muligt at gennemføre bedøvelse af området omkring en sædstrengsforhærdelse med henblik på at afklare årsagen til bevægelsesforstyrrelsen. Værdien af undersøgelsen er imidlertid spekulativ, idet den diagnostiske sikkerhed af undersøgelsen er ukendt. En positiv reaktion (ophør af bevægelsesforstyrrelse efter anlagt bedøvelse) vil kunne anvendes i diagnostikken, hvorimod en negativ reaktion (uændret bevægelsesforstyrrelse efter anlagt bedøvelse) ikke er konklusiv.

Spørgsmål K:

I det omfang spørgsmål H og J besvares bekræftende bedes det oplyst, om en dyrlæge, der stiller diagnosen: "bevægelsesforstyrrelse på grund af sædstrengsforhærdelse" bør gøre sin kunde opmærksom på muligheden for opbevaring af væv og muligheden for gennemførelse af bedøvelsesprøve, inden en operation foretages ?

Svar ad K:

Diagnosen "bevægelsesforstyrrelse på grund af sædstrengsforhærdelse" bør *forsøges sikret*, såfremt dyrlægen er orienteret om, at der foreligger uenighed mellem parterne om hestens sundhedstilstand på handels-tidspunktet som følge af komplikationer til kastration.

Om diagnosen kan sikres alene ved grundig klinisk undersøgelse, gennemførelse af bedøvelsesprøve, undersøgelse af væv eller ved grundig operationsbeskrivelse er overladt til dyrlægens skøn i den givne situation

Afgørelse:

Ved Retten i Odense frifandtes sagsøgte. Sagsøger skulle inden 14 dage, in solidum til sagsøgte, betale 11.309,11 kr. samt sagens omkostninger på 16.000 kr. Der blev ved sagens afgørelse lagt vægt på Det Veterinære Sundhedsråds udtalelse.

2002-20-04-00009

Skrivelse af 18. september 2002.

Et ægtepar nægtede at betale deres regninger til dyrlæge D, idet de fandt, at deres 4 heste Z, A, D og NT ikke havde fået den optimale veterinære behandling.

For Z's vedkommende drejede det sig om en for intensiv antibiotika behandling og behandling med prednisolon imod en formodet COPD. Dette skulle angiveligt have ødelagt Z's immunforsvar og resulteret i en hudlidelse, udslet eller eksem, som ikke var nærmere defineret. For A' vedkommende drejede det sig om behandling af et forkert ben ved en halthed.

For D's vedkommende var der tale om, at dyrlægen først havde behandlet en tilbageholdt efterbyrd 24 timer efter folingen.

For NT's vedkommende drejede sagen sig om manglende kvalitet af røntgenbilleder, der havde dannet grundlag for en anmærkningsfri handelsundersøgelse og hvor senere optagelser i Tyskland erklærede den for "ikke ren i røntgen" og en handel gik tilbage.

Dyrlæge D stævned efterfølgende ægteparret for at inddrive pengene. Dyrlægeforeningens klientklageudvalg havde afgivet en udtalelse i sagen. Sagen blev forelagt Rådet.

Rådet udtalte:

Spørgsmål A:

Med hensyn til hesten Z er det i overensstemmelse med god dyrlægeskik at behandle en hest på minimum 2 år med antibiotika og cortison, således at den til sidst udvikler udslet på kroppen af dette.

Svar ad A:

Det fremgår ikke af sagsakterne vedr. Z, at der er sammenhæng mellem behandlingerne med antibiotika plus prednisolon og udviklingen af hudlidelsen. Hudlidelsen er ikke nærmere defineret, hvorfor Rådet ikke med nogen grad af sikkerhed kan udtale sig om en eventuel sammenhæng. Det er dog ikke i strid med god dyrlægeskik at instituere en antibiotikabehandling suppleret med prednisolon, når man har mistanke om COPD.

Spørgsmål B:

Er det i overensstemmelse med god dyrlægeskik at afvente 24 timer med fjerning af efterbyrd på en hoppe efter foling?

Svar ad B:

Er en hoppers efterbyrd ikke afgang indenfor ca. 6 timer efter foling, betragtes den som tilbageholdt og bør afløses og antibiotika deponeres i børen for at undgå en børbetændelse, der efterfølgende kan føre til forfangenhed.

Rådet finder det ikke i overensstemmelse med god dyrlægeskik at vente til 24 timer efter foling inden man afløser en tilbageholdt efterbyrd hos en hoppe, da dette vil forøge risikoen for de ovennævnte komplikationer.

Spørgsmål C:

Er det i overensstemmelse med god dyrlægeskik at lave en handelsgodkendelse på en hest, når der på røntgenbillederne er usikre billedområder (dårlig kvalitet)?

Svar ad C:

Rådet er ikke blevet forevist nogle af de i sagen omtalte røntgenbilleder og kan derfor ikke udtale sig om, hvorvidt de nævnte "usikre billedområder" eller områder med "dårlig billedkvalitet" er ensbetydende med, at billederne ikke er anvendelige til diagnostik. Dette behøver ikke at være tilfældet.

På det foreliggende grundlag kan Rådet således ikke udtale sig om, hvorvidt handelsgodkendelsen var i overensstemmelse med god dyrlægeskik. En udtalelse ville fordr præcisering af spørgsmålet, præsentation af billeder og relatering til en konkret problemstilling.

Afgørelse:

Sagen blev ved Retten i Odense forligt således, at sagsøgte betalte sagsøger 5.000 kr. til fuld og endelig afgørelse. Sagsøgte skulle endvidere betale 5.000 kr. i sagsomkostninger til sagsøger.

2002-20-04-00012**Skrivelse af 18. november 2002.**

En hoppen, født den 3. juli 1993, blev den 2. februar 2002 købt af sagsøger til brug som ridehest, men den viste angiveligt snart herefter at have et uroligt temperament, idet den sparkede ud med bagben og var til fare for sine omgivelser. Grundet en mindre udrivning i venstre næsebor blev den syet af en dyrlæge den 8. februar 2002. Sederling af hoppen var nødvendig, idet den uden varsel sparkede ud. Den 3. marts 2002 undersøgte samme dyrlæge hoppen igen og erklærede, at den var farlig for sin omgivelser, idet den sparkede så snart den blev berørt bag ribbenene. En syns – og skønsmand (dyrlæge) fik stillet et tema på 5 spørgsmål, og i erklæringen af 31. august 2002 konkluderes det, at hesten var uegnet til ridebrug og endvidere, at den led af hvinskhed (ikke et spørgsmål i temaet). Sælgers advokat var ikke tilfreds med, at syns – og skønsmanden besvarede et ikke stillet spørgsmål og havde fået tilladelse til ved retten i Grindsted at stille Det Veterinære Sundhedsråd 6 spørgsmål.

Rådet udtalte:*Spørgsmål 1:*

Kan hoppens hvinskhed være opstået efter leveringen, 3. februar 2002, til sagsøger som følge af forstyrrelser i hoppens kønshormonale forhold, og uden at hvinskheden skyldes en sygelig disposition ved leveringen?

Svar ad 1:

Nej.

Spørgsmål 2:

Kan hoppens hvinskhed være opstået efter, at den hos sagsøger kom i fremmed eje?

Svar ad 2:

Nej.

Spørgsmål 3:

Kan hoppens hvinskhed været udløst eller opstået, såfremt hoppen var blevet solgt til en tredje person?

Svar ad 3:

Nej.

Spørgsmål 4:

Kan udrivningen, 8. februar 2002, af hoppens ene næsebor have udløst eller fået hvinskheden til at opstå?

Svar ad 4:

Nej.

Spørgsmål 5:

I hvor lang tid kan en sygelig disposition for hvinskhed hhv. hvinskhed uden sygelig disposition herefter tilbagedateres i forhold til det øjeblik, hvor første symptom herpå iagttages?

Svar ad 5:

Hvinskhed kan optræde hos hopper, der har født flere gange, og hvor der som følge deraf kan opstå mangelfuld lukning af skedeåbningen med efterfølgende kronisk irritation af skedevæggens slimhinde. Den nævnte tilstand kan også være medfødt, og symptomerne derfor først vise sig, når hesten bliver anvendt til ridebrug. Dispositionen kan således have været til stede altid. Det kan tilføjes, at den nævnte overfølsomhed i flanken som følge af den irritative tilstand i skeden kaldes henført smerte.

Spørgsmål 6:

Vil en disposition for hvinskhed hos hopper blive udløst ved enhver overgang til fremmed ejer med uvante fremmede omgivelser og behandling?

Svar ad 6:

Nej.

Afgørelse:

Der er ved retten i Grindsted indgået forlig i sagen. Retten bestemte at sælgeren skulle betale omkostningerne på 13.300 kr. til køber inden 14 dage.

2002-20-04-00010

Skrivelse af 13. marts 2003.

Dette drejede sig om forløsning af en hoppe. Kortfattet var forløbet, at dyrlægen tilkaldtes til hoppen den 24. juni 2001 kl. 21:30, idet ejeren oplyste, at den var ved at føle. Undersøgelse af fødselsvejen viste en lukket bormund og 2 hove. I betragtning af, at hoppens almenbefindende siden den 20. juni 2001 havde været dårligt (ømhed i både for- og baglemmer), at fødselsterminen var overskredet med 10 dage, og at der havde været stærke veer, besluttede dyrlægen at foretage en mekanisk opblokning. Forbenene kunne derefter indhyllet i fosterhinder trækkes gennem skeden. Føllet var på det tidspunkt mistænkt for at være dødt, og der var kun lette veer efter, at benene var trukket ind i skeden. Da der ikke skete mere, fik hoppen 4 ml oxytocin intramuskulært, men da føllet ikke kom ud på trods af stærke veer, blev fosterhinderne sprængt, kæder lagt på forbenene og fremtrækningsforsøg gennemført med henblik på at kunne lokalisere hovedet, der ikke var med fremme. Forsøg på at få hovedet med mislykkedes, og dyrlægen tilkaldte en kollega, som ved sine friske kræfters hjælp og efter at have pålagt øjenkroge gennemførte forløsningen. Efterbyrden afløses og børstave appliceres. Desuden gives hoppen 6 g calcium og 500 ml glukose (50%) intravenøst, hvorefter dyrlægerne forlod ejendommen den 25. juni 2001 kl. 02.00. Et par timer senere ringede ejeren og oplyste, at hoppen havde kramper, men da dyrlægen ankom til stedet, var den afgang ved døden. Der fandtes ingen obduktionserklæring eller en brugelig journal.

Ejeren af hoppen hævdede, at dyrlægen har udvist culpøs og ansvarspådragende adfærd, som bevirkede, at hoppen og føllet døde, og Retten i Odense godkendte, at Det Veterinære Sundhedsråd besvarede 20 spørgsmål vedrørende forløsningen af hoppen.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Det bedes oplyst, om præparatet fenybutazon er ulovligt?

Svar ad 1:

Ja, til brug til heste.

Spørgsmål 2:

Det bedes oplyst, om anvendelsen af fenybutazon er i strid med god dyrlægeskik?

Svar ad 2:

Ja, til brug til heste.

Spørgsmål 3:

Kan en dyrlæge i forbindelse med en fødselskonsultation undersøge, hvorvidt hestens bår er mere eller mindre sammentrukket?

Svar ad 3:

Ja. Børkroppen (corpus uteri) kan altid undersøges.

Spørgsmål 4:

Er det en dyrlægefaglig fejl at sætte en foling i gang, før man har vished om, at hoppen er klar til foling?

Svar ad 4:

Nej. I visse tilfælde sættes folingen i gang også selvom hoppen ikke er klar til foling, såfremt drægtigheden udgør en alvorlig belastning for hoppens sundhedstilstand. Det kan i øvrigt være vanskeligt at afgøre præcist, hvornår en hoppe er klar til foling.

Spørgsmål 5:

Kan man normalt ved mekanisk udblokning forvente, at føllet kan trækkes ud efter kort tid?

Svar ad 5:

Ja, hvis man med kort tid forstår indenfor ca. 45-60 min.

Spørgsmål 6:

Er det en dyrlægefaglig fejl, når fosterhinderne brydes i livmoderen, og ikke først når hoppen er blokket helt op?

Svar ad 6:

Nej, i visse tilfælde kan det være nødvendigt at bryde fosterhinderne for at få fat i fosterdele med henblik på fremtrækning.

Spørgsmål 7:

Kan hoppen antages at være fuldt opblokket, da fødslen sættes i gang?

Svar ad 7:

Nej.

Spørgsmål 8:

Er det en dyrlægefaglig fejl ikke at give hoppen endnu en sprøjte, da det viser sig, at den første sprøjte ikke havde nogen effekt?

Svar ad 8:

Nej.

Spørgsmål 9:

Er det en dyrlægefaglig fejl at søge at udtrække føllet, før hoppen er opblokket?

Svar ad 9:

Nej.

Spørgsmål 10:

Er det en dyrlægefaglig fejl at forsøge udtrækning af føllet, før fostervandet er gået?

Svar ad 10:

Nej.

Spørgsmål 11:

Er det en dyrlægefaglig fejl at bryde fosterhinderne inde i livmoderen?

Svar ad 11:

Nej.

Spørgsmål 12:

Er fostervandet med til at opblokke hoppen?

Svar ad 12:

Ja.

Spørgsmål 13:

Hvor lang tid kan det forventes, at føllet er i live efter at fosterhinderne er brudt, uden at føllet er forløst?

Svar ad 13:

Formentlig ikke over ca. 1 time.

Spørgsmål 14:

Er det en dyrlægefaglig fejl at trække føllets forben frem i fødselsvejen, uden at hovedet er med?

Svar ad 14:

Nej.

Spørgsmål 15:

Kan det tages som et sikkert udtryk for, at føllet er dødt, når det ikke reagerer på dyrlægens tryk på øjeæblet?

Svar ad 15:

Nej.

Spørgsmål 16:

Er det en dyrlægefaglig fejl, når dyrlæge D ikke tidligere i forløbet tilkalder kollegial assistance til gennemførelse af folingen?

Svar ad 16:

Nej.

Spørgsmål 17:

Forudsat at dyrlæge D ikke har checket hoppens slimhinder, før hun forlader stedet, ønskes oplyst, om dette er en dyrlægefaglig fejl?

Svar ad 17:

Ja.

Spørgsmål 18:

Det bedes oplyst, hvad den sandsynlige dødsårsag for hoppen er?

Svar ad 18:

Kan ikke oplyses på det foreliggende grundlag.

Spørgsmål 19:

Særlig bedes det oplyst, om dødsårsagen kan antages at være blødning i livmoderen forårsaget af den vanskelige fødsel med fødselshjælp?

Svar ad 19:

Kan ikke besvares på det foreliggende grundlag.

Spørgsmål 20:

Giver sagen i øvrigt Det Veterinære Sundhedsråd anledning til bemærkninger?

Svar ad 20:

Nej.

Spørgsmål 21:

Det Veterinære Sundhedsråds sammensætning i forbindelse med afgivelse af erklæring af 11. juni 2002 bedes oplyst.

Svar ad 21:

Professor, dr.med. Ove Svendsen (formand), fagdyrlæge, ph.d. Carl Kortbæk Svendsen (næstformand), professor, dr.med.vet. Eiliv Svalastoga, professor, dr.med.vet. Torben Greve, fagdyrlæge Lars Andreas Johnsen, veterinærdirektør, dr.med.vet. Preben Willeberg.

Spørgsmål 22:

Det Veterinære Sundhedsråd bedes oplyse, hvilke af sundhedsrådets medlemmer, jf. besvarelsen af spørgsmål 21, der kan indkaldes til Retten i Odense med henblik på forklaring, begrundelse og uddybning af Det Veterinære Sundhedsråds erklæring af 11. juni 2002.

Svar ad 22:

Professor Torben Greve.

Spørgsmål 23:

Det bedes oplyst om Det Veterinære Sundhedsråd ved afgivelse af erklæring af 11. juni 2002 har forudsat, at der var tale om en patologisk fødsel.

I den sammenhæng bedes det oplyst om Det Veterinære Sundhedsråds besvarelse vil være enslydende under forudsætning af, at der var tale om en normal fødsel, jf. de i henholdsvis svarskrift og replik anførte redegørelser for forløbet.

Svar ad 23:

Nej, Rådet har ikke i sin besvarelse forudsat, at der var tale om en patologisk fødsel. Svarene ville være enslydende for en normal og patologisk forløbende foling.

Spørgsmål 24:

I relation til besvarelsen af spørgsmål 21 bedes Det Veterinære Sundhedsråd oplyse om Rådet i forbindelse med afgivelse af erklæring af 11. juni 2002 i medfør af dyrlægelovens § 2, stk. 4, har indhentet udtalelser fra særligt sagkyndige?

Svar ad 24:

Rådet er sammensat således, at der blandt medlemmerne findes særlig sagkundskab inden for fødselshjælp, og derfor har Rådet skønnet, at der ikke har været behov for at indhente udtalelser fra andre særligt sagkyndige.

Spørgsmål 25:

Kan en dyrlæge i forbindelse med en fødselskonsultation undersøge, hvorvidt hestens bormund er mere eller mindre sammentrukken?

Svar ad 25:

Ja.

Spørgsmål 26:

Under forudsætning af at hoppen fremstod rask, uden råmælk i yveret, uden afslappelse (lødning) af de brede bækkenbånd og med lukket børmund, da dyrlægen ankom, bedes det oplyst om det er en dyrlægefaglig fejl at sætte folingen i gang?

Svar ad 26:

Nej.

Spørgsmål 27:

Under forudsætning af at føllet ligger normalt og alene hovene føles i bunden af skeden liggende i børkroppen uden opblokning er begyndt, er det da en dyrlægefaglig fejl at bryde fosterhinderne, således at fostervandet ikke kan medvirke til opblokningen?

Svar ad 27:

Nej.

Spørgsmål 28:

Det Veterinære Sundhedsråd bedes redegøre for sammenhængen mellem Rådets besvarelse af spørgsmål 10 og spørgsmål 12.

Svar ad 28:

Uagtet at fostervandet er medvirkende til at opblokke livmoderhalsen, kan det være nødvendigt at bryde fosterhinderne med henblik på at forløse føllet så hurtigt som muligt. Ved dette indgreb afgår fostervandet, men dette skal opvejes mod en yderligere forhalelse af fødslen, som vil øge risikoen for at føllet dør.

Spørgsmål 29:

Under forudsætning af, at hoppens slimhinder ikke tjekkes, at hoppen er oppe at stå, æder hø og dermed fremtræder sund og rask, da dyrlægen forlader stalden, og det derfor kan lægges til grund, at der ikke foreligger bækkenskred og/eller forgiftning, bedes det oplyst, hvad den sandsynlige dødsårsag for hoppen må antages at være?

Svar ad 29:

Kan ikke besvares på det foreliggende grundlag, idet der hverken findes en grundig veterinærfaglig klinisk beskrivelse eller en obduktionsrapport.

Spørgsmål 30:

Det Veterinære Sundhedsråd bedes oplyse, hvorledes Rådets besvarelse af spørgsmål 23 skal forstås sammenholdt med besvarelsen af spørgsmål 4 og 6, jf. ordene "visse tilfælde".

Det bedes særligt oplyst, om ikke netop de af Rådet angivne ”visse tilfælde” er udtryk for en patologisk forløbende foling, der dyrlægefagligt skal behandles anderledes end en normalt forløbende foling?

Svar ad 30:

Som det fremgår af svar ad 4 er ”visse tilfælde” anset for at være tilstande, hvor drægtigheden udgør en så stor belastning for hoppen, at den skal afbrydes med henblik på at forhindre unødigt smerte, lidelse og væsentlig ulempe for hoppen. Med hensyn til besvarelsen af spørgsmål 6 og spørgsmål 28 er ”visse tilfælde” anset for at være tilstande, hvor det er nødvendigt at forløse hoppen så hurtigt som muligt med henblik på at få et levende føl. ”Visse tilfælde” er således i begge besvarelser ikke nødvendigvis et udtryk for en patologisk forløbende fødsel.

Afgørelse:

Retten i Svendborg bestemte, at sagsøger skulle betale sagsøgte 7.000 kr. i sagsomkostninger samt de af sagsøgte afholdte udgifter på 3.000 kr.

4.2 Ansvarssager vedrørende køer

2002-20-04-00004/ VE 0622-6.01

Skrivelse af 23. januar 2002.

Et handelsselskab i Danmark solgte 34 drægtige kvier og 2 tyre til et handelsselskab i Østrig. Dyrene blev indkøbt hos 26 leverandører i Danmark og indsamlet på handelsselskabets samlested. Normalt afhentedes dyrene af sælger, men denne blev forhindret, og dyrene stod 6 dage længere i samlestalden, hvorved nogle af kvierne havde under 4 uger til kælvning. Herefter aftaltes det, at en dansk vognmand skulle transportere dyrene. Af ruteplanen fremgik det, at transporten beregnedes at tage ca. 28 timer med ca. 2 timers hvil efter ca. 14 timers kørsel, og kørslen blev foretaget af 2 erfarne chauffører, herefter blev transporten godkendt af embedsdyrlægen. Transporten tog ca. 20 timer med en gennemsnitshastighed på 72 km/t, og et hvil efter ca. 13 timers kørsel på 50 minutter. Ved ankomsten til Italien var/blev en del af kvierne syge af transportstress. Trods behandling døde 5 kvier og 10 kvier blev slagtet. I de døde kvier konstateredes udtalt leverdegeneration. Sælgers forsikringsselskab førte erstatningssag mod vognmanden, der transporterede dyrene.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Kan Rådet på grundlag af sagens bilag 5 og bilag 11 fastslå, at fem kvier døde som følge af ”skader” opstået under transporten fra H til Østrig?

Svar ad 1:

Nej, Rådet kan ikke med nogen grad af sikkerhed fastslå, hvorvidt de 5 kvier er døde som følge af ”skader” opstået under transporten fra H til Østrig.

Spørgsmål 1a:

Dersom spørgsmål 1 besvares benægtende bedes det oplyst, om Rådet anser det for at være mere sandsynligt, sandsynligt, eller mindre sandsynligt, at de fem kvier døde som følge af påvirkninger under transporten fra H til Østrig?

Svar ad 1a:

Rådet finder det sandsynligt, at påvirkningerne under transporten har været medvirkende til, at 5 kvier døde efter ankomsten til Østrig.

Spørgsmål 2:

Er der særlige dyresundhedsmæssige risici forbundet med landevejstransport af drægtige kvier på et sent tidspunkt i drægtigheden, jfr. sagens bilag 2 "selection list" og i bekræftende fald hvilke?

Svar ad 2:

Ved transport af drægtige kvier bør vælges så korte og direkte transportveje som muligt. Det er desuden Rådets opfattelse, at tidsperioden fra handelsomsætningen til kælvningsdatoen bør være min. 4 uger og ved længerevarende transporter op til 6 uger.

Spørgsmål 3:

Kan det have haft sundhedsmæssig betydning for de af sagen omhandlede kvier, at kvierne efter transport fra de forskellige danske leverandørlandbrug henstod opstaldet i eksportstald på H fra den 22. september 1999 til den internationale landevejstransport blev påbegyndt den 29. september 1999 og i bekræftende fald hvilken?

Svar ad 3:

Rådet finder det sandsynligt, at kviernes opstaldningsperiode på H har haft indflydelse på kviernes tilstand, idet denne periode har indflydelse på den samlede omsætningstid.

Spørgsmål 3a:

Finder Rådet det sandsynligt, at kvierne ikke var egnede til at gennemføre en transport som den aktuelle, hvis det lægges til grund, at kvierne under opholdet på H blev løbende tilset af en dyrlæge og ligeledes godkendt af en dyrlæge inden landevejstransporten blev påbegyndt?

Svar ad 3a:

Det fremgår ikke af sagsakterne, at kvierne på dette tidspunkt ikke var egnede til at gennemføre en transport.

Spørgsmål 3b:

Hvilken betydning tillægger Rådet ud fra en veterinærmæssig synsvinkel angivelsen "2 timer" i sagens bilag 2, rubrik 15, i forbindelse med dyrlægens afstempling og underskrift i rubrik 10 under hensyntagen til en forventet transporttid på 28 timer og er det i den forbindelse korrekt, at rubrik 13, 14 og 15 er beregnet til at blive udfyldt under transporten og efter transportens gennemførelse?

Svar ad 3b:

Rådet er på grundlag af spørgsmålets affatning ikke i stand til at besvare spørgsmålet.

Spørgsmål 3c:

Det fremgår af sagens bilag C, at den aktuelle kørselstid var ca. 20 timer eller ca. 1/3 mindre end forventet og oplyst overfor dyrlægen inden transportens påbegyndelse. Idet det oplyses, at strækningen fra H til Østrig er 1.363 km bedes det oplyst, om en transport som den i sagen omhandlede ville kunne dyrlægegodkendes, dersom det var blevet oplyst, at transporten forventedes gennemført på 20 timer?

Svar ad 3 c:

Ja.

Spørgsmål 3 d:

Ifølge det oplyste har chaufførerne holdt en gennemsnitfart på 72 km/t, og det bedes oplyst, om Rådet finder en sådan gennemsnitfart forsvarlig ved transport af kvier, som de i sagen omhandlede, og i benægtende fald bedes Rådet begrunde, hvilke forhold, der fører til, at gennemsnitfarten i sig selv var uforsvarlig.

Svar ad 3 d:

Rådet finder ingen tegn i sagsakterne på, at den opgivne gennemsnitshastighed på 72 km/t skulle være uforsvarlig.

Spørgsmål 4:

Kan Rådet, under hensyntagen til den tid, der er medgået til køretøjets standsning, parkering, åbning af bilen og vice versa, fastslå, at manglende overholdelse af den i bilag 3, punkt 3, til bekendtgørelse nr. 201 af 16. april 1993 med de ændringer, der var gældende på tidspunktet for transportens gennemførelse, foreskrevne hvilepause på én time – en afvigelse på ca. 10 minutter – har påført de omhandlede kvier skade? I bekræftende fald bedes forholdet nærmere beskrevet.

Svar ad 4:

Nej, de nævnte afvigelser har ikke haft væsentlig indflydelse på kviernes tilstand ved ankomsten til Østrig.

Spørgsmål 4 a:

Rådet bedes oplyse, hvad chaufførerne i forhold til dyrene skal foretage i hvilepausen, og om 50 minutter må antages at have været tilstrækkeligt til at udføre opgaverne under hensyntagen til, at køretøjet er med automatisk vandingsanlæg.

Svar ad 4 a:

Chaufførernes opgave i hvilepausen er at kontrollere, at dyrene får vand samt fodre og inspicere dyrene. Det er Rådets opfattelse, at 50 minutter er tilstrækkeligt til at udføre disse opgaver.

Spørgsmål 5:

Rådet bedes oplyse, om transportstress er en i veterinærmæssig henseende veldefineret sygelig tilstand for kreaturer og i bekræftede fald bedes det oplyst, hvad der forstås ved transportstress samt hvilke faktorer, der kan medføre, at transportstress opstår.

Svar ad 5:

Transportstress eller rejsesyge er et kompleks af fordøjelses- og stofskifteanomalier ofte forbundet med livstruende leverdegeneration, som optræder hos højt drægtige og i regelen velnærede dyr, der bliver udsat for forskellige transporter samt ændringer i miljø og omgivelser.

Spørgsmål 5 a:

Er det korrekt, at transportstress opstår, når kvæg under transporten har været udsat for en usædvanlig belastning/påvirkning?

Svar ad 5 a:

Transportstress eller rejsesyge er et samspil af forskellige påvirkninger, hvor især tidspunktet for kælvning i forbindelse med omsætningen (se Svar ad 2) har betydning. Antallet af transporter og omladninger, ændringer i miljø og omgivelser, samt tidsforløbet fra dyrene forlader sælgerbesætningen og til de ankommer til køberbesætningen har ligeledes betydning.

Spørgsmål 5b.

Er det korrekt, at det kan konkluderes, at tilstanden kan føres tilbage til forhold under transporten, når transportstress observeres indenfor 24 timer efter dyrenes aflæsning, når dyrene ved en officiel veterinær kontrol umiddelbart før læsning er fundet egnede til den pågældende transport?

Svar ad 5 b:

Nej, det er ikke entydigt korrekt. Se svar ad 5 og 5a.

Spørgsmål 5 C:

Er det korrekt, at hos dyr, der lider af transportstress, udsættes det labile stofskifte for forstyrrelse, der til trods for en hurtig behandling kan medføre skader på lever og lunger, så dyrene dør eller får livsvarige mén og i bekræftende fald bedes svaret udførligt begrundet med angivelse af den statistiske sandsynlighed for skader på lever og lunger.

Svar ad 5 c:

Det er korrekt, at dyr, der lider af transportstress, ofte pådrager sig en livstruende leverdegeneration. Desuden er det et anerkendt forhold, at overflytning til et nyt miljø i nær tilslutning til fødsler indebærer betydelige risici for infektioner hos moderdyr og afkom, idet der ikke har foreligget mulighed for opbygning af en immunstatus, der svarer til det nye opholdssteds mikrobielle forhold. Rådet er ikke i stand til at give nogen statistisk sandsynlighed for kroniske skader og helbredelse i forbindelse med behandling.

Afgørelse:

Sagen blev forligt således, at sagsøger hævdede sagen og hver part bar egne omkostninger.

VE 0622-7.02

Skrivelse af 30. marts 2001.

En kødkvægsbesætning, der ikke havde BVD-fri status, var nabo til en malkekvægsbesætning, som havde BVD-fri status. På trods af diverse opfordringer fra Kvægbrugets Laboratorium, malkekvægsbesætningens dyrlæge og Landboforeningen om at få taget blodprøver af dyrene inden de lukkedes på græs og blev erklæret virusfri, samt ikke at lade dyrene kælte på græs, lukkede ejeren af kødkvægsbesætningen alligevel dyrene ud på græs. Ejeren af malkekvægsbesætningen turde ikke lukke sine dyr på græs, af frygt for at få smitte i sin besætning, og stillede i den forbindelse et erstatningskrav for de øgede udgifter han havde haft i forbindelse hermed. I løbet af sommeren konstateredes det, at kødkvægsbesætningen ikke havde PI-dyr i besætningen.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1.

Udgør en besætning, der ikke har BVD-status 1, og alle dyr ikke er blodprøvet, en potentiel smitterisiko?

Svar ad 1.

Ja, idet besætningen ikke er dokumenteret BVD-fri.

Spørgsmål 2.

Foreligger der en potentiel smitterisiko, når kalvene i en ikke BVD-status 1 besætning uhindret kan forlade indhegningen?

Svar ad 2.

Ja, idet besætningen ikke er dokumenteret BVD-fri.

Spørgsmål 3.

Foreligger der en potentiel smitterisiko, når kalvene i en ikke BVD testet besætning uhindret kan forlade indhegningen.

Svar ad 3.

Ja, kalvene kan være smittede og derved smitte andre dyr.

Spørgsmål 4.

Hvor stor afstand mener Rådet, der bør være til en indhegning med en flok ikke BVD-status 1 og alle dyr ikke er blodprøvet for BVD, for at der ikke foreligger nogen smitterisiko?

Svar ad 4.

BVD-virus overføres hovedsageligt ved kontaktsmitte imellem ikke-immune dyr og PI-dyr, eller dyr der er akut syge. Dråbesmitte kan forekomme, som oftest over korte afstande. Luftbåren smitte over 1-2 m er eksperimentelt vist, smitte i staldbygninger (10-20m) er sandsynliggjort, og smitte over længere afstande er teoretisk mulig, men Rådet har ikke kendskab til videnskabelige undersøgelser, der påviser smitteoverførsel over længere afstande under udedørs forhold.

Spørgsmål 5.

Såfremt det lægges til grund, at ejer A's 5 kalve gik på græs, på det med blå indtegnede på sagens bilag C, i en afstand til mark nr. 2 på 200 m (mark nr. 2 tilhørende sagsøgeren), og i en afstand til mark nr. 4 på 450 m (mark 4 tilhører sagsøgeren), bedes det oplyst, om der forelå en smitterisiko.

Svar ad 5.

Se svar ad 4.

Spørgsmål 6.

Såfremt det lægges til grund, at gårdejer S den 20. maj flyttede de 5 kalve til mark indtegnet med rødt på sagens bilag C, med en afstand til mark nr. 4 på 200 m, bedes det oplyst, om der forelå en smitterisiko.

Svar ad 6.

Se svar ad 4.

Spørgsmål 7.

Såfremt det lægges til grund, at gårdejer S den 20. maj flyttede de 5 kalve til mark indtegnet med rødt på bilag C, og der mellem mark nr. 2 og mark indtegnet med rødt på bilag C, er en afstand på 8-10 m med vej, grøft og læbælte af gammel tjørn imellem de to marker, bedes det oplyst, om der forelå en smittefare.

Svar ad 7.

Se svar ad 4.

Spørgsmål 8.

Der bedes oplyst, om der ville have været en smitterisiko ved at ejer B havde givet køerne til en motionsfold ved egen gård. Motionsfolden er indtegnet med gult på bilag C, og ligger i en afstand af 500 m til de arealer, indtegnede med rødt og blå på sagens bilag C hvor ejer A's 5 kalve gik på græs.

Svar ad 8.

Se svar ad 4.

Afgørelse:

Sagen blev forliget. Da ingen af de involverede parter ønskede at kommentere forligets indhold, vil dette ikke være at finde i årsberetningen.

VE 0622-8.02

Skrivelse af 15. april 2002 fra Fødevareregion Nordjylland.

En landmand klagede over en dyrlæges behandling af to fedekalve 225-350 kg med diarré p.g.a. grutforgiftning. Kalvene blev behandlet med Calciject, Fluvet, Tribriksen samt vomflora (C3, Kruuse) i den anbefalede dosis. Infusionen blev foretaget med sterile engangsmaterialer, hvilket blev anfægtet af ejeren, idet han påstod, at samme infusionssæt blev anvendt til begge

kalve. Under infusionen af Calciject på den sidste kalv, døde kalven af hjertestop, og genoplivningsforsøg mislykkedes.

Rådet udtalte:

Fødevareregionen forespørger i brev af 15. april.2002, om dyrlæge D's behandling af to kalve med grutforgiftning tilhørende besætningsejer A er korrekt.

Rådet finder, at den anvendte behandling og dosering er almindelig ved behandling af grutforgiftning i praksis, ligesom infusionshastigheden på ca. 5 min. for Calciumborogluconat passende under praksisforhold.

Dødsfald under infusion af Calciumpræparater til dyr med forstyrret væske- og mineralbalance er en kendt men sjælden risiko, der ikke helt kan elimineres, selvom infusionshastigheden reduceres.

En faglig korrekt anvendelse af engangsinfusionssæt er anvendelse af både en ny infusionslange samt ny kanyle. I det her omhandlede tilfælde finder Rådet ikke, at det har nogen betydning for kalvens død.

Afgørelse:

Fødevareregionen Nordjylland fandt, at dyrlægen havde udvist den fornødne omhu og samvittighedsfuldhed under udøvelse af sin gerning.

4.3 **Ansvarssager vedrørende svin**

VE 0623-5.02/ VE 1623-8.99

Skrivelse af 8. december 1999.

Gårdejer A drev en MS slagtesvinebesætning, der kontinuerligt tilførte smågrise fra sohold B. I løbet af foråret, sommeren og efteråret 1998 opstod der væsentligt forringede produktionsresultater i A's besætning, der sås forøget sygelighed og højere dødelighed specielt på grund af luftvejslidelser, hvilket i første omgang kunne tilskrives overbelægning på grund af slagteristrejke af A's dyrlæge D.

Pr. 1. maj 1998 med sidste leverance 14. maj 1998 skiftede A smågriseleverandør fra sohold B til sohold C. I løbet af sommeren indførte betinget status hos A på grund af mistanke om smitte med Ap2 (ondartet lungesyge), mistanken blev afkræftet af dyrlæge D og den betingede status blev ophævet.

Den 13. august 1998 oplyste A til dyrlæge D, at han fra SPF-selskabet havde fået meddelelse om, at hans tidligere smågriseleverandør sohold B havde fået påvist PRRS-VAC den 20. juli 1998. Dyrlæge D fandt ikke anledning til at udtage PRRS-blodprøver i besætningen ved den lejlighed.

Den 20. januar 1999 blev der påvist PRRS-VAC i de obligatoriske statusblodprøver udtaget i A's besætning, og kort tid herefter sanerede A sin besætning.

Gårdejer A sagsøgte dyrlæge D, idet han gjorde gældende, at D allerede 13. august 1998 burde have undersøgt besætningen for PRRS, hvorefter han kunne have saneret besætningen og undgået yderligere produktionstab.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1A:

Det Veterinære Sundhedsråd bedes angive årsagen til, at sagsøgers svinebesætning blev inficeret med PRRS.

Svar ad 1A:

Rådet kan ikke besvare spørgsmålet på det foreliggende grundlag, men en overførsel med viruspositive dyr eller luftbåren smitte er de hyppigste årsager.

Spørgsmål 1B:

Såfremt der er en formodning for, at der er tale om indkøbt smitte, uden at dette kan anses for sikkert, bedes det angivet, med hvilken sandsynlighed, der kan antages at være tale om indkøbt smitte.

Svar ad 1B:

Indkøbt smitte kan ikke udelukkes, men besætning B konstateres reinficeret med PRRS den 20. juli 1998 og sagsøger får leveret grise sidste gang den 14. maj 1998. Det fremgår desuden ikke af sagsakterne om der tidligere har været mistanke om forekomst af PRRS i besætning B, hvorfor Rådet ikke kan besvare spørgsmålet med nogen grad af sandsynlighed.

Spørgsmål 2A:

Tidspunktet for smittens indbringelse i sagsøgers besætning bedes oplyst.

Svar ad 2A:

Det fremgår af bilag A, at sagsøgers besætning var PRRS negativ 26. januar 1998, medens det i bilag 3 beskrives, at der i forsommeren 1998 forekom væsentligt forringede produktionsresultater og luftvejsproblemer blandt grisene, ligesom besætningen den 20. januar 1999 konstateredes PRRS positiv ved den årlige obligatoriske serologiske statusundersøgelse. Rådet finder det således sandsynligt, at sagsøgers besætning er smittet i forsommeren 1998.

Spørgsmål 2B:

Såfremt der er en formodning for, at smitten var tilstede den 13. august 1998, uden at dette kan anses for sikkert, bedes det angivet, med hvilken sandsynlighed smitten antages at have været tilstede den 13. august 1998.

Svar ad 2B:

Se svar ad 2A.

Spørgsmål 3:

Burde smitten have været opdaget og diagnosticeret tidligere i forløbet – i bekræftende fald bedes det angivet, hvornår smitten burde have været opdaget.

Svar ad 3:

Hvorvidt der skal udtages diagnostisk materiale og i bekræftende fald, hvilket, beror i det konkrete tilfælde altid på et fagligt skøn. Retrospektivt kan det konkluderes, at meddelelsen om reinfektion med PRRS af besætning B sammenholdt med forringede produktionsresultater og luftvejslidelser i sagsøgers besætning burde have tilskyndet sagsøgte til udtagelse af blodprøver til be- eller afkræftelse af en evt. PRRS infektion efter besætningsbesøget den 13. august 1998.

Spørgsmål 4:

Hvis spørgsmål 3 er besvaret bekræftende bedes Det Veterinære Sundhedsråd vurdere, hvorvidt sagsøgte har begået en faglig fejl ved først at opdage PRRS-infektionen i forbindelse med årsprøven den 7. januar 1999, hvor der rutinemæssigt blev udtaget blodprøver.

Svar ad 4:

I SPF-systemet indføres afledt betinget status i besætninger, der har leveret grise til eller modtaget grise fra smittede besætninger indenfor 42 dage, hvilket bl.a. indebærer, at de pågældende besætninger skal blodprøves for at be- eller afkræfte, om de er smittede med PRRS. I sagsøgers besætning er der gået betydelig længere tid (fra 14. maj til 20. juli 1998.). Rådet finder således ikke, at sagsøgte har begået en faglig fejl.

Spørgsmål 4A:

Hvis spørgsmål 3 er besvaret bekræftende bedes Det Veterinære Sundhedsråd vurdere, hvorvidt sagsøgte har handlet i overensstemmelse imod god dyrlægeskik.

Svar ad 4A:

Såfremt der med spørgsmålet menes, hvorvidt sagsøgte har handlet imod god dyrlægeskik er svaret, nej.

Spørgsmål 5:

Kan den konstaterede PRRS-infektion i besætning A isoleres til en del af den samlede besætning.

Svar ad 5:

Det fremgår ikke af sagsakterne, hvordan sagsøgers staldforhold er indrettet, men almindeligvis kan PRRS-infektionen ikke isoleres til en del af den samlede besætning.

Spørgsmål 6:

Det Veterinære Sundhedsråd bedes oplyse, hvilken del af den samlede sygelighed i besætning A i foråret, sommeren og efteråret 1998, der kan tilskrives PRRS-infektion, og hvilken del der kan tilskrives andre årsager.

Svar ad 6:

Spørgsmålet kan ikke besvares på det foreliggende grundlag.

Spørgsmål 7:

Såfremt hele eller en del af den samlede sygelighed, jf. spørgsmål 6 kan tilskrives andre årsager end PRRS-infektion, bedes disse årsager angivet.

Svar ad 7:

Af bilag 3 fremgår det, at der i forbindelse med overbelægning i sagsøgers besætning forekom tiltagende problemer med luftvejsinfektioner. Der blev ved den lejlighed påvist forekomst af *Pasteurella multocida*, hvilken er en almindelig forekommende sekundær lungeinfektion til f.eks. *Mycoplasma*-lungesyge, ondartet lungesyge, svineinfluenza og PRRS hos svin.

Spørgsmål 8:

Det Veterinære Sundhedsråd bedes oplyse, hvorvidt en forringelse af produktionsresultatet, som anført i tabsopgørelsen af 7. juli 1999 (sagens bilag 6) er sædvanlig.

Svar ad 8:

Såfremt der med spørgsmålet menes forringelse af produktionsresultatet p.g.a. PRRS, finder Rådet, at produktionstab er usædvanligt højt.

Spørgsmål 9:

Kan hele forringelsen af produktionsresultatet i perioden 4. august 1998 til 18. maj 1999, jf. tabsopgørelsen af 7. juli 1999 tilskrives PRRS-infektionen.

Svar ad 9:

Spørgsmålet kan ikke besvares på det foreliggende grundlag. Se i øvrigt svar ad 12.

Spørgsmål 10:

Såfremt spørgsmål 9 besvares benægtende, bedes Det Veterinære Sundhedsråd oplyse, hvilken del af det forringede produktionsresultat, der kan tilskrives PRRS-smitten i sagsøgers besætning, og hvilken del, der kan tilskrives andre årsager.

Svar ad 10:

Udgår.

Spørgsmål 11:

Det Veterinære Sundhedsråd bedes oplyse, hvilken indflydelse PRRS-infektionen har haft på produktionsresultatet i perioden 13. august 1998 til 26. november 1998.

Svar ad 11:

Spørgsmålet kan ikke besvares på det foreliggende grundlag.

Spørgsmål 12:

Har Det Veterinære Sundhedsråd i øvrigt bemærkninger til sagen.

Svar ad 12:

Forløbet af en PRRS-infektion varierer betydeligt fra besætning til besætning afhængig af en række forhold. Sædvanligvis ophører de alvorlige tab s.f.a. PRRS-infektionen i løbet af 1-2 måneder, i slagtesvinebesætninger ofte kortere. Rådet skal dog anføre, at såfremt en PRRS-smittet modtagerbesætning kontinuerligt tilføres dyr fra en PRRS-negativ leverandørbesætning, kan en aktiv infektionsgang med følgende sekundære infektioner vedligeholdes igennem længere tid i modtagerbesætningen.

Ved skrivelse af 22. maj 2002 blev der fremsendt supplerende spørgetema i ovennævnte sag.

Spørgsmål 13:

Rådet bedes oplyse, hvorvidt det er korrekt, at grise kan være smitteudskillere i mere end 42 dage og muligt mere end 3 måneder?

Svar ad 13:

Almindeligvis renser grise, inficerede med PRRS-virus, sig i løbet af få uger, men i nogle tilfælde persisterer smitten i op til flere måneder.

Spørgsmål 14:

I forbindelse med Rådets besvarelse af spørgsmål 4 ønskes oplyst, om det alene er den omstændighed, at der er gået mere end 42 dage (14. maj – 20. juli 1998), der betyder, at sagsøgte ikke findes at have begået en faglig fejl?

Svar ad 14:

Nej ikke alene, 42 dage er SPF-systemets formelle tidsrum for indførelse af betinget status, hvor der skal udtages blodprøver. Herefter er det op til dyrlægens faglige vurdering, om der skal udtages blodprøver.

Spørgsmål 15:

Bedømt på grundlag af sagsøgtes viden ud fra besøg i besætning i perioden maj 1996 til august 1998 (bilag 10.1. – 10.6) sammenholdt med sagsøgtes viden om reinfektion med PRRS af besætning B, ønskes oplyst om sagsøgte har begået en faglig fejl ved ikke 13. august 1998 eller umiddelbart efter, at udtage blodprøve til be- eller afkræftelse af en eventuel PRRS infektion?

Svar ad 15:

Rådet finder ikke at der foreligger en faglig fejl, idet der i perioden, har været en betragtelig overbelægning og konstateret forekomst af *pateurella*, som kunne være årsag til problemerne i besætningen (se svar ad 7).

Spørgsmål 16:

Tilsvarende ad spørgsmål 15 ønskes en besvarelse vedrørende besætningsbesøg 26. november 1998.

Svar ad 16:

Se svar ad 15.

Afgørelse:

Afgørelsen forelå ikke ved redaktionens afslutning, da sagens part ikke havde fremsendt den.

2002-20-04-00001**Skrivelse af 21. juni 2002.**

En MS-X sobesætning med frasalg af de fleste smågrise blev reinficeret med ondartet lunge-syge, (Ap2). Efterfølgende sagsøgte vognmanden, der afhentede slagtesvin og søer på ejendommen, for at have været årsag til smitteoverførslen, ved stik imod deres aftale, at have parkeret en anhænger 25 meter fra stalden og senere til denne at have omlåst konventionelle slagtesvin fra 2 besætninger, der var inficeret med Ap2. MS-X besætningens ejer og besætningsdyrlægen mente, at det var overvejende sandsynligt, at infektionen var overført til besætningen ved denne hændelse og ejeren gjorde vognmanden ansvarlig for de tab, han derved var påført. Vognmandens forsikringsselskab kunne ikke anerkende erstatningspligten, og til brug for en retssag indhentedes diverse oplysninger omkring hændelsen, og de implicerede advokater stillede Rådet 7 spørgsmål til besvarelse til brug ved sagens behandling.

Rådet udtalte:*Spørgsmål 1:*

Det Veterinære Sundhedsråd bedes beskrive, hvilke sundhedsmæssige konsekvenser introduktion af *actinobacillus pleuropneumoniae*, serotype 2 (Ap2 – ondartet lungesyge) har i et MS-X sohold, det vil sige besætningen er deklareret fri for samtlige AP-typer?

Svar ad 1:

De sundhedsmæssige konsekvenser ved introduktion af Ap2 i et MS-X sohold kan være voldsomme. Normalt ses hurtigt høj feber og udbrud af klinisk lungebetændelse og lungehindebetændelse hos et varierende antal dyr (8-100 %) med dødsfald eller vantrivsel til følge. Der vil hos angrebne drægtige søer kunne ses en del aborter. Dødeligheden varierer meget (fra ganske få til nær 100 %), alt efter hvordan besætningen er indrettet og hvordan og hvornår, der gribes ind med medicinering mod sygdommen.

Efter det akutte gennemløb går infektionen normalt i ro. Besætningen er nu kronisk inficeret og der vil normalt ikke være ret mange behandlingskrævende tilfælde af lungebetændelse. Besætningen er dog udsat for akut opblussen af lungebetændelsen i perioder med overbelægning, fugtigt klima eller ved sammenblanding af forskellige aldersgrupper.

Spørgsmål 2:

Idet anføres, at gårdejer G omsætter samtlige smågrise til slagtesvinebesætninger, bedes det oplyst, hvilken indflydelse infektion med Ap2 har for omsætning af smågrise under akut udbrud og ved fremtidig omsætning?

Svar ad 2:

Efter reinfektion med Ap2 skifter besætningen straks status fra MS-X til SKM +Ap2 i SPF systemet. Dette i sig selv betyder ofte opsigelse af eksisterende leveringskontrakter og efterfølgende ophobning af grise i besætningen.

Omsætning under det akutte udbrud vil være vanskelig, da man ikke kan omsætte syge eller sygdomstruede grise. Dette vil dog normalt hurtigt stabiliseres, når alle dyr, som i denne sag, er gennemsmittede. Alle blodprøver fra 30. august 1998 viste positiv reaktion og dermed beskyttelse imod sygdommen. Der vil dog altid være risiko for nogen genopblussen af sygdommen. Den fremtidige omsætning vil være til noget lavere priser pga. lavere sundhedsstatus.

Spørgsmål 3:

Det Veterinære Sundhedsråd bedes oplyse årsagen til Ap2 smittens introduktion i gårdejer G's besætning, herunder bedes Det Veterinære Sundhedsråd under hensyntagen til vejr- og vindforholdene den 28. juli 1998 angive med hvilken grad af sandsynlighed smitten var en af følgende:

- A: Grise, der var placeret på vognmand V's vogn i et tidsrum i forbindelse med afhentning af grise hos gårdejer G den 28. juli 1998. Det bemærkes, at vognen var placeret ca. 25 meter fra sagsøgers svinestald.
- B: Smitstoffer fra den i besætningen sædvanlig anvendte udleveringsvogn tilhørende gårdejer G, såfremt vognmand V's oplysninger om, at udleveringsvognen sjældent eller aldrig blev rengjort, hhv. såfremt sagsøgers oplysninger om, at udleveringsvognen altid var rengjort, lægges til grund for besvarelsen.
- C: Transportmidler, der på et tidspunkt har passeret gårdejers G's ejendom.
- D: Andre svinebesætninger i området omkring gårdejer G's.

Svar ad 3:

Sandsynligheden for de nævnte 4 smitemuligheder vurderes af Rådet som følger:

Mulighed A: Placering af en vogn med konventionelle grise 25 meter fra en MS-X besætning udgør en stor potentiel risiko for overførsel af luftbåren smitte med Ap2.

Vejrinformationen fra DMI målt på en målestation ca. 20 km syd for besætningen, viser, at der i tidsrummet, hvor vognen var parkeret uden og med grise, var øst-nordøstlig næsten stille vind, og kortskitsen over anhængerens placering viser en position nord for staldanlægget. Der var en høj luftfugtighed (96 % relativ) og en temperatur på 13-14 °C.

Lægges dette til grund, finder Rådet, at sandsynligheden for luftbåren smitte fra anhængerens til besætningen er overvejende sandsynlig. Rådet lægger til grund for denne udtalelse ikke udelukkende vindretningen og den høje luftfugtighed, men også det faktum, at det næsten var vindstille, hvilket ofte, afhængig af lokale forhold såsom beplantning og lignende, giver turbulens omkring bygninger. Undertrykket fra indsugningsventiler i stalden kan således bringe luft fra anhængerens ind i stalden.

Mulighed B: Smitteoverførsel med Ap2 bakterien fra udleveringsvognen, rengjort eller ej, er efter Rådets opfattelse så lille, at den kan betragtes som ikke tilstede. Ap2 overlever meget kort tid på vogn og i gødning.

Mulighed C: Passerende transportmidlers mulighed for overførsel af smitte er efter Rådets opfattelse en mulighed. Jo tættere på staldene disse måtte passere og jo længere tid, de måtte opholde sig her, jo større er sandsynligheden. Af sagens akter fremgår, at der sjældent passerede grisetransporter forbi gården.

Mulighed D: Smitteoverførsel fra andre besætninger i området er efter Rådets vurdering ikke en smittevej med ret høj sandsynlighed. Det viser alle erfaringer indenfor SPF-systemet.

Rådet ser sig ikke i stand til eksakt at oplyse årsagen til Ap2 smittens introduktion på det forelagte grundlag, men ser Mulighed A som den absolut mest sandsynlige.

Spørgsmål 4:

Med hvilken grad af sandsynlighed kan smitten være en kombination af de i spørgsmål 3 anførte 4 muligheder?

Svar ad 4:

Se svar ad 3.

Spørgsmål 5:

Det Veterinære Sundhedsråd bedes oplyse, hvorledes Ap2 sygdommen spredes?

Svar ad 5:

Ap2 sygdommen spredes hurtigst og lettest ved direkte kontakt mellem smittede og ikke-smittede dyr. Herudover er luftbåren smitte med inhalation af aerosoler indeholdende Ap2 bakterien fra hostende grise også en stærk smitekilde indenfor den enkelte besætning og mellem besætninger. Ventilationsluft fra inficerede stalde kan føres til ikke inficerede og dermed sprede smitten.

I praksis kræves en vis dosis bakterier, for at Ap2 sygdom kan slå an. Jo større afstand, der er mellem smittede og ikke smittede grisehold, jo mindre smitemulighed er der, alt andet lige. Vindretning virker her selvsagt ind, ligesom lufttemperatur og luftfugtighed indvirker stærkt på Ap2 bakteriens overlevelsessevne.

Spørgsmål 6:

Det Veterinære Sundhedsråd bedes oplyse, hvorledes Ap2 kommer til udtryk i en svinebesætning med sektioneret drift?

Svar ad 6:

Idet der henvises til svar ad 1, skal det oplyses, at sygdomsforløbet i en besætning med sektioneret drift oftest forløber, så smitten springer fra sektion til sektion med en kortere eller længere forskydelse i tid imellem udbrud i de enkelte sektioner. Dette afhænger af, hvor stærkt adskilte de enkelte sektioner er. Smitten mellem sektioner kan være luftbåren eller direkte via mandskab og redskaber. Sektioneret drift med adskillelse af de enkelte aldersgrupper vil oftest medvirke til, at sygdommen får et mildere forløb og er nemmere at håndtere end det er tilfældet i kontinuerligt drevne besætninger.

Spørgsmål 7:

Det Veterinære Sundhedsråd bedes oplyse, hvornår ejer B's besætning blev smittet med Ap2?

Svar ad 7:

Inkubationstiden (tiden fra smitte til akut sygdom) for Ap2 lungesyge er normalt 1 - 3 dage, men kan være helt nede på 6 - 12 timer. Efter ca. 10 dage kan der påvises antistoffer i blodet hos smittede grise.

Det er ikke overfor Rådet oplyst præcist, hvilken dato første syge so med høj feber viste sig og blev behandlet i besætningen. I stævningen angives at: "I perioden fra 1. august til 30. august blev en del søer syge...". Lægges datoen 1. august til grund blev besætningen smittet 1-3 dage forinden.

Afgørelse:

Denne forelå ikke ved redaktionens slutning og vil blive bragt i en senere årsberetning.

2002-20-04-00003

Skrivelse af 21. juni 2002.

En konventionel svinebesætning bestående af sohold med delvis opfedning til slagtning og delvis frasalg af 35 kg smågrise fik et akut udbrud af dysenteri, hvor der samtidig blev påvist *Salmonella typhimurium* i en prøve. Efter påvisning af *S. typhimurium* blev besætningen stillet under offentlig tilsyn af kredsdyrlægen. Besætningsdyrlægen iværksatte straks medicinsk dysenteribehandling af grise med diarré og anbefalede totalsanering af besætningen ved udslagtning. Besætningen var belastet af adskillige andre sygdomme. Ejeren ønskede en medicinsk sanering, hvilket besætningsdyrlægen frarådede.

Der bliver hurtigt givet dispensation til overflytning af grise til 2 andre tomme ejendomme for at skaffe plads, da grisene p.g.a. offentlig tilsyn ikke kunne sælges.

Ejeren besluttede sig efterfølgende for totalsanering, men sagsøgte besætningsdyrlægen for mangelfuld rådgivning og misligholdt sundhedsrådgivningsaftale ved ikke at have udfærdiget en handlingsplan for medicinsk dysenterisanering. Der kræves erstatning for alle tab som følge af dysenteriudbrud, offentlig tilsyn og totalsanering.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Burde sagsøgte, dyrlæge A ved besætningsbesøget den 21. september 1999, i henhold til principper og formål med sundhedsrådgivningsaftaler (bilag nr. 304 af 11. maj 1995), have gennemført egentligt rådgivningsbesøg med deraf følgende besøgsrapport og udarbejdet fornødne handlingsplaner?

Svar ad 1:

Bekendtgørelse om Sundhedsrådgivningsaftaler (bek. nr. 304 af 11. maj 1995) § 6, stk. 2 foreskriver 12 årlige konsultationer, hvoraf 6 skal gennemføres som rådgivningsbesøg, og disse

sidste skal aflægges med et interval af mindst 20 og højst 75 dage og skal ifølge § 8 afsluttes med besøgsrapport med en handlingsplan for den kommende periode.

Ved gennemgang af sagens bilag ses inden for en 12 måneders periode 6 besøgsrapporter og mere end 12 konsultationer. Aftalens § 6 stk. 2 og § 8 anses derfor at være opfyldt. Rådet finder ikke i bekendtgørelsen belæg for, at netop besøget den 21. september 1999 skulle være et rådgivningsbesøg, men snarere et tilkald til et akut problem uden fuldstændig besætningsgennemgang.

Spørgsmål 2:

Har det betydning for besvarelsen, hvorvidt sagsøger har efterspurgt en handlingsplan?

Svar ad 2:

Nej. Hvis en sådan var blevet efterspurgt, ville det nok falde naturligt, at sagsøgte om muligt udfærdigede en sådan.

Spørgsmål 3:

Er det på baggrund af fremlagte besætningsoplysninger, herunder produktionsrapporter for perioden 9. januar 1999 til 8. juli 1999, slagteriafregninger vedrørende perioden 2. september 1999-23. november 1999 samt liste over registrerede soslagtninger muligt at konstatere, hvornår udslagtning med henblik på totalsanering af besætningen er påbegyndt, idet der i givet fald ønskes en nærmere redegørelse?

Svar ad 3:

Ja. Ved totalsanering opstartes slagtning af alle søer lige efter fravæning. Der fastsættes ud fra saneringsplanen en sidste faringsdato, der igen bestemmer, hvilke ugehold af drægtige søer, der skal udslagtes og hvilke, der får lov at fare. Af slagteriafregningerne og lister over registrerede slagtninger ses udslagtningen med henblik på totalsanering påbegyndt d. 7. oktober 1999, idet der på denne dag slagtedes 6 søer ligesom der i de 2 næstfølgende uger slagtedes henholdsvis 5 og 6 søer, svarende til hele ugehold. Dette vil efter Rådets opfattelse være en normal opstart på en totalsanering.

Spørgsmål 4:

Er det, under forudsætning af, at besætningsejer har besluttet at totalsanere og salmonellasituationen er af subklinisk natur, acceptabelt, at besætningsdyrlægen indtager den holdning, at alle tiltag mod salmonella (fodring, syretilsætning, driftsform, hygiejne m.v.) er formålsløse og unødvendigt fordyrende, idet problemet dør med grisene ?

Svar ad 4:

Ja.

Spørgsmål 5:

Har sagsøgte i forbindelse med sin dyrlægebistand i perioden september 1999 til udgangen af december 1999 udvist fornødne omhu og samvittighed, jfr. dyrlægelovens § 7, herunder i relation til rådgivning grundet det pålagte offentlige tilsyn?

Svar ad 5:

Ja.

Spørgsmål 6:

Besvares spørgsmål 5 benægtende ønskes nærmere redegørelse.

Svar ad 6:

Udgår.

Spørgsmål 7:

Er det muligt ud fra de foreliggende data at vurdere belægningsgraden på tidspunktet for offentlig tilsyn den 21. september 1999 i forhold til tidligere, og hvorledes belægningsgraden ændres i tiden herefter?

I bekræftende fald ønskes Rådets vurdering af denne.

Svar ad 7:

Det er muligt at vurdere besætningsstørrelsen såvel den 21. september 1999 som både før og efter. Sammenholdes opgørelse af besætningsstørrelse i bilag 30 og slagteleverancer i bilag Æ med afstemningen i produktionsrapporten den 08. juli 1999 (bilag Å), udgjorde besætningen den 21. september 1999: Søer: 107 stk., ammegrise: 217 stk. og fravænnede + slagtesvin: 674 stk.. Af produktionsrapporten den 7. januar 1999 (bilag Å) fremgår, at besætningen på denne dato udgjordes af: Søer: 105 stk., ammegrise: 131 stk. og fravænnede + slagtesvin: 799 stk.. Ifølge bilag 48 (Økonomistatus) udgjorde besætningen den 11. oktober 1999 efter slagtning af 6 søer den 7. oktober 1999: Søer: 100 stk., ammegrise: 320 stk. og fravænnede + slagtesvin: 579 stk.. Efter denne dato, hvor der løbende slagtes søer, falder besætningsstørrelsen.

En egentlig belægningsgrad ser Rådet sig ikke i stand til at angive, da de i sagen fremlagte tegninger af indhusningsfaciliteterne ikke giver et éntydigt indtryk af arealer til rådighed. Belægningsgraden efter indførelse af offentligt tilsyn mindskes klart, idet der 7 dage efter meddelt offentlig tilsyn gives dispensation til flytning af grise til 2 andre ejendomme.

Spørgsmål 8:

Er det muligt på baggrund af foreliggende data, herunder bilag M, bilag 52 og 53, bilag Y og sagsøgtes processkrift 1, at vurdere salmonellaens klinik i besætningen, herunder om den har et klinisk henholdsvis subklinisk forløb?

I bekræftende fald bedes nærmere redegjort herfor.

Svar ad 8:

Ja. Rådet anser salmonellaens klinik i besætningen som værende subklinisk. Der er ikke overfor Rådet fremlagt oplysninger om dyr med feber og gullig diarré, ligesom kødsaftprøver og stibundsprøver ikke afspejler tegn på klinisk salmonellose. Bilag 52 viser 1 positiv ud af 3 kødsaftprøver og bilag 53 viser 1 positiv ud af 15 kødsaftprøver. Bilag M viser 6 positive ud af 20 kødsaftprøver. Ved den bakteriologiske undersøgelse af 20 stibundsprøver (bilag Y) påvist salmonella i 1 prøve ud af 20. Alle disse data indikerer en subklinisk infektion.

Spørgsmål 9:

Er sagsøgers oplysninger til kredsdyrlægen omkring grisenes sundhedstilstand i bilag J (specielt vedr. 23.november 1999: ”Vedr. besætningen på ejerens adresse, konstateres få grise med diarré. Sagsøger var uenig med dyrlægen angående begrebet diarré”) og bilag Z forenelig med sagsøgers efterfølgende oplysninger om nødvendigheden af totalsanering som følge af uløselige sundhedsproblemer?

Dersom spørgsmålet besvares benægtende, bedes redegjort hvorfor.

Svar ad 9:

Rådet finder ikke umiddelbart oplysningerne forenelige. De uløselige sundhedsproblemer i besætningen består efter Rådets vurdering i, at besætningen er kronisk belastet af adskillige uønskede sygdomme (som PRRS, nysesyge, mykoplasma m.m.) jf. bilag 11 og akut belastet af dysenteri. Hertil kommer de problemer, det offentlige salmonellatilsyn giver. Disse ting i forening gør en totalsanering, om ikke nødvendig, så dog stærkt tilrådelig.

Spørgsmål 10:

Rådet anmodes om at afgive en vurdering af de medicinske dysenterisaneringsmuligheder i relation til tidshorisont, når udgangspunktet er et akut udbrud, og besætningen består af et sohold med slagtesvineproduktion under samme tag og i kontinuerlig driftform?

Svar ad 10:

Et reelt forsøg på medicinsk dysenterisanering i en besætning som her beskrevet, vil være vanskelig og kræve lang tid og mange ændringer i management og måske også af staldanlæg. Det akutte udbrud skal bringes i ro gennem strategisk forebyggende medicinering i de værst angrebne afsnit. Diarrélidelser af andre årsager skal kunne kontrolleres. Den eksterne smittebeskyttelse skal fungere efter anvisninger i SPF-reglerne, ligesom den interne smittebeskyttelse mellem de enkelte staldafsnit skal være i orden. Fjernelse af de mest modtagelige grupper af grise, d.v.s. fravænnede grise og slagtesvin, er nødvendig. Tidshorisonten for disse indledende tiltag kan være flere måneder.

Når dette er på plads, kan den egentlige sanering med foder-, vand- og injektionsmedicinering påbegyndes samtidig med en daglig rengøring og desinfektion af stalde og gangarealer. Dette vil normalt kræve ekstra mandskab dels til det daglige ekstra arbejde og dels for ikke at tilbageføre smitstoffer til stambesætningen.

Spørgsmål 11:

Er dyrlæge D's anvisning af medicin i tiden efter juli 1999 sket i overensstemmelse med reglerne i bekendtgørelse nr. 303 af 11. maj 1995 vedrørende lægemidler til veterinært brug, herunder særligt § 9, stk. 1, nr. 5, 8 og 9, idet nærmere redegørelse ønskes?

Svar ad 11:

Rådet udtaler sig ikke vedr. juridiske spørgsmål, men forholder sig alene til de veterinærfaglige aspekter i en sag, herunder også hvorvidt en dyrlæge har handlet, som det forventes af ham. Rådet kan således ikke besvare spørgsmålet.

Spørgsmål 12:

Opfyldes kravet i bekendtgørelse nr. 303 af 11. maj 1995 § 9, stk. 1, nr. 9 vedrørende aftale om løsning af problemet på noget tidspunkt inden 2. november 1999?
I bekræftende fald bedes nærmere redegjort herfor.

Svar ad 12:

Idet der indledningsvis skal henvises til Svar ad 11 og Svar ad 5, skal herudover anføres, at det er Rådets opfattelse efter gennemgang af sagsakterne, at dyrlægen har udvist den fornødne grad af omhu og samvittighed ved rådgivningen, ligesom det er Rådets opfattelse, at de givne anvisninger om løsning af problemerne i besætningen er forstået af svineproducenten.

Spørgsmål 13:

Besvares spørgsmål 11 benægtende, giver dette da anledning til ændring af svar på spørgsmål 5, idet der bedes nærmere redegjort herfor.

Svar ad 13:

Udgår.

Spørgsmål 14:

Hvis det forudsættes, at slagting af søer i henhold til spørgsmål 3 skete på grund af pladsmangel, ville medicinsanering da ikke længere være relevant?
I bekræftende fald bedes nærmere redegjort herfor.

Svar ad 14:

Rådet finder ikke umiddelbart, at en sådan forudsætning for slagtingen af søerne ændrer på relevansen af en evt. medicinsanering. Rådet skal henvises til Svar ad 9 og Svar ad 10.

Spørgsmål 15:

Har sagsøgtes adfærd i relation til bekendtgørelse 303 af 11. maj 1995 vedrørende lægemidler til veterinært brug under de givne omstændigheder haft økonomiske følger af betydning for sagsøgeren?

Svar ad 15:

Nej.

Afgørelse:

Vestre Landsret hævdede sagen efter begæring og bestemte, at sagsøgeren i sagsomkostninger skulle betale sagsøgte 20.000 kr.

2002-20-04-00011

Skrivelse af 29. november 2002.

Ejeren af en SPF-sobesætning med salg af 30 kg grise fik i september måned 1996 mistanke om PRRS i sin besætning og der blev udtaget blodprøver. Efter et positivt PRRS-svar den 2. oktober 1996 anbefalede besætningsdyrlægen, at der opstartedes vaccination imod sygdommen med den levende PRRS-vaccine, der var blevet frigivet den 1. juli 1996. Dyrlægen havde

den 1. oktober 1996 i sin besøgsrapport anført, at alle smågrise skulle vaccineres 3-4 dage før fravæning, alle klimastaldsgrise og alle polte skulle også vaccineres, hvis prøverne var positive.

Dyrlægen anbefalede og drog omsorg for, at besætningsejeren lånte vaccine fra sin aftager af 30 kg grise, idet denne var tilmeldt Det Nationale PRRS-program gennem Danske Slagterier og således fik vaccinen stillet gratis til rådighed til sin besætning. Efterfølgende vaccineredes i sobesætningen udover de ovenfor nævnte også alle søer, der var en uge fra fravæning. Vaccinen var kun godkendt til grise mellem 3 og 18 uger. Der opstod efter denne vaccination udbrud af PRRS-vaccinevirus i besætningen, hvorefter dyrlægen bad ejeren om straks at stoppe vaccinationerne. Sygdommen påførte ejeren et driftstab i form af tab af grise og efterfølgende udgifter til totalsanering af besætningen.

Ejeren mente, at dyrlægen havde handlet ansvarspådragende ved dels at anbefale vaccination af ældre dyr end det, vaccinen var godkendt til, og dels ved at have lånt vaccine fra en anden besætning i stedet for at afvente, at besætningen blev godkendt til selv at få gratis vaccine gennem Det Nationale PRRS-program. Ejeren stævnedes besætningsdyrlægen.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Ville det i oktober måned 1996 være i overensstemmelse med god dyrlægeskik at anbefale besætningsejer B, at vaccinere hans besætning eller en del heraf med PRRS-vaccine? Rådet bedes i givet fald redegøre nærmere for, hvilken del heraf.

Svar ad 1:

Rådet finder, at det i starten af oktober måned 1996 var i overensstemmelse med god dyrlægeskik at anbefale vaccination med PRRS-vaccine i en besætning, der havde fået konstateret PRRS-infektion, idet man på daværende tidspunkt endnu ikke var bekendt med vaccins bivirkninger i en besætning.

Rådet finder, at vaccinationsprogrammet i overensstemmelse med Sundhedsstyrelsens markedsføringstilladelse af 18. juni 1996, der baserer sig på indsendt produktresumé og indlægsseddel, burde omfatte vaccination af raske grise med en alder på mellem 3 og 18 uger.

Spørgsmål 2:

Såfremt det lægges til grund, at dyrlæge D i forbindelse med anbefalingen af vaccination med PRRS-vaccine har garanteret besætningsejer B, at han ved at vaccinere ville undgå udbrud af PRRS i besætningen, bedes det oplyst, om dette ville være i overensstemmelse med god dyrlægeskik.

Svar ad 2:

Rådet finder, at man i forbindelse med opstart af et vaccinationsprogram ikke bør udstede en garanti mod udbrud af en sygdom i en besætning, da der altid i forbindelse med vaccination kan ske tekniske svigt, som dyrlægen ikke er herre over, ligesom der altid vil være dyr, der responderer for dårligt på en vaccination. Rådet finder dog ikke, at dyrlægen på opstartstidspunktet kunne vide noget om de senere erkendte bivirkninger af vaccinationerne.

Spørgsmål 3:

Såfremt det lægges til grund, at dyrlæge D i oktober måned 1996 anbefalede besætningsejer B at vaccinere alle smågrise i fravænningsstalden samt alle søer, der var en uge fra fravænnning med PRRS-vaccine, bedes det oplyst, om dette ville være i overensstemmelse med god dyrlægeskik.

Svar ad 3:

Lægges ovennævnte til grund, finder Rådet ikke, at dette ville være i overensstemmelse med god dyrlægeskik, idet vaccinen udelukkende er markedsført til vaccination af 3 til 18 uger gamle grise.

Spørgsmål 4:

Er det i overensstemmelse med god dyrlægeskik under et besøg mundtligt at instruere en landmand om vaccination af besætningen med PRRS-vaccine?

Svar ad 4:

Rådet vil finde det hensigtsmæssigt at instruere en landmand om vaccination således, at der ikke kan opstå tvivl om fremgangsmåden, og derfor gerne skriftligt. Et krav til godkendelse og markedsføring af en vaccine er, at vaccinepakningen indeholder en skriftlig dansksproget anvisning om produktet og dets præcise brug.

Spørgsmål 5:

I hvilken form burde anvisningerne om anvendelsen af PRRS-vaccine være meddelt besætningsejer B, hvis brugsanvisningen på indlægssedlen i de udleverede pakker af PRRS-vaccine fra Serum-instituttet var anført på engelsk?

Svar ad 5:

Rådet finder spørgsmålet hypotetisk, idet det ikke ville være i overensstemmelse med markedsføringstilladelsen for PRRS-vaccinen, hvis brugsanvisningen var anført på engelsk. Skulle dette alligevel have været tilfældet, finder Rådet ikke, at sagsøgte har kunnet have ansvar herfor eller viden herom.

Spørgsmål 6:

Var det i overensstemmelse med god dyrlægeskik, at dyrlæge D foranledigede PRRS-vaccine udleveret til besætningsejer B fra slagtesvineproducent S, som var tilmeldt det nationale program, og som i overensstemmelse hermed havde fået udleveret PRRS-vaccine gratis?

Svar ad 6:

I henhold til Aftale om deltagelse i Det Nationale PRRS-program, der var i kraft fra 1. juli 1996 til 28. november 1996, måtte udleveret vaccine udelukkende anvendes i den besætning, hvortil den var stillet til rådighed og måtte ikke gøres til genstand for salg eller bytte.

Lægges dette til grund, finder Rådet det ikke i overensstemmelse med god dyrlægeskik, hvis en dyrlæge foranledigede vaccinen udleveret til sagsøger fra dennes aftager af grise.

Spørgsmål 7:

Hvornår anbefalede Det Veterinære Sundhedsråd, at PRRS-vaccinen burde begrænses til at anvendes på slagtesvinebesætninger?

Svar ad 7:

Rådet erindrer ikke at have udstedt anbefalinger vedr. PRRS-vaccinens brug.

Rådet er dog bekendt med, at Lægemiddelstyrelsen den 23. januar 1997 ændrede indikationen for PRRS-vaccinen fra at være til brug i alle svinebesætninger til udelukkende at være til brug i slagte-svinebesætninger, hvor der ikke var avlsdyr.

Spørgsmål 8:

Er det sandsynligt, at Det Veterinære Sundhedsråds meddelelse om, at PRRS-vaccinen ikke burde anvendes på sobesætninger forelå, inden der ville være indgået en kontrakt mellem besætningsejer B og Danske Slagterier om deltagelse i det nationale program og inden Danske Slagterier udleverede gratis PRRS-vaccine til besætningsejer B?

Svar ad 8:

Idet der henvises til svar ad 7, kan Rådet ikke udtale sig om den adspurgte sandsynlighed.

Spørgsmål 9:

Ville sygdomsbilledet i besætningsejer B's besætning have tegnet sig anderledes, hvis der var tegnet kontrakt med Danske Slagterier, og vaccinen var udleveret f.eks. 2-3 uger senere.

Svar ad 9:

Hvis der med sygdomsbilledet menes i perioden efter opstart af vaccination, finder Rådet ikke, at dette ville have tegnet anderledes.

Spørgsmål 10:

Giver sagen i øvrigt anledning til bemærkninger?

Svar ad 10:

Rådet finder ikke, at man i september måned og i den første halvdel af oktober måned 1996 kunne have kendskab til de senere konstaterede bivirkninger efter opstart af PRRS-vaccination. Oplysninger omkring disse fremkom i løbet af oktober måned 1996.

Afgørelse:

Forelå ikke ved redaktionens afslutning og vil blive bragt i en senere årsberetning.

4.4 Ansvarssager vedrørende hunde og katte

VE 0624-9.02

Skrivelse af 14. maj 2002 fra Forbrugerklagenævnet.

Ved Forbrugerklagenævnet verserede en klagesag om klagers køb af en Pomeranian født 10. juni 1999 af hankøn. Hunden blev solgt og leveret til klager 14. marts 2000. Hunden blev den 15. marts 2000 undersøgt af dyrlæge D1, der konstaterede øremider i begge ører, problemer med tre hjørnetænder, sejt flåd fra begge øjne, undervægt og skyhed. Hunden blev den 25. april 2000 igen undersøgt af dyrlæge D1, der konstaterede, at der stadig var undervægt og skyhed. Ved en undersøgelse den 02. juni 2000 konstaterede dyrlægen løse knæskaller – patellaluxation - på begge bagben. Rådet blev spurgt om, efter en gennemgang af sagens oplysninger, at besvare følgende spørgsmål.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Det fremgår af sagen, at hunden blev født den 10. juni 1999. Hunden blev solgt og leveret til klager den 14. marts 2000. Rådet bedes oplyse, om det må anses for overvejende sandsynligt, at hunden på leveringstidspunktet led af de af dyrlægen fundne tilstande vedrørende øremider i begge ører, problemer med tre hjørnetænder, sejt flåd fra begge øjne, undervægt, skyhed og patellaluxation på begge bagben?

Besvarelsen bedes venligst begrundet.

Svar ad 1:

Det fremgår af sagsakterne, at hunden ved dyrlægeundersøgelse dagen efter leveringstidspunktet d. 14. marts 2000 fik konstateret øremider i begge ører, problemer med tre hjørnetænder, sejt flåd fra begge øjne, undervægt og skyhed. Det er overvejende sandsynligt, at de nævnte tilstande har været tilstede dagen før dyrlægeundersøgelsen, idet alle de nævnte tilstande er fra flere dage til uger om at udvikle sig.

Det fremgår af sagsakterne, at hunden ved fornyet dyrlægeundersøgelse den 02. juni 2000 fik konstateret løse knæskaller. Rådet kan ikke med sikkerhed udtale sig om, hvorvidt denne tilstand var tilstede på leveringstidspunktet, idet sagsakterne ikke indeholder oplysninger til støtte herfor. Det skal dog tilføjes, at såfremt der er tale om formen medial patellaluxation for de løse knæskaller, er de anatomiske deformiteter, der ligger til grund for udvikling af løse knæskaller i forbindelse med hundens opvækst, tilstede allerede ved fødslen, mens symptomer på tilstanden kan vise sig under eller efter hundens opvækst.

Spørgsmål 2:

Hvis spørgsmål 1 besvares bekræftende, må det da antages, sælger vidste eller burde have vidst, at hunden havde de fundne forandringer på leveringstidspunktet?

Besvarelsen bedes venligst begrundet.

Svar ad 2:

Det er Rådets opfattelse, at øremider i begge ører, problemer med tre hjørnetænder, sejt flåd fra begge øjne, undervægt og skyhed alle er tilstande, der er forbundne med så tydelige symptomer, at sælger burde have opdaget dem inden leveringstidspunktet.

Med hensyn til løse knæskaller kan Rådet ikke udtale sig med nogen grad af sandsynlighed. Se svar ad 1.

Spørgsmål 3:

Kan det ud fra oplysningerne fra dyrlægen udledes, at der er tale om sygdomme, som er kroniske?

Svar ad 3:

Hvis der med kroniske menes uhelbredelige er svaret nej, idet alle de nævnte tilstande kan behandles.

Spørgsmål 4:

Andre oplysninger af betydning for sagen?

Svar ad 4:

Nej.

Afgørelse:

Forbrugerklagenævnet lagde vægt på oplysningerne fra Det Veterinære Sundhedsråd om, at de tilstande klagerens dyrlæge havde konstateret, med overvejende sandsynlighed var til stede på leveringstidspunktet. Da tilstandene ikke var kroniske, anså nævnet ikke manglerne ved hunden for at være væsentlige, men berettiger klageren til et afslag i købesummen.

Da det ifølge erklæringen fra Det Veterinære Sundhedsråd ikke kunne afgøres med sikkerhed, hvorvidt hunden havde løse knæskaller på leveringstidspunktet, blev der ikke givet medhold i klagerens krav om erstatning for udgifterne til operation af hunden.

Klageren skulle betale resten af købesummen, som udgør 1.000 kr., til indklagede, mod udlevering af stambog til hunden.

5 Dyreværnssager

5.1 Dyreværnssager vedrørende heste

2002-20-051-00001/ VE 0631-36.02

Skrivelse af 31. maj 2002 fra politimesteren i Løgstør.

En forbipasserende havde bemærket, at nogle heste, der gik på en mark, så meget magre ud og anmeldte forholdet. Politi samt Fødevarerregion besigtigede forholdene, og fandt at 6 af de 9 heste var afmagret uden erkendelig fedtvæv. De 3 heste/ponyer, hvor forholdene syntes i orden, blev passet af ejerne selv, der havde hestene opstaldet hos sigtede gårdmand. Fire af de 9 heste, 3 hingste og 1 vallak, gik løse uden for folden. Folden var helt gnavet ned og udlagt med ærtehalv. Sigtede gårdejer erkendte. Pålægget blev overholdt og hestene fik tilført supplerende foder. Ved en senere besigtigelse af hestene, fandtes hestene i bedre fodrestand.

Rådet udtalte:*Spørgsmål 1:*

Indebærer forholdene vedrørende de 6 heste, at de har været udsat for en uforsvarlig eller eventuelt groft uforsvarlig behandling?

Svar ad 1:

Det fremgår af de fremsendte sagsakter, at der vedrørende de 6 heste/ponyer har hersket dyreværnsmæssigt kritisable forhold. Fem heste/ponyer, hvoraf den ene formodedes drægtig, gik på en afgnavet fold, og en hingst befandt sig uden for folden. Alle 6 heste/ponyer var meget afmagrede, med meget tydelige, erkendelige ribben trods tyk vinterpels. Rygsøjle, skulderblad, bækkenknogler og halehvirvler var tydeligt markerede. De 6 heste/ponyer var således ikke passet under hensyntagen til deres fysiologiske og sundhedsmæssige behov. De 6 heste/ponyer har været udsat for lidelse og væsentlig ulempe.

Lægges ovennævnte til grund, finder Rådet, at de 6 heste/ponyer har været udsat for uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Spørgsmål 2:

Giver sagen i øvrigt Rådet anledning til bemærkninger?

Svar ad 2:

Nej.

Afgørelse:

Tiltalte blev ved retten i Fjerritslev idømt en bøde på 2.000 kr. Forvandlingsstraffen blev fastsat til fængsel i 6 dage. Tiltalte skulle betale sagens omkostninger.

2002-20-051-00002**Skrivelse af 14. juni 2002 fra politimesteren i Grenaa.**

Ejeren af en pony samt en 30 år gammel hest anmeldte beslagsmeden til politiet, idet denne havde slået hesten 4 gange med hovbeskæretangen i bugen. Ejeren oplyste, at da beslagsmeden havde beskåret hesten på den ene side, ville han have hesten vendt. Ejeren havde spurgt ham, om han ikke bare kunne gå over på den anden side af hesten. Til dette havde beslagsmeden svaret, at det var ham, der bestemte, og ikke hesten.

Beslagsmeden var pludselig begyndt at slå hesten og forlod umiddelbart derefter stedet uden at beskære hesten færdig. Beslagsmeden oplyste, at det var et problem, at pågældende hest ikke respekterede ejeren og at det derfor var vanskeligt at holde hesten. Hesten var blevet bundet til den ene side af en væg og ejeren skulle derefter holde hesten op ad væggen mens den blev beskåret på den ene side. Hesten var urolig og utryg og havde vendt sig og klemt ham op ad væggen, han havde reageret i selvforsvar ved at slå hesten med hovbeskæretangen. Han havde derefter sagt til ejeren, at de måtte have fat i en dyrlæge og få den bedøvet, så den kunne beskæres færdig. De var derefter kommet i en heftig dialog og beslagsmeden var taget fra stedet uden at have fået aftalt nærmere med ejeren.

Forelagt beslagsmedens oplysninger, udtalte ejeren at det var rigtigt at hesten vendte sig, men at beslagsmeden ikke var i klemme da han slog hesten.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Hvorvidt :

- 1) det som ”selvforsvar” i situationen, hvor pågældende var ved at komme i klemme mellem hesten og muren, kan anses for hensigtsmæssigt at tildele hesten slag på siden med en hovbeskæretang, eller
- 2) pågældende under den situation, som erfaren beslagsmed, burde have anvendt en anden metode for at undgå at blive klemt.

Svar ad 1:

Rådet finder det som udgangspunkt ikke hensigtsmæssigt at slå en hest med en hovbeskæretang. I den givne situation, hvor en urolig hest har klemt smeden op ad væggen, finder Rådet det derimod forståeligt, at smeden reagerede som nævnt.

Spørgsmål 2:

Om sagen i øvrigt giver Rådet anledning til bemærkninger.

Svar ad 2.

Nej.

Afgørelse:

Påtale mod hovbeskæreren blev i medfør af retsplejelovens § 721, stk. 1, nr. 2, opgivet med den begrundelse, at videre forfølgning ikke kunne ventes at føre til straf.

VE 0631-35.02

Skrivelse af 10. maj 2002 fra politimesteren i Løgstør.

Politiet kontaktede fødevareregionen med henblik på besigtigelse af nogle heste, hvor det formodedes at de ikke fik tilstrækkeligt med foder. Ved besigtigelsen fandtes 6 heste, hvoraf de 2 tilhørte ejendommens beboere, disse var i god foderstand. De resterende 4 var opstaldet på stedet og blev fodret efter ejerens anvisninger. To af de 4 heste fandtes at være under middel i foderstand og de sidste to var henholdsvis meget afmagret og afmagret. Disse to heste gik på en nedgnavet fold. Det blev oplyst at de havde gået med føl for længe og nu var drægtige i 1.-2. måned. Det blev skønnet at hestene dagligt fik tildelt ca. 1½ kg korn. Ejeren af hestene kunne ikke erkende forholdet.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Har hestene, specielt de to vist på billederne 1-2 og 4-5-6, gennem længere tid været udsat for utilstrækkelig fodring?

Svar ad 1:

Det fremgår af de fremsendte sagsakter, at der vedrørende de to heste, vist på billederne 1-2 og 4-5-6, har hersket dyreværns-mæssigt kritisable forhold. De to heste fik dagligt tildelt ca. 1½ kg korn, gik på en afgnavet fold, havde gået længe med føl, samt var drægtige i 1.-2. måned. Ved besigtigelsen fandtes en brun hoppe, billederne 1-2, at være afmagret uden erkendelig fedtvæv under huden, med tydeligt markerede ribben trods vinterpels, rygsøjle, bækkenknogler og halehvirvler tydeligt markerede. Endvidere fandtes en rød hoppe, billederne 4-5-6, at være meget afmagret uden erkendeligt fedtvæv under huden, med tydeligt markerede ribben trods vinterpels. Rygsøjle, bækkenknogler og halehvirvler var tydeligt markerede.

Lægges ovennævnte samt fremsendte sagsakter til grund, finder Rådet, at de to heste igennem en længere periode, ikke har fået tilstrækkeligt med foder.

Spørgsmål 2:

Har hestene i den forbindelse været udsat for uforsvarlig behandling eller evt. groft uforsvarlig behandling?

Svar ad 2:

Lægges svar ad 1 til grund, er de 2 heste ikke behandlet omsorgsfuldt, herunder fodret og passet under hensyntagen til deres fysiologiske og sundhedsmæssige behov. De har således været udsat for lidelse og væsentlig ulempe.

Rådet finder derfor, at de to heste har været udsat for uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Spørgsmål 3:

Giver sagen i øvrigt Rådet anledning til bemærkninger?

Svar ad 3:

Nej.

Afgørelse:

Tiltalte blev ved retten i Fjerritslev idømt en bøde på 2.000 kr. Forvandlingsstraffen fastsattes til fængsel i 6 dage. Retten lagde ved afgørelsen vægt på udtalelsen fra Det Veterinære Sundhedsråd.

Tiltalte skulle betale sagens omkostninger.

2002-20-051-00003

Skrivelse af 19. december 2002 fra politimesteren i Århus.

A havde 3 heste opstaldet på en rideskole hvor staldpersonalet d. 20. november 2001 havde bemærket, at den ene hest, en 4 år gammel vallak, ikke spiste normalt morgenfoder og udviste unormal adfærd. Rideklubbens formand der havde fået information fra staldpersonalet, kontaktede kl. ca. 11:00 A og meddelte ham, at vallakken ikke havde det godt, og at man i øvrigt ikke fandt hesten velegnet som rideskolehest. Da formanden selv ankom til rideskolen kl. ca. 13:30 og erfarede, at staldpersonalet siden kl. 11:00 havde motioneret hesten for hånd, kon-

taktede han kl. ca. 14:00 ejeren A og meddelte denne, at det så ud, som om at Vallakken havde kolik, og at rideskolen ville af med hesten. Kl. ca. 16:00 ankom A til rideskolen, hvor personalet stadig trak rundt med hesten. A påbegyndte herefter en behandling med 2 liter rapsolie og et kolikpulver, begge indgivet med mundsprøjte. Hesten blev fortsat trukket rundt i ridehallen, og intet tydede på at den havde fået det bedre, hvorefter man indsprøjtede en blanding af sæbevand og salt i endetarmen. A modtog hjælp til behandlingerne, ligesom flere af de tilstedeværende gav udtryk for, at der burde tilkaldes en dyrlæge. Kl. ca. 19:00 var der enighed om, at hestens tilstand var bedret så meget, at A kunne køre hjem efter sin trailer, således at hesten kunne bringes hjem. Efter A forlod rideskolen, fortsatte personalet med at trække hesten rundt, herunder bemærkedes det, at den igen blev dårlig, idet den tilsyneladende havde stærke smerter. En dyrlæge blev herefter omgående rekvireret, og det konstateredes, at hesten havde et meget belastet kredsløb med forhøjet puls, karinjicerede slimhinder og en forlænget kapillærfyldningstid. Rektalundersøgelse og auskultation af bughulen afslørede fund forenelige med diagnosen: Stortarmsforstoppelse. Hesten blev behandlet med 5 liter paraffinolie indgivet med sonde samt kredsløbs og smertelindrende midler. Dyrlægen meddelte, at hesten kunne transporteres i trailer, men at den skulle tilses, og at der skulle tilkaldes dyrlæge, hvis den igen udviste symptomer.

En dyreværnsorganisation anmeldte på opfordring af den behandlende dyrlæge, 6 medlemmer inkl. formanden for rideklubben ejeren A for overtrædelse af Dyreværnsloven.

Rådet udtalte:

Under forudsætning af, at det lægges til grund:

1. Sigtede kl. 14:00 telefonisk bliver gjort bekendt med ”at det så ud som om at hesten havde kolik” og afslår at tilkalde dyrlæge.
2. Sigtede ankommer til rideskolen og tilser hesten kl. 16:00 og konstaterer at hesten tydeligvis havde kolik. Her gøres han bekendt med, at personalet fra rideskolen havde gået rundt med hesten siden kl. 11:00.
3. Sigtede i perioden fra kl. 16:00 – 18:00 giver hesten 2 liter rapsolie og kolik-pulver.
4. Sigtede kl. 18:00 sprøjter sæbevand ind i endetarmen.
5. Sigtede forlader rideskolen kl. 19:00 for at hente en hestetrailer i den hensigt at transportere hesten hjem.
6. Ca. kl. 20:00 tilkaldes dyrlæge.
7. Kl. 20:30 tilses hesten af en dyrlæge – jf. vedlagte indberetning.

skal jeg anmode om at følgende spørgsmål besvares:

Spørgsmål A:

Var det uforsvarlig behandling af hesten, at sigtede undlod at tilkalde dyrlæge trods hans opfattelse, at den tydeligvis havde kolik.

Svar ad. A:

Det fremgår af sagens bilag, at ejeren var klart informeret om, at vallakken i mange timer havde udvist behandlingskrævende symptomer på kolik. Lægges ovennævnte til grund, finder Rådet, at vallakken har været udsat for groft uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens § 1 og 2.

Spørgsmål B:

Kræver de under punkt 3 og 4 nævnte indgreb autorisation som dyrlæge.

Svar ad. B:

Rådet finder, at den beskrevne fremgangsmåde nævnt under punkt 4, kræver autorisation som dyrlæge, jf. § 4, i Lov om dyrlægegerning mv. af 30. august 2000.

Spørgsmål C:

Er den under punkt 3 og 4 beskrevne fremgangsmåde ved behandling af heste med kolik anerkendt og forsvarlig.

Svar ad. C:

Ejeren har ved den af ham selv instituerede terapi bidraget til yderligere at forlænge den tid, før hesten blev behørigt undersøgt og adækvat medicineret. Rådet finder, at den beskrevne fremgangsmåde således som den fremgår af sagsakterne har medført at hesten har været udsat for uforsvarlig behandling jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Spørgsmål D:

Kan det under pkt. 1 – 5 anførte karakteriseres som mishandling af heste.

Svar ad. D:

Nej. Se svar ad 1.

Spørgsmål E:

Spørgsmål A bedes tillige besvaret under forudsætning af, at sigtede først ved ankomsten til rideskolen bliver gjort bekendt med/opdager at hesten har kolik.

Svar ad E:

Det fremgår af sagsakterne inkl. vidneforklaringer fra hestekyndige, at vallakken ved ejerens ankomst til rideskolen udviste symptomer på kolik, der krævede omgående dyrlægetilsyn. Rådet skal derfor henvise til svar ad. A.

Spørgsmål F:

Giver sagen i øvrigt Rådet anledning til bemærkninger.

Svar ad F:

Sagen giver ikke Rådet anledning til bemærkninger.

Afgørelse:

Sigtede vedtog udenretlig en bøde på 2.000 kr.

VE 0631-30.02

Skrivelse af 17. januar 2002 har Politimesteren i Frederikssund.

Tre heste i en fold havde ikke adgang til drikkevand. Den ene hest haltede kraftigt på venstre forben som følge af kronisk forfængenhed. Hovene på denne hest var meget lange. En anden hest havde ligeledes lange hove.

Rådet udtalte:

Det fremgår af politirapporten samt af dyrlægens skrivelse af 24. oktober 2001, at der igennem længere tid har hersket uforsvarlige forhold i hesteholdet. Tre heste i en fold havde ofte ikke adgang til drikkevand. En ældre hest havde igennem længere tid vist tegn på kronisk forfængenhed. Til trods herfor var hestens hove ikke blevet regelmæssigt beskåret, idet de på undersøgelsestidspunktet var meget lange. En anden hest havde ligeledes lange hove.

Hestene har ikke været behandlet forsvarligt og beskyttet bedst muligt mod smerte, lidelse, varigt men og væsentlig ulempe. Hestene har ligeledes ikke været behandlet omsorgsfuldt og vandet under hensyntagen til deres fysiologiske og sundhedsmæssige behov.

Lægges ovennævnte til grund, vil Rådet betegne forholdet som uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens § 1 og § 2.

Afgørelse:

Ved Retten i Frederikssund straffedes tiltalte med en bøde på 2.000 kr. Forvandlingsstraffen var fængsel i 6 dage. Tiltalte skulle betale sagens omkostninger.

VE 0631-31.02

Skrivelse af 23. januar 2002 har Politimesteren i Løgstør.

Tre heste og et føl gik på en mindre fold, der overalt var stærkt tilmudret. Bunden i et mindre skur på folden var ligeledes stærkt tilmudret. Hestene og føllet kunne således ikke finde hvile på tørt og strøet leje. Flere af hestene og føllet var tydeligt i ringe foderstand.

Rådet udtalte:

Det fremgår af politirapporten og rapporten af 21. januar 2002 fra fødevarerregionen, at tre heste og et føl igennem nogen tid har været indhegnet og huset under uforsvarlige forhold. I indhegningen, hvor de tre heste og føllet opholdt sig, var der mudder overalt. I et skur på indhegningen var der ligeledes mudder overalt. Hestene og føllet har således ikke haft muligheder for at finde leje på tørt og strøet underlag. Flere af hestene og føllet var tydeligt afmagrede. Hestene blev tilsyneladende kun fodret med vådt halm.

Hestene og føllet har ikke være behandlet forsvarligt og omsorgsfuldt, idet de ikke er beskyttet bedst muligt mod smerte, lidelse og væsentlig ulempe, og ikke er opstaldet og fodret under hensyntagen til deres fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov.

Lægges ovennævnte til grund, vil rådet betragte forholdet som uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens § 1, § 2 og § 3 stk. 1.

Afgørelse:

Denne forelå ikke ved redaktionens afslutning og vil blive bragt i en senere årsberetning.

2002-20-051-00005

Skrivelse af 3. december 2002 fra politimesteren i Ringsted.

2 islandske heste gik i midten af november måned på en fold oprindelig beregnet som regnvandsbassin. Engen var indhegnet med henblik på græsning. Fotos viste, at en betydelig del af foldens lavtliggende dele var oversvømmet, men der var tilstrækkelig med muligheder for at finde tørt leje. Vejrliget havde ikke karakter af vinterlignende forhold. Ifølge politirapporten havde temperaturen hele døgnet ligget mellem 5-8 °c og kun et par enkelte nætter været 1-2 graders frost. Der var frisk foder og drikkevand. Det fremgår af politirapporten, at hestene var i god foderstand, og at de havde gået i folden siden april måned.

Rådet udtalte:

Det fremgår af sagens akter, at to islandske heste i midten af november måned gik på en ca. 4 hektar stor fold oprindelig beregnet som regnvandsbassin. Arealet var indhegnet med henblik på græsning. Fotos i sagen viser, at en betydelig del af foldens lavtliggende dele var oversvømmet, men der var tilstrækkelig med muligheder for fortsat afgræsning og for at finde tørt leje. Vejrliget havde ikke karakter af vinterlignende forhold. Ifølge politirapporten har temperaturen hele døgnet ligget mellem 5-8 °C og kun et par enkelte nætter været 1-2 graders frost. Der var frisk foder og drikkevand. Det fremgår af politirapporten, at der var frisk vand og foder i folden, at hestene var i god foderstand, og at de havde gået i folden siden april måned. Lægges ovennævnte til grund, vil Rådet være betænkelig ved at anse forholdet for uforsvarlig behandling af de to heste.

Afgørelse:

Påtalen blev opgivet, idet det ikke blev anset, at videre forfølgning af sagen ville føre til domsfældelse.

2002-20-051-00007

Skrivelse af 13. december 2002 fra politimesteren i Løgstør.

Dyrlæge A, der var udmeldt som syn- og skønsmand i en civil retssag ved retten i Nibe, var blevet anmeldt, foranlediget af en TV udsendelse, anklaget for at have givet urigtig erklæring.

Til brug for sagens bedømmelse anmodede politimesteren i Løgstør Det Veterinære Sundhedsråd om at besvare nedenstående spørgsmål. Til Rådets besvarelse af spørgsmålene

var foruden sagsakterne fremsendt 3 sæt røntgenoptagelser. Disse røntgenoptagelser har været gjort til genstand for ekstern ekspertvurdering.

Rådet udtalte:

Til Rådets besvarelse af spørgsmålene er foruden sagsakterne fremsendt 3 sæt røntgenoptagelser. Disse røntgenoptagelser har været gjort til genstand for extern ekspertvurdering.

Rådet vil nedenstående gengive den anvendte eksperts udtalelse i sin helhed, men finder indledningsvis anledning til at understrege, dels at den udmeldte ekspert er radiolog (røntgenkyndig), bosiddende i USA og ikke-kliniker, dels at Rådet kun fremsendte en delvis oversættelse af dyrlæge A's beskrivelse og ikke medsendte dyrlæge A's svar på spørgsmål af 29. november 2000, supplerende besvarelse af 19. januar 2001 samt tillægserklæring af 1. marts 2001.

Rådet har ej heller givet eksperten en detaljeret redegørelse for klinik- og hændelsesforløb forud for undersøgelsen.

Røntgenvurdering

I will attempt to answer the questions you have posed in your e-mail note to me of June 16, 2003.

I received three sets of radiographs. I read these prior to looking at your specific questions. My interpretation follows:

The initial study is dated 11/10/98. The study consists of 12 radiographs and includes a lateral view of the each stifle, lateral views of all four distal extremities, DP views of the left and right front feet and two views of each hock, including a lateral and medial projection.

The stifles are essentially unremarkable; however, the apex of the patella has a very sharp point bilaterally, possibly indicating spur formation in this area.

The lateral projections of the front fetlocks and feet appear exceptionally symmetrical without evidence of excessive remodeling on any of the visible joints. The dorsopalmar view of the front feet does reveal some irregularity of the solar margin with flaring of the vascular channels, particularly on the quarter region on the side of foot adjacent to the film label. However, again, these changes are exceptionally symmetrical. There is a hint of remodeling of the proximal sesamoids in the hind limbs, but again this is very symmetrical, most likely indicating this is the conformation of this subject.

Only minimal changes are noted in the hock with a small spur observed on the lateral projections involving the proximal tarsometatarsal joint. All the radiographs are labeled with the patient name.

The next study I was given to review was acquired on 11/23/00. This study consists of nine radiographs and includes four views of the right hock and five views of the right hind fetlock. Although additional views of the right hock are provided compared to those taken in 1998,

there are no new no lesions identified. The additional views of the right hind fetlock again reveal only minimal periarticular changes involving the fetlock. There is also diffuse soft tissue swelling noted surrounding the distal metatarsus and pastern.

The third study I was given to evaluate was acquired in 12/01. These radiographs are all identified with the name XX. This study consists of 12 radiographs and includes one lateral projection of the each stifle, lateral views of all four feet and three views of each hock.

The previously noted changes have not progressed and there is no evidence of new lesions. This study is sufficiently overexposed that comparison of the soft tissues is compromised.

CONCLUSION: No description of the lameness was provided; however, I see no evidence of any asymmetry in the minor changes noted and would conclude the cause of the lameness is not radiographically apparent.

Now to your specific questions:

You provided me with an English translation of the report generated by veterinarian dyrlæge A and asked if I agreed with it. That report noted:

“a collapse (narrowing) and bony changes in association with the articulation between the central tarsal bone and the talus.”

I do not appreciate this, but I also have the advantage of seeing all three studies and noting there has been no progression.

Essentially I agree with the remainder of the report.

You stated dyrlæge A also claimed:

- 1) These changes will frequently give rise to clinical symptoms as for instance limping or
- 2) “poor action ,” when the horse is used for riding or has been used for riding for some time.
- 3) Can arise as a result of developmental problems (OCD) during the growth phase. These kinds of changes are also a frequent cause of movement disorders when the horse later on are used.
- 4) And 4) are found to be without clinical significance.

You asked:

1. are those of dyrlæge A obtained X-rays from November 23. 2000 in agreement with dyrlæge A´s written statement from November 29. 2000.(as quoted above)?

There may be some issues with the translation, but I perceive the noted changes to be minimal. I cannot predict whether or not the noted lesions are actually pathologic changes that will progress and cause lameness or that they are just the conformation of this horse. Having three sets of radiographs over three years, without demonstrable change in any “lesion” leads me to suspect this is just how this horse was built. If dyrlæge A was stating the lesions could possi-

bly progress, I would agree. If dyrlæge A stated they would definitely progress I would disagree.

2. Is it possible by comparing the X-rays obtained by dyrlæge B (November 1998 and December 2001) and dyrlæge A's X-rays from November 2000 to identify that these X-rays are from the same horse?

The radiographs acquired in 11/00 appear to be of a slightly smaller horse than the radiographs acquired in 1998; however, this could well be due to changes in geometry and magnification factors. The degree of similarity in the conformation is insufficient for me to conclusively state this is the same patient; however, they are quite similar. The most distinctive feature on the study dated 1998 was the appearance of the solar margin; however, these views were not provided on any subsequent studies.

3. What is the normal procedure used to identify a horse you are going to examine or make a report on.

As a radiologist I must rely on the film label exposed at the time of the radiographic procedure and permanently embedded in the emulsion.

Politimesteren i Løgstør har fremsat følgende spørgsmål:

Spørgsmål 1:

Er de af dyrlæge A optagne røntgenbilleder den 23. november 2000 fagligt forenelige med den af dyrlæge A afgivne erklæring den 29. november 2000.

Svar ad 1:

Rådet finder, at der er overensstemmelse mellem dyrlæge A beskrivelse af de radiologiske fund på røntgenoptagelserne dateret 23. november 2000 og Det Veterinære Sundhedsråd samt Det Veterinære Sundhedsråds specielt kyndige eksperts vurdering af samme sæt røntgenoptagelser.

Det Veterinære Sundhedsråd er endvidere enig med dyrlæge A i tolkningen af de radiologiske fund på røntgenoptagelserne af 23. november 2000. Eksperten afviger i tolkningen og udtaler: "I do not appreciate this, but I also have the advantage of seeing all three studies and noting there has been no progression." Denne situation, at have 3 sæt røntgenoptagelser med intervaller på henholdsvis 2 år og 1 år, er ganske ulig dyrlæge A. Det Veterinære Sundhedsråd skal derfor konstatere, at de af dyrlæge A optagne røntgenbilleder den 23. november 2000 er fagligt forenelige med den af dyrlæge A afgivne erklæring den 29. november 2000, hvilket også er i overensstemmelse med den eksterne bistands vurdering, "If dyrlæge A was stating the lesions could possibly progress, I would agree".

Spørgsmål 2:

Kan der ved at sammenholde røntgenbillederne fra dyrlæge B og dyrlæge A konstateres, at røntgenbillederne er af samme hest.

Svar ad 2:

Selvom røntgenbillederne optaget af dyrlæge B og dyrlæge A må vurderes at se ret ens ud, kan Rådet ikke med nogen grad af sandsynlighed udtale sig om, hvorvidt det drejer sig om optagelser af samme hest.

Spørgsmål 3:

Hvorledes identificerer man normalt et dyr (hest), der skal kunne afgives erklæring om, eller foretages undersøgelse af.

Svar ad 3:

I Danmark identificerer man normalt et dyr (hest), der skal afgives erklæring om, ved at foretage en beskrivelse af hestens signalement, dvs. lød, køn, alder, aftegninger og andre særlige kendetegn, fx brændemærke og lignende. Det er i dag muligt yderligere at sikre entydig identifikation af hesten ved at foretage en mærkning med en mikrochip, som placeres under huden. Der er ISO-normer og -regler for mærkning også af heste i Danmark.

Spørgsmål 4:

Giver sagen i øvrigt anledning til bemærkninger.

Svar ad 4:

Nej.

Afgørelse:

På baggrund af udtalelsen fra Det Veterinære Sundhedsråd indstillede politiet i Løgstør efterforskningen. Sagen blev herefter afsluttet fra politiets side.

VE 0631-29.02

Skrivelse af 11. oktober 2001 har Politimesteren i Holbæk.

En 10-årig hoppe var tilsyneladende ikke blevet beskåret inden for det sidste år. Hoppen, der stod på en fold, kunne kun bevægede sig meget forsigtigt med haltende skridt på grund af lange og uplejede hove. Begge forhove var flækket og havde kløfter som følge af manglende beskæring og hovpleje. Baghovene var ligeledes forsømte. En tilkaldt dyrlæge gav hesten smertestillende medicin, hvorefter den hurtigt bevægede sig mere frit.

Rådet udtalte:

Under henvisning til lov om dyrlægegerning §§ 2 og 3 har Rådet ikke kompetence til at angive forslag om bødestørrelse. Rådet skal venligst henvise til Rigsadvokatens meddelelse af 27. september 2000, som vedlægges i kopi.

Det fremgår af politirapporten med fotodokumentation og af dyrlæges erklæring af 11. juli 2001, at en hoppe, der opholdt sig på en fold, var ømbenet på alle fire ben og flyttede sig kun meget nødtigt med stive skridt. Hesten havde forvoksede hove på alle fire ben og hornvæggen var brækket af flere steder. Dyret var kraftig støttehalt på højre forben, og på begge forhove havde hesten to lodrette hornkløfter i næsten hele væggens længde. Der var pulsation i begge forben. Efter dyrlægens behandling med smertestillende medicin, blev hesten bedre gående.

Lægges ovennævnte til grund, har hesten ikke været behandlet forsvarligt og beskyttet bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe, ligesom hesten ikke har været passet under hensyntagen til dens fysiologiske og sundhedsmæssige behov. Rådet vil betegne forholdet som uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Afgørelse:

Tiltalte blev ved retten i Nykøbing Sjælland idømt en bøde på 2.000 kr. Forvandlingsstraffen fastsattes til fængsel i 6 dage.

Tiltalte betalte sagsomkostningerne.

VE 0631-34.02

Skrivelse af 25. marts 2002 fra politimesteren i Herning.

Dagen efter en brand fandt politiet på en ejendom to døde heste (1 hoppe og 1 føl). En anden hest, der gik på en fold, fandt en tilkaldt dyrlæge i en sådan tilstand, at den ved dyrlægens ankomst straks blev aflivet. Af dyrlægens attest fremgår, at der var tale om en brun mager hoppe med stærke smerter og begrænset bevægelighed som følge af alvorlig halthed på alle fire ben, sandsynligvis forårsaget af forfangenhed. Hesten havde endvidere forvoksede hove. Hesten blev fotograferet græssende umiddelbart forud for aflivningen. Den døde hest og føllet samt den aflivede hest blev obduceret på destruktionsanstalt. Det fremgår af obduktionserklæringen, at den døde hoppe var lettere afmagret, havde foder i maven og meget tyndt tarmindehold. Føllet var i god foderstand og havde tyndt tarmindehold. Dødsårsagen angives for begge heste at kunne være tarmbetændelse. Hestene var dagen forinden dødsfaldet blevet overfodret. Ifølge obduktionserklæring var den aflivede hoppers foderstand under middel, og den havde lettere forvoksede og flækkede forhove med en meget bred hvid linie, antagelig som følge af lettere kronisk forfangenhed.

To andre heste på folden, hvoraf den ene havde et ældre bidsår på låret samt ubehandlede åbne sår på begge haser, blev bragt til dyrehospital til behandling. Begge heste blev hurtigt udskrevet.

Et vidne havde dagen før hoppens og føllets dødsfald på ejerens foranledning fodret og vandet de fire heste og føllet og havde lukket dem ud på folden. Herved undgik hestene branden.

Vidnet, der var ukyndig med heste, havde ved fodringen tildelt hestene en hel del ekstra kornefoder for at sikre, at de havde tilstrækkelig foder til næste dag.

To af hestene var indkøbt ca. 3 uger tidligere, henholdsvis den aflivede hest og hesten med sår på begge haser. På indkøbstidspunktet fremgår det af politirapporten, at begge heste trængte til at blive fedet op, og at den ene på baglåret havde et sår, hvorfra der flød pus. Dette sår var angiveligt opstået 3 dage før hesten var solgt som følge af et bid fra en anden hest. Begge heste var på foranledning af en konsulent for en dyreværnsorganisation blevet undersøgt af en dyrlæge kort tid før salget.

Hesten med bidsåret på baglåret havde desuden på anmeldelsestidspunktet jf. dyrlægeerklæring oplejede dybe sår udvendigt på begge haser. Det er uklart, hvornår disse sår er opstået.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Var der tale om grov vanrøgt af den hest, dyrlæge D1 aflivede.

Svar ad 1:

På grundlag af billedet taget umiddelbart før aflivningen af hesten og med udgangspunkt i obduktionserklæringen og den obducerende dyrlæges redegørelse til politirapporten, vil Rådet nære betænkelighed ved at konkludere, at hesten har været udsat for grov vanrøgt.

Spørgsmål 2:

Var det nødvendigt at aflive hesten eller tilstrækkeligt at lade den behandle og observere på et dyrehospital

Svar ad 2:

Oplysningerne i dyrlæge D1's erklæring og obduktionserklæringen samt den obducerende dyrlæges redegørelse til politirapporten er stærkt divergerende, hvorfor Rådet på det foreliggende grundlag ikke kan besvare spørgsmålet.

Spørgsmål 3:

Var der tale om grov vanrøgt af den hest, der havde store sår på bagbenene

Svar ad 3:

Det fremgår af politirapporten, dyrlægeerklæringen og fotooptagelserne, at hesten havde tydelige åbne sår på begge haser. Der havde ikke været tilkaldt dyrlæge til behandling af sårene. Lægges dette til grund, vil Rådet anse forholdet for uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens § 1.

Spørgsmål 4:

Burde ejeren have tilkaldt dyrlæge, da han overtog hestene fra sælger.

Svar ad 4:

Det fremgår af politirapporten, at hestene, mens de var i sælgers besiddelse på foranledning af en konsulent fra en dyreværnsorganisation, havde været tilset af en dyrlæge, der havde fundet hestenes tilstand uproblematisk.

Spørgsmål 5:

Burde ejeren have tilkaldt dyrlæge, da han konstaterede store sår på hestens bagben

Svar ad 5:

Ved at undlade at tilkalde dyrlæge til behandling af sårene, er hesten ikke behandlet forsvarligt, jf. svar ad 3.

Spørgsmål 6:

Burde sælger have tilkaldt beslagsmed til behandling af hestenes hove, inden han solgte dem videre.

Svar ad 6:

Oplysningerne i sagen giver ikke Rådet mulighed for at besvare spørgsmålet.

Spørgsmål 7:

Burde ejeren have tilkaldt beslagsmed til behandling af hestens hove, da han overtog dem

Svar ad 7:

Oplysningerne i sagen giver ikke Rådet mulighed for at besvare spørgsmålet.

Spørgsmål 8:

Kan sælger eller ejer efter rådets vurdering belastes for, at hestene var stærkt afmagrede, afmagrede eller lettere afmagrede

Svar ad 8:

Det fremgår af politirapporten, dyrlægeerklæring og billedserie, at følhoppen (moderen til det døde føl) havde fremstående og tydelige ribben. Hesten er lettere afmagret og har således ikke været fodret og passet under hensyntagen til dens fysiologiske og sundhedsmæssige behov, jf. dyreværnslovens § 2.

Billedet taget af den aflivede hest forud for aflivningen viser ikke en mager hest. Ifølge obduktionserklæringen var hestens foderstand under middel. Ifølge obduktionserklæringen var den døde hoppe lettere afmagret. Oplysningerne i sagen giver ikke Rådet mulighed for at besvare spørgsmålet for den sidste af de voksne heste. Føllets foderstand var god jævnfør obduktionserklæringen.

Spørgsmål 9:

Giver sagen i øvrigt rådet anledning til bemærkninger

Svar ad 9:

Nej.

Afgørelse:

Tiltalte blev ved Retten i Herning idømt en bøde på 5.000 kr. samt betaling af en del af sagens omkostninger. Dommeren fastsatte forvandlingsstraffen for bøden til fængsel i 8 dage.

VE 0631-28.02

Skrivelse af 6. december 2001 fra politimesteren i Hobro.

Fire heste blev transporteret i en lastbil fra et marked til bestemmelsesstedet. Der var ikke opsat skillevæg mellem hestene. På lastbilens lad var der to skillevægge. Foran den forreste skillevæg var der foder m.v. Mellem de to skillevægge stod der to heste, og bag den bageste skillevæg stod der yderligere to heste. Hestene var bundet modsat til hver sin side af vognens sider.

Den ene af de to heste, der var placeret mellem de to skillevægge, havde drejet sig, så den stod fikseret på langs og på tværs mellem skillevæggene med stramt tøj og i en akavet stilling, som den ikke selv kunne komme ud af.

Jf. § 6, stk. 7 i Justitsministeriets bekendtgørelse om beskyttelse af dyr under transport, bekendtgørelse nr.: 201 af 16. april 1993, skal hovdyr under transport være anbragt i individuelle båse eller bokse, der er udformet således, at de yder dyrene beskyttelse mod stød.

Rådet udtalte:

Det fremgår af politirapporten, at fire heste/store ponyer blev transporteret på en lastvogn uden individuel adskillelse. På lastbilens lad var der to skillevægge. Mellem de to skillevægge stod der to heste, og bag den bageste skillevæg stod der yderligere to heste. Hestene var bundet modsat hinanden.

Den ene af de to heste, der var placeret mellem de to skillevægge, havde drejet sig, så den stod fikseret på langs af lastvognen og på tværs mellem skillevæggene med stramt tøj og i en akavet stilling, som den ikke selv kunne komme ud af.

Såfremt hestene ikke var skoede på baghovene, vil Rådet nære betænkelighed ved at anse forholdet for uforsvarlig behandling af dyr, jf. bekendtgørelse nr. 201 af 16. april 1993, § 6, stk.7.

Afgørelse:

Sagsøgte blev ved Retten i Kalundborg frifundet. Statskassen betalte sagens omkostninger.

5.2 Dyreværnssager vedrørende kvæg

2002-20-052-00007/ VE 0632-93.02

Skrivelse af 2. juli 2002 fra politimesteren i Holbæk.

På nogle folde omkring en landbrugsejendom gik i december måned omkring 20 stk. kødkvæg af racen Hereford. Dyrene havde ikke adgang til læskur eller bygning, og bunden i folden var overalt trådt op til blødt, meget fugtigt mudder. Dyrene kunne således ikke søge leje på tørt, strøet underlag.

Rådet udtalte:

Indledningsvis skal Rådet påpege, at Rådet ikke kan tage stilling til spørgsmål om overtrædelse af dyreværnsloven. Dette tilfalder politiet og domstolene. Rådet kan alene tage stilling til veterinære spørgsmål i en sag.

Spørgsmål 1:

Finder Rådet, at dyreværnslovens § 2 og § 3 er overtrådt, idet forholdene, jf. dyrlægens udtalelse fra den 3. januar 2002, hvor han skønner, at dyrenes forhold er uacceptable og i strid

med dyrenes tarv, idet de udegående kvæg ikke havde mulighed for at finde tørt leje grundet mudder.

Svar ad 1:

Kvæg, der går ude om vinteren skal have adgang til overdækket tørt, strøet leje. De arealer, som udegående dyr opholder sig på i vinterperioden og i perioder med vinterlignende vejr, skal i størrelse være afpasset efter antallet af dyr samt være så store, at der altid er græsdækkende arealer, som dyrene ikke har trådt op. Udegående dyr skal i vinterperioden og i perioder med vinterlignende vejr have adgang til læskur eller bygning, hvor alle dyr samtidigt kan hvile på et tørt, strøet leje. Kreaturerne i det omhandlede dyrehold gik på folde, hvor der overalt var optrådt mudder og intet læskur eller bygning til dyrene. Dyrene kunne således ikke søge tørt, strøet leje eller søge i læ. Lægges dette til grund, vil Rådet betegne forholdet som ufor-svarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens § 1 og § 3, stk. 1, sidste pkt.

Spørgsmål 2:

Finder Rådet, at dyreværnslovens bestemmelser for kreaturers ophold udendørs i vinterperioden overtrådt. Dyrene havde ingen mulighed for at gå i læskur eller lign.

Svar ad 2:

Se svar ad 1.

Spørgsmål 3:

Giver sagens fakta Rådet anledning til yderligere bemærkninger.

Svar ad 3:

For kvægracen Hereford kan kravet om læskur eller bygning fraviges under forudsætning af, at dyrene holdes på store arealer, hvorpå der er en beplantning, som yder en høj grad af både læ og beskyttelse mod nedbør og har en særlig veldrænet bund. Disse betingelser ses ikke opfyldt.

Afgørelse:

Ejeren af besætningen vedtog udenretlig en bøde på 1.500 kr.

2002-20-052-00029

Skrivelse af 15. januar 2003 fra politimesteren i Vejle.

En dyrlæge anmeldte en besætningsejer til politiet efter at have besigtiget 10-20 stk. kødkvæg af blandingsracer, der gik på en stor græsmark den 11. december uden adgang til overdækket læskur eller bygning. Dyrene havde adgang til en transportvogn med høje sider, men uden overdækning.

Dyrene var velfodrede og ved godt huld og med en tyk efterårspels. De havde adgang til flere baller halm, ligesom der var en rundballe med fuldfoder. Dyrene blev tilset og fodret dagligt af ejeren, og der var truffet aftale om, at en nabo, der boede ved marken, sørgede for drikkevand. Af fotomaterialet fremgår, at der var rigelig med halm på marken, så dyrene havde ad-

gang til et tørt leje. Dyrene fremstod rene og pæne. Temperaturen var omkring frysepunktet, og det var tørt og vindstille.

Anmeldte ejer af dyrene oplyste, at en del af dyrene fra marken var hentet hjem i løsdriftstald, men han havde haft problemer med at få disse sidste indfanget og på vognen, da kalvene ikke ville med. Han ville dagen efter anmeldelsen gøre et forsøg igen og politiet kunne næste dag konstatere, at det var lykkedes og at marken var tom.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Har dyrene under de givne omstændigheder været behandlet forsvarligt og beskyttet bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varige mén og væsentlig ulempe?

Svar ad 1:

Udegående dyr skal i vinterperioden og i perioder med vinterlignende vejr have adgang til læskur eller bygning, hvor alle dyr samtidigt kan finde hvile på tørt strøet leje. Der skal hele tiden være adgang til frisk drikkevand. Dette ses ikke at være opfyldt i pågældende kreaturhold.

Lægges ovennævnte samt fremsendte sagsmateriale til grund, finder Rådet, at dyrene har været udsat for uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2, og 3, stk. 1.

Hvorvidt det, at forholdet ikke var groft og i øvrigt straks blev rettet, er formildende omstændigheder, må bero på en juridisk vurdering.

Spørgsmål 2:

Er der sørget for, at dyrene er sikret mod vind og vejr i overensstemmelse med deres behov?

Svar ad 2:

Rådet finder ikke, at de på stedet angivne foranstaltninger er tilstrækkelige til, at dyrene kan sikres mod vind og vejr i overensstemmelse med deres behov. Se tillige svar ad 1.

Spørgsmål 3:

Har dyrene været udsat for vanrøgt eller på anden måde været behandlet uforsvarlig?

Svar ad 3:

Der henvises til svar ad 1.

Spørgsmål 4:

Er der sørget for, at dyrene behandles omsorgsfuldt, herunder fodres og vandes efter deres behov?

Svar ad 4:

Det fremgår af fremsendte sagsmateriale, at dyrene dagligt blev fodret med både halm og fuldfoderrundballer, samt at dyrene var ved godt huld.

Lægges ovennævnte til grund, finder Rådet, at dyrene er fodret efter deres behov.

Det fremgår tillige, at dyrene ikke havde adgang til frisk vand.

Lægges ovennævnte til grund, finder Rådet, at dyrene ikke er vandet efter deres behov. Se tillige svar ad 1.

Afgørelse:

Ejeren af kreaturholdet vedtog udenretligt en bøde på 2.000 kr.

2002-20-052-00005/ VE 0632-79.02

Skrivelse af 15. januar 2002 fra politimesteren i Assens.

En landmand havde ca. 20 kvier gående på en mark på ca. 10-12 ha om vinteren uden læmuligheder. Der var tilsyneladende græs nok, ligesom der var naturlig forekomst af overfladevand. En nabo anmeldte, at 2 kvier, der skulle kælte, lå uden opsyn, og hele natten havde de hørt den ene brøle. Ved politiets tilsyn fandtes en kvie død med en kalv siddende halvt ude af fødselsåbningen. Ved siden af lå en anden kvie ude af stand til at rejse sig med en dødfødt kalv ved siden af. Græsset var revet op af dyrenes horn og klove. En tilkaldt dyrlæge aflivede den levende kvie.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Kan de fysiske rammer, hvor kreaturerne har opholdt sig, karakteriseres som forsvarlige. Her tænkes specielt på mulighed for læ.

Svar ad 1:

Kreaturer af malke race, der går ude døgnet rundt under vinterlige forhold, skal have adgang til et læskur eller en bygning, hvor de alle samtidig kan søge hvile på et tørt, strøet leje. Enhver, der holder dyr, skal sørge for, at de behandles omsorgsfuldt, herunder at de huses og passes under hensyntagen til deres fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov, jf. dyreværnslovens § 2.

Spørgsmål 2:

Kan det i benægtende fald beskrives, hvori manglerne består.

Svar ad 2:

Se svar ad 1.

Spørgsmål 3:

Kan det på baggrund af anmelderens beskrivelse og politirapportens beskrivelse af forholdene på stedet siges, at der har foreligget vanrøgt eller uforsvarlig behandling af dyr/kreaturerne i strid med dyreværnsloven.

Svar ad 3:

Rådet udtaler sig alene om veterinære spørgsmål, og ikke om hvorvidt lovgivningen er overtrådt.

Spørgsmål 4:

Giver sagen i øvrigt Det Veterinære Sundhedsråd anledning til bemærkninger.

Svar ad 4:

Tilsynet med kvierne har været yderst mangelfuldt, ligesom den ansvarshavende for besætningen ikke har tilkaldt dyrlæge til et dyr, der var lammet efter en svær kælvning. Rådet finder, at der foreligger groft uforsvarlig behandling af dyrene, der ikke er beskyttet bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe og tillige ikke er passet under hensyntagen til deres behov, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3, stk. 3.

Afgørelse

Ejeren blev straffet med en bøde på 4.000 kr. Forvandlingsstraffen var fængsel i 8 dage.

2002-20-052-00014/ VE 0632-89.02

Skrivelse af 13. februar 2002 har politimesteren i Ribe.

Fire voksne kreaturer og en kalv tilhørende racen Skotsk Højlandskvæg gik i januar måned på en græsklædt mark uden læskur. En del af marken var sumpet og optrådt, men der var arealer med fastere, veldrænet jord som følge af de bakkede forhold. Der var en tynd beplantning langs et par af markens sider.

Rådet udtalte:

Det fremgår af politirapporten med fotodokumentation og af erklæring fra Fødevareregion Esbjerg, at 2 eller 4 voksne kreaturer og en kalv af racen Skotsk Højlandskvæg i januar måned gik på en græsklædt mark. De lavere dele af marken var sumpet og optrådt, mens højere dele af marken havde fastere, veldrænet jord. Der var en lav, tynd og pletvis beplantning langs et par af markens sider.

Lægges ovennævnte til grund, vil Rådet betegne forholdet som uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnsloven §§ 1, 2 og § 3 stk. 1, sidste punktum. En forudsætning for forsvarlig uden-dørs hold af Skotsk Højlandskvæg om vinteren er, såfremt der ikke er læskur, at dyrene holdes på store arealer, hvorpå der er beplantning, som yder en høj grad af både læ og beskyttelse mod nedbør og som har en særlig veldrænet bund. Dette ses ikke at være tilfældet.

Afgørelse:

Sigtede vedtog udenretligt en bøde på 2.000 kr.

2002-20-052-00015/ VE 0632-90.02

Skrivelse af 22. januar 2002 har politimesteren i Ribe.

En besætning bestående af 14 sortbrogede kreaturer gik i januar måned på en ca. 14 ha græsmark og en tilstødende afhøstet majsmark. Der var opstillet et ca. 35 m² læskur, der kunne

flyttes med traktor. Der var løs halm i bunden af skuret, og der var rigelig med græs på græsmarken. Læskuret blev flyttet, når halmen var blevet fugtig. Læskuret kunne derfor flyttes til et nyt område med fast bund. Kreaturerne var velnærede, og alle havde et kraftigt og tæt hårlag.

Rådet udtalte:

Det fremgår af politirapporten, at en besætning bestående af 14 sortbrogede kreaturer i januar måned gik på en ca. 14 ha græsmark og en tilstødende afhøstet majsmark. Der var opstillet et ca. 35 m² læskur, der kunne flyttes med traktor. Der var løs halm i bunden af skuret, og der var rigelig med græs på græsmarken. Læskuret blev flyttet, når halmen var blevet fugtig. Læskuret kunne derfor flyttes til et nyt område med fast bund. Kreaturerne var velnærede, og alle havde et kraftigt og tæt hårlag.

Lægges ovennævnte til grund, vil Rådet nære betænkelighed ved at anse ovennævnte forhold som uforsvarlig behandling af dyr, der holdes udendørs i vinterperioden.

Afgørelse:

Politiet henlagde sagen.

2002-20-052-00001

Skrivelse af 8. oktober 2002 fra politimesteren i Viborg.

En kalv, der var afmagret og svært støttehalt på venstre bagben, blev transporteret levende til slagteriet. Kalven havde tydeligt mindre muskelfylde på venstre lår, en stor hævelse ud for hofteleddet, samt hævelse omkring knæleddet. Hævelserne var ømme for berøring. Ud for venstre haseled sås endvidere en inficeret trykning. Slagtekroppen fandtes ligeledes mager. Leverandøren kunne ikke erkende overtrædelse af dyreværnsloven. Han oplyste, at kalven var født med manglende vækst. Kalven havde gået på græs hele sommeren. Han havde ikke bemærket, at kalven havde skader på det ene ben. Han kunne ikke forstå, at den skulle have haft så store problemer, idet den selv gik/løb op i lastbilen. Chaufføren nægtede overtrædelse af reglerne for transport af kvæg. Chaufføren havde ved læsningen talt med landmanden og de havde været enige om, at det ikke var noget "kønt" dyr. Dyret virkede afmagret. Landmanden havde fortalt ham, at det var født som spastiker, var ca. 1 ½ år gammelt og altid set sådan ud. Chaufføren havde adskilt kalven fra de øvrige i særskilt rum og sparket ekstra strøelse ind under dyret. Den samlede transporttid var på ca. 2½ time.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Hvorvidt omhandlede afmagrede kalv, der ved leveringen til slagteri var svært støttehalt på venstre bagben og kun lige satte tåen til underlaget ved bevægelse, med hensyn til betydelig muskelatrofi i venstre lår, en stor hævelse ud for hofteleddet og hævelse omkring knæleddet, samt en inficeret trykning ud for venstre haseled, anses at have været behandlet forsvarligt og beskyttet bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe medens den var hos sin ejer.

Svar ad 1:

Rådet har rekvireret materiale fra den i sagen omtalte kalv og ladet det obducere på Laboratorium for Veterinær Patologi, Den Kgl. Veterinær- og Landbohøjskole. Ved modtagelsen var venstre bagben afhudet og knæleddet åbent. Ved undersøgelse af venstre bagkølle og venstre hofteled fandtes kronisk deformerende ledbetændelse. Graden af bindevævsdannelse omkring knæleddet tyder på en udviklingstid, der er mindst 4 uger. Graden af bindevævsdannelse omkring hofteleddet tyder på en udviklingstid, der er mindst 2 uger. Kalvens situation burde for længst ved de daglige tilsyn have været opdaget og afhjulpet, hvilket ud fra det foreliggende bedst ville være sket ved at aflive den. De påviste læsioner har medført tydelig og let erkendelig halvhed, således som det også fremgår af anmeldelsen. Under sygdomsforløbet i besætningen har den været udsat for betydelig grad af smerte, lidelse og angst samt væsentlig ulempe.

Lægges ovennævnte samt fremsendte sagsakter til grund, finder Rådet, at kalven hos sin ejer har været udsat for uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3, stk. 3.

Spørgsmål 2:

Hvordan samme kalv med samme lidelser anses at have været behandlet forsvarligt og beskyttet bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe under transporten.

Svar ad 2:

Kalven burde ikke have været transporteret levende til slagting. Under læsning og transport har den været udsat for betydelig grad af smerte, lidelse og angst samt væsentlig ulempe.

Lægges ovennævnte til grund, finder Rådet, at kalven under læsning samt transport har været udsat for uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens § 1 samt tidligere dyreværnslovs § 7, 2. punktum, der fortsat er i kraft (jf. § 32, stk. 2, 2. punktum, i nugældende lov) samt, såfremt transporten har været på en afstand >50 km, § 13, stk.1, i bekendtgørelse nr. 201 af 16. april 1993 om beskyttelse af dyr under transport.

Spørgsmål 3:

Giver sagens fakta Det Veterinære Sundhedsråd anledning til yderligere bemærkninger.

Svar ad 3:

Der henvises til Rådets redegørelse af 20. december 1991 om transport af syge eller tilskadede dyr.

Afgørelse:

Ejeren af kalven blev straffet med en bøde på 3.000 kr. Forvandlingsstraffen fastsattes til fængsel i 6 dage. Chaufføren blev straffet med en bøde på 1.500 kr. Forvandlingsstraffen fastsattes til fængsel i 6 dage.

2002-20-052-00002

Skrivelse af 19. juni 2002 fra politimesteren i Hobro.

En ko, som var tydelig halt på højre bagben, blev transporteret levende til slagtning. Koen var under transporten adskilt fra de andre dyr, som følge af klovlidelse. Under gang førte den højre bagben stift fremad og undlod at støtte på det i hvile. På venstre bagben støttede koen på hele den bageste del af klovregionen. Den havde muskelsvind af højre bagbens lårmuskulatur. På højre bagbens yderklov sås en hævelse i kronranden. På alle 4 ben var klovene stærkt forvoksede, mindre udtalt på højre bagben. Ejeren oplyste, at pågældende ko i efteråret havde haft en forgiftning, som den var blevet behandlet for af en dyrlæge. Den havde siden gået i en boks med dybstrøelse, hvorfor han ikke havde bemærket, at den havde forvoksede klove, før den blev afhentet af vognmanden.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Hvorvidt omhandlende ko med hensyn til de stærkt forvoksede klove på begge forben, venstre bagben og i mindre udtalt grad på højre bagben, med hævelse i kronranden på begge bagbens yderklove som tegn på betændelsestilstand, med halthed på højre bagben, som forekom stift under fremføring, og som koen i hvile undlod at tage støtte på og det at koen støttede på hele den bageste del af klovregionen på venstre bagben, anses at have været behandlet forsvarligt og beskyttet bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe medens det var hos sin ejer.

Svar ad 1:

Rådet har rekvireret materiale fra den i sagen omtalte ko og ladet det obducere på Laboratorium for Veterinær Patologi, Den Kgl. Veterinær- og Landbohøjskole. Ved undersøgelse af alle 4 ben fandtes højgradig kronisk forfangenhed på begge forben og venstre bagben. Moderat kronisk forfangenhed på højre bagben. Kronisk deformerende artrose i yderklovens klovled på højre bagben. Status efter pododermatitis i højre bagbens yderklov. Stærkt forvoksede klove. Den kroniske forfangenhed på alle 4 ben har haft en udviklingstid på ca. 7 måneder. Forandringerne i højre bagbens yderklov er formentlig ældre. Koens situation burde for længst have været afhjulpet, hvilket ud fra det foreliggende bedst ville være sket ved at aflive den. De påviste læsioner har medført tydelig og let erkendelig halthed, således som det også fremgår af anmeldelsen. Under sygdomsforløbet i besætningen har den været udsat for betydelig grad af smerte, lidelse og angst samt væsentlig ulempe.

Lægges ovennævnte til grund, finder Rådet, at koen hos ejeren har været udsat for uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2 samt tidligere dyreværnslovs § 7, 2. punktum, der fortsat er i kraft (jf. § 32, stk. 2, 2. punktum, i nugældende lov), samt § 5 i bekendtgørelse nr. 707 af 18. juli 2000 om mindstekrav til beskyttelse af landbrugsdyr.

Spørgsmål 2:

Hvorvidt omhandlende ko med samme lidelser anses at have været behandlet forsvarligt og beskyttet bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe under transporten.

Svar ad 2:

Lægges svar ad 1 samt fremsendte sagsakter til grund burde koen ikke have været transporteret levende til slagting. Under læsning og transport har den været udsat for betydelig grad af smerte, lidelse og angst samt væsentlig ulempe.

Lægges ovennævnte til grund, finder Rådet, at koen under læsning samt transport har været udsat for uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens § 1 samt tidligere dyreværnslovs § 7, 2. punktum, der fortsat er i kraft (jf. § 32, stk. 2, 2. punktum, i nugældende lov) samt, såfremt, transporten har været på en afstand < 50 km, § 11, stk. 4, i bekendtgørelse nr. 208 af 17. juni 1964 om transport af dyr, såfremt transporten har været på en afstand >50 km, § 13, stk.1, i bekendtgørelse nr. 201 af 16. april 1993 om beskyttelse af dyr under transport.

Spørgsmål 3:

Hvorvidt sagens fakta giver Det Veterinære Sundhedsråd anledning til yderligere bemærkninger.

Svar ad 3:

Rådet skal henvise til Rådets redegørelse af 20. december 1991 om transport af syge eller tilskadekomne dyr.

Afgørelse:

Ejeren af koen blev ved Retten i Hobro frifundet for i op mod 7 måneder forud for transporten at have behandlet koen uforsvarligt. Retten lagde ved sin bedømmelse udtalelsen fra Det Veterinære Sundhedsråd til grund. Efter tolkning af Rådets udtalelse, fandt retten det ikke bevist, at koens tilstand havde haft en udviklingstid på 7 måneder, men at koens halten måtte bero på, at koen ved læsning på lastbil hermed kom ud på hårdt underlag. Retten konkluderede, at klovenes tilstand ikke havde medført en betydelig grad af smerte, lidelse, angst og væsentlig ulempe, men at den væsentligste årsag til, at koen havde smerter, måtte tilskrives forfangenheden.

Ejeren og chaufføren blev frifundet, da retten ikke fandt det sandsynliggjort, at de tiltalte burde have været bekendt med at koen led af kronisk forfangenhed.

Rådets bemærkninger til Rettens afgørelse:

Det Veterinære Sundhedsråd stiller sig meget uforstående over for Rettens tolkning af Rådets udtalelse, særligt da Rådet i udtalelsen direkte konkluderede, at den kroniske forfangenhed på alle 4 ben havde haft en udviklingstid på ca. 7 måneder, at de påviste læsioner havde medført en tydelig og let erkendelig halthed, og at koen under sygdomsforløbet i besætningen havde været udsat for betydelig grad af smerte, lidelse og angst samt væsentlig ulempe.

Det offentlige betalte sagsomkostningerne.

2002-20-052-00003

Skrivelse af 28. juni 2002 fra politimesteren i Slagelse.

En ko blev efter godkendelse til transport fra et slagtemarked kørt til slagteri sammen med 31 andre kreaturer. Under eller lige efter aflæsningen faldt koen om på slagteriets rampe og var ikke siden i stand til at rejse sig. Chaufføren var alene om aflæsningen, da det var efter fyraf-ten. Koen blev efterladt liggende på aflæsserampen, hvorefter chaufføren kørte bort.

Da slagteriets embedsdyrlæge ca. 12 timer senere ankom for at syne de indkommende kreatu-rer, fandt han den meget afmagrede ko liggende fladt på siden med svag vejrtrækning, opisto-tonus og uden reaktion på ydre stimuli. Koen blev straks aflivet og destrueret.

Efterfølgende anmeldtes chaufføren af dyrlægen for at have forladt en syg eller tilskadekom-met ko i hjælpeløs tilstand uden at have tilkaldt hjælp. Der var på slagteriet opsat et skilt, der påbød chauffører, som ankommer med syge eller tilskadekomne dyr, at ringe til slagtemeste-ren. Dette skilt havde chaufføren ikke set.

I forbindelse med anmeldelsessagen blev Rådet af politimesteren anmodet om at fremkomme med udtalelser vedrørende det passerede, idet der blev stillet 2 spørgsmål.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Kan Rådet udtale sig om mulig årsag til sygdomstilfældet under de givne omstændigheder, idet jeg må gå ud fra, at koen ved afsendelse fra eksportmarkedet har været tilset af en dyrlæ-ge og fundet rask ?

Svar ad 1:

I anmeldelsen anføres, at koen var meget mager, lå fladt på siden med svag vejrtrækning og opistotonus uden at reagere på ydre stimuli og den var døende. Der er ikke foretaget obdukti-on af koen. Dette sygdomsbillede kunne forekomme både ved fysisk tilskadekomst, almen svækkelse, en akut stofskiftelidelse eller forgiftning.

Med disse sparsomme oplysninger ser Rådet sig ikke i stand til at udtale sig om en mulig år-sag til koens hjælpeløse tilstand med nogen acceptabel grad af sandsynlighed.

Spørgsmål 2:

Kan Rådet fremkomme med en udtalelse baseret på, at man har efterladt et sygt/tilskadekommet kreatur uden tilsyn i det givne tidsrum?

Svar ad 2:

Det fremgår utvetydigt af sagens akter, at koen er efterladt i en hjælpeløs og lidende tilstand overladt til sig selv i ca. 12 timer. Ved ikke at have draget omsorg for at tilkalde hjælp, der kunne afkorte dens lidelser, hvilket bedst ville være sket ved straks at lade den aflive, har chaufføren udsat koen for smerte, lidelse, angst og væsentlig ulempe.

Ved sin handlemåde vil Rådet således anse chaufførens behandling af koen for groft uforsvar-lig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens § 1.

I sagens anledning skal Rådet bemærke, at slagteriets praksis med at tillade uovervåget aflæsning af slagtedyr er i uoverensstemmelse med § 11, stk. 2, tredje punktum, i bekendtgørelse nr. 771 af 29-8-2001 om omsætning af husdyr via samlesteder og eksportisolationsstalde, der klart angiver, at følgeseddelen på transporterede dyr inden aflæsningen skal afleveres til slagteriets embedsdyrlæge. Rådet finder det således klart, at slagteriet må tilrettelægge indtransporten af dyr, så der er en dyrlæge tilstede ved aflæsningen. Denne bestemmelses overholdelse er stærkt hensigtsmæssig m. h. t. kontrol af de ankommende dyrs tilstand og ville i dette tilfælde have afværget lidelserne for den i sagen optrædende ko.

At lade en chauffør aflæse køer på et slagteri alene om aftenen, er efter Rådets opfattelse herudover sikkerhedsmæssigt på kanten af det forsvarlige.

Afgørelse:

Chaufføren vedtog udenretlig en bøde på 2.000 kr. Chaufførens arbejdsgiver vedtog udenretlig en bøde på 2.000 kr.

2002-20-052-00008

Skrivelse af 12. juni 2002 fra politimesteren i Tønder.

To køer fra samme besætning blev den 28. februar 2002 transporteret til slagteriet. Begge køer var ledsaget af en nødslagningsattest, som var udstedt af besætningsdyrlægen, hvoraf det bl.a. fremgik, at de blev godkendt til levende transport. Begge køer var under transporten adskilt fra de andre dyr. Af nødslagningsattesten fremgik det, at ko nr. 1 havde ”kronisk tyk has/gl. haseledsbetændelse, let støttehalt. Ved indsyningen på slagteriet fandtes koen højgradig støttehalt på venstre bagben. Lår- og bækkenmuskulatur på samme ben var sæde for fremskreden vævstilbagedannelse (atrofi). Haseregionen var hævet såvel på inder- som yderside. Koen var mager og havde arvævsdannelse på begge lår. Dyret blev aflivet på lastbilen og afvist til slagting. Efter dyrets død fandtes abnorm bevægelighed af venstre bagbens underben. Dyrlægen stillede diagnosen fuldstændig kompliceret brud af ældre dato. Af nødslagningsattesten fremgik det endvidere, at ko nr. 2 havde pådraget sig en kælvningsskade den 30. december 2001, samt at den kodede over på begge bagben. Ved indsyningen på slagteriet slingrede den meget i bagparten med understillede bagben og var svært støttehalt på højre bagben. Ved vending havde den svært ved at holde sig på benene. Koen var i dårligt huld og havde en afhelet trykning på højre baglår. Ved veterinærkontrollens undersøgelse af slagtekroppen fandtes intet unormalt, og den blev godkendt til konsum. Ejerne af køerne kunne ikke erkende overtrædelse af dyreværnsloven. De stod uforstående over for, at ko nr. 1 skulle have haft et brud på venstre bagben. Den havde haft konstateret ledbetændelse på højre bagben og behandlet herfor, men aldrig udvist halthed på venstre bagben. Med hensyn til ko nr. 2 var den jævnlgt blevet tilset af besætningsdyrlægen, som havde udtalt, at hvis den ikke blev bedre, skulle den slagtes. Der forelå ingen afhøring af besætningsdyrlægen, og der blev heller ikke forelagt nogen besætningsrapport.

Rådet udtalte:

For så vidt angår ejerne:

Spørgsmål 1:

Har den beskrevne adfærd, fremgangsmåde eller undladelse indebåret en uforsvarlig behandling af dyr eller grovere uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2, jf. § 28, stk. 1 og 2 samt § 29, stk. 1.

Svar ad 1:

Rådet har rekvireret materiale fra den i sagen omtalte ko mærket Y og ladet det obducere på Laboratorium for Veterinær Patologi, Den Kgl. Veterinær- og Landbohøjskole. Ved undersøgelse af venstre bagben fandtes en splintret skråfraktur af underbensknoglen. Der sås ingen blødninger og fandtes ved nærmere undersøgelser ingen reparative forandringer. Bruddet er derfor opstået efter, at dyret er aflivet. Ved undersøgelse af haseleddet fandtes en kugleformig hævelse, 15-20 cm i diameter. Hævelsen fandtes at bestå af et infiltrerende, tumorøst væv. Vævet havde en cystisk opbygning, med en største diameter på ca. 3 mm, og producerende en viskøs trådtrækkende væske. Stedvis sås vævsmasser i ledhulen, hvorfra de infiltrerede gennem bruskvæv og ind i knoglevæv. Også andre led/knogler var afficerede. Stedvis forekom metaplastisk knoglevævsdannelse. Haseleddet med centrum i talus var sæde for en kronisk, deformerende, vævs- og sårdannende ledbetændelse med pannusdannelse. Årsagen hertil kendes ikke. De observerede forandringer har en alder på ikke under 3 uger.

Lægges ovennævnte til grund, burde situationen for koen mærket Y for længst have været afhjulpet, hvilket ud fra det foreliggende bedst ville være sket ved at aflive den. De påviste læsioner har medført tydelig og let erkendelig halthed, således som det også fremgår af anmeldelsen. Koen burde således ikke have været transporteret levende til slagtning. Under sygdomsforløbet i besætningen samt under læsning og transport har den været udsat for høj grad af smerte, lidelse, varigt mén og angst samt væsentlig ulempe.

Lægges ovennævnte til grund, finder Rådet, at koen mærket Y har været udsat for groft uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2, samt tidligere dyreværnslovs § 7, 2. punktum, der fortsat er i kraft (jf. § 32, stk. 2, 2. punktum, i nugældende lov).

Af sagsakterne fremgår det, at koen mærket X havde en kælvningsskade fra 30. december 2001 samt kodede over. Endvidere fremgår det, at koen var meget slinger i bagparten med understillede bagben. Koen var svært støttehalt på højre bagben, som den ikke var i stand til at rette ud. Begge bagben kodede over i varierende grad. Ved vendinger fandtes koen at have svært ved at holde sig på benene. Koen burde således ikke have været transporteret levende til slagtning. Koen har ved at blive transporteret levende været udsat for betydelig lidelse, angst og væsentlig ulempe.

Lægges ovennævnte til grund, finder Rådet, at ko mærket X under læsning samt transport har været udsat for uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2, samt tidligere dyreværnslovs § 7, 2. punktum, der fortsat er i kraft (jf. § 32, stk. 2, 2. punktum, i nugældende lov).

Spørgsmål 2:

Er den beskrevne adfærd eller fremgangsmåde ved behandling af dyr, således at den ene ko havde pådraget sig dobbeltsidig nerverelammelse, og den anden ko et fuldstændigt og kompliceret skinnebensbrud, anerkendt og forsvarlig.

Svar ad 2:

Af sagsakterne fremgår det, at ko mærket Y ved levering til slagteriet var højgradig støttehalt på venstre bagben, havde kraftig vævstilbagedannelse (atrofi) af venstre lårmuskulatur samt stor kugleformig hævelse af venstre bagben. Det fremgår ikke af sagsakterne, at koen har været tilset af dyrlæge med henblik på denne lidelse. Vedrørende skinnebensbruddet se svar ad 1.

Lægges ovennævnte til grund, har ko mærket Y ikke været behandlet forsvarligt og efter anerkendt praksis. Rådet finder, at ko mærket Y har været udsat for uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3, stk. 3.

Rådet kan med hensyn til ko mærket X ikke besvare spørgsmålet med hensyn til opholdet i besætningen, idet der ikke foreligger oplysninger om dyrets behandling i perioden fra kælvning den 30. december 2001 til den blev slagtet den 28. februar 2002. Desuden foreligger der ingen besætningsjournal eller udtalelse fra besætningsdyrlægen.

For så vidt angår dyrlæge D:

Spørgsmål 2:

Har den beskrevne adfærd, fremgangsmåde eller undladelse indebåret en medvirken til uforsvarlig behandling af dyr eller grovere uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2, jf. § 28, stk. 1 og 2.

Svar ad 2:

Af sagsakterne fremgår det, at ko mærket X ved levering til slagteriet var højgradig støttehalt på venstre bagben, havde kraftig vævstilbagedannelse (atrofi) af venstre lårmuskulatur samt stor kugleformig hævelse af venstre bagben. Ved at tillade levende transport af ko mærket X har koen været udsat for groft uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens § 1, samt tidligere dyreværnslovs § 7, 2. punktum, der fortsat er i kraft (jf. § 32, stk. 2, 2. punktum, i nugældende lov).

Ved at tillade levende transport af ko mærket Y har koen været udsat for uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens § 1, samt tidligere dyreværnslovs § 7, 2. punktum, der fortsat er i kraft (jf. § 32, stk. 2, 2. punktum, i nugældende lov).

Spørgsmål 3:

Er dyrlægens tilsyn med dyret i overensstemmelse med dyreværnslovens § 20, jf. § 28, stk. 4.

Svar ad 3:

Rådet kan ikke besvare spørgsmålet på det foreliggende grundlag, idet der ikke foreligger en afhøring af dyrlægen, ligesom der ikke foreligger en besætningsjournal fra de foretagne besøg i perioden.

Spørgsmål 4:

Er den beskrevne adfærd eller fremgangsmåde ved behandling af dyr, således at 2 køer med de beskrevne lidelser blev transporteret som ”sygetransport”, anerkendt eller forsvarlig.

Svar ad 4:

Rådet finder, at de to køer ikke burde have været transporteret levende. Se endvidere svar ad 2.

Spørgsmål 5:

Er den beskrevne adfærd eller fremgangsmåde ved behandling af dyr som dyrlæge i overensstemmelse med bestemmelserne i lov om dyrlægegerning m.v. § 7, jf. § 19, stk. 1.

Svar ad 5:

Se svar ad 3.

Spørgsmål 6:

Giver sagen i øvrigt giver Rådet anledning til bemærkninger.

Svar ad 6:

Rådet finder, at sagen bør fremsendes til Fødevareregionen, med henblik på yderligere udredning af spørgsmål 3 og 5 vedrørende dyrlægen.

Afgørelse:

Sagsøgte dyrlæge blev straffet med en bøde på 1.500 kr. Forvandlingsstraffen var fængsel i 6 dage. Til grund for afgørelsen lå bl.a. redegørelsen fra Det Veterinære Sundhedsråd om transport af syge og tilskadekomne dyr af 20. december 1991.

2002-20-052-00009

Skrivelse af 11. juli 2002 fra politimesteren i Horsens.

En ko, der var afmagret og dehydreret, blev transporteret fra et transportmarked til et slagteri. Koen havde betændelse mellem klovene, samt pusholdig infektion med blødning langs hele kronranden på begge bagben. På hoftehjørner og venstre has trykninger, der blødte. Den var tydeligt smertepåvirket, stod med krum ryg og understillede bagben. Koen blev skudt på rampen til slagteriet og sendt til destruktion. Tilsynsførende dyrlæge på eksportmarkedet forklarede, at det var første dag han havde været på eksportmarkedet, at han normalt synede 3-4000 dyr ved grænsen. Det havde været meget forvirrende for dyrlægen, på et tidspunkt blev der læsset dyr af, 2-3 steder på samme tid. Han var sikker på, at koen, som forevist på billedet, havde han ikke set, i så fald var den blevet skudt. Chaufføren oplyste, at han ikke kunne huske, om en dyrlæge havde tilset koen, men at der havde været en dyrlæge i området. Chaufføren kunne godt huske koen, idet den var ret mager, han var af den holdning, at skaderne var

sket undervejs i vognen til slagteriet. Leverandøren oplyste, at koen havde haft problemer med klovene. I april måned var koen blevet beskåret af klovbeskæreren og herunder var klovene blevet pakket ind. Dette havde hjulpet, men efter nogen tid gik det galt igen. Dyrlægen havde herefter behandlet den, hvilket havde hjulpet et stykke tid og så var det gået galt igen. Koen havde gået på sommergræs i sommerhalvåret og var blevet malket sammen med de andre køer. Ved indbindingen af køerne, var den blevet sendt til slagting. Leverandøren erkendte, at koen så noget afmagret ud og var af den holdning, at det skyldtes, at den var blevet malket dagligt og ikke var 100 % i orden.

Rådet udtalte:

Rådet skal indledningsvis bemærke, at det ikke har været muligt at få tilsendt det nedfrosne materiale fra slagteriet, med henblik på obduktion, idet materialet var bortkommen.

Spørgsmål 1:

Hvorvidt den tilsynsførende på Kliplev marked har overholdt de fastsatte tilsynsforpligtelser i forbindelse med afsendelse af dyr fra markedet.

Svar ad 1:

I forbindelse med afsendelse af dyr fra marked har den tilsynsførende dyrlæge ingen fastsatte tilsynsforpligtelser, jf. § 11, stk. 2, i bekendtgørelse nr. 771 af 28. august 2001, om omsætning af husdyr via samlesteder og eksportisolationsstalde.

Spørgsmål 2:

Det bedes endvidere oplyst, hvorvidt de angivne skader kan være opstået under transporten som hævdet af vognmanden, eller om kreaturet allerede inden afsendelse var i en sådan tilstand, at det må anses at være en overtrædelse af reglerne.

Svar ad 2:

Rådet finder, at nogle af skaderne sandsynligvis er opstået under transporten, men med det manglende eksakte grundlag for en vurdering af lidelsernes alder og grad ser Rådet sig ikke i stand til at besvare spørgsmålet mere præcist.

Spørgsmål 3:

Såfremt der er andre relevante ting af betydning for sagens afgørelse, bedes det venligst anført.

Svar ad 3:

Det fremgår af sagsakterne, at der på markedet blev aflæstet dyr 2-3 steder ved de forskellige staldafsnit og tingenes tilstand betegnedes som et virvar. Embedsdyrlægen hævder endvidere, ikke at have indsynet den i sagen optrædende ko.

Rådet skal hertil bemærke; dyr må først indsættes på et samlested/eksportisolationsstalde, når embedsdyrlægen har inspiceret og godkendt hvert enkelt dyr. Embedsdyrlægen afgør, om et dyr kan tilføres samlestedet/eksportisolationsstalden, og kan fastsætte nærmere betingelser herfor. Inspektionen af dyrene skal foregå straks ved dyrenes ankomst, jf. §§ 5, stk. 2 og 6,

stk. 3, i bekendtgørelse nr. 771 af 28. august 2001, om omsætning af husdyr via samlesteder og eksportisolationsstalde.

Afgørelse:

Sigtede vedtog udenretligt en bøde på 2.000 kr. for overtrædelse af dyreværnslovens § 1, jfr. § 28, stk. 2.

2002-20-052-00012/ VE 1632-209.99

Ved påtegning af 29. september 2000 fra Fødevedirektoratet.

En ko, der var der var tydeligt skæv i bækkenet blev transporteret til slagting. Koen var tydeligt halt på højre bagben.

Rådet udtalte:

Efter gennemgang af dyrlægens beskrivelse af hændelsesforløbet vedrørende koen, finder Rådet det sandsynligt, at koen ikke har været halt i sådan en grad, at der under transporten foreligger overtrædelse af dyreværnsloven. Rådet skal anføre, at bækkenbrud hos kvæg undertiden forløber på en måde, der gør det vanskeligt at vurdere lidelsens alvorlige karakter. Endelig kan det ikke udelukkes, at koens tilstand er forværret under transporten.

På det foreliggende grundlag finder Rådet således ikke, at koen før transporten har udvist en sådan grad af bevægelsesforstyrrelse, at det har været tydeligt for dyrlæger og koens ejer, at koen ikke burde transporteres levende til slagteri.

Afgørelse:

Sagen blev efter indstilling fra Fødevedirektoratet henlagt, i medfør af retsplejelovens § 749, stk. 2, da videre forfølgning ikke kunne ventes at føre til domfældelse.

2002-20-052-00021

Skrivelse af 5. september 2002 fra politimesteren i Nykøbing F

En 5 år gammel jersey ko blev leveret til et slagteri. Ved ankomsten var koen liggende på bilen ude af stand til at rejse sig og uden selv at kunne rejse hovedet. Der var ingen palpebralrefleks og kun svag cornearefleks. Der var muskelatrofi i lår, lænd, ryg og bov. Koen blev af modtagende dyrlæge aflivet på bilen, idet den ansås for døende af afkræftelse og nedtrampning. Koen blev sendt til obduktion, der viste, at den vejede 252 kg, var afmagret med trykninger på hoftehjørne og havde blødninger i krydsmuskulaturen. Der var fortykket tarmvæg og der stilledes diagnosen kronisk tarmbetændelse. Transporten havde stået på i ca. 11 timer, idet koen havde overnattet på bilen. Vognmanden oplyste, at koen ikke ved pålæsningen havde skilt sig ud fra de andre køer. Ca. 1 time efter pålæsningen havde koen ikke kunnet rejse sig og var blevet anbragt i separat rum på vognen. Modtagende dyrlæge angav dog, at koen ikke havde været adskilt fra de øvrige.

Koens ejer mente ikke, at koen ved afsendelsen var syg men betegnede den som "en skrøbelig ko". Den var af dyrlægen ca. 5 uger tidligere blevet behandlet for en foderforgiftning men var ikke siden kommet "rigtig ovenpå" selvom den nu åd tilfredsstillende. Da den havde sat mælket, sendtes den til slagting.

I sagens anledning blev Rådet af politiet anmodet om at svare på nedenfor anførte spørgsmål idet det oplystes, at transportdelen af sagen var udskilt til senere særskilt afgørelse.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Det bedes oplyst, om grunden for tilbagedannelse af muskulaturen i lårene og boven kan skyldes, at jerseykoen har været syg i længere tid og derfor har været for svag til at kunne bevæge sig rundt?

Svar ad 1:

Det fremgår af obduktionserklæring, at koen havde kronisk tarmbetændelse med fortykket tarmvæg og foldet slimhinde, og at koen var afmagret.

En sådan kronisk tarmbetændelse har gjort, at koen trods ædelyst har haft en nedsat næringsoptagelse og har været i konstant negativ energibalance. Med denne tilstand har koen tabt vægt, hvilket også vil sige muskelvæv. Der er ingen oplysninger vedr. om koen havde gået i løsdrift eller bindestald, ligesom der ikke er oplysninger, der antyder, at koen ikke har kunnet stå eller gå. Uanset dette vil en sådan kronisk tarmbetændelse på et tidspunkt gøre koen så svag og afkræftet, at den vil få besvær med at rejse sig. En transport på 11 timer vil for en sådan ko være en voldsom belastning.

Rådet finder ud fra ovenstående, at koens muskelatrofi skyldes længere tids tilstedeværende kronisk tarmbetændelse.

Spørgsmål 2:

Hvornår og under hvilke omstændigheder sker der tilbagedannelse af muskulatur?

Svar ad 2:

Se svar ad 1.

Spørgsmål 3:

Er en vægt på 252 kg normalt for en jerseyko? Hvis ikke, hvor meget ville en normalvægt på en sådan ko så være?

Svar ad 3:

En vægt på 252 kg er mere end 100 kg under normalvægten for en ko af jerseyracen. Normalvægten for jerseykøer på 5-6 år angives i Beretning fra Statens Husdyrbrugsforsøg til at være mellem 400 og 425 kg og afhænger herudover af tidspunktet i laktationen, der kan give et udsving på ca. 25 kg til hver side.

Lægges dette til grund, ville en laveste vægt på ca. 375 kg anses for normalvægt. Herudover skal der regnes med, at der vil være en biologisk variation omkring det normale.

Spørgsmål 4:

Er jerseykøer normalt meget små og tynde, når de sendes til slagtning?

Svar ad 4:

Jerseyracen er den mindste af de danske malkekvægracer. Det er ikke kutyme at forsøge egentlig opfedning af malkekøer inden slagtning og slet ikke af jerseykøer, da dette ikke er økonomisk rentabelt. Jerseykøer slagtes derfor oftest, efter at de har toppet, hvad mælkeydelse angår, og dette medfører, at deres vægt ved afgang til slagtning ofte ligger en del under racens normalvægt.

Spørgsmål 5:

Er koen i det konkrete tilfælde egnet til konsum eller ville den blive kasseret ved ankomsten til slagteriet? Hvis koen kunne bruges til konsum, hvordan ville kvaliteten af kødet så være?

Svar ad 5:

Den i sagen konkrete ko var stærkt afmagret, havde trykninger og muskelblødninger, kronisk tarmbetændelse og var stærkt afkræftet.

Lægges dette til grund, finder Rådet ikke, at kødets kvalitet ville egne sig til konsum, og at den derfor skulle kasseres.

Spørgsmål 6:

Dyrlægen tilså koen en måned inden den blev sendt til slagtning, og han behandlede den med Dexafort. Derefter så han ikke koen igen. Kan koen være blevet helbredt af denne medicin? Burde koen have været tilset af en dyrlæge igen? Hvad gives Dexafort normalt til?

Svar ad 6:

Da obduktionserklæringen angiver, at koen led af en kronisk tarmbetændelse, finder Rådet ikke belæg for at hævde, at koen var helbredt. Koen burde derfor igen være tilset af en dyrlæge, der så kunne vurdere, om helbredelse var mulig eller om koen skulle aflives.

Dexafort er et syntetisk binyrebarkhormonpræparat med virkning i 8-9 døgn. Det anvendes normalt hos køer til ketose, stress-tilstande, muskel-, sene- og ledsygdomme og allergiske tilstande.

Spørgsmål 7:

Var koen egnet til slagtning?

Svar ad 7:

Se svar ad 5.

Spørgsmål 8:

Har koen haft smerter inden den blev sendt på slagteriet?

Svar ad 8:

Det er oplyst, at koen åd tilfredsstillende og klarede sig godt, selvom den aldrig rigtig "kom ovenpå" igen men fik nedsat mælkeydelse.

Rådet finder således ikke i sagens akter oplysninger, der skulle angive, at koen havde haft smerter inden den afgik til slagteriet.

Spørgsmål 9:

Har koen haft smerter ved pålæsning og under transporten, idet det skal bemærkes, at transporten tog 11 timer?

Svar ad 9:

Rådet finder ud fra oplysningerne i sagen, at omhandlede ko var uegnet til transport. Under den 11 timer lange transport, hvoraf den i de 10 timer var ude af stand til at rejse sig, har den været udsat for en høj grad af lidelse, angst og smerte. Rådet vil betegne transporten som groft uforsvarlig behandling af koen.

Afgørelse:

Den ansvarlige for transporten (tiltalte) blev ved retten i Nykøbing Falster idømt en bøde på 5.000 kr. Forvandlingsstraffen blev fastsat til fængsel i 8 dage. Tiltalte skulle betale sagens omkostninger.

Retten lagde udtalelsen fra Det Veterinære Sundhedsråd til grund for sin afgørelse.

2002-20-052-00030

Skrivelse af 14. oktober 2002 fra politimesteren i Aalborg.

En ko, der havde fået amputeret højre bagbens udvendige klov ca. 6 måneder forinden, blev transporteret levende til slagteriet. Ved det levende syn på slagteriet viste koen klare tegn på smerter. Den stod understillet på bagbenene og var uvillig til at bevæge sig. Koen støttede kun på huden mellem inderkloven og biklovene, således at der var opstået blødning i huden. Koen blev afvist til slagtning og aflivet. Det fremgik tillige af de fremsendte fotos, at koen på venstre bagben støttede på bageste del af klovene, som var meget forvoksede og divergerede op i luften. Leverandøren oplyste, at koen, siden kloven var blevet amputeret, havde gået i boks og fungeret som ammeko uden at vise tegn på smerter. Den var tilset mindst 1 gang månedligt af en dyrlæge. Han oplyste endvidere, at han havde bedt om at få koen hjemmeslagt, men slagteren havde foreslået, at koen blev transporteret til slagteriet.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Der anmodes om en udtalelse om, hvorvidt ovennævnte transport af koen indebar en uforsvarlig behandling af den, jf. dyreværnslovens § 28, stk. 2, jf. §§ 1 og 2 og jf. bekendtgørelse nr. 201 af 16. april 1993 om beskyttelse af dyr under transport § 13, stk. 1.

Svar ad 1:

Det fremgår tydeligt af fremsende sagsakter, at der vedrørende koen har hersket dyreværns-mæssigt kritisable forhold. Det fremgår, at koen støttede på huden mellem inderklov og biklovene på højre bagben, således at der opstod blødning i huden. Det fremgår tillige, at koen viste klare tegn på smerter, stod understillet på bagbenene og var uvillig til at bevæge sig. Koen burde således ikke have været transporteret levende til slagtning. Under læsning samt transport har den været udsat for smerte, lidelse, angst og væsentlig ulempe.

Lægges ovennævnte samt fremsendte sagsakter til grund, har koen under læsning samt transport været udsat for uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2 samt tidligere dyreværnslovs § 7, 2. punktum, der fortsat er i kraft (jf. § 32, stk. 2, 2. punktum, i nugældende lov).

I øvrigt henvises til Rådets redegørelse af 20. december 1991 om transport af syge eller tilskadekomne dyr.

Afgørelse:

Tiltalte blev straffet med en bøde på 2.000 kr. Forvandlingsstraffen blev fastsat til fængsel i 6 dage.

2002-20-052-00031

Skrivelse af 14. oktober 2002 fra politimesteren i Hobro.

En ko, som var svært støtتهalt på højre bagben, blev transporteret levende til slagtning. Koen var blevet læsset af på drivgangen, inden dyrlægerne ankom til stalden. Ved stilstand stod koen understillet med bagbenet, uden at tage støtte på det. I skridt var den svært støtتهalt på højre bagben og førte det ikke tilbage under bevægelsen. Den var afmagret, skæv i krydset, og højre baglår manglede muskelfylde. På venstre yderlår fandtes trykninger flere steder. Leverandøren oplyste, at han ca. 6 uger forinden, havde bemærket, at koen haltede, og at han havde beskåret klovene. Dette havde hjulpet en smule. Han kunne godt se, at den ikke burde have været transporteret levende til slagtning. Chaufføren erkendte, at det ikke var så godt, at den blev transporteret.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Hvorvidt den omhandlede ko, der ved levering til slagteri, var svært støtتهalt på højre bagben, anses at have været behandlet forsvarligt og beskyttet bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe medens den var hos sin ejer

Svar ad 1:

Det fremgår af fremsendte sagsakter, at koen havde kronisk, degenerativ, ledbetændelse af højre bagbens knæled med store mængder fibrin samt øget mængde ledvæske. Ledkapslen og ledmembranen var fortykket. Der fandtes knoglenydannelser på lårbensknoglen og degenerative forandringer på underbensknoglens ledflader. Endvidere fandtes ødem i og omkring hele knæleddet strækkende sig dybt hele vejen op i muskulatur på begge sider af lårbensknoglen og underbenet. Tillige fandtes muskelsvind af højre bagbens lårmuskulatur samt dybtliggende trykninger på begge bagbens lårmuskulatur. Endvidere var koen afmagret med væskefyldt bindevæv.

Koens situation burde for længst have været afhjulpet, hvilket ud fra det foreliggende bedst ville være sket ved at aflive den. De påviste læsioner har medført tydelig og let erkendelig halthed, således som det også fremgår af anmeldelsen. Under sygdomsforløbet i besætningen har den været udsat for betydelig grad af smerte, lidelse og angst samt væsentlig ulempe.

Lægges ovennævnte samt fremsendte sagsakter til grund, finder Rådet, at koen i besætningen har været udsat for uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2 samt tidligere dyreværnslovs § 7, 2. punktum, der fortsat er i kraft (jf. § 32, stk. 2, 2. punktum, i nugældende lov).

Spørgsmål 2:

Hvorvidt samme ko med samme lidelse anses at have været behandlet og beskyttet bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe under transporten.

Svar ad 2:

Lægges svar ad 1 samt fremsendte sagsakter til grund burde koen således ikke have været transporteret levende til slagting. Under læsning og transport har den været udsat for betydelig grad af smerte, lidelse og angst samt væsentlig ulempe.

Lægges ovennævnte til grund, finder Rådet, at koen under læsning samt transport har været udsat for uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens § 1 samt tidligere dyreværnslovs § 7, 2. punktum, der fortsat er i kraft (jf. § 32, stk. 2, 2. punktum, i nugældende lov).

Spørgsmål 3:

Hvorvidt sagens fakta giver Det Veterinære Sundhedsråd anledning til yderligere bemærkninger.

Svar ad 3:

Rådet skal henvise til Rådets redegørelse af 20. december 1991 om transport af syge eller tilskadekomne dyr.

Afgørelse:

Ejeren vedtog udenretlig en bøde på 2.500 kr. Chaufføren vedtog udenretlig en bøde på 1.000 kr.

2002-20-052-00032

Skrivelse af 6. november 2002 fra politimesteren i Hobro.

En tilsynsførende dyrlæge på et slagteri blev hidkaldt af en klagende brølen fra en transportvogn ved aflæsningsrampen. Inde i bilen fandt dyrlægen en chauffør, som forsøgte at drive en liggende ko op ved at påføre den elektriske stød fra en elektrisk drivstav på mulepladen. Koen fik 3-4 stød indenfor få sekunder. Koen lå på sin venstre side med bagparten vendende ud mod bilens bagende, med brystet helt op mod vognladets forvæg og med hoved og hals bøjet kraftigt bagover. Koen havde således ingen mulighed for at rejse sig. Dyrlægen stoppede chaufføren, og det blev forsøgt at vende koen uden resultat. Den blev skudt på vognen. Ved kontrollen af slagtekroppen fandtes voldsom yverbetændelse i højre bagpatte. Ud fra livmoderens størrelse blev det vurderet, at koen havde kælvet inden for de seneste dage. Der fandtes omfattende trykninger og muskelskader i begge lår. Dyrlægen vurderede, at skaderne samt generel udmattelse havde medvirket til, at koen ikke havde været i stand til at rejse sig. Sigtede chauffør, som var ansat af slagteriet, erkendte at have anvendt den elektriske stav på mu-

lepladen. Han nægtede, at koen lå hårdt op mod vognladets forvæg. Han var af den holdning, at den kunne have rejst sig, hvis den ville, men den var stædig og ville ikke rejse sig. Han havde først uden resultat forsøgt at få den til at rejse sig ved at bruge den elektriske stav på bagpartiet og havde derfor anvendt den på koens mule, idet denne var fugtig og gav en god forbindelse.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Hvorvidt omhandlede ko, med hensyn til det, at den liggende på venstre side, med brystet helt op mod lastbilens lads forvæg, på mulepladen blev påført 3-4 elektriske stød inden for få sekunder fra en elektrisk drivstav, anses at have været behandlet forsvarligt og beskyttet bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe.

Svar ad 1:

Rådet finder ikke, at koen ved at ligge med brystet helt op mod forvæggen af lastbilens lad og med hoved og hals bøjet kraftigt bagover har haft mulighed for at kunne rejse sig. Ved tillige på mulepladen at blive påført 3-4 elektriske stød inden for få sekunder fra en elektrisk drivstav, finder Rådet, at koen har været udsat for groft uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens § 1 samt §§ 3 og 25 i bekendtgørelse nr. 1037 af 14. december 1994 om slagtning og aflivning af dyr.

Spørgsmål 2:

Hvorvidt sagens fakta giver Det Veterinære Sundhedsråd anledning til yderligere bemærkninger.

Svar ad 2:

På det foreliggende grundlag vil Rådet henstille, at det overvejes, om den pågældende person er egnet til den pågældende jobfunktion, jf. §§ 10 og 25 i bekendtgørelse nr. 1037 af 14. december 1994 om slagtning og aflivning af dyr.

Afgørelse:

Tiltalte blev straffet med en bøde på 5.000 kr. Forvandlingsstraffen fastsattes til fængsel i 8 dage. Tiltalte skulle betale sagens omkostninger.

2002-20-052-00034

Skrivelse af 26. november 2002 fra politimesteren i Holstebro.

En ko der var halt på venstre bagben, blev transporteret levende til slagtning. Den yderste klov hang løst og dinglede når koen gik. Koen tog udelukkende støtte på inderkloven, der var meget forvokset. Ved gang faldt der kødstykker ud fra den beskadigede klov. Ved den slagtemæssige efterkontrol fandt veterinærkontrollen; brud venstre bagklovs ydertå, åbent sår på venstre bagklov og talrige bylder med opbrud i venstre bagbens kode. På begge baglår var muskulaturen forsvundet på grund af dødt væv og muskelspringninger. Højre hoftehjørne var sæde for et gammelt hoftebrud. Som følge af stress sås dårlig afblødning af slagtekroppen der blev kasseret, idet den var uegnet til menneskeføde. Vicepolitimesteren fandt ingen grund til at rejse tiltale mod vognmanden, idet han lagde til grund, at koen var adskilt under transpor-

ten, samt at vognmanden først blev opmærksom på, at koen haltede ved aflæsningen. Vognmanden oplyste, at det havde været mørkt ved pålæsningen og han havde ikke set, at koen havde skader på venstre bagben. Han havde bemærket, at koen havde noget der lignede spastiske tendenser, hvilket fik ham til at transportere koen adskilt og ikke, som anmelderen havde skrevet, at den ikke var adskilt, hvilket han fandt var en falsk anmeldelse og ville derfor forfølge sagen. Leverandøren kunne ikke erkende sig skyldig i overtrædelse af dyreværnsloven. Han oplyste at pågældende ko ca. 9 måneder før levering til slagteriet havde pådraget sig en skade på spaltegulvet, en klovbrandbyld. Den var blevet behandlet af dyrlægerne, der kom i besætningen og sat på dybstrøelse. Han oplyste endvidere at han 14 dage før leveringen til slagteriet, havde talt med dyrlægerne om pågældende ko, og det var ikke ved denne samtale omtalt at koen ikke skulle kunne transporteres. Ved dyrlægernes gennemgang af deres kartotek, kunne de oplyse at de ikke havde kendskab til at pågældende ko skulle have været behandlet 9 måneder tidligere. Ingen af dyrlægerne havde haft en samtale med leverandøren om pågældende ko.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Skadernes alder og betydning for koen bedes vurderet, og om det har været muligt for den sigtede at erkende betydningen.

Der ønskes tillige angivet, om forholdet kan betegnes uforsvarligt eller groft uforsvarligt.

Der ønskes tillige oplyst, om koen burde have været aflivet forud for transporten.

Svar ad 1:

Rådet har rekvireret materiale fra den i sagen omtalte ko og ladet det obducere på Laboratorium for Veterinær Patologi, Den Kgl. Veterinær- og Landbohøjskole. Ved undersøgelse af distale venstre bagben fra hasen og nedefter fandtes den distale del af venstre bagbens ydertå at være sæde for et tranverst, dorso-plantartorienteret sår med granulerende sårrende. Såret var gennemgående i leddet mellem klovbenet og kronbenet, således at førstnævnte udelukkende var fastsiddende via den dybe bøjese og derom beliggende bindevæv samt plantare hud. De observerede læsioner havde en alder på flere uger. Af fødevarerregionens anmeldelse fremgår det tillige, at der fandtes talrige bylder med opbrud i venstre bagbens kode. På begge baglår var muskulaturen forsvundet på grund af dødt væv og muskelsprængninger. Højre hoftehjørne var sæde for et gammelt hoftebrud.

Betydningen af koens alvorlige situation burde for længst af sigtede have været erkendt og afhjulpet, hvilket ud fra det foreliggende bedst ville være sket ved at aflive den. De påviste læsioner har medført tydelig og let erkendelig halthed, således som det også fremgår af anmeldelsen. Koen burde således ikke have været transporteret levende til slagtning. Under sygdomsforløbet i besætningen samt under læsning og transport har den været udsat for høj grad af smerte, lidelse og angst samt væsentlig ulempe.

Lægges ovennævnte til grund, finder Rådet, at koen i besætningen samt under læsning og transport har været udsat for groft uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens §§ 1 og

2 samt tidligere dyreværnslovs § 7, 2. punktum, der fortsat er i kraft (jf. § 32, stk. 2, 2. punktum, i nugældende lov).

Spørgsmål 2:

Der ønskes i samme forbindelse oplyst, om koens skader kan betegnes som tilskadekomst, herunder benbrud.

Svar ad 2:

Tilstanden kan ud fra det foreliggende betegnes som en tilskadekomst, men ikke som et benbrud.

I øvrigt henvises til Rådets redegørelse af 20. december 1991 om transport af syge eller tilskadede dyr.

Afgørelse:

Ejeren af koen blev idømt en bøde på 5.000 kr. Forvandlingsstraffen blev fastsat til fængsel i 8 dage. Retten lagde ved afgørelsen vægt på udtalelsen fra Det Veterinære Sundhedsråd.

2002-20-052-00010

Skrivelse af 16. juli 2002 fra politimesteren i Esbjerg.

En dyrlæge anmeldte et større kreaturhold til politiet som følge af, at der var mange afmagrede dyr, hvoraf nogle havde lange klove. Desuden var der ingen foder, vand eller strøelse. I en bindestald var der ingen drikkevandsforsyning og ved nogle opbundne køer var der uvirk-somme drikkekopper. Indendørs bestod kreaturholdet af ca. 34 voksne dyr og et tilsvarende antal opdræt af forskellig alder. Udendørs gik adskillige dyr i to folde. I den ene fold var der 25 kalve, der kunne gå ind i en ladebygning. I den anden fold var der ca. 10 køer og en tyr. Disse have adgang til et mindre læskur. Hverken indendørs eller udendørs kunne dyrene finde tørt strøet leje.

En ko var i så ringe tilstand, at den straks blev aflivet. Det fremgik af obduktionserklæringen, at koen var afmagret med trykninger på "omdrejerne" og uden fedt på bryst eller bug. Indholdet i alle tarmafsnit var vandigt og i vommen fandtes kun stråfoder. Der blev fundet syrefaste stavbakterier i tarmvævet som indikation på paratuberkulose. En dyrkning viste efterfølgende vækst af *Mycobacterium paratuberculosis*.

To kreaturer måtte straks under dyrlæge behandling som følge af nedgroet grime på næseryggen.

Der fandtes en del farligt affald i foldene; bl. a. murbrokker, tagplader af blik og ruller af hegns tråd.

Politiets påbud blev ikke opfyldt inden for de angivne tidsfrister. Efter godt 5 ugers forløb med gentagne kontrolbesøg af politiet og dyrlæge fra den lokale fødevareregion fandtes forholdene sluttelig i orden, dog uden oprydning af farligt affald.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Til brug for vurdering af tiltalspørgsmålet anmodes Rådet om at vurdere karakteren af overtrædelsen (hvor groft er det), ligesom det bedes vurderet, om der er basis for rettighedsfrakendelse.

Svar ad 1:

Det fremgår af sagsakterne, at der igennem længere tid har været stærkt kritisable forhold i et større kreaturhold såvel indendørs som udendørs.

Hverken indendørs eller udendørs kunne kreaturerne finde tørt strøet leje. Som følge heraf var dyrenes pels meget smudsig og med udbredt håraffald. Til dyrene i en fold var der et mindre læskur, hvor bunden var helt mudret. I stalden havde der ikke været muget ud igennem længere tid. Dyrene har således ikke været behandlet forsvarligt og beskyttet bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe, ligesom de ikke har været huset og passet under hensyntagen til deres behov, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2 samt § 3, stk. 1, sidste pkt.

En del af kreaturerne havde lange klove som udtryk for, at de ikke havde været passet omsorgsfuldt. Lægges dette til grund, vil Rådet betegne forholdet som uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

To kreaturer havde nedgroet grime i næseryggen, og begge kreaturer måtte behandles af dyrlæge. Lægges dette til grund, vil Rådet betegne forholdet som uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

På ejendommen, hvor kreaturerne færdedes, fandtes farligt affald så som ruller af gammel hegnstråd, byggeaffald og tagplader af blik. Affald af denne art udgør en risiko for, at dyrene kan komme til skade. Dyrene har således ikke været beskyttet bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe. Lægges dette til grund, vil Rådet betegne forholdet som uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2, samt § 3, stk. 1.

En del af dyrene på ejendommen var afmagrede, og der havde ikke været fodret tilstrækkeligt igennem længere tid. Obduktion af en ko viste afmagring. Mange af dyrene havde ikke adgang til drikkevand. Dyrene har således ikke været behandlet forsvarligt og beskyttet bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe, ligesom de ikke har været behandlet omsorgsfuldt og herunder fodret og vandet under hensyntagen til deres fysiologiske og sundhedsmæssige behov. Lægges dette til grund, vil Rådet betegne forholdet som groft uforsvarligt, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Spørgsmål 2:

Giver sagen i øvrigt Rådet anledning til yderligere bemærkninger?

Svar ad 2:

Det henstillet til politiet at overveje, om der i den kommende vinter vil være anledning til rutinemæssige kontrolbesøg vedrørende besætningens forhold.

Afgørelse:

Sigtede vedtog udenretligt en bøde på 3.000 kr.

2002-20-052-00011**Skrivelse af 24. juli 2002 fra politimesteren i Varde.**

I et større kreaturhold konstateredes stærkt kritisable forhold. På en mark og i et nærtliggende skov- og kratområde fandtes mange kadavere af kalve og voksne kreaturer. Kadaverne var af meget varierende alder. Et stort antal af kadaverne var samlet i bunker og tildækket med sort plast, som igen var søgt camoufleret ved hjælp af grene og træerødder. I CHR registeret var der registreret 288 kreaturer, men på ejendommen kunne der optælles ca. 90 kreaturer. På markerne fandtes først to stærkt afmagrede kreaturer (K1 og K3), som ikke var i stand til at rejse sig. Desuden fandtes en stærkt afmagret selvdød ko (K 2). Der var store mængder gødning bag alle tre dyr. Bag to af kreaturerne var der omfattende slæbespor som følge af dyrets forsøg på at flytte sig. Begge kreaturer blev aflivet af tilkaldte dyrlæger. Ved en senere ransagning blandt kreaturerne på fire marker fandtes en ko (K 4) så stærkt afmagret, at den straks blev aflivet af tilkaldt dyrlæge. Græsset på nogle af markerne med kreaturer var helt afgravidet, og der var ikke adgang til andre foderkilder. Øvrige voksne kreaturer på disse marker fandtes i varierende huld fra stærkt afmagrede til lidt under middel vægt. En ko haltede kraftigt på højre forben, men var ikke tilset af dyrlæge. Hegnet omkring marken var misligholdt, og et stort antal kreaturer var vandret over på nabogårdens arealer.

Ud over ovennævnte fem konkrete forhold konstateredes tilstedeværelse af flere syge og afmagrede kreaturer uden adgang til foder eller egnet drikkevand. På markerne fandtes spredt enkeltliggende kadavere af selvdøde kreaturer. Desuden fandtes som nævnt ovenfor sammenbunkede, skjulte eller delvist skjulte skeletrester af mange selvdøde kreaturer, hvoraf nogle var forsøgt afbrændt. Udenfor indhegning fandtes 8 uklippede får. I et hønsehus fandtes 10-20 stk. dødt fjerkræ. Politiet og ejeren enedes om at frasælge besætningen. En afløser overtog pasningen af dyrene.

Rådet udtalte:

Politimesteren anmoder om en udtalelse om, hvorvidt nedennævnte dyr efter Det Veterinære Sundhedsråds opfattelse har været udsat for uforsvarlig behandling, en grovere uforsvarlig behandling eller for mishandling, såfremt følgende lægges til grund for vurderingen:

Spørgsmål 1:

Ko K1: Koen blev aflivet den 21. oktober 2001. Ved obduktionen fandtes følgende: Vægt 275 kg. Stærkt afmagret. Græslignende gødning i vommen. Sparsomt tarmindehold. Status efter kælving. Ingen fedt omkring nyrekapsel.

Ændres vurdering, såfremt det tillige lægges til grund, at koen i adskillige dage ikke havde bevæget sig?

Svar ad 1:

På grundlag af ovenstående og sagens akter i øvrigt finder Rådet, at koen har været udsat for groft uforsvarlig behandling med karakter af mishandling, idet koen ikke har været beskyttet bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe eller er behandlet

omsorgsfuldt herunder fodret, vandet og passet under hensyntagen til dens behov, jf. dyreværnsloven §§ 1 og 2 og § 3, stk. 3. Vurderingen ændres ikke, såfremt det lægges til grund, at koen i adskillige dage ikke havde bevæget sig.

Spørgsmål 2:

Ko K2: Koen havde d. 21. oktober 2001 været død i 4-7 dage. Ved obduktion fandtes følgende: Krop stærkt kadaverøs. Stærkt afmagret. Vægt 278. Sparsomt mavetarmindehold.

Ændres vurdering, såfremt det tillige lægges til grund, at koen i adskillige dage ikke havde bevæget sig?

Svar ad 2:

Lægges ovenstående og sagens akter i øvrigt til grund, finder Rådet, at koen er død som følge af sult og tørst. Rådet vil derfor betegne forholdet som groft uforsvarlig behandling med karakter af mishandling af koen. Koen har ikke været beskyttet bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe og koen er ikke behandlet omsorgsfuldt herunder fodret, vandet og passet under hensyntagen til dens behov, jf. dyreværnsloven §§ 1 og 2 og § 3, stk. 3. Vurderingen ændres ikke, såfremt det lægges til grund, at koen i adskillige dage ikke havde bevæget sig.

Spørgsmål 3:

Ko K3: Koen blev aflivet den 21. oktober 2001. Ved obduktion fandtes følgende: Vægt 355 kg. Afmagret. Muskelnekrose ved lår. Status efter kælvning. Tyndt tarmindehold. Græslignende gødning i vommen.

Ændres vurdering, såfremt det tillige lægges til grund, at koen har ligget på samme sted i adskillige timer under kælvningen?

Svar ad 3:

På grundlag af ovenstående og sagens akter i øvrigt vil Rådet betegne forholdet som groft uforsvarlig behandling af koen, idet koen ikke har været beskyttet bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe eller er behandlet omsorgsfuldt herunder fodret, vandet og passet under hensyntagen til dens behov, jf. dyreværnsloven §§ 1 og 2 og § 3, stk. 3. Vurderingen ændres ikke, såfremt det lægges til grund, at koen har ligget på samme sted i adskillige timer under kælvningen.

Spørgsmål 4:

Ko K4: Koen blev aflivet den 22. oktober 2001. Ved obduktion fandtes følgende: Mager. Gødning i mavetarmsystem. Vægt 240 kg.

Svar ad 4:

På grundlag af ovenstående og sagens akter i øvrigt vil Rådet betegne forholdet som groft uforsvarlig behandling af koen, idet koen ikke har været beskyttet bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe eller er behandlet omsorgsfuldt herunder fodret, vandet og passet under hensyntagen til dens behov, jf. dyreværnsloven §§ 1 og 2 og § 3, stk. 3.

Spørgsmål 5:

Giver sagen i øvrigt Rådet anledning til bemærkninger?

Svar ad 5:

Det fremgår af sagsakterne, at der igennem længere tid har hersket stærkt kritisable forhold i besætningen. Ud over ovennævnte fire konkrete forhold konstateredes tilstedeværelse af flere syge og afmagrede kreaturer uden adgang til foder eller egnet drikkevand. På markerne fandtes spredt liggende kadavere af selvdøde kreaturer. Desuden fandtes sammenbunkede, skjulte eller delvist skjulte skeletrester af mange selvdøde kreaturer, hvoraf nogle var forsøgt afbrændt. Selv om dødsårsagen for disse selvdøde kreaturer ikke kan fastslås, finder Rådet det sandsynligt, at yderligere en del af disse kreaturer har været udsat for groft uforsvarlig behandling.

Oplysningerne i sagsakterne peger på, at sigtede ikke viser vilje eller evne til at opretholde dyreværnsmæssigt forsvarlige forhold i sit dyrehold. Dette bør efter Rådets opfattelse føre til overvejelser om, hvorvidt der skal ske hel eller delvis frakendelse af retten til dyrehold, jvf. dyreværnslovens § 29. Anvendelse af § 29 beror imidlertid på en juridisk vurdering, der alene foretages af domstolene.

Afgørelse:

Tiltalte straffedes med fængsel i 30 dage. Straffen blev gjort betinget og ville bortfalde efter forløbet af en prøvetid på 1 år fra endelig dom på betingelse af, at tiltalte ikke begik strafbart forhold i prøvetiden. Tiltalte skulle ligeledes undergives tilsyn af Kriminalforsorgen i 1 år og inden for en længstetid på 1 år udfører samfundstjeneste i 40 timer.

Tiltalte frakendtes retten til at eje, bruge, passe eller slagte eller i det hele taget at beskæftige sig personligt med dyr i 5 år fra den endelige dom. Tiltalte skulle betale sagens omkostninger.

2002-20-052-00019

Skrivelse af 20. august 2002 fra politimesteren i Hobro.

En dyrlæge, der opholdt sig på staldarealet på et kreaturslagteri, blev alarmeret af en vedvarende klagende brølen fra skydeområdet. Ved skydefælden fandt dyrlægen en tyrekalv stående i skydefælden, samt en anden kalv, der lå på gulvet med skydefældens baglem ned over halsen, mens skyderen påførte den flere elektriske stød i hovedet af flere sekunders varighed med få sekunders mellemrum. Kalven blev tillige påført slag i hovedet med den elektriske støder. Der var blodigt flåd fra kalvens højre næsebor. Dyrlægen fik omgående bragt skydernes behandling af kalven til ophør. Lemmen blev løftet, men kalven var stadig ude af stand til at rejse sig og pustede voldsomt. Efter en hvilepause og efter, at der var strøet spåner på det glatte gulv, lykkedes det kalven at komme på benene. Sigtede oplyste, at han havde stødt den to gange på næsen, og kunne ikke genkende det af dyrlægen beskrevne forløb.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Hvorvidt den omhandlede tyrekalv med hensyn til det at have skydefældens baglem ned over sig, anses at have været behandlet forsvarligt og beskyttet bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe.

Svar ad 1:

Rådet finder, at kalven ved at have skydefældens baglem ned over sig har været udsat for uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens § 1.

Spørgsmål 2:

Hvorvidt den omhandlede tyrekalv med hensyn til det at være blevet påført flere elektriske stød i hovedet af flere sekunders varighed og med få sekunders mellemrum, anses at have været behandlet forsvarligt og beskyttet bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe.

Svar ad 2:

Rådet finder, at kalven med hensyn til det at være blevet påført flere elektriske stød i hovedet af flere sekunders varighed og med få sekunders mellemrum, har været udsat for groft uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens § 1.

Spørgsmål 3:

Hvorvidt den omhandlede tyrekalv med hensyn til det at være blevet slået i hovedet med den elektriske støder, anses at have været behandlet forsvarligt og beskyttet bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe.

Svar ad 3:

Rådet finder, at kalven med hensyn til det at være blevet slået i hovedet med den elektriske støder, har været udsat for uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens § 1.

Spørgsmål 4:

Hvorvidt sagens fakta giver Det Veterinære Sundhedsråd anledning til yderligere bemærkninger.

Svar ad 4:

På det foreliggende grundlag vil Rådet henstille, at det overvejes, om den pågældende person er egnet til den pågældende jobfunktion, jf. §§ 10, 25 og 26 i bekendtgørelse nr. 1037 af 14. december 1994 om slagtning og aflivning af dyr.

Afgørelse:

Tiltalte, der arbejdede på slagteriet, blev straffet med en bøde på 5.000 kr., jf. dyreværnslovens § 28, stk. 2, nr. 1, jf. § 1. Forvandlingsstraffen blev fastsat til fængsel i 8 dage. Udtalelsen fra Det Veterinære Sundhedsråd var medvirkende til at bevise, at tiltalte havde gjort sig skyldig i overensstemmelse med anklageskriftet.

2002-20-052-00020

Skrivelse af 28. august fra politimesteren i Holstebro.

Ved ankomsten til et slagteri blev en ko af racen kødkvæg skilt fra, idet den manglede højre øje. Ved nærmere undersøgelse var øjenhulen fyldt med inficeret ildelugtende sårvæv. Området omkring og nedenfor øjet var hævet. Dyret var normal af huld, virkede let nedstemt, havde svært ved at orientere sig og var hovedsky, når den blev forsøgt undersøgt og fotograferet af

dyrlægen. Ejeren oplyste, at dyrene gik ca. 1 km fra bopælen, og at han derfor ikke tilså dem dagligt. Da han opdagede, at pågældende ko havde en skade, havde han straks tilmeldt den til slagteriet, og den blev afhentet ca. 1 uge efter.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Der anmodes om en udtalelse om, hvad den sigtede burde have foretaget sig for at sikre sig mod situationens opståen, og hvad han burde have foretaget sig, da han blev opmærksom på koens tilstand.

Svar ad 1:

Rådet har rekvireret materiale fra den i sagen omtalte ko og ladet det obducere på Laboratorium for Veterinær Patologi, Den Kgl. Veterinær- og Landbohøjskole. Ved undersøgelse af hovedet fandtes ingen erkendelige øjenstrukturer af højre øje. Øjet var erstattet af en krateragtig fordybning, som målte 8 cm i diameter og var 5 cm dyb. Bunden af krateret bestod af eksudat og dødt væv. Ved gennemsavning af øjenhulen fandtes kraterets kant at bestå af et lag fast bindevæv, som målte omkring 4 cm på det tykkeste sted. Gennemsavning af hovedet viste, at bindevævet prominerede ind i højre overkæbes kæbehule. Højre spytkirtels lymfeknude var sæde for inflammation. Ved histologi af det faste bindevæv fandtes det at være et pladecellekarcinom ("Cancer eye"). Da tumorens væksthastighed kan variere meget, kan læsionen ikke tilbagedateres med nogen stor sikkerhed. Der er dog ingen tvivl om, at læsionerne har været mindst én måned under udvikling.

Koens situation burde for længst ved de jævnlige tilsyn have været opdaget og afhjulpet, hvilket ud fra det foreliggende bedst ville være sket ved at tilkalde dyrlæge med henblik på diagnosticering af lidelsen og efterfølgende at aflive/slagte den.

Spørgsmål 2:

Der anmodes videre om en udtalelse om, hvorvidt forholdet anses for uforsvarligt eller groft uforsvarligt.

Svar ad 2:

Rådet finder, at koen har været udsat for uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3, stk. 3, 2. og 3. punktum.

Spørgsmål 3:

Endelig anmodes der om en udtalelse om, hvorvidt det må anses for acceptabelt, at koen blev transporteret levende til slagteriet i Aalborg.

Svar ad 3:

Rådet finder, at det var acceptabelt at transportere koen levende til slagting, såfremt koen var adskilt fra de andre dyr under transporten.

Såfremt koen under transporten ikke var adskilt fra de andre dyr, finder Rådet, at koen har været udsat for uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens §1, samt, såfremt, transporten har været på en afstand < 50 km, § 11, stk. 4, i bekendtgørelse nr. 208 af 17. juni 1964 om trans-

port af dyr, såfremt transporten har været på en afstand >50 km, § 13, stk.1, i bekendtgørelse nr. 201 af 16. april 1993 om beskyttelse af dyr under transport.

I øvrigt henvises til Rådets redegørelse af 20. december 1991 om transport af syge eller tilskadekomne dyr.

Afgørelse:

Tiltalte vedtog udenretligt en bøde på 2.000 kr..

2002-20-052-00022

Skrivelse af 9. september 2002 fra politimesteren i Århus.

Ved et kontrolbesøg i en kvægbesætning blev det konstateret, at ejeren igennem flere år havde afhornt kalve under 3 måneder uden lokalbedøvelse.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Hvorvidt afhorning af kalve under 3 måneder uden forudgående bedøvelse indebærer en uforvarlig behandling af dyr eller eventuelt en mishandling eller grovere uforvarlig behandling, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2, 28, stk. 1, og 29, stk. 1 og Justitsministeriets bekendtgørelse nr. 828 af 7. november 1997 om afhorning af dyr § 1.

Svar ad 1:

Det fremgår af fremsendte sagsakter, at ejeren af besætningen gennem flere år har afhornt kalve < 3 måneder uden bedøvelse. Kalvene har derved været udsat for høj grad af smerte, lidelse, angst og væsentlig ulempe.

Rådet finder, at kalvene derved har været udsat for groft uforvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2, samt § 1, stk. 2, i bekendtgørelse nr. 828 af 7. november 1997 om afhorning af dyr.

Spørgsmål 2:

Der forespørges endvidere, hvorvidt sagen i øvrigt giver Rådet anledning til bemærkninger.

Svar ad 2:

Rådet har ikke yderligere at tilføje.

Afgørelse:

Ejeren vedtog udenretlig en bøde på 20.000 kr.

2002-20-052-00023

Skrivelse af 10. september 2002 fra politimesteren i Svendborg.

En gårdejer lod i juli måned en syg ko, der ikke var i stand til at rejse sig, ligge på en mark i angiveligt 2 døgn tilsyneladende uden adgang til vand eller foder. Koen var blevet kørt uden for stalden af Falck. Forholdet blev anmeldt af en vejformand. Ved politiets ankomst fandtes

en levende afkræftet ko, som i forsøg på at rejse sig med for- og bagben havde gravet ca. 30 cm dybe huller i jorden. Koen havde et 10 x 10 cm liggesår på højre lår. Desuden havde den ca. 20 cm lange klove på højre forben. Veterinærchefen beordrede koen aflivet. Aflivningen blev varetaget af en tilkaldt dyrlæge.

Ejeren havde et døgn efter udkørslen bestilt DAKA til at aflive og hente koen. Denne ordning med aflivning af kreaturer til afhentning var bortfaldet ca. 1½ år i forvejen.

Ved gennemgang af staldforholdene og besætningen konstateredes dårlig hygiejne især hos kalvene og dårlig vedligeholdelse med risiko for, at dyrene kunne komme til skade. To kalve havde ikke adgang til drikkevand. En ca. 2 måneder gammel kalv støttede ikke på højre forben som følge af infektion i en skade på forknæet.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Kan det, at gårdejeren ikke straks lod koen aflive, da det var bekendt, at den ikke kunne helbredes og det, at han lod den slæbe ud af stalden, hvor han lod den ligge i 2 døgn, betegnes som

- a. vanrøgt eller uforsvarlig behandling af dyr
- b. mishandling eller grovere uforsvarlig behandling af dyr

Svar ad 1:

Lægges sagsakterne til grund, finder Rådet, at koen ved at have været efterladt syg og ude af stand til at rejse sig og uden adgang til vand eller foder på en mark i 2 døgn har været udsat for groft uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Spørgsmål 2:

Kan det, at hygiejnen og vedligeholdelsen af stalden generelt var dårlig, at en af kalvene var indlukket i en meget lille boks samt, at der ikke var adgang til frisk vand, betegnes som

- a. vanrøgt eller uforsvarlig behandling af dyr
- b. mishandling eller grovere uforsvarlig behandling af dyr

Svar ad 2:

Lægges sagsakterne til grund, finder Rådet, at kalven har være uforsvarligt behandlet, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2, samt bekendtgørelse nr. 999 af 14. december 1993 §§ 6, 13 og 17.

Rådet skal endvidere gøre opmærksom på, at Rådet finder behandlingen af kalven med det syge forben for uforsvarlig behandling, idet der ikke havde været tilkaldt dyrlæge til kalven eller kalven ikke var aflivet på et tidligere tidspunkt i sygdomsforløbet, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2, samt § 10, stk. 2, 1. punktum, i bekendtgørelse nr. 999 af 14. december 1993.

Afgørelse:

Sigtede vedtog udenretligt en bøde på 7.000 kr.

2002-20-052-00024/ VE 0632-76.02

Skrivelse af 19. september 2002 fra politimesteren i Løgstør.

En tidligere dyreværns sag omhandlede en gårdejers formodede vanrøgt af sin kreaturbesætning, som han ikke havde fodret og passet forsvarligt, idet de alle var stærkt afmagrede ligesom der fandtes adskillige døde og forrådnede kadavere i besætningsområdet. Besætningen blev stillet under tilsyn og der blev rekvireret hjælp og indkøbt foder. Tingenes tilstand bedredes så meget, at ejeren selv fik lov at overtage driften, idet tilsynet dog fortsatte. Ved et senere tilsyn konstateredes tilbagefald med døde og afmagrede dyr i de aflåste stalde. Politiet fik ransagningskendelse og skaffede sig adgang til besætningen sammen med en dyrlæge fra Fødevedirektoratet. Der fandtes under gennemgangen 3 døde kreaturer og generelt stærkt afmagrede kreaturer, muggent hø og halm og ellers intet foder, ligesom der var en stor gødningsophobning overalt. Dyrene skønnedes således igen ikke behandlet dyreværnsmæssigt forsvarligt og skønnedes herved påført smerte, lidelse, angst, væsentlig ulempe og varigt mén.

Rådet blev på denne baggrund anmodet om en supplerende udtalelse gennem besvarelse af 2 spørgsmål.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Indebærer det ved besigtigelsen af køer og kalve konstaterede en uforsvarlig eller groft uforsvarlig behandling eller mishandling af dyr?

Svar ad 1:

Det angives i Fødevedirektoratets tilsynsrapport, at alle kreaturerne i besætningen igen generelt var stærkt afmagrede. Der var udover muggent hø og halm ikke noget foder tilstede. Der fandtes 3 døde kreaturer, hvoraf én var i fremskreden forrådnelse. Der var ophobning af gødning og der var intet strøelse.

Lægges dette til grund, finder Rådet, at de ved besigtigelsen fundne forhold indebærer, at der foreligger groft uforsvarlig behandling af kreaturerne med karakter af mishandling.

Spørgsmål 2:

Giver sagen i øvrigt Rådet anledning til yderligere kommentarer?

Svar ad 2:

Da sigtede tidligere på baggrund af lignende grelle forhold har fået påbud og belæring om pasningen af dyrene, og da der nu igen er konstateret stærkt uacceptable forhold vedrørende den daglige pasning, tyder dette stærkt på, at sigtede ikke har vilje eller evne til at passe dyrene dyreværnsmæssigt forsvarligt. Dette bør efter Rådets opfattelse føre til overvejelser om, hvorvidt der skal ske helt eller delvis frakendelse af retten til dyrehold, jvf. dyreværnslovens § 29. Anvendelse af § 29 beror imidlertid på en juridisk vurdering, der alene foretages af domstolene

Afgørelse:

Tiltalte blev ved Retten i Nibe kendt skyldig. Tiltalte skulle undergives behandling på psykiatrisk hospital. Længstetiden for opholdet blev fastsat til 5 år. Tiltalte frakendtes for bestandigt retten til at eje, bruge, passe, slagte eller i det hele taget beskæftige sig med dyr bortset fra indtil 20 stk. kvæg. Tiltalte skulle betale sagens omkostninger.

2002-20-052-00025

Skrivelse af 3. marts 2003 fra politimesteren i Løgstør.

Den 16. april 2002 blev der indgivet anmeldelse om mulig vanrøgt af nogle dyr.

Den 19. april 2002 blev der foretaget tilsyn på ejendommen af politiet, uden at der var noget at bemærke. Den 15. maj 2002 blev der på ny indgivet anmeldelse. På denne baggrund blev der den 22. maj 2002 foretaget besøg på ejendommen sammen med dyrlæge D1. Rapporten fra dyrlæge D1 blev fejlagtigt dateret d. 20. juni 2002. Af rapporten fremgår, at de arealer, hvorpå dyrene færdedes, var fyldt med genstande, som kunne medføre, at dyrene på ejendommen kom til skade, idet det flød med pigtråd, bilvrag, maskindele samt træ- og plastaffald. Endvidere fremgik det, at stalden samt det omgivende areal var optrådt samt mudret; nogle steder 50 cm. dybt. Ingen af de dyr, der befandt sig på ejendommen havde adgang til frisk drikkevand, ligesom der heller ikke sås fodret. Dyrene fremtrådte i normal foderstand, og virkede ikke dehydrerede. I en af foldene lå en del kreaturknogler spredt ud over hele arealet. Der var formentlig tale om rester fra mindst to kreaturer. Endvidere blev der fundet et helt kranium, hvorpå der var rester af muskulatur i kraftig forrådnelse. Der blev endelig fundet et komplet kadaver af et kreatur under en større samling plastik. På baggrund af dyrlægens erklæring blev det besluttet at forelægge sagen for Det Veterinære Sundhedsråd, hvilket skete ved skrivelse af 25. september 2002.

Den 14. februar 2003 sendte Det Veterinære Sundhedsråd sagen retur, med en udtalelse om, at rådet ikke så sig i stand til at besvare de stillede spørgsmål, grundet uklarheder i det medsendte rapportmateriale. Disse uklarheder er søgt afhjulpet ved to nye rapporter. I mellemtiden blev der d. 5. januar 2003 på ny indgivet anmeldelse om overtrædelse af dyreværnsloven. På denne baggrund aflagde dyrlæge D2 samt politiet d. 17. januar 2003 besøg på ejendommen. Der blev konstateret følgende forhold: De på ejendommen værende dyr havde ikke mulighed for at finde et tørt, strøet leje og var overalt i fare for at komme til skade fysisk, idet der lå løse genstande i form af maskindele, pigtråd, træaffald m.v. Dyrene havde ikke adgang til frisk drikkevand, ligesom nogle af dyrene fremstod som magre. Det fremgår af en obduktionserklæring, at et på ejendommen fundet dødt kreatur var sygeligt afmagret, og at dyret igennem en længere periode hverken har fået tilstrækkelig energi- eller vandtilførsel. På denne baggrund meddeltes der den 24. februar 2003 i medfør af dyreværnslovens § 21, stk. 1, jf. § 22, stk. 1 og 2 pålæg til ejeren.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Indebærer det ved besigtigelsen af 22. maj 2002 konstaterede en uforsvarlig eller groft uforsvarlig behandling af dyr eller mishandling af dyr?

Svar ad 1:

Det fremgår af sagsakterne, at besætningens kreaturer bestående af 7 tyre, 13 køer og en kalv var lokaliseret i to folde. Desuden var en Jersey kvie bundet med reb om halsen til en trailer. Der var intet drikkevand på folden eller til kvien. Der var adgang til stald fra den ene fold. Adgangen til stalden var mudret (ca. 50 cm dyb), og gulvet i stalden var meget vådt og oprådt. På foldene var der bilvrag, maskindele, pigtråd, træaffald og plastaffald, hvilket udgjorde en risikofaktor for kreaturerne.

Dyr skal beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, væsentlig ulempe og varigt men, jf. dyreværnslovens § 1. Dette ses ikke at være tilfældet, jf. tilstedeværelse af talrige farlige genstande på foldene.

Enhver, der holder dyr, skal sørge for, at de behandles omsorgsfuldt, herunder at de fodres og vandes efter behov. Dette ses ikke at være tilfældet jf. tilstedeværelse af talrige farlige genstande på foldene samt, at dyrene ikke havde konstant adgang til rent drikkevand.

Lægges ovennævnte til grund, vil Rådet betegne forholdet som uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3, stk. 1, 1. punktum.

Spørgsmål 2:

Indebærer det ved besigtigelsen af d. 17. januar 2003 konstaterede en uforsvarlig eller groft uforsvarlig behandling af dyr eller mishandling af dyr?

Svar ad 2:

Det fremgår af sagens akter, at kreaturer d. 17. januar 2003 befandt sig i to folde. Fra den ene fold, hvor der gik 12 kreaturer (4 tyre, 2 køer og 6 ungekreaturer), var der adgang til staldbygning. Arealet uden for staldbygningen var meget vådt med oprådt jord og gødning. Midt for staldåbningen var der 30-50 cm dybt mudder. Gulvet i stalden var meget vådt og dækket af 10-40 cm dyb blanding af jord og gødning. I stalden var der ingen mulighed for at finde tørt strøet leje. Der var kun sparsomt med foder i folden, og nogle af dyrene var afmagrede.

Kreaturer, der går ude om vinteren, skal have adgang til bygning, hvor de kan hvile på tørt strøet leje. Kreaturer, der går ude om vinteren, skal desuden have tilstrækkeligt foder, så de kan opretholde et godt huld i kulden. Dette ses ikke at være tilfældet. Enhver, der holder dyr, skal sørge for, at de behandles omsorgsfuldt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, væsentlig ulempe og varigt men. Dette ses ikke at være tilfældet, jf. tilstedeværelse af talrige farlige genstande på foldene.

Lægges ovennævnte til grund, vil Rådet betegne forholdet som uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3, stk. 1, 1. punktum.

I den anden fold gik der 7 kreaturer (1 eller 2 tyre, 2 køer og 3 ungekreaturer). Der var sparsomme fodermængder på folden og kun adgang til vand i en sø af regnvand i den ene side af folden. Der var ikke adgang til stald eller skur med adgang til tørt strøet leje. Kreaturer, der går ude om vinteren, skal have adgang til bygning eller skur, hvor de kan hvile på tørt strøet leje. Dyr skal også have adgang til rent drikkevand.

Lægges ovennævnte til grund, vil Rådet betegne forholdet som uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Spørgsmål 3:

Har det ved besigtigelsen af d. 17. januar 2003 fundne dyr, hvor der blev foretaget obduktion, været udsat for en uforsvarlig eller groft uforsvarlig behandling eller mishandling? Sigtede har under sagen forklaret, at dyret var aflivet ved skydning eller med kulsyre.

Svar ad 3:

Under et stykke plastik på den første fold fandtes en død ko og bag koen en død kalv samt rester af efterbyrd. Kalvens navlestreng var ikke tørret ind. Koen var stærkt afmagret og udtørret med synligt fremspringende hoftehjørner og skulderblade samt skarp ryg og stærkt markerede ribben. Ejeren forklarede, at koen efter at have været lammet i 2 døgn var aflivet. Det fremgår af obduktionserklæringen, at der ingen fedt fandtes under bughulens væg, langs karstammer, omkring nyrerne eller i underhuden. I bindevævslagene fandtes mindre grad af hungerødem. Ca. totrediedele af vommens indhold på ca. 40-50 l bestod af plastik og høstbindegarn. Resten af formaverne og tarmene var så godt som indholdsløse. Ved åbning af bughulen bredte der sig en ketotisk lugt i lokalet, som tegn på en ketosetilstand. En sådan tilstand optræder ved lav energitilførsel i forhold til de fysiologiske behov over en længere periode, f. eks. i forbindelse med langvarig sult. Af obduktionserklæringen fremgår det i øvrigt, at der ikke var tegn på sygdom. Efter Rådets vurdering er koen med stor sandsynlighed død af langvarig sult og tørst umiddelbart efter kælvning. Rådet vurderer tillige, at koen ikke har været lammet, men svækket i et sådan omfang, at den ikke har været i stand til at rejse sig. Der havde ikke været tilkaldt dyrlæge til koen.

Lægges ovennævnte til grund, vil Rådet betegne forholdet som groft uforsvarlig behandling af koen med karakter af mishandling, jf. dyreværnsloven §§ 1 og 2.

Spørgsmål 4:

Kan det af sigtede forklarede stemme overens med det ved besigtigelsen/obduktionen konstaterede?

Svar ad 4:

Det fremgår af sagsakterne, at ejeren har forklaret, at koen efter at have været lammet i 2 dage var aflivet ved skydning eller med kulsyre. Det fremgår af dyrlægeerklæring af d. 23. januar 2003, at der ikke fandtes skudhul eller andre tegn på, at koen var aflivet. Af obduktionserklæringen fremgår det ikke, at der fandtes tegn på aflivning.

Rådet kan oplyse, at det ikke er muligt at aflive et kreatur på åben mark med kulsyre.

Lægges ovennævnte til grund, finder Rådet det sandsynliggjort, at koen ikke er aflivet. Da obduktionserklæringen ikke beskriver forekomst af tegn på sygdom, må koen med stor sandsynlighed være selvdød efter kælvning som følge af sin afkræftede tilstand.

Spørgsmål 5:

Indebærer en samlet vurdering af det ved de to besigtigelser konstaterede en uforsvarlig eller groft uforsvarlig behandling af dyr eller mishandling af dyr?

Svar ad 5:

Se svar ad 1, 2 og 3.

Spørgsmål 6:

Giver sagen i øvrigt Rådet anledning til bemærkninger?

Svar ad 6:

Oplysningerne i sagsakterne peger på, at sigtede ikke viser vilje eller evne til at tilvejebringe dyreværns-mæssigt forsvarlige forhold i sit dyrehold. Dette bør efter Rådets opfattelse føre til overvejelser om, hvorvidt der skal ske hel eller delvis frakendelse af retten til dyrehold, jf. dyreværnslovens § 29. Anvendelse af § 29 beror imidlertid på en juridisk vurdering, der alene foretages af domstolene.

Afgørelse:

Tiltalte vedtog udenretligt en bøde på 2.000 kr.

2002-20-052-00026

Skrivelse af 25. april 2003 fra politimesteren i Ribe.

En handelsbesætning blev anmeldt for vanrøgt, da der på marken fandtes 2 afmagrede og dehydrerede kalve. Kalvene var ude af stand til at rejse sig. Ved gennemgang af besætningen fandtes, udover de 2 døende kalve, følgende: I laden opholdt der sig 6 kreaturer i et tykt lag gødning og uden tør strøelse og med diverse byggematerialer liggende iblandt dem. På marken fandtes en ko med et hævet kode/kronled. Benet var dobbelt så tykt som normalt på dette sted. Koen støttede normalt på benet. På gårdspladsen fandtes et æsel, der var opbundet i et 8-10 meter langt reb, således at det ikke kunne nå at drikke af en balje med drikkevand. Æslets hove var forsøgt beskåret men var alt for lange. En mager ko havde stødende vejtrækning og en fortykket has. En anden mager ko haltede og havde trykninger på lår, has og hofte ligesom dets ene knæled var beskadiget. En ko havde en trykning udvendig på has og fortykkelse omkring klovledet. Den haltede men var i rimelig stand.

En ko var ekstrem mager. De 2 afkræftede kalve blev straks aflivet og senere obduceret. Ved obduktionen fandtes de dehydrerede med slappe tomme tyndtarme. Der var ikke synligt fedt nogen steder og der var ikke sygdom i organerne. Den ene kalv havde græs i vommen. Ejeren fik påbud om at få de fire køer tilset af en dyrlæge eller aflivet, ligesom der skulle ryddes op i laden, inden dyr igen blev indsat. Rådet blev af politimesteren anmodet om ud fra sagens akter inklusive fotos, at besvare nogle spørgsmål til sagen.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Vedrørende æslet.

Er æslet behandlet omsorgsfuldt og passet under hensyntagen til dets fysiologiske og sundhedsmæssige behov set i relation til det oplyste om manglende drikkevand og dets hove?

Svar ad 1:

Æslet stod bundet i et 8-10 m langt tøj, og der var uden for dets rækkevidde opsat en balje med drikkevand. Æslet havde forvoksede hove, der var forsøgt beskåret ved at skære af tåen. Æslet var i rimelig foderstand. Det var ikke halt, men hovene var ikke beskåret korrekt.

Alle dyr skal have permanent adgang til drikkevand, ligesom det gennem det daglige tilsyn skal sikres, at hovene bliver slidt normalt. Sker dette ikke, skal hovene beskæres.

Lægges ovennævnte til grund, finder Rådet ikke, at æslet er behandlet omsorgsfuldt og passet under hensyntagen til dets fysiologiske og sundhedsmæssige behov. Rådet finder, at æslet på denne måde er behandlet uforsvarligt og ikke beskyttet bedst muligt imod smerte, lidelse, varigt mén og væsentlig ulempe, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Spørgsmål 2:

Vedrørende 6 kreaturer af SDM-racen i laden.

Er kreaturerne med hensyn til det oplyste om gødning, halm og tilstedeværende byggemateriale blevet behandlet forsvarligt og beskyttet bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe ?

Svar ad 2:

Det fremgår af sagsakterne, at de 6 kreaturer i laden gik i et lag tykt gødning og kun havde lidt halm at ligge i. Der var byggematerialer med skarpe kanter liggende rundt blandt kreaturerne.

Lægges dette til grund, finder Rådet ikke, at dyrene er beskyttet bedst muligt mod smerte, lidelse, varigt mén og væsentlig ulempe. Rådet anser forholdet som uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens §§1, 2 og 3, stk. 1.

Spørgsmål 3:

Vedrørende koen K1.

Er koen behandlet omsorgsfuldt og passet under hensyntagen til dens fysiologiske og sundhedsmæssige behov – herunder beskyttet bedst muligt mod smerte og lidelse – set i relation til det oplyste om hævelsen på benet ?

Svar ad 3:

Det fremgår af sagsmaterialet, at koen havde en stor hævelse omkring kode/kronleddet og at benet på dette sted var mere end dobbelt så tykt som normalt. Koen støttede normalt på benet.

Ud fra disse oplysninger og fotos kan Rådet ikke udtale sig om, hvorvidt koen er behandlet omsorgsfuldt og passet under hensyntagen til dens fysiologiske og sundhedsmæssige behov, herunder beskyttet bedst muligt mod smerte og lidelse.

Spørgsmål 4:

Vedrørende kalvene K2 og K3.

Er kalvene blevet behandlet omsorgsfuldt og passet under hensyntagen til deres fysiologiske og sundhedsmæssige behov set i relation til det oplyste om deres helbred og obduktionsfund ?

Svar ad 4:

Det oplyses, at den ene kalv, ca. 4 mdr. gammel, lå ubevægelig på siden, var dehydreret og ekstrem mager. Der var pus i øjne og næse, og den trak vejret stødvis. Den var så dårlig, at den straks blev aflivet og senere obduceret. Den anden kalv, ca. 2 måneder, lå ligeledes ubevægelig, dehydreret og var ekstrem mager. Den var ude af stand til at røre sig og havde hivende åndedræt. Også denne blev for at undgå yderligere lidelse straks aflivet og senere obduceret.

Ved obduktionerne fandtes begge kalve meget magre uden synligt fedt. Ingen af dem havde tegn på sygdom i organerne og tyndtarmene var slappe og uden indhold. Den største kalv havde vommen fyldt med græs.

Lægges disse oplysninger samt fotos til grund, finder Rådet, at begge kalve for længst burde være tilset af en dyrlæge eller aflivet. Ved ikke at være blevet tilset og behandlet har de været udsat for smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe og er ikke passet omsorgsfuldt og i overensstemmelse med deres sundhedsmæssige behov.

Rådet vil karakterisere forholdet som groft uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Spørgsmål 5:

Vedrørende køerne K4, K5, K6 og K7.

Er køerne behandlet omsorgsfuldt og passet under hensyntagen til deres fysiologiske og sundhedsmæssige behov set i relation til det oplyste om deres helbred, herunder med henblik på afhjælpning af smerte, lidelse og væsentlig ulempe ?

Svar ad 5:

Det fremgår af materialet, at:

Ko K4 trak vejret stødende. Den havde en fortykkelse udvendig på højre has, doglappen var forstørret til det dobbelte og koen var ret mager.

Ko K5 haltede og trak vejret stødvis. Den havde trykninger på lår, has og hofte, og højre knæled var beskadiget. Under gang svingede den benet ud til siden.

Ko K6 haltede og havde en trykning udvendig på højre has og en fortykkelse omkring klovleddet. Koen var i rimelig foderstand.

Ko K7 var ekstrem mager.

Ingen af køerne var tilset af dyrlæge.

Lægges disse oplysninger til grund, finder Rådet, at ingen af køerne er blevet behandlet under hensyntagen til deres fysiologiske og sundhedsmæssige behov, idet der intet er gjort for at afhjælpe deres smerte, lidelse og væsentlige ulempe, køerne gennem deres lidelser har været udsat for.

Rådet vil betragte forholdet som uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2 og Bek. nr. 707 af 28 juli 2000 om mindstekrav til beskyttelse af landbrugsdyr, § 3.

Spørgsmål 6:

Giver sagens fakta Rådet anledning til yderligere bemærkninger ?

Svar ad 6:

Nej.

Afgørelse:

Denne forelås ikke ved redaktionens slutning og vil blive bragt i en senere årsberetning.

2002-20-052-00028

Skrivelse af 16. september 2002 fra politimesteren i Odense.

Ved et varslet kontrolbesøg fra Fødevarerregionen fandtes hos en mælkeproducent dyreværnsmæssigt helt uforsvarlige forhold, idet der fandtes døde kreaturer liggende rundt omkring staldbygningerne og på marken. I stalden fandtes en død ko med børkrængning. Koen var i begyndende forrådnelse. De levende kreaturer på ejendommen var alle afmagrede og udviste vekslende grader af svækkelse. Der var ophobet gødning og ajle i staldene ligesom der ikke var strøelse, foder eller vand ved dyrene. Ejendommen flød med ukrudt og misligholdte landbrugsmaskiner, hvortil flere af de levende dyr var opbundne. Flere køer lå ude af stand til at rejse sig. Der blev fundet kadavere og knoglerester fra ikke under 36 døde kreaturer udenfor staldene. Knogler fra døde dyr var anvendt som opfyld i vejen, hvor jorden havde været opkørt. I CHR-registeret var opført 225 kreaturer på ejendommen men der fandtes kun 48 levende. Det var ikke muligt at lave en præcis opgørelse over manglende dyr, da der var rod i registreringer og manglede adskillige øremærker.

Ejeren fremstod psykisk ude af balance og var uforstående overfor sigtelserne men indrømmede at der var kludder med registreringer og indberetninger og at han nok ikke havde overkommet at passe dyrene godt nok. Han havde en tyngende gæld på ejendommen og havde ikke fået høstet de sidste 3 år. Der havde ikke været tilkaldt dyrlæge til de syge eller døende dyr. I forbindelse med gennemgangen af besætningen blev 7 kreaturer aflivet p. g. a. svækkelse og de resterende blev efter fremskaffelse af øremærker efterfølgende solgt.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Om det må antages, at sigtedes pasning og tilsyn med husdyrholdet i en periode har været dyreværnsmæssigt kritisabel, herunder om det må antages, at dyrene ikke i tilstrækkelig om-

fang har haft adgang til føde og vand, og om forholdene for de dyr, der blev fundet opstaldet eller fastbundet udenfor, har været forsvarlige, og om der burde have været tilkaldt dyrlæge til at tilse, behandle eller aflive de syge/afkræftede dyr, herunder specielt den ko, der blev fundet død efter kælvning.

Svar ad 1:

Det fremgår af sagsakterne inklusiv et fyldigt fotomateriale, at der på ejendommen gennem længere tid har hersket dyreværnsmessigt stærkt kritisable forhold.

Der er fundet kadavere i vekslende grad af forrådnelse af ikke under 36 kreaturer spredt rundt omkring gården og i stalden. Der er brugt knoglerester som vejfyld. Der mangler ca. 140 dyr i forhold til de registrerede. Der er hos de levende dyr hverken fundet strøelse, foder eller vand og mange var stærkt afmagrede. Syv kreaturer måtte umiddelbart aflives p.g.a. svækkelse. Der har ikke været tilkaldt dyrlæge til syge eller døende dyr, ej heller til en ko med børkrængning. Der foreligger ikke i sagen oplysninger om sygdomsmæssige problemer på ejendommen, hvorfor Rådet ud fra det forelagte anser mangel på tilstrækkelig foder og vand for hovedårsagen til dyrenes svækkelse og død.

Lægges ovennævnte oplysninger til grund, vurderer Rådet, at ejeren især ved sin generelt stærkt forsømmelige behandling af dyrene, men også ved ikke at have tilkaldt dyrlæge, har handlet stærkt kritisabelt og ikke passet dyrene efter deres fysiologiske og sundhedsmæssige behov.

Spørgsmål 2:

Jeg skal ligeledes bede om en vurdering af om sigtede ved sin behandling af en eller flere af dyrene har påført dem betydelig grad af smerte, lidelse, angst og væsentlig ulempe og om behandlingen ud fra en dyreværnsmessig vurdering må karakteriseres som uforsvarlig, groft uforsvarlig eller har haft karakter af mishandling.

Svar ad 2:

Ved sin forsømmelige handle måde finder Rådet, at ejeren har påført dyrene den højeste grad af smerte, lidelse, angst og væsentlig ulempe.

Rådet vil karakterisere forholdet som groft uforsvarlig behandling af dyr med karakter af mishandling, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2 samt § 3, stk. 1.

Spørgsmål 3:

Jeg skal endvidere bede om at få oplyst, om sagen i øvrigt giver Rådet anledning til bemærkninger.

Svar ad 3:

Oplysningerne i sagsakterne peger på, at sigtede gennem længere tid ikke har vist evne eller vilje til at tilvejebringe dyreværnsmessigt forsvarlige forhold i sit dyrehold. Dette bør efter Rådets opfattelse føre til overvejelser om, hvorvidt der skal ske helt eller delvis frakendelse af retten til dyrehold, jvf. dyreværnslovens § 29. Anvendelse af § 29 beror imidlertid på en juridisk vurdering, der alene foretages af domstolene.

Afgørelse:

Denne forelås ikke ved redaktionens slutning og vil blive bragt i en senere årsberetning.

2002-20-052-00033**Skrivelse af 13. november 2002 fra politimesteren i Hobro.**

Fødevareregionen blev tilkaldt af politiet for at inspicere en ko, som gik på en fold. Koen var kraftigt støtte- og fremføringshalt på højre bagben og underneder græsning gik den på 3 ben. Koen havde en hævelse omkring højre hoftelid, og muskulaturen var svundet ind som tegn på, at lidelsen havde stået på i længere tid. Den var under middel i foderstand. Ejeren oplyste, at han havde bemærket, at den var halt, men havde ikke i sinde at tilkalde dyrlæge. Han ville ikke oplyse, hvor længe den havde været halt. Han mente, den åd en passende mængde foder.

Rådet udtalte:*Spørgsmål 1:*

Hvorvidt omhandlede ko, med hensyn til højre bagben, på hvilket den var kraftigt støtte- og fremføringshalt, anses at have været behandlet forsvarligt og beskyttet bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe, ved at ejeren ikke tilkaldte dyrlæge.

Svar ad 1:

Det fremgår af fremsendte sagsakter, at koen var kraftigt støtte- og fremføringshalt, havde en hævelse ud for højre hoftelid, samt havde svind af højre bagbens lårmuskulatur som tegn på, at lidelsen havde stået på i længere tid. Det fremgår endvidere, at koen havde et meget stort sår på venstre bagben.

Lægges fremsendte sagsakter samt ovennævnte til grund, burde koens situation for længst have været afhjulpet enten ved at have været tilset af en dyrlæge med henblik på behandling eller ved at blive aflivet. Koen har under sygdomsforløbet været udsat for betydelig grad af smerte, lidelse og angst samt væsentlig ulempe.

Lægges ovennævnte til grund, finder Rådet, at koen har været udsat for uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Spørgsmål 2:

Hvorvidt sagens fakta giver Det Veterinære Sundhedsråd anledning til yderligere bemærkninger.

Svar ad 2:

Rådet har ikke yderligere at bemærke.

Afgørelse:

Ejeren vedtog udenretlig en bøde på 2.500 kr.

2002-20-052-00035

Skrivelse af 13. december 2002 fra politimesteren i Holstebro.

En ko fandtes ved det levende syn på slagteriet at være hævet under venstre kæbe og ud fra venstre side af hovedet. Hævelsen mandede ud i yderligere en proces, som var irregulær kugleformet, med en diameter på 15 cm. Sidstnævnte hævelse var svulstagtig med spalter flere steder, der åbnede ind til hulrum, hvor fra der flød ildelugtende pus. Leverandøren kunne godt huske koen. Han mente ikke, at den havde haft det dårligt, idet den spiste normalt og ikke havde vist tegn på, at den led. Han oplyste endvidere, at en dyrlæge tidligere havde set på koen og havde udtalt, at der ikke kunne gøres noget ved skaden. Han havde ikke siden talt med dyrlægen om koen. Han kunne godt se, at det bedste havde været at få den aflivet noget før.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Der anmodes om en udtalelse:

Der ønskes i den forbindelse en vurdering af, hvornår lidelsen er opstået, og hvorledes den har udviklet sig.

Der ønskes endvidere en udtalelse om, hvorvidt lidelsen har voldt koen unødigt smerte, angst, varigt mén og ulempe.

Der ønskes en udtalelse om, hvad koens ejer burde have foretaget sig for at afhjælpe koens situation og om, hvornår han burde være skredet ind.

Det ønskes oplyst, om forholdet efter Rådets opfattelse kan beregnes som uforsvarlig eller groft uforsvarlig behandling.

Endelig ønskes det oplyst, om sagen i øvrigt giver Rådet anledning til bemærkninger.

Svar ad 1 :

Rådet har rekvireret materiale fra den i sagen omtalte ko og ladet det obducere på Laboratorium for Veterinær Patologi, Den Kgl. Veterinær- og Landbohøjskole. Ved undersøgelse af koens hoved fandtes kronisk lokalt udbredt apostematøs proliferativ mandibulær knoglemarvsbetændelse i underkæben foreneligt med "mandibulær aktinomykose". Tilstanden vurderes til at være af måneders varighed.

Tilstanden Aktinomykose forårsages af *Actinomyces bovis*, som almindeligvis trænger ind via rifter og sår i mundhulens slimhinde. Bakterien trænger ind i det underliggende væv, især kæbeknoglerne, og fremkalder en kronisk purulent betændelse med kraftig bindevævsdannelse, hvorved knoglevævet erstattes af granulationsvæv. Forløbet er kronisk og behandling ofte nytteløs.

Koens situation burde for længst have været afhjulpet, hvilket ud fra det foreliggende bedst ville være sket ved at aflive den. På et tidligere stadie af sygdomsforløbet, ved dyrlægens

konsultation af koen, kunne behandling af koen have været forsøgt, eller aflivning af koen burde have været tilrådet.

Under sygdomsforløbet i besætningen har den været udsat for betydelig grad af smerte, lidelse og angst samt væsentlig ulempe.

Lægges ovennævnte samt fremsendte sagsmateriale til grund, finder Rådet, at koen har været udsat for uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Afgørelse:

Ejeren af koen vedtog udenretligt en bøde på 3.000 kr. for overtrædelse af dyreværnslovens §§ 1 og 2.

2002-20-052-00016

Skrivelse af 13. august 2002 fra politimesteren i Løgstør.

Fødevareregionens dyrlæger havde i en større kvægbesætning konstateret mangelfuld øremærkning af bl.a. kalve inden for den krævende tidsramme og flere gange gjort dette gældende uden at få henstillingerne efterfulgt. Slutteligt foretog fødevareregionens dyrlæger en anmeldelse af forholdet til politiet, hvorunder mangelfuld udmugning og længerevarende forekomst af indtørrede gødningskager på dyrenes ryg, lår og haser var en andel af anmeldelsen.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Har kreaturerne ved den anførte utilstrækkelige rengøring været udsat for uforsvarlig behandling eller evt. groft uforsvarlig behandling?

Svar ad 1:

Det fremgår af sagsakterne, at der i besætningen igennem længere tid er forekommet et større antal kreaturer med indtørrede gødningskager på ryg, lår og haser. Kreaturer skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe. Lægges ovennævnte til grund, vil Rådet anse forholdet for uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Spørgsmål 2:

Giver sagen i øvrigt Rådet anledning til bemærkninger?

Svar ad 2:

Nej.

Afgørelse:

De to ejere vedtog hver en udenretslig bøde på 6.000 kr.

2002-20-052-00006/ VE 0632-87.02

Skrivelse af 11. marts 2002 fra politimesteren i Randers.

På en stærkt forfalden og nedslidt ejendom stod kreaturerne bestående af ungkreaturer og kalve i et op til 30 cm tykt lag fugtig gødning. Der befandt sig ca. 15 kvier og 4 kalve i en kostald, 2 kalve i en lade og 2 kvier i en svinestald. Der var ikke adgang til drikkevand. På en mark lå en gispende ko med rullende øjne. Koen var stærkt indsmurt i mudder og møg, og dens legemstemperatur var 34 °C. Koen blev straks aflivet af den tilkaldte dyrlæge. I samme indhegning fandtes yderligere 6 køer, som var magre og i en anden indhegning gik 6 kalve uden adgang til drikkevand. Sagen blev indledt den 5. juni 2001. Efter flere besøg af politiet og dyrlæge og skriftlige pålæg fra politiet var forholdene ikke tilfredsstillende rettet op den 13. september 2001. Der var stadig ikke muget ud, klovplejen var utilfredsstillende, der lå fortsat nedbrudt inventar til fare for dyrene, og dyrenes adgang til drikkevand var stadig indskrænket.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Såfremt det lægges til grund, at husdyrholdet er sket under forhold, som beskrevet i ”Udkast til anklageskrift” punkt a) til f) skal jeg anmode om Rådets udtalelse om, hvorvidt hver enkelt af omstændighederne, beskrevet i punkterne a) til f) indebærer uforsvarlig behandling af dyrene, samt om behandlingen i bekræftende tilfælde kan betegnes som grovere uforsvarlig eller som mishandling. Såfremt der er enkelte forhold, der efter Rådets opfattelse særligt kvalificerer dyreholdet til betegnelserne uforsvarlig, groft uforsvarlig eller mishandling, bedes dette fremhævet i svaret.

Anklageskriftet havde følgende pålydende, idet:

tiltalte undlod at sørge for tilstrækkelig foder til dyrene, hvilket blandt andet bevirkede, at en ko den 5. juni 2001 befandt sig på en mark til tiltaltes ejendom i så afmagret stand, at den ikke var i stand til at rejse sig og straks måtte aflives, ligesom 11 andre kreaturer den 22. juni 2001 befandt sig på en mark i afmagret til stærkt afmagret stand, tiltalte den 5. juni 2001 havde 6 kalve gående på græs på ejendommen uden adgang til drikkevand, der i stalden, hvor der befandt sig ca. 20 kreaturer, i en længere periode ikke var muget ud, hvorfor hele gulvet var dækket af et tykt gødningslag, således at dyrene ikke havde mulighed for at finde tørt leje, dyrene i stalden ikke havde tilstrækkelig adgang til drikkevand, flere kalve var opbundet i ca. 40 cm kort bindsel, ligesom forholdene i stalden i det hele taget var uegnede til at tilgodese dyrenes behov, bl.a. på grund af dårlige lysforhold og tilstedeværelse af løse brædder og andre inventardele, som kunne skade dyrene
2 af kalvene havde ubehandlet halthed,
2 kalve havde forvoksede klove, og var forsynet med stramme grimer.

Svar ad 1 a):

Det fremgår af politirapporten, dyrlægeerklæring og obduktionserklæring, at den omtalte ko var stærkt afmagret og ude af stand til at rejse sig. Dens legemstemperatur var 34° C, som er meget lavt. Der var tillige trykninger på brystet og hoftehjørnerne. Desuden var der ingen

fedtvæv i bughulen eller omkring nyrerne. Lægges ovennævnte til grund, vil Rådet betegne forholdet som groft uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Det fremgår af politirapporten og dyrlægeerklæring, at blandt 21 kreaturer på en mark var 11 dyr magre og marken var græsset i bund. Lægges dette til grund, vil Rådet betegne forholdet som uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Svar ad 1 b):

Det fremgår af politirapporten og dyrlægeerklæring, at ca. 10 ungdyr, der gik på en fold med rigelig græs og et drikketrug, ikke havde adgang til drikkevand. Lægges dette til grund, vil Rådet betegne forholdet som uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Svar ad 1 c):

Det fremgår af politirapporten og dyrlægeerklæring, at der i staldene overalt var et tykt lag af fugtig gødning som følge af længere tids manglende udmugning og, at dyrene ikke havde mulighed for at finde tørt leje. Lægges foranstående til grund, vil Rådet betegne forholdet som uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Svar ad 1 d):

Det fremgår af politirapporten og dyrlægeerklæring, at der i stalden var 1) utilstrækkelig adgang til drikkevand, idet drikkeanlægget var meget utæt, 2) manglende udmugning, 3) løse brædder og andre inventardele, som kunne skade dyrene. Lægges dette til grund, vil Rådet betegne forholdene som uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens § 1, § 2 og § 3, stk. 1.

Svar ad 1 e):

Det fremgår af dyrlægeerklæring, at to kalve haltede, og at kalvene ikke havde været tilset af dyrlæge. Lægges dette til grund, vil Rådet betegne forholdet som uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens § 1.

Svar ad 1 f):

Det fremgår af dyrlægeerklæring, at 2 store tyrekalve havde forvoksede klove, og at grimen på 2 store tyrekalve sad meget stramt over næseryggen. Lægges dette til grund, vil Rådet betegne forholdet som uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens § 1.

Spørgsmål 2:

Politimesteren anmoder endvidere om udtalelse om, hvorvidt Rådet finder, at der, såfremt de i pkt. a) til f) nævnte omstændigheder har forekommet som beskrevet i udkastet til anklageskrift, er grundlag for at nedlægge påstand om frakendelse af retten til at beskæftige sig med dyr i produktionsmæssigt øjemed, subsidiært om tvangsmæssig reduktion af besætningen jfr. Dyreværnslovens § 29.

Svar ad 2:

Oplysningerne i sagsakterne peger på, at sigtede ikke viser vilje eller evne til at tilvejebringe dyreværnsmæssigt forsvarlige forhold i sit dyrehold. Dette bør efter Rådets opfattelse føre til overvejelser om, hvorvidt der skal ske hel eller delvis frakendelse af retten til dyrehold, jvf.

dyreværnslovens § 29. Anvendelse af § 29 beror imidlertid på en juridisk vurdering, der alene foretages af domstolene.

Afgørelse:

Tiltalte, som var ejeren af husdyrbesætningen, blev straffet med en bøde på 5.000 kr. Forvandlingsstraffen fastsattes til fængsel i 10 dage. Tiltalte frakendtes retten til at eje, bruge, passe eller på anden måde beskæftige sig personligt med dyr i en periode på 2 år. Tiltalte skulle betale sagens omkostninger.

2002-20-052-00013/ VE 0632-72.02

Skrivelse af 8. januar 2002 fra politimesteren i Skive.

En kalv, hvor halen var omsnøret med gødning ca. 30 cm fra haleroden, blev transporteret til en husdyrauktion. Stykket over omsnøringen var sæde for infektion, hævelse samt blødning ved overgangen til omsnøringen, som havde en længde på 10 cm og en tykkelse på 1-2 cm. Stykket under gødningsomsnøringen var kold, stiv, nærmest indtørret og kunne roteres omkring halens længdeakse ca. 180°. Berøring og manipulation af halen udløste smertereaktion med afværgebevægelser. Kalven havde forhøjet temperatur, 40,2°C. Den var i normal foderstand. Embedsdyrlægen sendte kalven tilbage til sælger med pålæg om at få kalven tilset af dyrlæge med henblik på amputation af halen samt antibiotikabehandling. Sælger oplyste, at han ikke havde opdaget, at der var gået infektion i halen, men havde bemærket at der var gødning på halen. Sælger efterlevede pålægget.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Der ønskes en udtalelse om, hvorvidt denne adfærd indebærer en uforsvarlig behandling af dyr eller evt. en mishandling eller en grovere uforsvarlig behandling af dyr.

Svar ad 1:

Det fremgår tydeligt af oplysningerne i politirapporten med vedlagte fotooptagelser samt af Fødevarerregionens anmeldelse af 12. december 2001, at der vedrørende kalven har hersket dyreværnsmæssigt kritisable forhold.

Således fandtes kalvens hale at være omsnøret med gødning ca. 30 cm fra haleroden. Stykket over omsnøringen var sæde for hævelse og blødninger ved overgangen til omsnøringen, som havde en længde på 10 cm og en tykkelse på 1-2 cm. Stykket under gødningsomsnøringen fandtes at være kold, stiv, nærmest indtørret og kunne roteres omkring halens længdeakse ca. 180°C. Berøring og manipulation af halen udløste smertereaktion med afværgebevægelser. Der var infektion i halen og kalven havde forhøjet temperatur, 40,2°C. Kalvens situation burde for længst have være opdaget, således at tilstanden kunne have være afhjulpet, hvilket ud fra det foreliggende bedst ville være sket ved at tilkalde dyrlæge med henblik på behandling.

Lægges ovennævnte til grund, finder Rådet, at kalven har været udsat for uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og § 3, stk. 3, 1. punktum.

Spørgsmål 2:

Såfremt sagen i øvrigt giver Rådet anledning til udtalelser bedes disse tillige anført.

Svar ad 2:

Rådet har ingen yderligere bemærkninger.

Afgørelse:

Sigtede vedtog udenretligt en bøde på 1.000 kr.

5.3 Dyreværnsager vedrørende svin

2002-20-053-00001

Skrivelse af 13. juni 2002 fra politimesteren i Århus.

En gris med et meget stort pendulerende brok blev transporteret levende til slagteriet. Grisen var ikke adskilt fra de andre grise under transporten. Grisens størrelse og foderstand var normal, og brokket generede ikke udpræget ved almindelig gang. Huden på brokket var rødt, og på bunden af broksækken sås to sårområder med frisk blod. Ved den efterfølgende kontrol af slagtekroppen fandtes to sår på broksækken, hvor vævet var rødt, hævet og med betændelse i underhuden. Brokket indeholdt store dele af omentet, som var sæde for betydeligt ødem og blødninger. Der var fibrøse sammenvoksninger til broksækkens bughinde. Endvidere fandtes udbredt fibrøs bughindebetændelse. Leverandøren havde kort forinden leveringen til slagteriet bemærket grisen og havde vurderet, at grisen kunne transporteres levende til slagteriet. Chaufføren erkendte sit ansvar og oplyste, at grisen ikke havde skilt sig ud fra flokken.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Burde grisen være leveret til slagtning med denne broklidelse? Er selve leveringen til slagteriet/chaufføren en uforsvarlig behandling af dyret eller eventuelt en mishandling eller grovere uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og § 28, stk. 1, og § 29, stk. 1 ?

Svar ad 1:

Ud fra oplysningerne i sagsakterne finder Rådet ikke, at det var uforsvarligt at levere grisen levende til slagtning.

Spørgsmål 2:

Burde grisen være transporteret til slagteriet med broklidelsen eller burde der have fundet nødslagtning sted ?

Svar ad 2:

Se svar ad 1.

Spørgsmål 3:

Når en gris med ovennævnte navlebrok leveres og transporteres til slagtning sammen med 8 andre grise indebærer dette så en uforsvarlig behandling af dyret eller eventuelt en mishandling eller grovere uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og § 28, stk. 1, og § 29, stk. 1 ?

Svar ad 3:

Rådet finder, at grisen ved ikke at være adskilt fra de andre grise under transporten har været udsat for lidelse og væsentlig ulempe. Grisen har således været udsat for uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens § 1, samt, såfremt transporten har været på en afstand < 50 km, § 11, stk. 4 i bekendtgørelse nr. 208 af 17. juni 1964 om transport af dyr, såfremt transporten har været på en afstand >50 km, § 13, stk.1, i bekendtgørelse nr. 201 af 16. april 1993 om beskyttelse af dyr under transport.

Spørgsmål 4:

Giver sagen i øvrigt Rådet anledning til bemærkninger?

Svar ad 4:

Rådet finder, at grisens tilstand for længst ved de daglige tilsyn burde have været opdaget, jf. dyreværnslovens § 3, stk. 3, 1. punktum.

Ved i besætningen ikke at have været adskilt fra de andre grise i velstrøet sygesti, har grisen været udsat for lidelse og væsentlig ulempe. Rådet finder, at grisen således i besætningen har været udsat for uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2, samt § 9, stk. 2 i bekendtgørelse nr. 998 af 14. december 1993 om beskyttelse af svin.

Rådet finder tillige, at leverandøren burde have oplyst chaufføren om grisens tilstand, således at grisen kunne have været transporteret adskilt fra de andre grise.

Rådet finder det betænkeligt, med mindre grisen på slagteriet har været adskilt fra de andre grise i velstrøet boks, at grisen først bliver slagtet dagen efter, den er blevet modtaget på slagteriet.

Rådet skal endvidere henvise til Rådets udtalelse af 14. oktober 1997 om levering af svin med store navle- eller lyskebrok til slagtning.

Afgørelse:

Tiltalte, der medbragte slagtesvinet til slagteriet, vedtog udenretligt en bøde på 1.500 kr.

2002-20-053-00007

Skrivelse af 29. juli 2002 fra politimesteren i Vejle.

Fire grise med varierende grad af brok, blev transporteret levende til slagteriet. De 4 grise blev transporteret sammen, adskilt fra de andre grise. Grisene var i godt huld. Gris nr. 1 stødte knæet mod broksækken under gang. Broksækken var på overfladen sæde for sårdannelse med vævsdød på et område ca. 13 x 10 cm i diameter. Gris nr. 2, havde sårdannelse på broksæk-

ken, på et område på ca. 8 x 6 cm i diameter. Tre af grisene havde kronisk bughindebetændelse, gris nr. 4 blev godkendt uden anmærkninger. Ejeren kunne ikke erkende sig skyldig, idet han havde strøet og adskilt dem ved leveringen for at skåne dem mest muligt.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Det bedes oplyst, om Rådet kan tilslutte sig embedsdyrlægens konklusion vedrørende overtrædelserne.

Svar ad 1:

Rådet skal indledningsvis bemærke, at Rådet ikke udtaler sig om, hvorvidt en lov er overtrådt, idet dette udelukkende må bero på en juridisk vurdering.

Rådet har rekvireret materiale fra de i sagen omtalte grise og ladet det obducere på Laboratorium for Veterinær Patologi, Den Kgl. Veterinær- og Landbohøjskole. Ved undersøgelse af broksækkene fandtes generelt for de 4 broksække, at den indre peritonealbeklædte overflade var glat og blank, samt at der sås underliggende arvævsdannelse med en tykkelse på ½ cm for gris nr. 1, 2 og 4 og 1 cm for gris nr. 3. I øvrigt sås sår i varierende antal, omfang og alder, overvejende kroniske sår i den overliggende hud.

Gris nr. 1: Broksæk med en indre diameter på 15 cm. I den overliggende hud sås et kronisk sår med en diameter på ca. 14 cm og med underliggende sårhelingsvævsdannelse på ca. 4 cm i tykkelse. Under huden sås et fladeudbredt hygrom med en diameter på ca. 8 cm.

Gris nr. 2: Broksæk med en indre diameter på ca. 10 cm. Under huden sås et område på ca. 5 cm i diameter og ca. 3 cm tykt bestående af et ødematøst, blodtilblandet sårhelingsvæv. På den medsendte tyndtarm sås dilatation og en omfattende diffus, villøs bindevævsfortykkelse af tarm- og krøsserosa.

Gris nr. 3: Broksæk med en indre diameter på ca. 8 cm. Under huden sås et fladeudbredt hygrom med en diameter på ca. 15 cm. På den indre overflade af dette sås områder med overfladisk vævsdød, og dannelsens væg bestod af sårhelingsvæv med en tykkelse på ca. 1,5 cm.

Gris nr. 4: Broksæk med en indre diameter på ca. 10 cm. Adhærerende til den indre bughindebeklædte overflade af broksækken var et stykke af det store oment.

Broksækkene hos alle grisene repræsenterede kroniske forandringer, hvoraf sårdannelse og hygromerne i huden sandsynligvis er sekundære. Forandringerne i tarmstykket fra gris nr. 2 og adhærencerne mellem omentet og broksækken hos gris nr. 4 er sandsynligvis sekundære forandringer til sammensnøring og kongestion af organelene. Forandringerne på gris nr. 1 bedømmes til at have en alder på ikke under 4 uger, gris nr. 2 at have en alder på ikke under 3 uger, gris nr. 3 at have en alder på ikke under 10 dage og gris nr. 4 at have en alder på ikke under 4 dage. For gris nr. 1, 2, og 3 burde situation have været afhjulpnet, hvilket ud fra det foreliggende bedst ville være sket ved i besætningen at isolere grisene fra de andre i velstrøet sygesti eller for gris nr. 1 og 2 med store sår på broksækken at sende dem til slagtning på et

tidligere tidspunkt, inden opståen af store sårddannelser. Under sygdomsforløbet i besætningen har de været udsat for smerte, lidelse og angst samt væsentlig ulempe.

Lægges ovennævnte til grund, finder Rådet, at gris nr. 1, 2 og 3 i besætningen har været udsat for uforsvarlig behandling, jf. dyreværnsloven §§ 1 og 2, samt § 9, stk. 2, i bekendtgørelse nr. 998 af 14. december 1993 om beskyttelse af svin.

Gris nr. 1 og nr. 2 havde store navlebrok med omfattende sårddannelse på broksækken. Lægges dette samt de øvrige patologiske fund og de fremsendte sagsakter til grund, finder Rådet, at grisene ikke burde have været transporteret levende til slagtning. Grisene har under læsning samt transport været udsat for smerte, lidelse og angst samt væsentlig ulempe. Rådet finder, at gris nr. 1 og nr. 2 under læsning samt transport har været udsat for uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens § 1 samt tidligere dyreværnslovs § 7, 2. punktum, der fortsat er i kraft (jf. § 32, stk. 2, 2. punktum, i nugældende lov) samt, såfremt transporten har været på en afstand < 50 km, § 11, stk. 4, i bekendtgørelse nr. 208 af 17. juni 1964 om transport af dyr, såfremt transporten har været på en afstand >50 km, § 13, stk.1, i bekendtgørelse nr. 201 af 16. april 1993 om beskyttelse af dyr under transport.

Lægges de patologiske fund samt de fremsendte sagsakter til grund, finder Rådet, at gris nr. 3 og nr. 4 er transporteret forsvarligt.

Spørgsmål 2:

Endvidere udbedes Rådets kommentar til sigtedes forklaring.

Svar ad 2:

Sigtede oplyser, at grisene blev leveret med henblik på aflivning, da han ellers selv skulle aflive dyrene. Rådet skal til dette bemærke, at såfremt dyr ikke er transportegnede, må de ikke transporteres levende, heller ikke med henblik på aflivning.

Spørgsmål 3:

Rådet anmodes om at foreslå et niveau på bødens størrelse.

Svar ad 3:

Rådet udtaler sig ikke om sanktionsniveauet, jf. Rigsadvokaten meddelelse af 27. september 2000 vedrørende sager om overtrædelse af dyreværnsloven. I øvrigt henvises til Rådets udtalelse af 14. oktober 1997 om levering af svin med store navle- eller lyskebrok.

Afgørelse:

Tiltalte vedtog udenretligt en bøde på 5.000 kr.

2002-20-053-00017

Skrivelse af 28. oktober 2002 fra politimesteren i Holstebro.

En gris, som havde et stort brok, blev transporteret levende til slagteriet. Broksækken rørte jorden under gang, og når den stod stille. Ca. 1/3 af broksækkens overflade var dækket af inficeret sår og arvæv. Ved den efterfølgende kontrol af slagtekroppen indeholdt broksækken

sammenvoksede tarme og der var vattersot. Slagtekroppen var afmagret og misfarvet og havde tillige kronisk ledbetændelse i flere led. Chaufføren havde ikke bemærket, at grisen havde omhandlede lidelse, derfor var grisen ikke adskilt fra de andre grise under transporten. Leverandøren fandt anmeldelsen uretfærdig. Han oplyste, at han tidligere havde leveret brokgrise uden at blive anmeldt. Han fandt, at grisen var rask og ingen problemer havde med at gå.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Vedrørende sagens forhold 1) ønskes en udtalelse om, hvorvidt forholdet anses for uforsvarligt eller groft uforsvarligt. Ved udtalelsen ønskes den af fødevarerregionen den 2. oktober 2002 afgivne erklæring lagt til grund for så vidt angår de faktiske forhold.

Svar ad 1:

Det fremgår af fødevarerregionens afgivne erklæring af 2. oktober 2002, at broksækken slæbte på jorden, både når grisen stod stille og var i bevægelse, samt at grisen som følge af broksækken var besværet under gang. Ca. 1/3 af broksækken var dækket af inficeret sår og arvæv. Ved den efterfølgende kontrol på slagtegangen af kroppen fandtes broksækken at indeholde bughuleorganer, som var sammenvokset som følge af kronisk bughindebetændelse. Slagtekroppen var afmagret og misfarvet i kødet og huden. Tillige fandtes kronisk ledbetændelse i flere led.

Grisens situation burde for længst have været afhjulpet, hvilket ud fra det foreliggende bedst ville være sket ved at aflive den. Grisen har under sygdomsforløbet været udsat for smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe.

Lægges ovennævnte til grund, finder Rådet, at grisen har været udsat for uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Spørgsmål 2:

Vedrørende sagens forhold 2) og 3) ønskes en udtalelse, hvor der med udgangspunkt i Det Veterinære Sundhedsråds redegørelse af 20. december 1991 om transport af syge eller tilskadede dyr, redegøres for forenelighed med den tidligere dyreværnslovs § 7, 2. punktum, der alene taler om "tilskadekomst, herunder benbrud".

Der ønskes i den forbindelse navnlig en udtalelse om, hvorvidt en broklidelse kan betegnes som tilskadekomst.

Svar ad 2:

Ved tilstanden brok opstår ofte sekundært skader på huden og andre lidelser. Det fremgår bl.a. af fødevarerregionens afgivne erklæring af 2. oktober 2002, at ca. 1/3 af broksækken var dækket af inficeret sår og arvæv. Broksækken rørte jorden under gang og når grisen stod stille, hvilket medførte, at grisen under gang var besværet.

Lægges ovennævnte til grund, finder Rådet, at grisens sekundære lidelser til brokket kan sidestilles med tilskadekomst.

Det fremgår blandt andet af Rådets udtalelse af 14. oktober 1997 om levering af svin med store navle- og lyskebrok, at grise, hvor broklidelsen medfører dårligt almenbefindende og væksthæmning, bør aflives og ikke fedes op til slagtning. Også grise med tydeligt besværet bevægelse og omfattende hudlæsioner bør slagtes eller aflives, før de når normal slagtevægt.

Lægges ovennævnte samt svar ad 1 til grund, burde grisen således ikke have været transporteret levende til slagtning. Under læsning samt transport har grisen været udsat for smerte, lidelse, angst og væsentlig ulempe.

Rådet finder, at grisen under læsning samt transport har været udsat for uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2 samt tidligere dyreværnslovs § 7, 2. punktum, der fortsat er i kraft (jf. § 32, stk. 2, 2. punktum, i nugældende lov).

Spørgsmål 3:

Der ønskes i den forbindelse navnlig en udtalelse om, hvorvidt en broklidelse kan betegnes som tilskadekomst.

Svar ad 3:

Hvorvidt en broklidelse kan betegnes/sidestilles som tilskadekomst bør vurderes i hvert enkelt tilfælde. Rådet skal endvidere henvise til Rådets udtalelse af 14. oktober 1997 om levering af svin med store navle- og lyskebrok.

Afgørelse:

Chaufføren blev ved retten i Lemvig dømt til at betale en bøde på 1.000 kr. Forvandlingsstraffen var fængsel i 6 dage.

Ejeren af besætningen blev ved retten i Lemvig dømt til at betale en bøde på 3.000 kr. Forvandlingsstraffen var fængsel i 6 dage. Politimesteren i Holstebro har ansøgt om anketilladelse.

2002-20-053-00010/ VE 0633-98.02

Skrivelse af 7. januar 2002 fra politimesteren i Vejle.

En gris, med stort navlebrok med betændelse i huden, blev transporteret levende til slagtning. Grisen var ikke adskilt fra de andre grise under transporten. Navlebrokket hang ca. 15-20 cm fra gulvet. Ved det slagtemæssige eftersyn fandtes navlebrokket på overfladen at være sæde for sår dannelse med vævsdød på et ca. 18-20 cm i diameter stort område. Broksækkens væg var fortykket. Broksækken indeholdt tarme og blodigt væskeindhold. Der fandtes bylder i lungerne, og grisen blev kasseret. Ejeren kunne ikke erkende og ønskede sagen forelagt Det Veterinære Sundhedsråd.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Har grisen med det nævnte sygdomsbillede været udsat for smerte, lidelse og angst i betydelig grad?

Svar ad 1:

Lægges oplysningerne i politirapporten med vedlagte fotooptagelser til grund finder Rådet, at grisen har været udsat for betydelig smerte og lidelse.

Spørgsmål 2:

Burde der for længst have været taget initiativ til afhjælpning af dyrets lidelser.

Svar ad 2:

Ja. Grisen situation burde for længst have været erkendt og afhjulpet.

Spørgsmål 3:

Har opdrætteren handlet uforsvarligt eller groft uforsvarligt.

Svar ad 3:

Rådet finder, at grisen har været udsat for uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2, og § 3, stk. 3, 1. punktum.

I øvrigt henvises til Rådets udtalelse af 14. oktober 1997 om levering af svin med store navle- eller lyskebrok til slagtning.

Afgørelse:

Sigtede vedtog udenretligt en bøde på 2.000 kr.

2002-20-053-00002/ 2002-20-053-00003

Skrivelse af 10 juli 2002 fra politimesteren i Århus.

En gris, der var springhalt på venstre forben, blev transporteret levende til slagteriet. Overladt til sig selv lagde den sig med stort besvær hurtigt ned. Grisen var ikke adskilt fra de andre grise under transporten. Chaufføren oplyste, at han ikke måtte komme ind i besætningen. Den sidste gris, der kom ud af stalden og blev læsset, var omhandlede gris. Han var af den holdning, at når først grisen var læsset, kunne han kun tage den med. Han var ikke af svineavleren blevet gjort opmærksom på grisen, ellers havde han adskilt den fra de andre grise forrest i vognen. Han mente ikke, at grisen havde lidt og kunne derfor ikke erkende forseelsen. Leverandøren oplyste, at han havde overset pågældende gris i besætningen og ønskede sagen afgjort ved et bødeforlæg.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Burde omhandlede gris have været behandlet/slagt på gården G?

Svar ad 1:

Rådet har rekvireret materiale fra den i sagen omtalte gris og ladet det obducere på Laboratorium for Veterinær Patologi, Den Kgl. Veterinær- og Landbohøjskole. Ved undersøgelse af venstre forben fandtes albueleddet at være sæde for en kronisk, sårdannende og deformerende ledbetændelse med sammenvoksning af leddet ved hjælp af binde- og knoglevæv. Årsagen til de fundne forandringer kan have været en pusholdig ledbetændelse. Forandringerne anslås at

have en alder på mindst 3 uger. Grisens situation burde for længst have været afhjulpet, hvilket ud fra det foreliggende bedst ville være sket ved at aflive/slagte den på gården. I det akutte stadie burde grisen have været isoleret i sygesti og behandlet. De påviste læsioner har medført tydelig og let erkendelig halvhed, således som det også fremgår af anmeldelsen. Under sygdomsforløbet i besætningen har den været udsat for betydelig grad af smerte, lidelse og angst samt væsentlig ulempe.

Lægges ovennævnte til grund, finder Rådet, at grisen i besætningen har været udsat for ufor-
svarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Spørgsmål 2:

Var det uforsvarligt at transportere grisen i lastbilen?

Svar ad 2:

Lægges svar ad 1 samt sagsakterne til grund, har grisen under læsning samt transport været udsat for betydelig grad af smerte, lidelse og angst samt væsentlig ulempe. Grisen burde således ikke have været transporteret levende til slagting.

Rådet finder, at grisen under læsning samt transport har været udsat for ufor-
svarlig behandling, jf. dyreværnslovens § 1 samt tidligere dyreværnslovs § 7, 2. punktum, der fortsat er i kraft (jf. § 32, stk. 2, 2. punktum, i nugældende lov) samt, såfremt, transporten har været på en afstand < 50 km, § 11, stk. 4, i bekendtgørelse nr. 208 af 17. juni 1964 om transport af dyr, såfremt transporten har været på en afstand >50 km, § 13, stk.1, i bekendtgørelse nr. 201 af 16. april 1993 om beskyttelse af dyr under transport.

Spørgsmål 3:

Giver sagen i øvrigt Rådet anledning til bemærkninger?

Svar ad 3:

Rådet skal henvise til Rådets redegørelse af 20. december 1991 om transport af syge eller tilskadekomne dyr.

Afgørelse:

Sigtede vedtog udenretligt en bøde på 5.000 kr.

2002-20-053-00006

Skrivelse af 1. august 2002 fra politimesteren i Løgstør.

En gris, der var opstaldet sammen med 27 andre grise i modtagerafdelingen på et slagtehus, bevægede sig på 3 ben. Højre forben var hævet omkring albueleddet, som ikke kunne bøjes. Hævelsen var fast og uden ømhed. Muskulaturen ovenfor var svundet på ydersiden af benet. Grisen var i normal foderstand. Leverandøren oplyste, at han i samråd med hans dyrlæge havde sørget for, at grisen gik alene i en sygefald. Dyrlægen havde ikke bedt ham om at nødslette grisen, hvorfor han var af den holdning, at det var lovligt og forsvarligt at lade grisen gå. Han havde informeret slagteren om, at grisen, som var den eneste han skulle afhente hos ham, havde et stift ben. Grisen havde gået alene i udleveringsrummet. Chaufføren oplyste, at da

han hentede grisen, gik den i en sti sammen med andre grise. Han havde sammen med leverandøren vurderet grisen og de var blevet enige om at grisen kunne transporteres. Forelagt chaufførens oplysninger oplyste leverandøren, at han ikke havde diskuteret grisen med denne, samt at han havde sat grisen ud i udleveringsrummet kl. 18.00, og næste morgen var den væk.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Har grisen under på- og aflæsning og under transporten samt under ophold i slagtehusets modtageafdeling været udsat for uforsvarlig behandling eller evt. groft uforsvarlig behandling?

Svar ad 1:

Rådet har rekvireret materiale fra den i sagen omtalte gris og ladet det obducere på Laboratorium for Veterinær Patologi, Den Kgl. Veterinær- og Landbohøjskole. Ved undersøgelse af højre albueled kunne albueledets normale ledstrukturer ikke erkendes. Over- og underarmsknoglerne var vokset sammen som følge af bindevævs- og knoglevævsnydannelser. Knoglevævsnydannelserne var 40 mm på det tykkeste sted. Der har formentlig været tale om infektiøs ledbetændelse eller degenerative forandringer. De observerede læsioner har en udviklings-tid på ikke under 8 uger. De påviste læsioner har medført tydelig og let erkendelig halthed, således som det også fremgår af anmeldelsen. Grisen burde således ikke have været transporteret levende til slagtning. Under læsning og transport samt under opstaldningen i slagtehuset sammen med de 27 andre grise har den været udsat for betydelig grad af lidelse og angst samt væsentlig ulempe.

Lægges ovennævnte samt fremsendte sagsakter til grund, finder Rådet, at grisen under på- og aflæsning samt under transporten og under sit ophold i slagtehusets modtagerafdeling har været udsat for uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens § 1 samt tidligere dyreværnslovs § 7, 2. punktum, der fortsat er i kraft (jf. § 32, stk. 2, 2. punktum, i nugældende lov) samt, såfremt, transporten har været på en afstand < 50 km, § 11, stk. 4, i bekendtgørelse nr. 208 af 17. juni 1964 om transport af dyr, såfremt transporten har været på en afstand >50 km, § 13, stk.1, i bekendtgørelse nr. 201 af 16. april 1993 om beskyttelse af dyr under transport, samt § 22 i bekendtgørelse nr. 1037 af 14. december 1994 om slagtning og aflivning af dyr.

Spørgsmål 2:

Har grisen siden skadens opståen på bedriften hos leverandøren og til leveringstidspunktet, jf. det oplyste om skaden og leverandørens forklaring om forholdene m.v., været udsat for uforsvarlig behandling eller evt. groft uforsvarlig behandling?

Svar ad 2:

Under sygdomsforløbet i besætningen er grisen blevet tilset og behandlet af en dyrlæge. Grisen blev tillige placeret i en sygesti. Endelig havde grisen normal slagtevægt ved leveringen til slagteriet. På det grundlag finder Rådet, at grisen i besætningen har været behandlet forsvarligt.

Spørgsmål 3:

Giver sagen i øvrigt Rådet anledning til bemærkninger?

Svar ad 3:

Der i henvises øvrigt til Rådets redegørelse af 20. december 1991 om transport af syge eller tilskadekomne dyr.

Afgørelse:

Påtalen mod leverandøren blev opgivet, idet det ikke blev anset, at videre forfølgning af sagen ville føre til domsfældelse.

Chaufføren vedtog en udenretlig bøde på 1.000 kr.

2002-20-053-00008/ VE 0633-85.01

Skrivelse af 6. august 2001 har politimesteren i Horsens.

En gris, der støttede dårligt på venstre bagben, blev transporteret levende til slagting. Ved det kødkontrolmæssige eftersyn fandtes et ældre brud på venstre lårbensknogle. Leverandøren oplyste, at han ikke havde bemærket skaden på grisen, der før leveringen gik i en sti sammen med 10 andre grise. Han erkendte sig skyldig i ikke at have udført tilsyn med grisen og havde påført den unødigt lidelse.

Rådet udtalte:

Rådet har rekvireret materiale fra den i sagen omtalte gris og ladet det obducere på Laboratorium for Veterinær Patologi, Den Kgl. Veterinær- og Landbohøjskole. Ved undersøgelse af venstre lårbensknogle fandtes et spiralbrud midt på lårbensknoglen. Graden af bindevævsdannelse samt knoglenydannelser tyder på en udviklingstid, der er mindst 6 uger. Grisens situation burde for længst have været erkendt og afhjulpet, hvilket ud fra det foreliggende bedst ville være sket ved straks skaden var sket at aflive den. De påviste læsioner har medført tydelig og let erkendelig halthed, således som det også fremgår af anmeldelsen. Grisen burde således ikke have været transporteret levende til slagting. Under sygdomsforløbet i besætningen samt under læsning og transport har den været udsat for høj grad af smerte, lidelse og angst samt væsentlig ulempe.

Lægges ovennævnte til grund, vil Rådet, med henblik på grisens ophold i besætningen, betragte forholdet som uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3, stk. 3, 1. punktum, samt § 9, stk. 1 og 2, i bekendtgørelse nr. 998 af 14. december 1993 om beskyttelse af svin.

Lægges ovennævnte til grund, vil Rådet, med henblik på transporten af grisen til slagteriet, betragte forholdet som uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens § 1 samt tidligere dyreværnslovs § 7, 2. punktum, der fortsat er i kraft (jf. § 32, stk. 2, 2. punktum, i nugældende lov) samt, såfremt, transporten har været på en afstand < 50 km og grisen ikke er transporteret adskilt fra de andre grise, § 11, stk. 4, i bekendtgørelse nr. 208 af 17. juni 1964 om transport af dyr, såfremt transporten har været på en afstand >50 km, § 13, stk.1, i bekendtgørelse nr. 201 af 16. april 1993 om beskyttelse af dyr under transport.

I øvrigt henvises til Rådets redegørelse af 20. december 1991 om transport af syge eller tilskadekomne dyr.

Afgørelse:

Sigtede vedtog udenretligt en bøde på 2.000 kr.

2002-20-053-00009/ VE 0633-107.02**Skrivelse af 14. februar 2002 fra politimesteren i Vejle.**

En gris, der ikke tog støtte på venstre forben, blev transporteret levende til slagting. Overladt til sig selv indtog grisen hurtigt en position liggende på begge forknæ og støttede sig til muren eller lagde sig på højre side. Der fandtes eksem på begge forknæ samt hævelse på venstre albue med bylddannelse. Grisen var ikke adskilt fra de andre grise under transporten. Grisen vejede slagtet 53 kg. Chaufføren oplyste til dyrlægen på slagteriet, at han intet unormalt havde bemærket ved grisene under læsningen. Der fandtes i sagsakterne ingen afhøring af leverandør og chauffør.

Rådet udtalte:*Spørgsmål 1:*

Er galtgrisen med de omhandlede sygdomsfund behandlet etisk forsvarligt i overensstemmelse med dyreværnsloven?

Svar ad 1:

Rådet har rekvireret materiale fra den i sagen omtalte gris og ladet det obducere på Laboratorium for Veterinær Patologi, Den Kgl. Veterinær- og Landbohøjskole. Ved undersøgelse af forbenene fandtes fortykkelser af huden på begge forknæ. Højre albueled var sæde for en kronisk, destruerende ledbetændelse. Venstre albueled var sæde for en kronisk, deformerende ledbetændelse med bindevævsdannelse i og omkring leddet. I de perifere bindevævsdannelser var der fokale bylder. Under sygdomsforløbet i besætningen samt under læsning og transport har den været udsat for betydelig grad af smerte, lidelse og angst samt væsentlig ulempe.

Lægges ovennævnte samt politirapporten med vedlagte fotooptagelser samt fødevareregionens anmeldelse af 21. januar 2002 til grund, finder Rådet, at grisen har været udsat for uforvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2 samt tidligere dyreværnslovs § 7, 2. punktum, der fortsat er i kraft (jf. § 32, stk. 2, 2. punktum, i nugældende lov). Rådet finder tillige, at dyret ikke skulle have været transporteret levende til slagting.

Spørgsmål 2:

Har sygdomsforløbet været langvarigt og smertefuldt?

Svar ad 2:

Forandringerne i og omkring højre albueled har en alder på ikke under en uge, og forandringerne i og omkring venstre albueled formodentlig har en alder på adskillige uger. Se endvidere svar ad 1.

Spørgsmål 3:

Har grisen i stalden sammen med de øvrige dyr udvist en sådan adfærd, som klart udskilte den fra de øvrige.

Svar ad 3:

De påviste læsioner har medført, at dyret har været betydeligt gangbesværet, og har dermed tydeligt adskilt sig fra de øvrige grise. Den fortykkede hud på begge forben peger på, at grisen ofte må have hvilet på forknæene.

Spørgsmål 4 :

Burde gårdejereren for længst have taget initiativ til afhjælpning af grisens situation?

Svar ad 4 :

Grisens situation burde for længst have været afhjulpet, hvilket ud fra det foreliggende bedst ville være sket ved at aflive den.

Spørgsmål 5:

Er det acceptabelt, at grisen under transporten til slagteriet ikke var adskilt fra de øvrige dyr?

Svar ad 5:

Rådet finder ikke, at det var acceptabelt, at grisen, ud fra det foreliggende, ikke var adskilt fra de andre grise under transporten.

I øvrigt henvises til Rådets redegørelse af 20. december 1991 om transport af syge eller tilskadekomne dyr.

Afgørelse:

Tiltalte vedtog udenretligt en bøde på 1.000 kr.

2002-20-053-00012

Skrivelse af 3. september 2002.

En gris, hvor højre bagben var sæde for brud af ældre dato, blev transporteret levende til slagtning. Det blev konstateret af en dyrlæge, at grisen ikke kunne følge med de andre og halvede kraftigt. Grisen blev skudt, sygemærket med S-2 og ført til slagtning. Ved obduktionen, kunne det konstateres at højre bagben var sæde for et brud af ældre dato. Bruddene var endnu ikke groet sammen og derfor stadig frit bevægelige. Omkring bruddet var der en ca. 1 cm tyk bindevævskapsel hvori der fandtes store mængder organiseret fibrin. Udfra disse betragtninger skønnes bruddet da at være ca. 3 uger gammelt. Chaufføren undskyldte sig med, at han ikke havde bemærket grisen, da vognen blev læsset. Grisen var ikke i separat skillerum. Ejerne af ejendommen, hvorfra grisen kom, påstod sig heller ikke bekendte med grisens tilstand.

Rådet blev bedt om , at give udtalelse om hvorvidt, at det dyrehold på ejendommen, var omfattet af dyreværnslovens §§ 1, 2 eller 3, jf. § 28.

Rådet udtalte:

Rådet skal i den anledning venligst henlede opmærksomheden på, at Rådet, jf. dyrlægelovens § 3, stk. 1 alene har kompetence til at afgive udtalelse om veterinære spørgsmål. Hermed forstås, at Rådet ikke har hjemmel til at vurdere, om et givent forhold er en overtrædelse af lov-

givningen; det er alene domstolene, der har kompetencen hertil. Endvidere har Rådet ikke kompetence til at udtale sig om sanktioner, der henvises her til Rådets årsberetning.

Dyrlægelovens § 3 skal endvidere forstås således, at Rådet alene har hjemmel til at afgive udtalelse på grundlag af spørgsmål. Rådet henviser til Rigsadvokatens meddelelse af 27. september 2000 (der vedlægges i kopi), punkt 2.2.2, hvori det præciseres, at en forelæggelse af en sag for Det Veterinære Sundhedsråd skal ske ved en skrivelse fra anklagemyndigheden til Rådet, hvori spørgsmålene til Rådet formuleres. Rigsadvokaten skriver videre, at spørgsmålene skal formuleres konkret således, at de henviser til sagens fakta. Spørgsmålene må derfor ikke lægge op til en bevismæssig vurdering eller en stillingtagen til, om den sigtede kan anses for skyldig i bestemte lovovertrædelser.

Rådet skal endvidere henvide til U 2002 168 (der vedlægges i kopi), hvor Østre Landsret af egen drift har påpeget de manglende spørgsmål i henvendelsen fra anklagemyndigheden. Dette må tolkes således, at såfremt det lovmæssige formkrav – fremsættelse af spørgsmål – ikke er iagttaget, vil der være mulighed for, at domstolen ikke anerkender Rådets udtalelse som bevis.

Er der tvivl om, hvorledes spørgsmål stilles, foreslår Rådet at sammenkæde lovens ordvalg med et konkret forhold. F.eks.: ”er dyret/dyrene med hensyn til (et konkret forhold som f.eks. aflivningsmetode, opholdsarealer, tilsyn, belægningsgrad, bevægelsesfrihed, sikring mod vejr og vind, sygdom, skader, snabelsko, fodring, vanding mv.) behandlet forsvarligt og beskyttet bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe?” og ”Er dyret/dyrene med hensyn til(konkret forhold) behandlet omsorgsfuldt og under hensyntagen til deres fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov?”

Disse spørgsmål kan udbygges således, at ordvalget i den relevante paragraf i lovgivningen anvendes. Er dyr f.eks. blevet aflivet, vil et forslag til spørgsmål være: ”Er dyret/dyrene blevet aflivet så hurtigt og smertefrit som muligt.” (ordvalget i dyreværnslovens § 13 er her anvendt).

Det skal pointeres, at de ovennævnte spørgsmål ikke udelukker, men supplerer hinanden.

Det vil endvidere kunne anbefales, at der afslutningsvis spørges, om sagens fakta giver Rådet anledning til yderligere bemærkninger.

Rådet skal på baggrund heraf tilbagesende sagen med anmodning om, at der stilles konkrete spørgsmål i relation til sagens fakta. Er der tvivl om, hvad sagen rummer af fakta og kernepunkter, bør det oplyses.

2002-20-053-00013

Skrivelse af 12. september 2002 fra politimesteren i Hjørring.

En gris, der haltede kraftigt, blev transporteret levende til slagteriet. Grisen var ikke adskilt fra de andre grise under transporten. Grisen blev straks skudt og slagtemæssigt behandlet. Ved veterinærkontrollens eftersyn af kroppen, fandtes højre bagben at være sæde for et brud

af ældre dato. Chaufføren oplyste, at han ikke havde bemærket noget under læsningen. Først da grisen blev aflæst, bemærkede han, at grisen var dårligt gående. Han mente at han havde udført det fornødne tilsyn ved læsningen. Leverandøren oplyste, at han ikke havde været bekendt med, at grisen var halt.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Det forespørges om dyret med hensyn til tilsyn og skader er behandlet forsvarligt og beskyttet bedst muligt mod smerte, lidelse, væsentlig ulempe og varige mén.

Svar ad 1:

Rådet har rekvireret materiale fra den i sagen omtalte gris og ladet det obducere på Laboratorium for Veterinær Patologi, Den Kgl. Veterinær- og Landbohøjskole. Ved undersøgelse af højre bagben fandtes splintret tværfraktur af højre lårbensknogle. De observerede læsioner har en alder på ikke under 6 dage. Grisens situation burde ved de daglige tilsyn for længst have været opdaget og afhjulpet, hvilket ud fra det foreliggende bedst ville være sket ved at aflive den. De påviste læsioner har medført tydelig og let erkendelig halthed, således som det også fremgår af anmeldelsen. Grisen burde således ikke have været transporteret levende til slagtning. Under sygdomsforløbet i besætningen samt under læsning og transport har den været udsat for høj grad af smerte, lidelse og angst samt væsentlig ulempe.

Lægges ovennævnte samt fremsendte sagsakter til grund, finder Rådet, at grisen i besætningen har været udsat for groft uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 3, stk. 3, 1. punktum, samt tidligere dyreværnslovs § 7, 2. punktum, der fortsat er i kraft (jf. § 32, stk. 2, 2. punktum, i nugældende lov).

Lægges ovennævnte samt fremsendte sagsakter til grund, finder Rådet, at grisen under læsning samt transport har været udsat for groft uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens § 1 samt tidligere dyreværnslovs § 7, 2. punktum, der fortsat er i kraft (jf. § 32, stk. 2, 2. punktum, i nugældende lov) samt, såfremt, transporten har været på en afstand < 50 km, § 11, stk. 4, i bekendtgørelse nr. 208 af 17. juni 1964 om transport af dyr, såfremt transporten har været på en afstand > 50 km, § 13, stk. 1, i bekendtgørelse nr. 201 af 16. april 1993 om beskyttelse af dyr under transport.

Spørgsmål 2:

Rådet forespørges ligeledes, om dyret med hensyn til det brækkede ben er behandlet omsorgsfuldt og under hensyntagen til det fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov:

Svar ad 2:

Lægges svar ad 1 samt fremsendte sagsakter til grund, finder Rådet ikke at grisen, med hensyn til det brækkede ben er behandlet omsorgsfuldt og under hensyntagen til det fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov, jf. dyreværnslovens § 2.

Spørgsmål 3:

Afslutningsvis forespørges Rådet om sagens fakta giver anledning til yderligere bemærkninger.

Svar ad 3:

Rådet skal henvise til Rådets redegørelse af 20. december 1991 om transport af syge eller tilskadekomne dyr.

Afgørelse:

Ejeren af besætningen vedtog udenretligt en bøde på 1.000 kr.

2002-20-053-00016

Skrivelse af 16. oktober 2002 fra politimesteren i Holstebro.

En gris. Der var stærkt støttehælt på venstre forben, blev transporteret til en samlestad. Grisen var adskilt fra de andre grise under transporten. Grisen viste tydelige tegn på smerter og lagde sig straks ned efter ankomsten. Omkring højre albueled fandtes en 15 x 15 cm stor fast hævelse. Nedenfor denne fandtes en byld på størrelse med en tennisbold. Grisen blev afvist til videre transport og aflivet. Leverandøren kunne ikke erkende forholdet. Han var af den holdning, at chaufføren ikke skulle have taget grisen med, han måtte have været klar over at der var noget galt med grisen, siden den blev transporteret adskilt. Chaufføren kunne intet huske om transport.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Rådet bedes oplyse om:

Skaden på grisen var kendelig for de sigtede

Leverandøren burde have tilkaldt en dyrlæge til enten at behandle eller aflive grise

De sigtede burde have undladt transport af grisen, også i tilfælde af, at den var holdt adskilt fra de øvrige dyr.

Der bør foretages obduktion

Svar ad 1:

Rådet har rekvireret materiale fra den i sagen omtalte gris og ladet det obducere på Laboratorium for Veterinær Patologi, Den Kgl. Veterinær- og Landbohøjskole. Ved undersøgelse af venstre forben fandtes i skulderleddet kronisk, ulcerativ og deformerende ledbetændelse med sammenvoksning af leddet ved hjælp af bindevævsdannelse. Endvidere sås omkring leddet knoglevævsmetaplasti og en kronisk byld. Den primære årsag kunne være en pusholdig ledbetændelse. De observerede læsioner havde en alder på ikke under 4 uger. Grisens situation burde for længst have været afhjulpet, hvilket ud fra det foreliggende bedst ville være sket ved at tilkalde dyrlæge eller ved at aflive den. De påviste læsioner har medført tydelig og let erkendelig halvhed, således som det også fremgår af anmeldelsen. Grisen burde således ikke have været transporteret levende til slagtning. Under sygdomsforløbet i besætningen samt under læsning og transport har den været udsat for betydelig grad af smerte, lidelse og angst samt væsentlig ulempe.

Spørgsmål 2:

Det bedes endvidere oplyst, om der er tale om uforsvarlig behandling af dyr eller eventuelt om mishandling eller grovere uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens § 28, stk. 1 og 2.

Svar ad 2:

Lægges svar ad 1 samt fremsendte sagsakter til grund, finder Rådet, at grisen i besætningen har været udsat for uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2 samt tidligere dyreværnslovs § 7, 2. punktum, der fortsat er i kraft (jf. § 32, stk. 2, 2. punktum, i nugældende lov).

Lægges svar ad 1 samt fremsendte sagsakter til grund, finder Rådet, at grisen under læsning samt transport har været udsat for uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens § 1 samt tidligere dyreværnslovs § 7, 2. punktum, der fortsat er i kraft (jf. § 32, stk. 2, 2. punktum, i nugældende lov).

I øvrigt henvises til Rådets redegørelse af 20. december 1991 om transport af syge eller tilskadekomne dyr.

Spørgsmål 3:

Giver foranstående Rådet anledning til yderligere bemærkninger?

Svar ad 3:

Nej.

Afgørelse:

Ejeren af svinet blev ved retten i Holstebro idømt en bøde på 2.000 kr.

Ejeren af samlestalden skulle betale en bøde på 1.000 kr.

Forvandlingsstraffen for hver var fængsel i 6 dage.

2002-20-053-00019

Skrivelse af 1. november 2002 fra politimesteren i Herning.

To grise, hvoraf gris nr. 1 var svært støttehælt på højre bagben og gris nr. 2 ikke kunne rejse sig på vognen, blev transporteret levende til slagteriet. Begge grise var sammen adskilt fra de andre grise under transporten.

Gris nr. 1 havde omkring højre knæled en hævelse, som var hård, samt sårdannelse. Den havde forøget respiration og skummede om munden, som tegn på smerte. Overladt til sig selv lagde den sig hurtigt ned. Ved den efterfølgende kontrol af slagtekroppen vurderedes det, at den havde et ældre brud på højre bagben. Forholdet blev anmeldt.

Gris nr. 2 kunne ikke forlade vognen ved egen hjælp og blev skudt. Ved den efterfølgende kontrol af slagtekroppen fandtes den at have blodforgiftning, og kroppen blev kasseret. Veterinærkontrollen vurderede, at forholdet ikke skulle anmeldes, idet man ikke kunne afgøre hvorvidt grisen havde været i stand til selv at gå på transportvognen. Leverandøren oplyste, at alle grisene selv havde gået/løbet ud til transporten, hvor chaufføren havde læsset dem. Han havde ikke bemærket noget unormalt og kunne ikke erkende forholdet. Han ønskede sagen afgjort ved retten.

Chaufføren oplyste, at gris nr. 1 selv var gået op på lastbilen og grunden til, at den var adskilt fra de andre grise, var at den kom sidst ud til vognen. Den var derfor blevet læsset sammen med en gris, som var stresset.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Hvad fejlede grisen?

Svar ad 1:

Rådet har rekvireret materiale fra den i sagen omtalte gris, og ladet det obducere på Laboratorium for Veterinær Patologi, Den Kgl. Veterinær- og Landbohøjskole. Ved undersøgelse af højre bagben fandtes højre knæled at være sæde for en kronisk sammenvoksende og sårdannende ledbetændelse med bindevævsdannelse i og omkring leddet. Omkring leddet fandtes multiple ældre bylder.

Spørgsmål 2:

Hvor længe har det stået på?

Svar ad 2:

De observerede læsioner har en alder på ikke under 3-4 uger. Grisens situation burde for længst ved de daglige tilsyn have været opdaget og afhjulpet, hvilket ud fra det foreliggende bedst ville være sket ved at aflive den. De påviste læsioner har medført tydelig og let erkendelig halthed, således som det også fremgår af anmeldelsen. Grisen burde således ikke have været transporteret levende til slagtning. Under sygdomsforløbet i besætningen har den været udsat for betydelig grad af smerte, lidelse og angst samt væsentlig ulempe.

Lægges ovennævnte samt svar ad 1 og fremsendte sagsakter til grund, finder Rådet, at grisen i besætningen har været udsat for uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2 samt tidligere dyreværnslovs § 7, 2. punktum, der fortsat er i kraft (jf. § 32, stk. 2, 2. punktum, i nugældende lov).

Spørgsmål 3:

Har chaufføren forset sig, når grisen gik adskilt under transporten, efter Rådets vurdering?

Svar ad 3:

Lægges svar ad 1 og 2 samt fremsendte akter til grund, burde grisen ikke have været transporteret levende til slagtning. Under læsning og transport har den været udsat for betydelig grad af smerte, lidelse og angst samt væsentlig ulempe.

Rådet finder, at grisen under læsning og transport har været udsat for uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens § 1 samt tidligere dyreværnslovs § 7, 2. punktum, der fortsat er i kraft (jf. § 32, stk. 2, 2. punktum, i nugældende lov).

Spørgsmål 4:

Giver sagen i øvrigt Rådet anledning til bemærkninger?

Svar ad 4:

I øvrigt henvises til Rådets redegørelse af 20. december 1991 om transport af syge eller tilskadekomne dyr.

Afgørelse:

Chaufføren vedtog udenretligt en bøde på 1.500 kr.

Ejeren vedtog udenretligt en bøde på 3.000 kr.

2002-20-053-00020

Skrivelse af 26. november 2002 fra politimesteren i Herning.

En gris, der var springhalt på venstre bagben, blev transporteret levende til slagtning. Grisen var ikke adskilt fra de andre grise under transporten. Ved den efterfølgende kontrol af slagtekroppen, fandtes lårbensknoglen at være sæde for et ældre brud. Leverandøren oplyste, at han ikke havde været vidende om, at grisen var halt, men erkendte ansvaret. Chaufføren havde først bemærket grisen ved aflæsningen på slagteriet og havde varskoet den tilsynsførende dyrlæge.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Hvad fejlede grisen?

Svar ad 1:

Rådet har rekvireret materiale fra den i sagen omtalte gris og ladet det obducere på Laboratorium for Veterinær Patologi, Den Kgl. Veterinær- og Landbohøjskole. Ved undersøgelse af venstre bagben fandtes lårbensknoglen at være sæde for et kronisk splintringsbrud med flere brudstykker samt med pseudosartrosedannelse.

Spørgsmål 2:

Hvor længe har den haft lidelsen?

Svar ad 2:

De observerede læsioner har en alder på ikke under 3-4 uger.

Spørgsmål 3:

Havde chaufføren nogen mulighed for at opdage grisens tilstand, da den blev pålæsset, sammenholdt med dens skader, efter Rådets vurdering?

Svar ad 3:

Det er Rådets vurdering, at grisens situation burde have været opdaget under læsning.

Rådet finder, at grisen under læsning samt transport har været udsat for uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens § 1 samt tidligere dyreværnslovs § 7, 2. punktum, der fortsat er i kraft (jf. § 32, stk. 2, 2. punktum, i nugældende lov) samt, såfremt, transporten har været på en afstand < 50 km, § 11, stk. 4, i bekendtgørelse nr. 208 af 17. juni 1964 om transport af

dyr, såfremt transporten har været på en afstand >50 km, § 13, stk.1, i bekendtgørelse nr. 201 af 16. april 1993 om beskyttelse af dyr under transport.

Spørgsmål 4:

Giver sagen i øvrigt Rådet anledning til bemærkninger.

Svar ad 4:

Grisens situation burde for længst ved de daglige tilsyn have været erkendt og afhjulpet, hvilket ud fra det foreliggende bedst ville være sket ved at aflive den. De påviste læsioner har medført tydelig og let erkendelig halthed, således som det også fremgår af anmeldelsen. Grisen burde således ikke have været transporteret levende til slagting. Under sygdomsforløbet i besætningen samt under læsning og transport har den været udsat for høj grad af smerte, lidelse og angst samt væsentlig ulempe.

Lægges fremsendte sagsakter samt svar ad 1 og 2 samt ovennævnte til grund, finder Rådet, at grisen i besætningen samt ved at blive sendt levende til slagting har været udsat for groft uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2 samt tidligere dyreværnslovs § 7, 2. punktum, der fortsat er i kraft (jf. § 32, stk. 2, 2. punktum, i nugældende lov).

Afgørelse:

Ejeren af svinet vedtog udenretligt en bøde på 3.000 kr.

Sigtede, der transporterede svinet til slagting, vedtog udenretligt en bøde på 1.500 kr.

2002-20-053-00021

Skrivelse af 13. december 2002 fra politimesteren i Hjørring.

Tre grise, der var henholdsvis svært støtتهalt på højre forben (S3), støtتهalt på højre forben (S4) og springhalt på højre forben (S3), blev transporteret levende til slagting. Gris mærket (S5), blev transporteret adskilt fra de andre grise. Chaufføren oplyste, at ved ankomsten til besætningen kunne han umiddelbart se, at et af dyrene haltede, de to andre havde han ikke bemærket. Han oplyste endvidere, at dyrene kun kunne transporteres adskilt, såfremt det ved læsningens start blev opdaget, at der var halthedsproblemer, idet boksen var forrest i vognen.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Vedrørende Ejer E: - Om hvorvidt – forholdet, at han i tiden for 19. september 2002 på ejendommen R, som svineavler, undlod at sørge for at dyrene blev tilset mindst én gang om dagen og herunder undladt at sørge for at dyrene blev behandlet omsorgsfuldt under hensyntagen til deres fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov, idet han den 19. september 2002 lod et læs grise indtransportere til slageri , selvom én gris var svært støtتهalt, én gris var støtتهalt og én gris var springhalt – er omfattet af dyreværnslovens § 3, stk. 3, jf. §2.

Svar ad 1:

Rådet har rekvireret materiale fra de i sagen omtalte grise og ladet det obducere på Laboratorium for Veterinær Patologi, Den Kgl. Veterinær- og Landbohøjskole.

Ved undersøgelse af materiale fra gris mærket S3 fandtes præparatet, højre forben, flere steder at være dækket af pus, tilsyneladende hidrørende fra bylder i præparatet åbnet på slagteriet. I overarmsknoglens øverste vækstlinie fandtes en fokal pyo – nekrotiserende knoglemarvsbetændelse, med en perifer bindevævskapseldannelse op til ca. 1 cm i tykkelse. Fra processen fandtes et fistulært opbrud til skulderleddet. Skulderleddet var diffust forandret med markant sammenvoksning i og omkring leddet. Omkring leddet fandtes bindevævsnydannelse med en tykkelse på op til 2,5 cm. Der fandtes flere bylder omkring leddet. De observerede tilstande vurderes til at være af mindst ugers varighed. Grisens situation burde for længst ved de daglige tilsyn have været erkendt og afhjulpet, hvilket ud fra det foreliggende bedst ville være sket ved at aflive den. De påviste læsioner har medført tydelig og let erkendelig halvhed, således som det også fremgår af anmeldelsen. Grisen burde således ikke have været transporteret levende til slagtning. Under sygdomsforløbet i besætningen samt under læsning og transport har den været udsat for betydelig grad af smerte, lidelse og angst samt væsentlig ulempe.

Ved undersøgelse af materiale fra gris mærket S4 fandtes højre forbens skulderleds ledflader at være stærkt deforme og dækket af sårhelingsvæv. Ledbrusken kunne ikke erkendes. Leddet var omdannet af et nydannet bindevævslag, der var 5 cm på det tykkeste sted. Der fandtes op til 3 cm tykke knoglenydannelse omkring leddet. De observerede forandringer vurderedes til at have en udviklingstid på mindst 6 uger. Grisens situation burde for længst ved de daglige tilsyn have været erkendt og afhjulpet, hvilket ud fra det foreliggende bedst ville være sket ved at aflive den. De påviste læsioner har medført tydelig og let erkendelig halvhed, således som det også fremgår af anmeldelsen. Grisen burde således ikke have været transporteret levende til slagtning. Under sygdomsforløbet i besætningen samt under læsning og transport har den været udsat for betydelig grad af smerte, lidelse og angst samt væsentlig ulempe.

Ved undersøgelse af materiale fra gris mærket S5 kunne højre forbens albueleds normale strukturer ikke erkendes. Leddet var omgivet af et 2-4 cm tykt lag nydannet binde- og knoglevæv. De observerede forandringer vurderedes til at have en udviklingstid på mindst 6 uger. Grisens situation burde for længst ved de daglige tilsyn have været erkendt og afhjulpet, hvilket ud fra det foreliggende bedst ville være sket ved at aflive den. De påviste læsioner har medført tydelig og let erkendelig halvhed, således som det også fremgår af anmeldelsen. Grisen burde således ikke have været transporteret levende til slagtning. Under sygdomsforløbet i besætningen samt under læsning og transport har den været udsat for betydelig grad af smerte, lidelse og angst samt væsentlig ulempe.

Lægges ovennævnte til grund, finder Rådet, at grisene mærket S3, S4 og S5 i besætningen samt ved at blive sendt levende til slagtning, har været udsat for uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3, stk. 3, 1. punktum samt tidligere dyreværnslovs § 7, 2. punktum, der fortsat er i kraft (jf. § 32, stk. 2, 2. punktum, i nugældende lov).

Spørgsmål 2:

Vedrørende chauffør C: - Om hvorvidt – forholdet, at han den 19. september 2002 i en lastbil transporterede 110 stk. grise fra ejendommen R til slagteri og herunder udsat 3 grise for unødigt lidelse, idet én gris var svært springhalt, én gris var støttehalt og én gris var springhalt – er omfattet af § 2 i bekendtgørelse om transport af dyr.

Svar ad 2:

Lægges svar ad 1 til grund, burde grisene mærket S3, S4 og S5 ikke have være transporteret levende til slagting. Under læsning og transport har de været udsat for betydelig grad af smerte, lidelse og angst samt væsentlig ulempe.

Lægges ovennævnte samt fremsendte materiale til grund, finder Rådet, at grisene mærket S3, S4 og S5 under læsning og transport har været udsat for uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens § 1 samt tidligere dyreværnslovs § 7, 2. punktum, der fortsat er i kraft (jf. § 32, stk. 2, 2. punktum, i nugældende lov) samt , såfremt transporten har været på en afstand < 50 km, § 11, stk. 4, i bekendtgørelse nr. 208 af 17. juni 1964 om transport af dyr, såfremt transporten har været på en afstand >50 km, § 13, stk.1, i bekendtgørelse nr. 201 af 16. april 1993 om beskyttelse af dyr under transport.

I øvrigt henvises til Rådets redegørelse af 20. december 1991 om transport af syge eller tilskadekomne dyr.

Afgørelse:

Retten kendte tiltalte ejer E skyldig, bl.a. på baggrund af udtalelsen fra Det Veterinære Sundhedsråd. Tiltalte skulle betale en bøde på 4.000 kr. Forvandlingsstraffen var fængsel i 8 dage.

Retten kendte tiltalte chauffør skyldig, bl.a. på baggrund af udtalelsen fra Det Veterinære Sundhedsråd. Tiltalte skulle betale en bøde på 1.500 kr. Forvandlingsstraffen var fængsel i 6 dage.

De tiltalte skulle hver især betale de dem vedrørende sagsomkostninger.

VE 0633-102/02

Skrivelse af 20. december 2001 fra politimesteren i Vejle.

En gris, der var tydelig erkendbar springhalt på højre forben, blev transporteret levende til slagting. Dyret udviste udpræget uvilje mod at bevæge sig af egen drift, og overladt til sig selv lagde den sig hurtigt ned. Ved grisens højre albueled konstateredes en kugleformig hævelse. Grisen var under transporten adskilt fra de andre grise i velstrøet aflukke. Fodermesteren oplyste, at grisen var blevet behandlet med medicin og efterfølgende havde gået i ca. 30 dage, inden den blev sendt til slagting, hvilket han mente, den kunne uden problemer. Han havde selv drevet den de 40 m til udleveringsrummet, og da havde der ikke været nogle problemer. Chaufføren var af fodermesteren blevet gjort opmærksom på, at en gris eventuelt skulle adskilles fra de andre grise. Da grisen var kommet på vognen, kunne han godt se, at den var en smule halt og adskilte den fra de andre grise, men mente det var forsvarligt at transportere den.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Har grisen med det nævnte sygdomsbillede været udsat for smerte, lidelse og angst i betydelig grad og burde der for længst være taget initiativ til afhjælpning af dens situation.

Svar ad 1:

Rådet har rekvireret materiale fra den i sagen omtalte gris og ladet det obducere på Laboratorium for Veterinær Patologi, Den Kgl. Veterinær- og Landbohøjskole. Ved undersøgelse af højre forben fandtes i albueleddet total mangel på ledbrusk. Ledfladerne fandtes diffust dækket af rødlige bindevævsnydannelser med glat overflade og en tykkelse varierende fra få mm til 9 mm. Det underliggende knoglevæv fandtes uregelmæssigt med afrundede prominente områder. Albueleddet var omgivet af en markant fibrose med affladede knoglenydannelser. Muskulaturen bagved underarmsknoglerne var atrofiske (svundet ind). Ud for albueleddet fandtes en oval hævelse ca. 8 x 5½ cm med 4 sår. Ved indsnit fandtes en delvis organiseret blodudtrædning (hæmatom) med en op til 5 mm tyk bindevævskapsel. Grisens situation burde for længst have været afhjulpet, hvilket ud fra det foreliggende bedst ville være sket ved at aflive den. De påviste sygelige forandringer har medført tydelig og let erkendelig halthed, således som det også fremgår af anmeldelsen. Under sygdomsforløbet i besætningen samt under læsning og transport har den været udsat for betydelig grad af smerte, lidelse og angst samt væsentlig ulempe.

Spørgsmål 2:

Kan der siges noget om tilstandens varighed.

Svar ad 2:

Den kroniske, diffust sammenvoksede, deformerende ledbetændelse skønnes at være den primære læsion med en alder på ikke under 4 uger.

Spørgsmål 3:

Kan opdrætteren have været uvidende om grisens situation og i benægtende fald har pgl. handlet ”uforsvarligt eller ”groft” uforsvarligt.

Svar ad 3:

Rådet finder, at spørgsmålet rummer 2 forhold:

Forhold 3A:

Kan opdrætteren have været uvidende om grisens situation og i benægtende fald har grisen i besætningen været udsat for ”uforsvarlig” eller ”grov” uforsvarligt behandling af dyr.

Forhold 3B:

Kan opdrætteren have været uvidende om grisens situation og i benægtende fald har grisen ved at blive sendt levende til slagtning været udsat for ”uforsvarlig” eller ”grov” uforsvarligt behandling af dyr.

Svar ad 3A:

Ved de daglige tilsyn burde grisens situation have været erkendt. Lægges svar ad 1 samt oplysningerne i politirapporten til grund, har grisen været udsat for uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Svar ad 3B:

Ved de daglige tilsyn burde grisens situation have været erkendt. Lægges svar ad 1 samt oplysningerne i politirapporten til grund, burde grisen ikke have været sendt levende til slagtning. Rådet finder, at grisen ved at blive sendt levende til slagtning, har været udsat for ufor-svarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2 samt tidligere dyreværnslovs § 7, 2. punktum, der fortsat er i kraft (jf. § 32, stk. 2, 2. punktum, i nugældende lov).

Spørgsmål 4:

Grisen var under transporten adskilt fra de øvrige grise i et velstrøet aflukke. Var dette for-svarligt eller burde den ikke have været transporteret til slagtning.

Svar ad 4:

Under læsning og transport har den yderligere været udsat for betydelig grad af smerte, lidelse og angst samt væsentlig ulempe. Grisen burde således ikke have været transporteret levende til slagtning, jf. dyreværnsloven § 1 samt tidligere dyreværnslovs § 7, 2. punktum, der fortsat er i kraft (jf. § 32, stk. 2, 2. punktum, i nugældende lov).

I øvrigt henvises til Rådets redegørelse af 20. december 1991 om transport af syge eller til-skadekomne dyr.

Afgørelse:

Tiltalte, som var ansvarlig for transporten af grisen, vedtog udenretligt en bøde på 1.000 kr.

2002-20-053-00004

Skrivelse af 15. juli 2002 fra politimesteren i Skive.

Ved kødkontrollens kontrol af en slagtekrop fra en gris fandtes kroppen at være tatoveret med leverandørnummeret 17 gange fordelt over især højre side af dyrets ryg og lænd. Derudover var der på midten af lænd og ryg 3 stk. blodunderløbne slagmærker, hver 6-8 cm lange og 2 cm brede. Blødningerne strakte sig helt ned gennem hudens lag. Leverandøren oplyste, at omhandlede gris var kommet i klemme i en af båsene i udleveringsrummet om natten, hvilket havde vækket ham, og han havde været ude for at befri grisen. Ridsen skyldtes den pal, der sad på væggen ved døren, hvor den havde været klemt fast. Han oplyste, at han ikke havde påført grisen de mange slag med tatoveringshammeren. Han havde glemt den i båsen, og en-ten måtte grisen have ligget på den eller også måtte en person have været i stalden om natten og slået grisen med tatoveringshammeren.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Der anmodes om en udtalelse om hvorvidt den beskrevne adfærd indebærer en ufor-svarlig behandling af dyret eller eventuelt en mishandling eller grovere ufor-svarlig behandling.

Svar ad 1:

Rådet har rekvireret materiale fra den i sagen omtalte gris og ladet det obducere på Laborato-rium for Veterinær Patologi, Den Kgl. Veterinær- og Landbohøjskole. Ved undersøgelse af hudstykket på ca. 60 x 20 cm, som var slagtemæssigt behandlet, fandtes i den ene ende af

hudstykket et tydeligt markeret tatoveringsnummer 80071 og talrige, mere end 10, mindre tydelige tatoveringer grupperet umiddelbart ved siden af. Under disse sås rødfarvning, blødning, i hudens dybere dele og i underhuden. Ved histologi af dette område fandtes forandringerne at have en alder på ikke under to timer. I den anden ende af præparatet sås tre rektangulære rødfarvede (blødninger) områder, hhv. 2 x 9, 2 x 5 og 2 x 7 cm, hvor farveændringen androg alle lag af huden og underhuden. Ved histologi af dette område kunne en alder ikke afgrænses, men de beskrevne forandringer skal efter al sandsynlighed betragtes som akutte blødninger påført med et profileret langstrakt redskab.

Hvorvidt grisen er blevet påført de beskrevne læsioner som anført af veterinærkontrollen eller som anført af leverandøren, kan Rådet ud fra det forelagte ikke afgøre.

Såfremt det forholder sig som anført af veterinærkontrollen, finder Rådet, at den beskrevne adfærd har udsat grisen for uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Såfremt det forholder sig som anført af leverandøren, finder Rådet, at den beskrevne adfærd har været forsvarlig behandling af grisen.

Afgørelse:

Tiltalte blev ved retten i Skive idømt en bøde på 2.500 kr. Forvandlingsstraffen fastsattes til 6 dages fængsel. Tiltalte betaler sagens omkostninger. Der blev ved bevisbyrden lagt vægt på udtalelsen fra Det Veterinære Sundhedsråd, hvorefter retten fandt, at det måtte anses for bevist, at slagtesvinet havde de i anklageskriftet nævnte læsioner, da det blev indleveret til slagteriet.

2002-20-053-00014

Skrivelse af 18. september 2002 fra politimesteren i Ringkøbing.

Ved aflæsningen på en samlestald blev det af dyrlægen observeret, at ca. 20 ud af de 50 svin i transportvognen hen over ryg og hoved havde ca. 2-3 cm brede blodunderløbne partier, veksellende fra ganske få distinkte til mange sammenfaldne. Chaufføren oplyste, at han havde været alene om at læsse svinene, og at der havde været noget ballade med at læsse dem, idet der lå 3-5 cm svinemøg på gulvet, således dyrene skred på det glatte cementgulv. Dette bevirkede, at de var vrangvillige til at gå. Tillige løb 3 af svinene løse rundt på gårdspladsen. Han havde fundet en 1 m lang PVC plastikslange i lastbilen og drevet dem frem med denne. Han oplyste, at han nok havde været lidt for hård ved dem. Han oplyste endvidere, at det var første gang, at han havde slået på svin for at få dem op i vognen, og at han havde smidt slangen ud af vinduet på vejen.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Kan det ud fra forklaringer og fotos vurderes, om svinene er påført smerte, lidelse, angst eller væsentlig ulempe?

Svar ad 1:

Lægges de fremsendte sagsakter til grund, vurderer Rådet, at svinene ved at blive påført gentagne slag med en PVC slange, har været udsat for smerte, lidelse, angst og væsentlig ulempe.

Spørgsmål 2:

Kan der siges noget om smertegraden?

Svar ad 2:

Rådet finder, at svinene har været udsat for høj grad af smerte, lidelse, angst og væsentlig ulempe.

Spørgsmål 3:

Hvordan påvirkes svin, der tildeles slag i forbindelse med læsning?

Svar ad 3:

Svin, der tildeles slag, vil søge væk i forsøg på at undvige, blive stressede og angste.

Spørgsmål 4:

Kan behandlingen af svinene karakteriseres som uforsvarlig?

Svar ad 4:

Rådet finder, at svinene har været udsat for groft uforsvarlig behandling.

Spørgsmål 5:

Kan behandlingen karakteriseres som mishandling?

Svar ad 5:

Lægges de fremsendte akter til grund, vurderer Rådet ikke, at der er tale om karakter af mishandling.

Spørgsmål 6:

Giver sagen i øvrigt Rådet anledning til bemærkninger?

Svar ad 6:

Det fremgår af sagens akter, at der i udleveringsfolden har hersket dyreværnmæssigt kritisable forhold. Således lå et 3-5 cm lag svinemøg på cementgulvet i udleveringsfolden, således at svinene skred på det glatte underlag og var vrangvillige til at gå. Svinene har således i udleveringsfolden været udsat for en betydelig grad af angst og væsentlig ulempe samt risiko for smerte og lidelse.

Lægges ovennævnte til grund, finder Rådet, at grisene i udleveringsfolden har været udsat for uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens §§1, 2 og 3, stk. 1, 1. punktum samt §14, stk. 1, i bekendtgørelse nr. 998 af 14. december 1993 om beskyttelse af svin

I øvrigt henvises til Rådets redegørelse af 20. december 1991 om transport af syge eller tilskadekomne dyr.

Afgørelse:

Den tiltalte chauffør vedtog udenretligt en bøde på 10.000 kr.

2002-20-053-00018**Skrivelse af 24.oktober 2002 fra politimesteren i Kalundborg.**

En slagterimedarbejder opdagede ved besøg i en svinebesætning bestående af 200 slagtesvin og søer i 3 stalde en del døde grise blandt de øvrige afmagrede levende svin og anmeldte forholdet til politiet. Ved besigtigelsen af besætningen fandtes især i den ene stald ca. 20 døde grise i vekslende grad af forrådnelse fra kadaverøse til kun at bestå af knoglerester. Der var oversvømmelse af gyllen til ca. 10 cm over spalterne og de levende afmagrede svin færdedes og lå imellem og ovenpå de døde. Nogle af foderautomaterne virkede ikke og var fyldte med rotteekskremitter. Der var drikkevand i alle stier. En tilkaldt dyrlæge aflivede straks ca. 20 svin p. g. a. almen afmagring, svækkelse og benproblemer. Ejeren, der havde udearbejde og var væk fra gården 12 timer om dagen, oplyste, at der havde været problemer med mineralbalancen i foderet. Der var i ikke i sagen oplysninger om, at der havde været tilkaldt dyrlæge til besætningen. På politiets foranledning blev de resterende svin slagtet på nær 8, der aflivedes, da de ikke ansås for transportegnede. Ejeren ønskede ikke i forbindelse med sagen at udtale sig til politiet.

Rådet udtalte:

I forbindelse med udarbejdelse af sigtelse for overtrædelse af dyreværnslovens §§ 1 og 2, jf. § 28, stk. 1 er Rådet af politimesteren blevet anmodet om at besvare nogle spørgsmål.

Spørgsmål 1:

Idet det lægges til grund, at der i én af staldene befandt sig 20 døde grise, hvor:

- de i varierende grad var i opløsning,
- mange af dem var rådne og henflydende,
- enkelte havde ligget så længe, at der kun var skeletrester tilbage,
- kadaverne bar præg af, at rotter og de overlevende grise havde spist af dem,

spørges der om dette indebærer en uforsvarlig, en groft uforsvarlig behandling af dyr eller eventuelt mishandling, jf. dyreværnslovens §§ 28 og 29?

Svar ad 1:

Det fremgår af oplysningerne i politirapporten og vedlagte fotos samt i erklæringen fra Fødevareregion Ringsted, at der i en længere periode op til anmeldelsestidspunktet har hersket dyreværnsmæssigt stærkt uacceptable forhold i svinebesætningen.

Fundet af de mange døde grise udvisende forskellig grad af forrådnelse liggende iblandt de magre, svækkede overlevende grise, der går i 5-10 cm gylleoversvømmelse med tomme foderautomater fyldt med rotteekskremitter, viser utvetydigt, at dyrene ikke har været passet og fodret efter deres behov.

Forsømmelserne har påført grisene den højeste grad af smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe.

Lægges ovennævnte til grund, vil Rådet betragte forholdet som groft uforsvarlig behandling af dyr med karakter af mishandling, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Spørgsmål 2:

Idet det lægges til grund, at 20 grise var i en sådan tilstand, at de måtte aflives på grund af almen svækkelse og udmagring, benproblemer, skarpryggede og med for store hoveder i forhold til kroppen, hvilket er et tegn på dårlig tilvækst, spørges der om dette indebærer en uforsvarlig, en groft uforsvarlig behandling af dyr eller eventuelt mishandling, jf. dyreværnslovens §§ 28 og 29 ?

Svar ad 2:

Idet der henvises til svar ad 1, anser Rådet behandlingen af de svækkede, afmagrede dyr for en mangelfuld pasning af dyr og vil betegne forholdet som groft uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Spørgsmål 3:

Idet det lægges til grund, at 1 gris var i en sådan tilstand, at den kunne betragtes som døende, idet den var så mager og skarprygget, at den dårligt kunne rejse sig og kun kunne holde sig på benene i kort tid, spørges der om dette indebærer en uforsvarlig, en groft uforsvarlig behandling af dyr eller eventuelt mishandling, jf. dyreværnslovens §§ 28 og 29 ?

Svar ad 3:

Ejeren af svinebesætningen burde efter Rådets opfattelse for længst have sørget for, at grisenes situation var blevet afhjulpet. Dette kunne bedst være sket ved på tidspunktet, hvor den begyndende vantrivsel startede, enten at have tilkaldt sagkyndig bistand til afhjælpning af grisenes situation eller ved at have draget omsorg for, at de lidende grise blev aflivet.

Ved ikke at have foretaget sig nogen af delene finder Rådet, at dyrene er udsat for groft uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Spørgsmål 4:

Idet det lægges til grund, at forholdene for så vidt angår foderstand og ophold for dyrene var således:

- at flere af foderautomaterne virkede ikke, så der for grisene i disse stier ikke var tilgængelig foder,
- at der lå døde rotter og grise rundt omkring i staldene, og i nogle krybber var der ingen foder men kun rotteekskremitter,
- at de 20 grise som blev aflivet var for manges vedkommende i dårlig foderstand,
- at der i den ene stald var der 5-10 cm. vand over spalterne hvilket betød, at grisene i disse stier ikke havde adgang til tørt leje,

spørges om dette indebærer en uforsvarlig, en groft uforsvarlig behandling af dyr eller eventuelt mishandling, jf. dyreværnslovens §§ 28 og 29 ?

Svar ad 4:

Se svar ad 1.

Spørgsmål 5:

Giver sagen i øvrigt Rådet anledning til bemærkninger?

Svar ad 5:

Oplysningerne i sagsakterne peger på, at sigtede ikke viser vilje eller evne til at tilvejebringe dyreværns-mæssigt forsvarlige forhold i sit dyrehold. Dette bør efter Rådets opfattelse føre til overvejelser om, hvorvidt der skal ske helt eller delvis frakendelse af retten til dyrehold, jvf. dyreværnslovens § 29. Anvendelse af § 29 beror imidlertid på en juridisk vurdering, der alene foretages af domstolene.

Afgørelse:

Tiltalte blev ved Retten i Kalundborg idømt fængsel i 40 dage. Fuldbyrnelsen af straffen blev udsat på vilkår, at tiltalte i en prøvetid på 2 år ikke begik nye strafbare forhold, og at tiltalte i 1 år ville undergå sig tilsyn af Kriminalforsorgen, samt at tiltalte efter kriminalforsorgens bestemmelser udførte samfundstjeneste i 120 timer indenfor tilsynsperioden.

2002-20-053-00011/ VE 0633-103.02

Skrivelse af 10. januar 2002 fra politimesteren i Randers.

En svineproducent antog to ukrainske medhjælpere, der umiddelbart var ankommet til landet og ikke kunne tale dansk. Efter et kort ophold på ejendommen og en nødtørftig instruktion blev de ansat på hver sin ejendom. Den ene blev sat til at passe 200 søer og 1000 grise, mens den anden skulle passe 1200 slagtesvin. Ifølge vidneudsagn fra de ukrainske medhjælpere viste ejeren sig kun på den ene af ejendommene nogle få gange om ugen. Det skete flere gange, at foderlevering blev forsinket flere dage, ligesom fodercomputeren jævnligt svigtede, hvorfor svinene var uden foder i flere dage. På medhjælpernes spørgsmål om, hvad de skulle gøre med de syge og døde grise, fik de besked på at lade dem ligge i stierne ofte med det resultat, at de raske grise åd dem. Af og til ryddede ejeren op specielt i forbindelse med afhentning af grise til slagtning. De kadavere, der var tilbage, blev kørt ud i et hul på marken. Efter en periode henvendte de ukrainske medhjælpere sig til deres rådgiver og bad om at blive flyttet til et andet job, idet de følte, at forholdene var helt utilfredsstillende. Rådgiveren besøgte dem på den ene ejendom og tog billeder af forholdene. Ved afhøring af ejeren forklarede han til politiet, at de ringe forhold i besætningen skyldtes de ansatte ukrainske medhjælpere, og at han nu havde afskediget dem. Forholdene i besætningen var med naboers hjælp i betydelig bedring. Producentens dyrlæge oplyste, at der havde været alt for mange dødsfald og meget sygdom i besætningen.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Den omstændighed, at ejer E ikke har sørget for at fjerne selvdøde grise straks, således at de tilbageblevne grise fik mulighed for at æde disse, indebærer

- a) uforsvarlig behandling af dyr jfr. dyreværnslovens § 28, stk. 1, og/eller
- b) mishandling af dyr jfr. dyreværnslovens § 29, stk. 1.

Svar ad 1:

Det fremgår af oplysningerne i det fremsendte sagsmateriale, at den ansvarlige for besætningen har ladet syge og døende grise ligge i stierne, ubeskyttede for de øvrige grise, således at disse senere kunne æde kadaverne. Rådet finder, at de syge grise ved ikke at blive flyttet til en velstrøet sygesti og behandlet for den pågældende lidelse, har været udsat for høj grad af smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe. Lægges ovennævnte til grund, finder Rådet, at dyrene har været udsat for groft uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Spørgsmål 2:

Den omstændighed, at ejer E ikke har sørget for, at der var tilstrækkelig foder, indebærer

- a) uforsvarlig behandling af dyr jfr. dyreværnslovens § 28, stk. 1, og /eller
- b) mishandling af dyr jfr. dyreværnslovens § 29, stk. 1.

Svar ad 2:

Det fremgår af sagsakterne, at den ansvarlige for besætningen i flere tilfælde har undladt at levere foder i flere dage, eller foderanlægget har været ude af drift, således at fodring umuliggjordes. Dyrene har således været udsat for lidelse, angst og væsentlig ulempe. Lægges ovennævnte til grund, finder Rådet, at grisene har været udsat for groft uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Spørgsmål 3:

Den omstændighed, at problemerne med besætningen alene er afhjulpet medicinsk, indebærer

- a) uforsvarlig behandling af dyr jfr. dyreværnslovens § 28, stk. 1 og/eller
- b) mishandling af dyr jfr. dyreværnslovens § 29, stk. 1.

Svar ad 3:

Det fremgår af sagsakterne, at den ansvarlige for besætningen, har overladt pasning af dyrene til personer uden de relevante faglige færdigheder og kvalifikationer og den relevante faglige viden, ligesom der ikke er foretaget reelle tiltag for at forbedre helbredstilstanden i besætningen, men kun anvendt sporadiske behandlingsforsøg. Lægges ovennævnte til grund, finder Rådet, at dyrene ikke er passet velfærdsmæssigt forsvarligt, jf. §§ 1 og 2 i dyreværnsloven, samt § 3 i bekendtgørelse nr. 707 af 18. juli 2000 om mindstekrav til beskyttelse af landbrugsdyr.

Rådet skal tilføje, at dyrlæge D1 har udleveret medicin til mere end 5 dages forbrug, uden at have en godkendt sundhedsrådgivningsaftale med besætningsejeren. For at ordinere medicin til 35 dages forbrug kræves, at der er tegnet en sådan aftale, jf. § 16, stk. 3 i bekendtgørelse nr. 119 af 14. marts 2002 om behandling af dyr med lægemidler og visse hormoner m.v. og om restkoncentrationer heraf i animalske fødevarer.

Afgørelse:

Ejeren af besætningen blev straffet med fængsel i 10 dage. Ejeren blev frakendt retten til at eje, bruge, passe, slagte, eller i det hele taget beskæftige sig personligt med dyr i en periode af 5 år. Ejeren skal betale sagens omkostninger.

2002-20-053-00015

Skrivelse af 24. september 2002 fra politimesteren i Skive.

Ved kødkontrollen fandtes en 4 år gammel orne at have indgroede hjørnetænder. Ved bagudrettet og cirkulær vækst var underkæbens hjørnetænder vokset ind i underkæbeknoglen under kindtænderne. Ornen var ved normalt huld. Leverandøren oplyste, at det var svært at konstatere, at en orne havde indgroede hjørnetænder, og at man ikke måtte klippe hjørnetænderne, men var henvist til at aflive ornen, såfremt man erfarede, at den ikke trivedes, hvilket han ikke mente var tilfældet. Han erkendte sit ansvar.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Hvor tydelig og erkendelig er en tilstand, som den beskrevne vedrørende ornen?

Svar ad 1:

Rådet har rekvireret materiale fra den i sagen omtalte orne og ladet det obducere på Laboratorium for Veterinær Patologi, Den Kgl. Veterinær- og Landbohøjskole. Præparatet var afhudet ved modtagelsen. Ved undersøgelse af underkæben fandtes hjørnetænderne i undermundens bilateralt symmetrisk vokset bueformet bagud og ind i tandkødet ud for første molar med sår- og sårhelingsdannelse. Der var tydelig tilbagedannelse af knoglevævet i underkæben ud for spidsen af hjørnetænderne. Tilstanden vurderes at have været under udvikling gennem flere uger.

Af sigtedes vidneforklaring fremgår, at han ikke havde bemærket, at ornen ikke havde det godt, og at ornen hele tiden åd godt og var i fuldt vigør, hvilket ikke gav ham mistanke om nedgroede hjørnetænder. Han var dog bekendt med ornens abnorme tilstand vedr. tandvæksten.

Rådet erkender, at det kan være svært at bedømme om tænder er indgroede i tandkødet på en 4 år gammel orne, men Rådet finder, at sigtedes viden om tandvækstens unormale retning burde have medført skærpet tilsyn med ornen, herunder regelmæssig undersøgelse af mundhulen, med henblik på diagnosticering af eventuel risiko for indvækst af tænderne. Rådet er opmærksom på, at dette er forbundet med en vis risiko for vedkommende, der undersøger dyret, og finder derfor, at dette af sikkerhedsmæssige årsager kunne være udført af den tilsynsførende dyrlæge. Ornens situation kunne på denne måde for længst have været erkendt og afhjulpet. Under forløbet i besætningen har den været udsat for betydelig grad af smerte, lidelse, angst samt væsentlig ulempe.

Spørgsmål 2:

Hvilke skridt burde der være taget til at afhjælpe ornens situation?

Svar ad 2:

Såfremt tilstanden var blevet opdaget tidligt i forløbet, burde hjørnetænderne være savet af under bedøvelse.

Spørgsmål 3:

Indebærer den beskrevne tilstand en uforsvarlig behandling af ornen eller eventuelt en mishandling eller grovere uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens § 1, § 28, stk. 1.

Svar ad 3:

Lægges svar ad 1 samt fremsendte sagsakter til grund, finder Rådet, at ornen har været udsat for uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3, stk. 3, 1. punktum.

Afgørelse:

Politimesteren opgav påtalen mod ejeren af ornen, idet en videre forfølgning ikke kunne forventes at føre til straf.

5.4 Dyreværnssager vedrørende hunde og katte

2002-20-054-00001

Skrivelse af 5. juni 2002 fra politimesteren i Horsens.

En kat, der var til gene i en købmandsgård, blev af en af de ansatte skudt med 6 skud fra 4 – 5 m's afstand. Katten skreg samtidig med, at den slæbte sig hen ad cementgulvet med lammet bagkrop, inden den afgik ved døden. Våbnet, der blev anvendt, var et luftgevær mrk. DIANA, kaliber 5,5, Model 34.

Rådet udtalte:

Indledningsvis skal det oplyses, at Det Veterinære Sundhedsråd afgiver udtalelser om veterinære spørgsmål. Påvisning af den for sagen relevante lovgivning og hvorvidt lovgivningens regler er overtrådt, skal Rådet overlade til en juridisk vurdering.

Det fremgår af politirapporten, at katten blev skudt med 6 skud fra 4-5 meters afstand. Katten skreg samtidig med, at den slæbte sig hen ad cementguldet med lammet bagkrop, inden den afgik ved døden. Våbnet, der blev anvendt, var et luftgevær mrk. DIANA, kaliber 5,5, model 34.

Ved den beskrevne aflivningsmetode er det ikke i tilstrækkelig grad tilsikret, at døden er indtrådt så hurtigt og smertefrit som muligt, jf. dyreværnslovens § 13, stk. 1, 1. pkt. Katten har ved den beskrevne aflivningsmetode været udsat for høj grad af smerte, lidelse, angst og væsentlig ulempe. Rådet vil betegne forholdet som groft uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens § 1.

Skrivelse af 3. december 2002 fra politimesteren i Horsens.

Sagen blev forelagt på ny med et spørgsmål fra forsvarsadvokaten. Det anvendte våben, et luft-/fjedergevær cal. 5,5 mm, DIANA model 34, var blevet undersøgt og prøveskudt af Våbensektionen, Kriminalteknisk Afdeling. Der blev foretaget målinger på 5 prøveskydninger med blyhagl fra sektionens beholdning med vægt 0,9 gram. Sektionens register opbevarede ikke blyhagl i cal. 5,5 mm. Gennemsnitshastigheden ved munden blev målt til 197,76 m/s, hvilket med det an-

vendte hagl giver en tilsvarende anlagsenergi på 17,59 joule. 10 m fra munden blev gennemsnitshastigheden målt til 183,19 m/s med en tilsvarende anlagsenergi på 15,10 joule. Våbensektionen sammenholdt disse målinger med reglerne for dyr nærmest i størrelse som katte i bekendtgørelse nr. 41 af 21/01/1994 om skydevåben og ammunition, der må anvendes til jagt m.v., Kapitel 2, § 3, 4) Til husmår, ilder, mink, vildkanin, agerhøne, blishøne, jagtbare ænder og vadefugle, sølvmåge, fiskehejre, skarv samt de vildtarter, der er nævnt i nr. 5,

- kuglevægt - ingen krav

- anlagsenergi E0 mindst 180 J.

Sektionen konkluderede: Ovennævnte luftgevær kunne ikke opfylde kravene vedr. aflivning af dyr nærmest i størrelse som katte, og der er således ikke tvivl om, at det omhandlede luftgevær ikke må anvendes til aflivning af katte.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Rådet er blevet anmodet om en udtalelse om, ”at hvis man må lægge til grund, at luftgeværet er affyret fra 3 meters afstand af en habil jæger, og projektilet har ramt katten i panden, må det da antages, at skuddet har været øjeblikkeligt dræbende”. Spørgsmålet blev anmodet besvaret ud fra den i sagen beroende erklæring fra Våbensektionen.

Svar ad 1:

Rådet vil indledningsvis bemærke, at spørgsmålet forekommer løsrevet fra sagens fakta og derfor mere af teoretisk art end konkret i forhold til politirapportens oplysninger om de faktiske resultater af beskydningen af katten. Rådet skal henlede opmærksomheden på oplysningerne i politirapportens afhøring af anmelder af 8. marts 2002, hvoraf det fremgår, at katten blev skudt med 6 skud fra 4 – 5 m's afstand. Katten skreg samtidig med, at den slæbte sig hen ad cementgulvet med lammet bagkrop, inden den afgik ved døden. Våbnet, der blev anvendt, var et luftgevær mrk. DIANA, kaliber 5.5, Model 34.

Det fremgår af rapport af 4. juni 2002 fra Våbensektionen, Kriminalteknisk Afdeling, at det anvendte våben, et luft-/fjedervegevær cal. 5,5 mm, DIANA model 34, var blevet undersøgt og prøveskudt. Der blev foretaget målinger på 5 prøveskydninger med blyhagl fra sektionens beholdning med vægt 0,9 gram. Sektionens register opbevarede ikke blyhagl i cal. 5,5 mm. Gennemsnitshastigheden ved munden blev målt til 197,76 m/s, hvilket med det anvendte hagl giver en tilsvarende anlagsenergi på 17,59 joule. 10 m fra munden blev gennemsnitshastigheden målt til 183,19 m/s med en tilsvarende anlagsenergi på 15,10 joule.

Våbensektionen sammenholdt disse målinger med reglerne for dyr nærmest i størrelse som katte i bekendtgørelse nr. 41 af 21/01/1994 om skydevåben og ammunition, der må anvendes til jagt m.v., Kapitel 2, § 3, 4) Til husmår, ilder, mink, vildkanin, agerhøne, blishøne, jagtbare ænder og vadefugle, sølvmåge, fiskehejre, skarv samt de vildtarter, der er nævnt i nr. 5,

- kuglevægt - ingen krav

- anlagsenergi E0 mindst 180 J.

-

Sektionen konkluderede: Ovennævnte luftgevær kunne ikke opfylde kravene vedr. aflivning af dyr nærmest i størrelse som katte, og der er således ikke tvivl om, at det omhandlede luftgevær ikke må anvendes til aflivning af katte. Lægges ovennævnte til grund, finder Rådet ikke,

at det er muligt med nogen grad af sandsynlighed at antage, at skuddet ville have været øjeblikkeligt dræbende, såfremt det var blevet affyret som anført i spørgsmålet.

Afgørelse:

Tiltalte blev straffet med en bøde på 4.000 kr. Forvandlingsstraffen var fængsel i 8 dage. Der blev hos tiltalte konfiskeret 1 stk. luftgevær. Tiltalte skulle betale sagens omkostninger.

2002-20-054-00012

Skrivelse af 28. november 2002 fra politimesteren i Frederikssund.

To biler med 4 eller 5 unge mænd fulgte ad på en strandvej. Den forreste af bilerne påkørte en kat, da den løb over vejen. Den blev herved skadet uden dog at få åbne sår. Den var i live, idet den lå og "snurrede rundt" på vejen. Angiveligt med det formål at aflive katten blev der herefter, ved at binde et halstørklæde om katten, sat et kanonslag, som en af de unge mænd havde med, fast på katten. Kanonslaget blev antændt og sprængt. Katten blev kraftigt skadet ved sprængningen, idet der opstod et hul i siden på den på ca. 15 cm, så indvoldene var synlige, ligesom halen blev delvis bortsprængt. Katten døde ikke, men løb nogle meter væk. En af de unge mænd forsøgte herefter at trampe katten ihjel, hvilket umiddelbart ikke lykkedes, idet den igen løb et lille stykke. Han løb efter og slog herefter katten ihjel ved at sparke til den og trampe på den. Politiet stillede Rådet fire spørgsmål i sagens anledning.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

I hvor høj grad det må antages at katten har været udsat for unødigt lidelse.

Svar ad 1:

Det fremgår af sagsakterne med vedlagt billeddokumentation, at katten, efter at være blevet påkørt, lå og "snurrede rundt" på vejen. Den havde ikke åbne sår. Den blev herefter forsøgt aflivet ved hjælp af et kanonslag, der fastbundet til siden af kattens krop blev bragt til sprængning. Sprængningen frembragte en omfattende skade på katten med bortsprængning af et ca. 15 x 15 cm stort stykke af kattens side med blotlæggelse af indvoldene til følge. Et stykke af halens hud blev ligeledes bortsprængt.

Da katten fortsat var i live og løb nogle meter væk, blev den slået ihjel ved at blive sparket til og trampet på.

Lægges ovennævnte til grund, har katten været udsat for højeste grad af smerte, lidelse, angst og væsentlig ulempe. Rådet vil betragte behandlingen af katten som groft uforsvarlig med karakter af mishandling, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 13, stk. 1, 1. punktum.

Spørgsmål 2:

I hvilken grad af uforsvarlighed, anvendelsen af kanonslaget og sprængningen af katten må karakteriseres.

Svar ad 2:

Lægges beskrivelsen i svar ad 1 til grund, vil Rådet anse anvendelsen af kanonslaget og sprængningen af katten for groft uforsvarlig behandling af dyr med karakter af mishandling, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Spørgsmål 3:

I hvilken grad af uforsvarlighed, aflivningen af katten ved spark og tramp må karakteriseres.

Svar ad 3:

Lægges beskrivelsen i svar ad 1 til grund, vil Rådet anse aflivningen af katten ved spark og tramp for groft uforsvarlig behandling af dyr med karakter af mishandling, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 13, stk. 1, 1. punktum.

Spørgsmål 4:

Hvilken handlemåde der i den konkrete situation efter påkørslen ville være en dyreetisk og veterinær forsvarlig måde at aflive katten på.

Svar ad 4:

Dyr skal aflives så hurtigt og så smertefrit som muligt. Dette udføres kun af dyrlæger og andre personer, der har modtaget uddannelse i aflivning, jf. dyreværnslovens § 13, stk. 1, 1. punktum og Justitsministeriets bekendtgørelse nr. 1037 af 14. december 1994, § 13, stk. 2. I den konkrete situation vil Rådet vurdere, at tilkald af en af de ovennævnte personer ville have sikret en forsvarlig aflivning af katten.

Afgørelse:

Ved Retten i Frederiksværk straffedes hver af de fire tiltalte, med en bøde på 2.000 kr. Forvandlingsstraffen på bøden var fængsel i 6 dage. De tiltalte betalte sagens omkostninger.

VE 0634-47.02

Skrivelse af 5. marts 2002 har politimesteren i Holstebro.

En 4 måneder gammel kattekillling blev mishandlet af en beruset person, der senere ikke kunne huske hændelsen. Killingen blev kastet mod et badeværelses væg/gulv og døde ca. 3 timer senere. Der var blodstænk på gulv og vægge i badeværelset. Obduktion viste, at killingen havde pådraget sig brud på overkæben og ganen samt havde blod ud af næsen.

Rådet udtalte:

Politimesteren i Holstebro har anmodet Rådet om en udtalelse om den behandling/aflivning, som katten efter de foreliggende oplysninger må antages at have været udsat for.

Det fremgår af sagsakterne med vedlagt billeddokumentation samt obduktionsbeskrivelse i erklæring af 11. januar 2002 fra dyrlæge D, at killingen blev kastet mod et badeværelses væg/gulv og døde kort efter. Der var blodstænk på gulv og vægge i badeværelset. Obduktion viste, at killingen havde pådraget sig brud på overkæben og ganen samt havde blod ud af næsen.

Lægges ovennævnte til grund, har killingen været udsat for højeste grad af smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe. Rådet vil anse forholdet for groft uforsvarlig behandling af dyr med karakter af mishandling, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Ved den beskrevne aflivningsmetode har det ikke været muligt at tilsikre, at døden er indtrådt så hurtigt og smertefrit som muligt, jf. dyreværnslovens § 13, stk. 1, 1. punktum og § 13, stk. 2 i Justitsministeriets bekendtgørelse nr. 1037 af 14. december 1994.

Afgørelse:

Tiltalte blev kendt skyldig i mishandling af kattekillingen, og straffen fastsattes til fængsel i 20 dage. Tiltalte skulle betale sagens omkostninger, derunder 4.200 kr. samt moms i salær til den beskikkede forsvarer

2002-20-054-00003/ VE 0634-49.02

Skrivelse af 20. juni 2002 fra politimesteren i Nakskov.

En kattekilling på ca. 12 uger blev efterladt i en lukket tilbundet papkasse under nogle fyrretræer i et vejkryds. Killingen havde angiveligt opholdt sig i kassen fra den 21. november 2001 om aftenen til den 23. november 2001 om formiddagen. Den havde ikke adgang til foder eller vand. Regn gjorde papkassen blød, hvorefter den kunne bryde ud. Den blev fundet uden for kassen stærkt forkommen og rystende af kulde. En efterfølgende dyrlægeundersøgelse viste, at den var dehydreret (væskemangel) og mager med et vommet udseende. Den var forkølet og afkræftet, men dog ikke mere forkommen end at den straks begyndte at æde og drikke, da den blev tilbudt føde. Den var kraftigt befængt med lopper og inficeret med orm.

Rådet udtalte:

Rådet blev anmodet om en udtalelse, hvorvidt Rådet ud fra de beskrevne omstændigheder samt erklæringen fra Dyreklinikken anser, at

Spørgsmål 1:

katten ved 2 dages – evt. længere – ophold i en lukket papkasse i november måned, er blevet behandlet forsvarligt og beskyttet bedst muligt mod smerte og lidelser med hensyn til sikring mod vind og vejr samt fodring?

Svar ad 1:

Nej. Ved de beskrevne omstændigheder har katten ikke været behandlet omsorgsfuldt og i overensstemmelse med sine behov. Den har været udsat for lidelse, angst og væsentlig ulempe. Rådet vil anse forholdet for groft uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3, stk. 1, 2. og 3. punktum.

Spørgsmål 2:

Giver sagens fakta i øvrigt Rådet anledning til yderligere bemærkninger?

Svar ad 2:

Nej.

Afgørelse:

Ejeren blev ved retten i Nakskov idømt en bøde på 5.000 kr. Forvandlingsstraffen fastsattes til fængsel i 8 dage. Ejeren betalte sagens omkostninger.

2002-20-054-00002/ VE 0634-50.02**Skrivelse af 29. maj 2002 fra politimesteren i Viborg.**

En schæfertæve på 1½ år blev påkørt en tidlig morgen kl. ca. 06.30 og pådrog sig brud på underkæben, overkæben og bækkenet. På trods af dette blev hunden ikke bragt til dyrlæge før tre dage senere, da hundens tilstand blev tiltagende dårligere. Ifølge ejeren kom hunden selv løbende hjem efter påkørslen, og her blødte det fra munden. Senere samme dag var hunden selv hoppet ind og ud af bilen og havde ikke "svinet". Den havde både spist og drukket. Ejeren var godt klar over, at hunden måske var "lidt forstyrret i hovedet". Senere samme dag bemærkede ejeren, at hunden haltede lidt, men mente, at det var slaget efter påkørslen. Hunden havde det iflg. ejeren ellers meget rimeligt de næste to dage, men på 3. dagen efter påkørslen blev den ringere og ringere. Ejeren kikkede den i munden, og her bemærkede han, at læbe og kæbe var svulmet op, og nogle af fortænderne var slået løse. Hunden kunne stadig hoppe ind i bilen, men da den havde besvær med at hoppe ud af bilen igen, var ejeren klar over, at der var noget mere alvorligt galt med hunden. Den blev bragt til dyrlæge kl. 14.00.

Ved præsentationen på klinikken blev det konstateret, at hunden var nedstemt, den savlede, underkæben var forskudt mod højre, der var rådden lugt fra mundhulen, den var springhalt (tog ikke støtte) på højre bagben og havde svært ved at stå. Nærmere undersøgelse viste talrige sår i hovedet, underkæben var brækket i venstre side, overkæben brækket og kun fastsiddende med bløddele og bækkenet ustabilt ved manipulation. Hunden blev aflivet og røntgenfotograferet, hvorved der blev påvist de ovennævnte brud på over- og underkæbe samt konstateret brud på bækkenet. Politimesteren anmodede Rådet om en vurdering af følgende:

Rådet udtalte:*Spørgsmål 1:*

Er det sandsynligt, at hunden den 19. oktober 2001 omkring kl. 10.00 selv har været i stand til at springe ind i en bil?

Svar ad 1:

Ja. Rådet kan ikke udtale sig om graden af sandsynlighed, men det er muligt, at hunden har været i stand til ved egen hjælp at komme ind i bilen.

Spørgsmål ad 2:

Er det sandsynligt, at hunden selv efterfølgende er sprunget ud af bilen?

Svar ad 2:

Ja. Rådet kan ikke udtale sig om graden af sandsynlighed, men det er muligt, at hunden har været i stand til ved egen hjælp at komme ud af bilen

Spørgsmål 3:

Er det sandsynligt, at hunden drak og spiste normalt?

Svar ad 3:

Nej. Med de beskrevne skader på kæberne er det Rådets opfattelse, at en opmærksom iagttager ville have noteret symptomer på besvær med at optage føde og drikke vand.

Spørgsmål 4:

Er det sandsynligt, at hunden havde det ”rimeligt” helt frem til den 22. oktober 2001?

Svar ad 4:

Nej. Det fremgår af politirapporten samt af dyrlægens erklæring af 13. november 2001, at hunden havde omfattende skader bestående af talrige sår i hovedet, underkæben var brækket i venstre side, overkæben brækket og kun fastsiddende med bløddele og bækkenet ustabil ved manipulation som følge af brud på bækkenet. Hunden har ved sine skader været udsat for meget høj grad af smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe.

Spørgsmål 5:

Er det sandsynligt, at hunden den 22. oktober 2001 om morgenen selv hoppede ind i en bil?

Svar ad 5:

Ja. Rådet kan ikke udtale sig om graden af sandsynlighed, men det er muligt, at hunden også den 22. oktober 2001 har været i stand til ved egen hjælp at komme ind i bilen

Spørgsmål 6:

En udtalelse om omfanget af de skader hunden pådrog sig og hvilken grad af smerte og lidelser, det har påført hunden.

Svar ad 6:

Hunden har i tre dage haft ubehandlede, omfattende skader bestående af talrige sår i hovedet, underkæben var brækket i venstre side, overkæben brækket og kun fastsiddende med bløddele og bækkenet ustabil ved manipulation som følge af brud på bækkenet. Ved at undlade at få hunden behandlet straks for disse skader har den i tre dage været udsat for meget høj grad af smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe. Lægges ovennævnte til grund, vil Rådet anse forholdet for groft uforsvarlig behandling af dyr jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Afgørelse:

Tiltalte blev ved Retten i Viborg idømt en bøde på 5.000 kr. Forvandlingsstraffen var fængsel i 8 dage. Tiltalte skulle betale sagens omkostninger.

2002-20-054-00004

Skrivelse af 6. august 2002 fra politimesteren i Hjørring.

På en ejendom gik 6 store schæferlignende hunde i en stald. De gik i et fedtet lag af afføring, urin og affald. Der var en spand i stalden med vand. Der var frisk luft, idet en del af ruderne var slået ud. Der var i et hjørne en kurv og en hylde, hvor der var tørt. I en tillukket stue på ca. 20 m² i huset var der anbragt 10 store hunde, hvoraf en havde 8 ca. en uge gamle hvalpe. De havde intet

drikkevand og ingen ventilation. Der var 30 – 35 grader varmt og der var en meget kraftig lugt af ammoniak. Der var en del afføring og urin. Alle hundene på stedet skønnedes sultne og var beskidte.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Rådet bedes give en udtalelse om, hvorvidt det dyrehold som tiltalte, har haft i tiden indtil den 15. juli på sin ejendom, er omfattet af dyreværnslovens § 1, § 2 eller § 3, jfr. § 28.

Svar ad 1:

Rådet skal indledningsvis bemærke, at Rådet alene besvarer veterinære spørgsmål, og kan således ikke besvare, hvorvidt et forhold er omfattet af dyreværnsloven, da det er rettens kompetence.

Det fremgår af politirapporten med erklæring af den 18. juli 2002 fra dyrlægen, at de 6 store schæferlignende hunde i stalden gik i et fedtet lag af afføring, urin og affald. Der var en spand i stalden med vand. Der var frisk luft, idet en del af ruderne var slået ud. Der var i et hjørne en kurv og en hylde, hvor der var tørt.

Det fremgår ligeledes, at der i en tillukket stue på ca. 20 m² i huset var anbragt 10 store hunde, hvoraf en havde 8 ca. en uge gamle hvalpe. De havde intet drikkevand og ingen ventilation. Der var 30 – 35 grader varmt og der var en meget kraftig lugt af ammoniak. Der var en del afføring og urin. Alle hundene på stedet skønnedes sultne og var beskidte.

Ved at gå i en stald i et fedtet lag af afføring, urin og affald har de 6 hunde i stalden ikke været passet omsorgsfuldt og i overensstemmelse med deres behov.

De 10 voksne hunde og de 8 hvalpe i samme stue har ikke været passet omsorgsfuldt og i overensstemmelse med deres behov. Under de beskrevne forhold har de været udsat for lidelse og væsentlig ulempe.

Lægges ovennævnte til grund, vil Rådet samlet betragte forholdet som uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3, stk. 1, 1. punktum.

Afgørelse:

De to tiltalte, der holdt dyrene på deres adresse blev hver straffet med bøde på 5.000 kr. Forvandlingsstraffen blev fastsat til fængsel i 8 dage.

2002-20-054-00009

Skrivelse af 18. september 2002 fra Københavns Politi.

Fra politirapporten:

For sagens faktum kan det antagelig lægges til grund, at en tre år gammel Rottweiler hanhund blev efterladt i 12 til 13 dage i en toværelses lejlighed. Det kan tillige lægges til grund, at politiet ved hjælp af låsesmed kom ind i lejligheden. I lejligheden befandt der sig en Rottweiler, der syntes medtaget og tynd. Ribben og knogler var markerede under pelsen. På højre sædebensknude havde hunden et sår. Der lå indtørrede og hårde hundeeskrementer over hele lejligheden. I stuen

var placeret 2-3 hundesåle og en spand, der alle var tomme. På toilettet fandtes intet vand i wc-kummen. Enkelte vinduer stod åbne. Temperaturen udenfor var 25 – 30 grader. Hunden blev bragt på dyrehospital, hvor det blev konstateret, at den vejede 22 kg. Det fremgik af erklæring fra dyrehospitalet, at ikke blot fedtvævet var væk, men at en betydelig del af musklerne på hoved, ryg, kryds og lemmer var svundet i udtalt grad. Det fremgik ligeledes, at hunden indtog foder og væske uden tegn på problemer med fordøjelsen.

Hundens normale legemsvægt blev anslået til ca. 30 – 35 kg. Det må endelig kunne lægges til grund, at lejligheden helt eller i det væsentlige var forladt, uden at nogen i nogen henseende havde draget omsorg for hunden i det omhandlede tidsrum. Politiet anmodede Rådet om en udtalelse om tre forhold.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

På baggrund af ovenstående beskrivelse, skal jeg anmode om en udtalelse om, hvorvidt sigtede kan siges at have undladt at behandle hunden omsorgsfuldt, herunder at den passes under hensyn til dens fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov, jf. dyreværnslovens § 2.

Svar ad 1:

Det fremgår af politirapporten med attest fra Dyrehospitalet, at den tre år gamle Rottweiler hund blev efterladt i 12 til 13 dage i en toværelses lejlighed. Hunden syntes medtaget og tynd. Ribben og knogler var markerede under pelsen. På højre sædebensknode havde hunden et sår. Der lå indtørrede og hårde hundeeskrementer over hele lejligheden. I stuen var placeret 2-3 hundesåle og en spand, der alle var tomme. På toilettet fandtes intet vand i wc-kummen. Enkelte vinduer stod åbne. Temperaturen udenfor var 25 – 30 grader.

Det fremgår af erklæring fra dyrehospitalet, at ikke blot fedtvævet var væk, men at en betydelig del af musklerne på hoved, ryg, kryds og lemmer var svundet i udtalt grad. Det fremgår ligeledes, at hunden indtog foder og væske uden tegn på problemer med fordøjelsen. Hunden vejede 22,0 kg, mens dens normale legemsvægt blev anslået til ca. 30 – 35 kg.

Hunden har således ikke været passet omsorgsfuldt eller i overensstemmelse med dens fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov. Under opholdet alene i lejligheden uden foder og vand og uden adgang til lufteture har den været udsat for høj grad af lidelse, angst og væsentlig ulempe.

Lægges ovennævnte til grund, vil Rådet betragte forholdet som groft uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Spørgsmål 2:

Endvidere skal jeg anmode om en udtalelse om, hvorvidt det beskrevne kan karakteriseres som uforsvarlig behandling af hunden, jf. lovens § 28, stk. 1.

Svar ad 2:

Se svar ad 1.

Spørgsmål 3:

Jeg skal endelig anmode om Rådets yderligere bemærkninger, såfremt sagen giver anledning hertil.

Svar ad 3:

Sagen giver ikke Rådet anledning til yderligere bemærkninger.

Afgørelse:

Tiltalte blev ved Københavns Byret idømt en bøde på 5.000 kr. med en forvandlingsstraf på fængsel i 8 dage. Tiltalte skulle betale sagens omkostninger, herunder 1.700 kr. plus moms i salær til den beskikkede forsvarer.

2002-20-054-00010

Skrivelse af 12. november 2002 fra politimesteren i Fredericia.

En hundeejer blev anmeldt for vanrøgt af sin hund af en kredsformand. Denne havde modtaget en henvendelse om, at der på en adresse blev holdt en hund, der var i en uacceptabel dårlig tilstand. Ved politiets undersøgelse på adressen blev det konstateret, at hunden opholdt sig i en kælderlejlighed med tydelig dårlig lugt som fra et sted med manglende rengøring i forbindelse med dyrehold. Hunden var en Rottweilerblanding, hanhund, på 8 år. Den var fredelig og kontaktsøgende. Det var tydeligt, at den var i en ringe foderstand. Den haltede på bagbenene. Den havde meget lange kløer. Flere steder på kroppen og på halen og i hovedet var der bare pletter ind til huden. Huden virkede meget tør og nærmest indskrumpet. I et af rummene i kælderlejligheden, hvor hunden opholdt sig, fandtes der på gulvet 2 plastfoderskåle på ca. 20 cm i diameter. Der var ikke vand eller foder i disse skåle. Ved forhøring i ejendommen og i nabolaget blev det oplyst, at hundens ejer skulle opholde sig på et behandlingshjem. Det blev også oplyst, at en yngre kvinde en gang i døgnnet indfandt sig i kælderlejligheden og luftede hunden i ca. 10 – 15 min. Ved senere rapportoptagelse blev det oplyst, at hunden hver dag fik foder og vand af den yngre kvinde og hendes søster på skift. Dette skete efter aftale med hundens ejer under dennes indlæggelse, der blev påbegyndt to dage før anmeldelsen.

Hunden blev bragt til dyrlæge, der aflivede den på grund af dens dårlige tilstand. Dyrlægen konstaterede, at hunden var afmagret og havde udtalt og udbredt hudbetændelse. Ørerne var fyldt med betændelse, ligeledes øjnene. Hudbetændelsen skyldtes loppeallergi, og hundens ejer var ved 3 tidligere besøg på dyreklinikken i de sidste 1 ¾ år blevet opfordret til at få dette problem behandlet effektivt, hvilket ikke var sket. Politiet stillede Rådet tre spørgsmål i sagens anledning.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Var hundens generelle tilstand udtryk for at hunden har været udsat for uforsvarlig behandling eller mishandling?

Svar ad 1:

Det fremgår af politirapporten med erklæringer fra dyrlæge D1 og dyrlæge D2, at hunden var afmagret og havde udtalt og udbredt hudbetændelse. Ørerne var fyldt med betændelse, ligeledes øjnene. Hudbetændelsen skyldtes loppeallergi, og hundens ejer var ved 3 tidligere besøg på dyreklinikken i de sidste 1 ¾ år blevet opfordret til at få dette problem behandlet effektivt,

hvilket ikke var sket. Ved i 1 ¾ år ikke at blive behandlet effektivt for sin hudbetændelse er hunden ikke behandlet omsorgsfuldt og i overensstemmelse med sine behov. Den har i lang tid været udsat for høj grad af smerte, lidelse, varigt men og væsentlig ulempe.

Lægges ovennævnte til grund, vil Rådet betragte forholdet som groft uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Spørgsmål 2:

Er det forhold, at der ikke fandtes foder eller vand tilgængeligt for hunden den 3. august 2001 om aftenen udtryk for uforsvarlig behandling eller mishandling, når det kan lægges til grund, at hunden hver dag fik foder og vand?

Svar ad 2:

En hund skal døgnet rundt have adgang til frisk drikkevand. Undladelse heraf vil Rådet anse for uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2. Den i sagsakterne oplyste hyppighed af tildeling af foder anser Rådet for tilstrækkelig og forsvarlig.

Spørgsmål 3:

Giver sagen i øvrigt Rådet anledning til bemærkninger?

Svar ad 3:

Nej.

Afgørelse:

Sagen blev henlagt da tiltalte afgik ved døden.

2002-20-054-00011/ VE 0634-44.02

Skrivelse af 17. december 2001 fra politimesteren i Assens.

På en ejendom gik i alt 10 hunde, tre voksne collier og 6 colliehvalpe på ca. 6½ måneder samt en labrador tæve. Hundene var fordelt i forskellige rum i huset. To colliehvalpe gik i bagentreen. Rummets paneler og vægge, fra gulvet til ca. 1 m op, var belagt med indtørret slam/hundeafføring, og 4 af de tilgængelige 6 m² gulv var belagt med et tyndt lag fugtigt slam. Fire colliehvalpe gik i fyrrummet. Rummets paneler og vægge samt en plade til afskærmning af fyret var belagt med indtørret og op til flere mm tyk slam i en højde på en halv meter. Ved politiets besigtigelse var gulvfladen dækket med aviser til opslugning af restfugt efter oprensning af slam. Hundeejeren oplyste, at slammen kom fra kloakfløbet i gulvet. Ved en efterfølgende dyrlægeundersøgelse i forbindelse med besigtigelsen blev fem af de seks hvalpe fundet indsmurt i afføring således, at pelsen dannede et regulært panser. Under dette panser var hundene våde af urin over hele kroppen. Alle hvalpene var afmagrede og havde besvær med at gå på normal vis. De havde store hoveder og små kroppe svarende til hvalpe på 3-4 måneder og vægtmæssigt endda herunder. Dyrlægen bedømte dem til stærkt afmagrede og apatiske på grund af afmagringen.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Kan de fysiske rammer, hundene har opholdt sig under, karakteriseres som forsvarlige?

Kan det i benægtende fald beskrives, hvori manglerne består?

Svar ad 1:

Nej. Det fremgår af politirapporten med vedlagte fotos, at colliehvalpene opholdt sig i rum med stærk tilsøling på gulve, paneler og vægge med slam og hundefføring. Det fremgår samtidig af dyrlægens erklæringer af 2. og 13. oktober 2001, at samme hvalpe var indsmurt i afføring således, at pelsen dannede et regulært panser. Under dette panser var hundene våde af urin over hele kroppen. Hvalpene har ikke været huset og passet omsorgsfuldt og i overensstemmelse med deres behov. De har således været udsat for lidelse og væsentlig ulempe. Rådet vil betegne forholdet som groft uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3, stk. 1, 1. punktum.

Spørgsmål 2:

Kan det på baggrund af dyrlægens undersøgelse af 5 af hundene antages, at disse hunde er fodret tilstrækkeligt? Der ønskes om muligt en udtalelse om hver enkelt hund.

Svar ad 2:

Nej. Dyrlægen vurderede i erklæring af 13. oktober 2001, at hvalp B var i normalt huld og i normal størrelse i forhold til sin alder, mens de 5 andre kuldsøskene alle var undervægtige i forhold til denne:

Hvalp A vejede 69,7 % af B's vægt og var radmager.

Hvalp C vejede 75,8 % af B's vægt og var radmager.

Hvalp D vejede 75,8 % af B's vægt og var radmager.

Hvalp E vejede 66,7 % af B's vægt og var radmager; den var den værst medtagne.

Hvalp F vejer 75,8 % af B's vægt og var radmager.

Spørgsmål 3:

Kan pleje og pasning i øvrigt antages at have været tilstrækkelig?

Kan det i benægtende fald beskrives, hvori manglerne består?

Svar ad 3:

Nej. Manglerne bestod i manglende rengøring af de rum og arealer, hvor hundene færdedes, manglende renholdelse og pelspleje af hundene og stærkt utilstrækkelig fodring af 5 af de 6 colliehvalpe. Se i øvrigt svar ad 1 og 2.

Spørgsmål 4:

Kan der sammenfattende siges at foreligge vanrøgt eller uforsvarlig behandling af dyr i strid med dyreværnsloven?

Svar ad 4:

Rådet vil betegne forholdet som groft uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og § 3, stk. 1, 1. punktum.

Spørgsmål 5:

Kan forholdet i bekræftende fald siges at have karakter af mishandling?

Svar ad 5:

Nej.

Spørgsmål 6:

Giver sagen i øvrigt Det Veterinære Sundhedsråd anledning til bemærkninger?

Svar ad. 6:

Nej.

Skrivelse af 11. marts 2003.

Rådet fik forelagt et supplerende spørgetema.

Rådet udtalte:

Spørgsmål A:

Kan det udelukkes, at den beskrivelse dyrlægen giver af de 5 hvalpe kan skyldes omstændigheder, som er påført hvalpene, efter de er fjernet fra ejendom?

Svar ad A:

Det fremgår af politirapporten med vedlagte fotos samt anmeldelse af 1. oktober 2001, at collie-hvalpene d. 30. september 2001 opholdt sig i rum med stærk tilsøling på gulve, paneler og vægge med slam og hundefføring. Det fremgår samtidig af dyrlægens erklæringer af 2. og 13. oktober 2001, at samme 5 hvalpe ved undersøgelse d. 1. oktober 2001 var indsmurt i afføring, der dannede gamle halvtørre plader, som dækkede en fugtig sammenfiltret pels. Pelsen dannede således et regulært panser, hvis stærkt sammenfildrede karakter også fremgår af den til Rådet fremsendte prøve af hvalpenes afklippede pels. Under dette panser var hundene våde af urin over hele kroppen. Det fremgår ligeledes af dyrlægens erklæringer af 2. og 13. oktober 2001 vedr. hvalpenes tilstand d. 1. oktober 2001, at de alle var stærkt afmagrede.

Lægges ovennævnte til grund, finder Rådet at kunne udelukke, at de nævnte tilstande hos de 5 hvalpe kan være opstået i den korte tid fra deres fjernelse d. 30. september 2001 fra de stærkt tilsølede rum til undersøgelsen hos dyrlægen d. 1. oktober 2001.

Spørgsmål B:

Kan hvalpenes ernæringsmæssige tilstand skyldes sygdom, eksempelvis opstået i forbindelse med, at hundene har fået kontakt med opslemmet kloakslam i fyrrummet?

Svar ad B:

Det fremgår af politirapporten med afhøring af hundenes ejer, at problemerne med kloakslam i fyrrummet startede d. 20. august 2001. Lægges dette til grund, vil Rådet anse, at det ikke kan udelukkes, at hvalpene er blevet påført sygdom ved længere tids kontakt med kloakslam, og at dette kan have været en medvirkende årsag til hvalpenes dårlige ernæringstilstand.

Afgørelse:

Denne forelås ikke ved redaktionens slutning og vil blive bragt i en senere årsberetning.

VE 0634-45.02/ VE 1634-169.99**Ved påtegning af 13. oktober 1999 fra politimesteren i Hjørring.**

En dyrlæge havde gennem et par måneder holdt øje med tre hunde, der gik i en hundegård i et ubeskriveligt svineri på en ejendom. Fra hundegården havde de adgang til et lille hundehus og et udhus; både i disse samt i hundegården lå der mange hundeeskrementer, og stanken var ulidelig. I starten så de rimeligt velplejede ud, men en dag var den ene hund død og delvis ædt af de to andre, der nu var meget dårlige. De havde ingen vand og havde tilsyneladende ikke fået tilstrækkeligt foder den seneste tid. Dyrlægen anmeldte forholdet. Af vidneudsagn fremgik bl.a., at hundene ikke havde været tilset i 5 dage, da den døde hund blev opdaget. Naboerne havde flere gange givet hundene mad og vand, idet det var åbenbart, at de havde sultet og ikke blev tilset og fodret hver dag. Når ejeren fodrede dem, var det ofte med gammelt, muggent bagerbrød.

Rådet udtalte:

Det fremgår af politirapporten med vidneudsagn og vedlagte fotos samt af dyrlæge D's erklæring af 26. juli 1999, at der gennem mindst to måneder har hersket yderst kritisable og stærkt uhygiejniske forhold hos de tre hunde. Deres opholdssteder har været stærkt forurenet med hundenes efterladenskaber. Hundene har ikke haft konstant adgang til rent drikkevand. De er ikke blevet tilset og fodret hver dag, og det anvendte foder har været helt utilstrækkeligt i mængde og sammensætning. En af hundene var død og delvis ædt af de to andre, da forholdet blev anmeldt. På anmeldelsestidspunktet var de to overlevende hunde meget afkræftede og nervøse. Den ene hunds pels var stærkt filtret, og begge hunde lugtede kraftigt.

Hundene har således ikke været passet i overensstemmelse med dyreværnslovens krav om forsvarlig og omsorgsfuld behandling af dyr. Ved de omtalte forsømmelser har de været udsat for smerte, lidelse, angst og væsentlig ulempe.

Rådet vil betegne forholdet som groft uforsvarlig behandling af dyr i strid med dyreværnslovens §§ 1 og 2 og § 3, stk. 1, 1. punktum, og stk. 3, 1. punktum.

Tilfældets grove karakter, og det forhold at der tidligere foreligger en dyreværnssag af lignende

karakter, bør føre til overvejelser om frakendelse af retten til at eje, bruge eller passe dyr, jf. dyreværnslovens § 29.

Afgørelse:

Tiltalte blev ved Retten i Hjørring idømt en bøde på 10.000 kr. Forvandlingsstraffen fastsattes til 10 dages fængsel. Tiltalte betalte sagsomkostningerne.

2002-20-054-00005

Skrivelse af 12. august 2002 fra politimesteren i Nyborg.

En schæfer hanhund blev skudt med et haglgevær/kaliber 12 patroner på 8 – 10 meters afstand. Jægeren, der skød, var gået ind på en mark på sit jagtområde, hvor hunden tilsyneladende lå med et bytte. Da hunden pludselig gav ”et brøl” fra sig og optrådte truende ved jægerens tilsynekomst, affyrede han nærmest pr. refleks et skud mod hunden, der blev ramt forfra og i hovedet. Den faldt om på siden og gav umiddelbart efter et hyl fra sig og rejste hovedet op fra jorden. Jægeren gik hen i en anden vinkel til hunden, og fra ca. samme afstand som før afgav han endnu et skud mod forenden af hundens krop. Efter 2. skud lå hunden fuldstændig stille. Jægeren var chokeret og blev stående i ca. 30 sek. og kiggede på hunden, hvorpå han forlod stedet uden at have nærmet sig den. Hunden var kendt i området for at strejfe og jage høns. Da politiet kom til stede ca. 40 min. senere, lå hunden på siden og trak vejret og klagede sig højlydt, ligesom den med mellemrum rejste hovedet. Politiet og jægerens forsvarsadvokat stillede Rådet en række spørgsmål.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Der anmodes om en udtalelse om hvorvidt den beskrevne adfærd indebærer en uforsvarlig behandling af dyr eller eventuelt en mishandling eller grovere uforsvarlig behandling, jfr. dyreværnslovens § 1, § 28, stk. 1, og § 29, stk. 1.

Svar ad 1:

Det fremgår af sagsakterne, at schæferhunden på 8-10 meters afstand med et haglgevær blev tildelt et skud forfra mod hovedet, der ramte hunden omkring venstre side af næseregionen, samt et skud mod venstre forben og brystregion, hvorved der bl.a. tilføjedes hunden talrige skudhuller i huden over næseryggen og i næseryggens knogler, blødninger i næsehulen og hovedets bihuler, brud på venstre overkæbeknogle, skudhul i kraniet og blødning i hjernehindrerne, flere knuste tænder samt skudhuller i lungerne og hjertet. Hunden blev efterladt på stedet uden at det blev tilsikret, at hunden var død. Den døde først ca. 1 time og 10 minutter efter den var blevet skudt.

Lægges ovennævnte til grund, finder Rådet, at det ved den beskrevne aflivningsmåde hvor jægeren ikke gik hen til hunden, ikke er sikret, at døden er indtrådt så hurtigt og smertefrit som muligt. Hunden har herved været udsat for højeste grad af smerte, lidelse, angst og væsentlig ulempe. Rådet vil betragte forholdet som groft uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 13, stk. 1, 1. punktum.

Spørgsmål 2:

Der anmodes endvidere om en udtalelse om, hvorvidt den beskrevne adfærd kan betegnes som en anerkendt og forsvarlig form for aflivning, jfr. Dyreværnslovens § 13, stk. 1.

Svar ad 2:

Den beskrevne adfærd kan ikke betegnes som en anerkendt og forsvarlig form for aflivning, idet det ikke blev sikret, at døden indtrådte så hurtigt og smertefrit som muligt. Se svar ad 1.

Spørgsmål 3:

Endvidere anmodes om en udtalelse om de i forsvareren, advokat A, skrivelse af 16. juli 2002, nævnte spørgsmål:

A. Der ønskes en særskilt udtalelse om, hvorvidt det i almindelighed er anerkendt og forsvarligt at aflive en hund med et skud med haglgevær på en afstand af 10 meter, idet det kan lægges til grund, at aflivningen af eksempelvis råvildt på den afstand anses for fuldt forsvarligt.

B. Endvidere udbedes en udtalelse om, hvorvidt det er almindeligt forekommende, at skud af den beskrevne karakter ikke medfører øjeblikkelig død hos hunden.

C. Endvidere udbedes en udtalelse om, hvorvidt det er almindeligt forekommende, at en hund efter skud af den karakter forekommer livløs, uden at hunden er død.

D. Endvidere udbedes en udtalelse om, hvorvidt hunden med de beskrevne virkninger af skuddet, herunder skudhuller i kraniet og blødninger i hjernehinderne må anses at være kommet i en bevidsthedstilstand, hvor hunden har kunnet opfatte smerte.

Svar ad A:

Ved aflivning af en hund med haglgevær på en afstand af 10 meter er der væsentlig risiko for, at døden ikke indtræder så hurtigt og smertefrit som muligt. Det er Rådets opfattelse, at sådanne aflivninger almindeligvis foretages fra en betydeligt kortere afstand. Ved jagt på råvildt er det oplyst til Rådet, at det er en del af proceduren, at skudte dyr kontrolleres i umiddelbar tilslutning til skydningen og aflives, hvis døden ikke er indtrådt.

Svar ad B:

Rådet kan ikke besvare spørgsmålet, da Rådet ikke har kendskab til undersøgelser, der belyser virkningen af skud af den beskrevne karakter på hunde.

Svar ad C:

Rådet kan ikke besvare spørgsmålet, da Rådet ikke har kendskab til undersøgelser, der belyser virkningen af skud af den beskrevne karakter på hunde.

Svar ad D:

Det fremgår af sagsakterne, at da politiet kom til stede ca. 40 min. efter skuddene, lå hunden på siden og trak vejret og klagede sig højlydt, ligesom den med mellemrum rejste hovedet. Det må således anses, at hunden har været i en bevidsthedstilstand, hvor den har kunnet opfatte smerte.

Afgørelse:

Tiltalte blev ved Retten i Nyborg idømt fængsel i 14 dage. Fuldbyrnelsen af straffen ville bortfalde og udsættes efter en prøvetid på 1 år, på vilkår af, at tiltalte ikke ville begå strafbare forhold i prøvetiden. Der blev ved afgørelsen lagt vægt på udtalelsen fra Det Veterinære Sundhedsråd. Tiltalte skulle betale sagens omkostninger, idet det offentlige dog betalte halvdelen af udgifterne til den beskikkede forsvarer.

2002-20-054-00007

Skrivelse af 20. august fra Københavns Politi.

I forbindelse med en anden politiforretning hos en hundeejer overværede politifolkene, at hundeejeren greb fat i nakkeskindet på sin ene hund af mindre race, der kom i vejen for hundeejeren. Derefter blev hunden kastet 3 – 4 meter igennem stuen. Hunden landede ovenpå en støvsuger og fik antagelig efterfølgende mavekrampe eller en form for ”sure opstød” af behandlingen, hvorefter den kort efter lagde sig på gulvet i en ikke naturlig stilling. Den havde svag vejrtrækning og var ikke til at komme i kontakt med. Ved en henvendelse på adressen næsten to døgn senere oplyste hundeejeren til politifolkene, at hunden var afgået ved døden kort efter, at patruljen var kørt fra adressen den foregående nat. Politiet har i forbindelse med ovennævnte sag stillet Rådet 3 spørgsmål.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

På baggrund af ovenstående beskrivelse af hændelsesforløbet skal jeg anmode om en udtalelse om, hvorvidt der er tale om en forsvarlig behandling af hunden, jf. dyreværnsloven § 1.

Svar ad 1:

Det fremgår af beskrivelsen af hændelsesforløbet i sagsakterne, at hundeejeren greb fat i nakkeskindet på sin ene hund af mindre race, der kom i vejen for hundeejeren. Derefter blev hunden kastet 3 – 4 meter igennem stuen. Hunden landede ovenpå en støvsuger og fik antagelig efterfølgende mavekrampe eller en form for ”sure opstød” af behandlingen, hvorefter den kort efter lagde sig på gulvet i en ikke naturlig stilling. Den havde svag vejrtrækning og var ikke til at komme i kontakt med. Hunden døde kort efter.

Hunden er således ikke behandlet omsorgsfuldt og i overensstemmelse med sine behov. Ved den beskrevne handle måde har hunden været udsat for meget høj grad af smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe.

Lægges ovennævnte til grund, vil Rådet anse forholdet for groft uforsvarlig behandling af dyr med karakter af mishandling, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Spørgsmål 2:

Herudover skal jeg anmode om en udtalelse om, hvorvidt den ovenfor beskrevne adfærd kan karakteriseres som en uforsvarlig behandling af hunden eller eventuelt som en mishandling, jf. dyreværnsloven § 28, stk. 1.

Svar ad 2:

Se svar ad 1.

Spørgsmål 3:

Giver sagen i øvrigt Rådet anledning til bemærkninger?

Svar ad 3:

Nej.

Afgørelse:

Tiltalen mod hundeejeren blev frafaldet idet hundeejeren allerede er idømt en strafferetlig foranstaltning, er ikke kan ventes ændret, hvis der rejses tiltale i denne sag.

2002-20-054-00008**Skrivelse af 10. september fra Københavns Politi.**

En hundeejer slog og sparkede flere gange sin hundehvalp af racen sort labrador, fordi den ikke ville følge med, ligesom den pågældende trak hvalpen med sig i dens snor, således at den gled/skred over fortovets flisebelægning. Der fremkom ikke synlige skader på hunden ved den beskrevne handlemåde.

Politiet stillede Rådet 3 spørgsmål i sagens anledning.

Rådet udtalte:*Spørgsmål 1:*

På baggrund af ovenstående beskrivelse af hændelsesforløbet skal jeg anmode om en udtalelse om, hvorvidt sigtede kan siges at have undladt at behandle hundehvalpen omsorgsfuldt, herunder at den passes under hensyn til dens fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov, jf. dyreværnslovens § 2.

Svar ad 1:

Det fremgår af politirapporten med vidneforklaringer, at hundehvalpen af racen sort labrador blev slået og sparket flere gange, fordi den ikke ville følge med, ligesom den blev trukket af sted i sin snor, således at den gled/skred over fortovets flisebelægning. Der fremkom ikke synlige skader på hunden ved den beskrevne handlemåde.

Hundehvalpen er ved den beskrevne handling ikke behandlet omsorgsfuldt eller i overensstemmelse med sine fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov. Den har været udsat for smerte, lidelse, angst og væsentlig ulempe. Rådet vil anse forholdet som uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Spørgsmål 2:

Endvidere skal jeg anmode om en udtalelse om, hvorvidt den beskrevne handlemåde kan karakteriseres som uforsvarlig behandling af hundehvalpen, jf. lovens § 28, stk. 1.

Svar ad 2:

Se svar ad 1.

Spørgsmål 3:

Jeg skal endelig anmode om Rådets yderligere bemærkninger, såfremt sagen giver anledning hertil.

Svar ad 3:

Rådet har ikke yderligere bemærkninger til sagen.

Afgørelse:

Tiltalte blev straffet efter straffelovens § 291, stk. 1, og efter dyreværnslovens § 28, stk. 2, nr. 1, jf. § 1 og § 2 til 8 dagbøder á 500 kr., subsidiært fængsel i 8 dage.

VE 0634-48.02**Skrivelse af 5. februar fra politimesteren i Tårnby.**

En Bullmastif hanhund på ca. 2 år blev kl. 02.00 om natten forsøgt aflivet med flere slag med et baseballbat. Derefter blev hunden efterladt i en affaldscontainer, hvori hunden blev fundet i live samme dag kl. 15.10. Hunden blev indlagt på dyrehospital. Højre side af hovedet var voldsomt hævet med ødem eller blodudtrædning. Slimhinden i højre øje var meget rød og hævet med blødning i senehinden; der var lille pupil og ingen pupilreflex. I venstre øje var der rødme og let hævelse i slimhinden, rødme på øjenlågene, lille pupil og ingen pupilreflex. Der var et mindre punktformet sår på højre skulder. Hunden holdt hovedet mod højre og virkede omtumlet og gik meget langsomt og slingrende. Den var indlagt i to dage, hvor dens tilstand forværredes, idet den gled over i bevidstløshed. Den blev herefter aflivet. Politiet stillede Rådet tre spørgsmål.

Rådet udtalte:*Spørgsmål 1:*

Er hunden, der er en Bullmastif, med hensyn til at blive bundet til et træ og herefter tildelt gentagne slag i hovedet med et baseballbat indtil den syntes livløs, og herefter efterladt i en container stærkt afkræftet og med en kraftig hævelse i hele højre side af hovedet, behandlet forsvarligt og beskyttet bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe?

Svar ad 1.

Nej. Ved den beskrevne handlemåde har hunden været udsat for højeste grad af smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe, jf. dyreværnslovens § 1.

Spørgsmål 2:

Er hunden med hensyn til det under nr. 1 anførte behandlet omsorgsfuldt og under hensyntagen til dens fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov?

Svar ad 2:

Nej. Se ad 1.

Spørgsmål 3:

Giver sagens fakta Rådet anledning til yderligere bemærkninger?

Svar ad 3:

Rådet finder, at hunden er blevet behandlet groft uforsvarligt med karakter af mishandling. Det fremgår desuden af politirapporten, at formålet med at slå hunden med baseballbattet var at aflive den. Ved den beskrevne metode har det ikke været muligt at sikre sig, at døden indtrådte så hurtigt og smertefrit som muligt, jf. dyreværnslovens § 13, stk. 1, 1. punktum. Der henvises tillige til § 13, stk. 2, i Justitsministeriets bekendtgørelse nr. 1037 af 14. december 1994.

Afgørelse:

Tiltalte straffedes ved Retten i Tårnby med fængsel i 30 dage. Fuldbyrnelsen blev udsat og ville bortfalde såfremt tiltalte i en prøvetid på 1 år, ikke begik strafbart forhold. Tiltalte blev idømt en bøde på 3.000 kr. og forvandlingsstraffen var fængsel i 6 dage. Tiltalte betalte sagens omkostninger.

5.5 Dyreværnssager vedrørende får og geder

2002-20-055-00001

Skrivelse af 3. juli 2002.

I januar måned anmeldte en dyrlæge til politiet, at han af en dyreværnsorganisation har været tilkaldt til en vædder, der havde ligget på en mark ude af stand til at rejse sig i to døgn. Vædderen var stærkt afmagret og havde et i øje indgroet horn. Dyrlægen aflivede vædderen.

I begyndelse af maj måned aflagde politiet et uanmeldt besøg i besætningen bestående af 9 får på stald samt ca. 20 får på fold. En tilkaldt dyrlæge konstaterede, at dyrene i stalden bar præg af mangelfuld pasning. Deres uld var ikke klippet og hang i tykke klumper ned af siderne.

Dyrene var afmagrede og der var intet vand eller foder i stalden. I stalden fandtes 3 selvdøde mumificerede får. De voksne får på folden bar præg af mangelfuld pasning. De havde en tyk uklippet uld og vandspandene opstillet på folden var tomme.

Rådet udtalte:*Spørgsmål 1:*

Sigtede har holdt mindst 12 får i en stald på en anført adresse. Den 8. maj 2002 var 9 får levende og tre selvdøde. Dyrene bar præg af mangelfuld pasning. Deres uld var ikke klippet og hang i tykke klumper ned af siderne. De var afmagrede, og der var intet foder eller vand i stalden. Dyrene udviste udtalt sult og tørst, da ejeren på opfordring tildelte vand. Dyrene havde ikke øremærker.

Svar ad 1:

Lægges ovennævnte til grund, kan Rådet konstateres, at fårene i stalden igennem længere tid ikke er behandlet omsorgsfuldt og fodret, vandet og passet efter deres fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov. Rådet vil betegne forholdet som groft uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens § 2

Såfremt det kan eftervises, at de 3 selvdøde får er døde af sult, vil Rådet betegne forholdet som groft uforsvarlig behandling af dyr med karakter af mishandling, jf. dyreværnsloves §§ 1 og 2.

Spørgsmål 2:

Sigtede har holdt ca. 20 får, en del med lam, på en mark ved den anførte adresse. Den 8. maj 2002 havde disse får også en tyk uklippet uld, men var i normal foderstand. Foder og vandspande var dog tomme, men græsmængden var fin. Dyrene havde ikke øremærker.,

Svar ad 2:

Lægges ovennævnte til grund, kan Rådet konstatere, at fårene på folden igennem længere tid ikke er behandlet omsorgsfuldt og passet og vandet efter deres fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov. Rådet vil betegne forholdet som uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens § 2

Spørgsmål 3:

Sigtede har i den nævnte besætning fra d. 22. januar 2002 om aftenen til d. 24. januar kl. 15.30 ladet en vædder ligge på marken. Den 24. januar kl. 15.30 lå dyret med bagoverbøjet hoved og bevægede forbenene med rytmiske tvangsagtige bevægelser. På grund af disse bevægelser havde den gravet sig ned i mudderet, så den ene halvdel af kroppen og hovedet lå i mudder. Højre horn var snoet rundt og havde kontakt med øverste øjelåg, således at vædderen havde kronisk hornhindebetændelse med gammelt arvæv og karindvækst på hele hornhinden. Den var antagelig blind på dette øje og havde konstant smerter heri på grund af hornets tilstedeværelse. Vædderen var stærkt afmagret og ulden sad i infiltrerede klumper som tegn på manglende kontrol og klipning. Dyret blev aflivet på stedet.

Svar ad 3:

Ved at lade en syg vædder ligge i omkring to døgn på en mark i januar måned er den ikke behandlet forsvarligt og beskyttet bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe, jf. dyreværnslovens § 1. Ved at være efterladt i hjælpeløs tilstand og tillige med et i øjet indgroet horn har vædderen tillige ikke været passet omsorgsfuldt og fodret, vandet og passet efter dens sundhedsmæssige behov, jf. dyreværnslovens § 2.

Lægges ovennævnte til grund, vil Rådet betegne forholdet som groft uforsvarlig behandling af vædderen, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Spørgsmål 4:

Politimesteren beder sig desuden oplyst, om sagen giver Rådet anledning til yderligere bemærkninger, herunder om der efter Rådets kendskab i sammenlignelige sager foreligger trykt retspraksis af betydning for sanktionsfastsættelsen.

Svar ad 4:

Oplysningerne i sagsakterne peger på, at sigtede ikke viser vilje eller evne til at tilvejebringe dyreværnsmæssigt forsvarlige forhold i sit dyrehold. Dette bør efter Rådets opfattelse føre til overvejelser om, hvorvidt der skal ske helt eller delvis frakendelse af retten til dyrehold, jvf. dyreværnslovens § 29. Anvendelse af § 29 beror imidlertid på en juridisk vurdering, der alene foretages af domstolene.

Vedrørende sanktionsfastsættelse kan Rådet henvise til de seneste års årberetninger fra Det veterinære Sundhedsråd.

Afgørelse:

Ejeren vedtog udenretlig en bøde på 2.500 kr.

VE 0635-12.02/ VE 1635-29.99

Skrivelse af 2. juli 1999 fra politimesteren i Løgstør

En fåreavler blev tilkendt en bøde for i november 1998 at lade sine får gå ude døgnet rundt uden sikring mod vejrliget og uden adgang til drikkevand, og der blev samtidigt udstedt pålæg om normalisering af forholdene. I forbindelse med fornyet anmeldelse i begyndelsen af januar 1999 konstateredes, at pålægget ikke var efterkommet for en del af fårenes vedkommende. I en stald med ca. 200 lam fandtes 35 afmagrede, selvdøde lam samt 13 afmagrede lam med kramper, der var ude af stand til at rejse sig. Fodertildelingen var utilstrækkelig, og vandtrugene var tomme. I stalden med moderfår måtte et får aflives. Ved politiets og kredsdyrlægens foranstaltning blev pasningssituationen nogenlunde genoprettet. Ved fornyet anmeldelse i begyndelsen af februar 1999 aflivede politiet et får, der var forsøgt aflivet med bolt pistol og anbragt i en bunke med ca. 30 døde får og lam. Tilsynet med de læmmende får var helt utilstrækkeligt, hvilket resulterede i høj fåre- og lammedødelighed, ligesom dyrene nu ikke blev fodret efter behov. Der blev meddelt pålæg om ansættelse af medhjælp, og at en praktiserende dyrlæge 2 gange ugentlig skulle tilse fåreholdet med henblik på at sikre pasning efter behov.

Rådet udtalte:

Det fremgår utvetydigt af oplysningerne i politirapporten og i erklæringerne fra kredsdyrlægeembedet, at der i perioden november 1998 - februar 1999 har hersket dyreværns-mæssigt uacceptable forhold i sigtedes fårehold. Forholdene har generelt været præget af et utilstrækkeligt og ukvalificeret tilsyn med det omfattende fårehold med deraf følgende mangelfuld fodring, vanding og pleje af dyrene.

Rådet har især hæftet sig ved følgende forhold:

Ifølge erklæringer fra kredsdyrlægeembedet af 7. januar, 22. januar og 18. februar 1999 blev der i lammestalden fundet 35 stærkt afmagrede døde lam og 13 afmagrede lam i døende tilstand. De sidstnævnte blev aflivet, og obduktionserklæring af 22. januar 1999 fra dyrlæge A dokumenterer, at lammenes afkræftede tilstand med overvejende sandsynlighed skyldtes sult og tørst. Rådet finder det overvejende sandsynligt, at de dødfundne lam er døde af samme årsag.

Utilstrækkeligt tilsyn har sammen med mangelfuld fodring og pleje resulteret i de uacceptable forhold for de læmmende får, hvor flere får døde i afmagret tilstand, og dødeligheden blandt de nyfødte lam var høj. Sigtede synes ikke trods gentagne henstillinger at have vist forståelse for at så mange læmmende får behøver flere daglige tilsyn, samt at voksende lam og drægtige får stiller særlige krav til fodring og pasning.

Det fremgår af oplysningerne i politirapporten, at sigtede ikke har efterkommet pålægget af 7. december 1998, hvorefter der skulle etableres mulighed for, at dyrene kunne søge ly, læ og tørt leje. Ifølge oplysningerne til politirapporten fandtes ved besøg i besætningen den 5. januar 1999, at ca. 70 får gik på en strandeng uden mulighed for at søge ly, læ og tørt leje.

Sigtede har ikke efterkommet dyreværnslovens krav til omsorgsfuld pleje af dyrene, og har ved sine gentagne forsømmelser påført dyrene højeste grad af smerte, lidelse, angst og væ-

sentlig ulempe. Hvorvidt hr. XX skal betragtes som medansvarlig for dyrenes pasning og tilsyn i perioden og dermed inddrages i forholdet må bero på en juridisk vurdering.

Rådet vil betragte forholdet som groft uforsvarlig behandling af dyr med karakter af mishandling i strid med dyreværnsloven §§ 1 og 2 og § 3, stk. 1, sidste punktum, og stk. 3.

Under hensyntagen til forholdets gentagne og grove karakter skal Rådet indstille, at sigtede jf. dyreværnslovens § 29, fratages retten til for et nærmere fastsat tidsrum at eje, bruge, passe eller slagte eller i det hele taget beskæftige sig personligt med får.

Det fremgår af oplysningerne i politirapporten og i erklæring fra kredsdyrlægeembedet af 9. februar 1999, at politiet ved besøg i besætningen den 6. februar 1999 måtte aflive et får, der ca. 3 timer tidligere var søgt aflivet af hr. XX med en bolt pistol og derefter anbragt i en bunke med døde får. Hr. XX har ikke efterlevet dyreværnslovens krav om, at den der vil aflive et dyr, skal sikre sig, at dyret aflives så hurtigt og så smertefrit som muligt.

Rådet vil betragte forholdet som uforsvarlig behandling af dyr i strid med dyreværnsloven, § 1 og §13, stk. 1, første punktum.

Skrivelse af 23. december 1999 fra politimesteren i Løgstør

Rådet blev tilsendt supplerende sagsakter.

Rådet udtalte:

De supplerende sagsakter, herunder de veterinærfaglige udtalelser fra KVL af 15. marts 1999 (bilag 3) og fra dyrlæge A (bilag 4) samt oplysningerne i politirapporten og udskrift af retsbogen for retten af 15. juni 1999 giver ikke Sundhedsrådet anledning til at ændre udtalelse af 2. juli 1999 vedrørende forholdene i fåreholdet i perioden november 1998- februar 1999.

Afgørelse:

Tiltalte direktør og daglige leder i aktieselskabet blev ved retten i Fjerritslev fundet delvis skyldig for blandt andet overtrædelse af dyreværnsloven og idømt betinget fængsel i 30 dage. Retten lagde vægt på det store antal dyr og varigheden henholdsvis, at tiltalte ikke tidligere var straffet og den lange sagsbehandlingstid. De tiltalte skulle solidarisk betale sagens omkostninger, tiltalte direktør herunder omkostninger, der relaterede sig til pålæggene. Tiltalte direktør fratages for 5 år retten til at eje, bruge, passe, slagte eller i det hele taget beskæftige sig personligt med produktionsdyr. Aktieselskabet blev idømt en bøde på 10.000 kr. Udstedte pålæg blev opretholdt.

Dommen blev anket. Afgørelsen vil blive refereret i en senere årsberetning.

2002-20-055-00002

Skrivelse af 18. september 2002 fra politimesteren i Varde.

På et 7-8 tønder stort engareal lå et dødt får. Dyret var i velnæret stand og forholdsvis nyklippet. Alle klovene sås kraftigt angrebet af råd. Fårets bagklove var lange og den højre bagklov var mindst 8 cm længere end normal. I højre bagklov sås endvidere maddiker. Det var tyde-

ligvis skavanker, som fåret havde haft i længere tid. Et af de på stedet levende får haltede, men politiet kunne ikke fange det. Fødevarerregionen ønskede ikke at assistere i sagen, ud fra de af politiet forelagte oplysninger. Ejeren af de ca. 48 får på engstykket oplyste, at han opkøbte får til slagtning. Oftest blev fårene transporteret direkte til slagtning, men vurderede han, at de skulle opfedes, blev de sat ud på engstykket. Han oplyste endvidere, at fårene ofte havde småskavanker, når han købte dem herunder dårlige klove.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Anses fåret for at være behandlet forsvarligt og beskyttet bedst muligt mod smerte og lidelse, jf. dyreværnslovens § 1.

Svar ad 1:

Det fremgår tydeligt af politirapporten med vedlagte fotooptagelser, at den manglende klovspleje har medført langvarig og betydelig smerte, lidelse og væsentlig ulempe. Fårets tilstand burde for længst ved de jævnlige tilsyn have været opdaget, således at klovene kunne have været beskåret og behandlet.

Rådet finder, at fåret har været udsat for uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 3, stk. 3.

Spørgsmål 2:

Anses fåret for at have været behandlet omsorgsfuldt, jf. dyreværnslovens § 2.

Svar ad 2:

Lægges svar ad 1 samt de fremsendte sagsakter til grund, finder Rådet ikke, at fåret er behandlet omsorgsfuldt og passet og plejet under hensyntagen til dets fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov, jf. dyreværnslovens § 2.

Spørgsmål 3:

Kan der ud fra foto angives en tidshorisont for den manglende behandling af fårets klove.

Svar ad 3:

Rådet vurderer ud fra de fremsendte sagsakter, at klovene skulle have været behandlet for flere måneder siden.

Afgørelse:

Ejeren af fåret vedtog udenretlig en bøde på 2.500 kr.

2002-20-055-00003

Skrivelse af 4. oktober 2002 fra politimesteren i Helsingør.

Sagen drejede sig om 7 får på en fold. Fårene var langhårede. De var ikke blevet klippet om foråret. Ejeren tilså fårene den 1. august 2002 og bemærkede intet unormalt. Fårene blev besigtiget på en afstand af 20-25 meter. Den 5. august 2002 bliver ejeren, der var bortrejst, ved opsætning af en seddel af en skovfoged gjort opmærksom på, at 2 af fårene var døde. Skovfo-

geden anmeldte den 6. august 2002 forholdet til politiet. Politiet, anmelderen og en tilkaldt dyrlæge besigtige straks dyreholdet og konstaterede, at 2 får var døde. Et tredje afkræftet får blev straks aflivet af skovfogeden. Alle 3 får var magre og tilsølede med tynd afføring i en lang pels med voldsomt angreb af maddiker i pelsen og kroppen. Alle 3 får blev sendt til obduktion på Den Kgl. Veterinær- og Landbohøjskole, hvor det den 8. august 2002 blev konstateret, at dyrene var i så fremskreden forrådnelse, at det ikke var muligt at konkludere noget med hensyn til dødsårsag og dødstidspunkt eller dyrenes generelle helbredstilstand. Da kadaverne skulle trækkes ud af en presenning, hvori de var indsendt, gik kadaverne i stykker, og det kunne konstateres, at størstedelen af fårene var blevet fortæret af maddikerne.

Yderligere et afkræftet får blev aflivet af skovfogeden. Ved ejerens ankomst blev det aftalt, at de resterende får ligeledes blev aflivet.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Kan et tilsyn med 4-5 dages mellemrum betragtes som jævnlige i lovens forstand?

Svar ad 1:

Forsvarligt tilsyn med udegående husdyr vil variere med årstiden, arten af husdyr og arealerne, hvor husdyrene holdes. Om vinteren bør tilsynet være hyppigere end om sommeren. Tilsynet bør også være hyppigere med heste end med får, fordi der lettere kan tilståde betydelige hændelser. På kuperede arealer bør tilsynet være mere intensivt end på flade arealer, hvor dyrene lettere kan tilses. Om sommeren i perioder med høj temperatur og hurtigt voksende græs er der en betydelig risiko for, at får pådrager sig diarré. Hvis afføringen opfanges i en lang pels på og omkring halen, er der en betydelig risiko for angreb af maddiker. Derfor bør tilsyn af får under sådanne forhold være hyppige, og fårene bør besigtiges så tæt på, at det er muligt at konstatere tilsøling af hale og bagpart med tynd afføring.

Lægges ovennævnte til grund, vil Rådet anse tilsyn med 4-5 dages mellemrum som uforsvarlig behandling af får, jf. dyreværnslovens § 1.

Lægges det tillige til grund, at ejeren ikke har søgt viden om hold af får og bevidst undladt at lade fårene klippe om foråret, vil Rådet anse forholdet som groft uforsvarlig behandling af får, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Spørgsmål 2:

Vil en besigtigelse på 20-25 meters afstand kunne betegnes som et tilsyn i lovens forstand?

Svar ad 2:

Nej. Se svar ad 1.

Spørgsmål 3:

Ville et sygdomsforløb, som beskrevet af dyrlægen, være konstaterbart ved besigtigelsen den 1. august 2002?

Svar ad 3:

De to får, der blev fundet døde d. 5. august 2002, har efter sagsakterne været døde i flere dage. Et sygdomsforløb som beskrevet med diarré, tilsøling og efterfølgende udklækning af fluelarver til maddikker i stort antal vil strække sig over flere dage. Lægges dette til grund, er det overvejende sandsynligt, at tilsølingen af pelsen på halen og bagparten med tynd afføring ville være synligt ved tilstrækkelig besigtigelse d. 1. august 2002.

Spørgsmål 4:

Er dødsårsagen og tidspunktet, som beskrevet af dyrlægen, sandsynligt?

Svar ad 4:

Ja.

Spørgsmål 5:

Kan en adfærd, som beskrevet ovenfor, indebære en vanrøgt eller en uforsvarlig behandling af dyr eller eventuelt en mishandling eller grovere uforsvarlig behandling, jfr. dyreværnslovens § 28, stk. 1.

Svar ad 5:

Se svar ad 1.

Afgørelse:

Tiltalte blev straffet med en bøde på 5.000 kr. samt yderligere pålagt delvis at betale sagens omkostninger.

VE 0635-11.02

Skrivelse af 17. december 2001 fra politimesteren i Roskilde.

En anmelder, der var ejendomsinspektør, havde fundet et mishandlet får på en fold indhegnet med strømførende hegn. Fåret var tilsyneladende blevet slået med en ca. 1 m lang og ca. 2 cm tyk jernstang, der fandtes ved fåret. I den ene ende af jernstangen, der var hul, fandtes rester af blod og øjenvæv. Fåret kunne ikke stå op, og dets ene øje var blevet stukket ud. Politiet afli-vede fåret. Et vidne havde set tre unge mænd i folden og kontaktede derefter ejendomsinspektøren. En dyrlæge var blevet tilkaldt til stedet. Ejendomsinspektøren havde fra flere skoleelever fået oplyst, at en dreng/ung mand havde pralet med, at han havde slået et får, og at en anden ung mand havde været med inde i folden, hvor fåret var blevet slået. Overfor politiet hævdede den første unge mand, at han intet huskede på grund af beruselse. Ved en senere afhøring erkendte han, at han havde kastet en jernstang mod fåret. Han nægte at have slået fåret, men var dog villig til at udrede en erstatning. Den anden unge mand fortalte politiet, at to andre unge mænd havde deltaget. Førstnævnte unge mand kastede en stang mod fåret og ramte det i hovedet. Herefter blev de unge mænd forstyrret af vidnet og forsvandt. Hændelsesforløbet blev overfor politiet bekræftet af de andre deltagende unge mænd. En af disse skulle desuden have slået fåret i hovedet med jernstangen.

Rådet udtalte:

Under henvisning til Lov om dyrlægegerning har Rådet ikke kompetence til at give indstilling til en evt. tiltalerejsning. Rådet udtaler sig alene om veterinære spørgsmål som sagkyndig.

Det fremgår af politirapporten med vidneudsagn, at fire unge mænd en aften efter en fest med indtagelse af alkohol havde jaget med et får på en fold. Herunder havde én af de unge mænd kastet en jernstang mod fåret. Jernstangen ramte dyrets øje, som blev stukket ud. I jernstangens hule ende var der blod og vævsrester fra øjet. En anden ung mand skulle efter vidneudsagnene fra en af de øvrige unge mænd have slået fåret i hovedet med jernstangen.

Lægges ovennævnte til grund, vil Rådet betragte forholdet som groft uforsvarlig behandling af dyr, med karakter af mishandling, jf. dyreværnslovens § 1.

Afgørelse:

Tiltalte 1 blev ved retten i Roskilde idømt en betinget fængselsstraf på 14 dage. Tiltalte 2 blev idømt en betinget fængselsstraf på 10 dage. I begge tilfælde fuldbyrdes fængselsstraffen såfremt der begås strafbare handlinger inden for 1 år. Tiltalte 3 blev idømt en bøde på 1.000 kr. Forvandlingsstraffen blev fastslået til fængsel i 6 dage. Tiltalte 4 blev idømt en bøde på 1.000 kr. Forvandlingsstraffen blev fastslået til fængsel i 6 dage.

5.6 Dyreværnssager vedrørende fjerkræ og fugle

2002-20-056-00001/ VE 0636-6.02**Ved påtegning af 25. oktober 2000 fra fødevareregionen.**

Foranlediget af en radioudsendelse i december 1999 om, at et større antal strudse var undsluppet fra en farm, besøgte Fødevareregion i marts 2000 strudseholdet, der ikke var registreret. Der var på det tidspunkt 11 strudse på farmen, og man fandt en død struds under en trillebør. Det var opfattelsen, at området bar præg af mangelfuldt tilsyn og pasning. Laden, hvor strudsene gik, manglede porte, døre og adskillige tagsten. Udenomsarealerne var meget opblødte, og indendørs var strøelsen våd og yderst mangelfuld.

Midt i april 2000 var politiet sammen med en dyrlæge på strudsefarmen, hvor der var 16 strudse i en indhegning. Dyrlægen skønnede, at de var velnærede. Sidst i april 2000 konstaterede politiet, at der var 7 strudse på ejendommen.

Sidst i juli konstaterede en dyrlæge, at der var 11 strudse på ejendommen. En af disse blev aflivet, fordi den var afmagret. Ved beføling af 5 andre strudse konkluderede dyrlægen, at disse var meget magre. Der var ingen foder i indhegningen og ej heller frisk drikkevand. Der lå en død struds ved hegnet.

Midt i august 2000 blev yderligere en struds aflivet, fordi den ikke kunne rejse sig. Ved obduktion fandtes et flere dage gammelt betændt sår ca. 2 x 2 cm ved højre øregang. Fuglen var meget afmagret. Der var hverken fedtvæv under huden, i tarmkrøset eller på bughindens bag-

side. Ved åbning af kirtelmave og kråse fandtes en sammenpakket masse bestående af småsten, stive græsstrå, fjer, en ispind og andet ikke-identificerbart materiale. Foderpartikler som f. eks. kerner eller skaldele fra korn kunne ikke erkendes med det blotte øje. Tarmindholdet i alle tarmafsnit på nær tyk- og blindtarme var tørt og meget knoldet. Alle ægblærer i æggestokkene var mindre end 5 mm i diameter. Obduktionsresultatet tyder på, at dyret er død af underernæring.

Alle de øvrige strudse var meget magre. Få dage senere pålagde politimesteren farmens ejer at sørge for, at strudsene til enhver tid havde adgang til rigeligt frisk drikkevand at tildele foder dagligt til strudsene således, at deres fysiologiske og sundhedsmæssige behov dækkes at sørge for oprydning i strudsenes indhegning og at sørge for strøelse i staldbygningen, som strudsene havde adgang til.

Midt i september 2000 blev endnu en struds aflivet, fordi den var afmagret og ikke kunne rejse sig. Ved obduktion fandtes kadaveret ekstremt afmagret og med få, mindre liggesår over brystbenet. Kirtelmaven var fyldt af en blanding af grus, hele korn og mindre plantedele. Mængden svarede ca. til en liter. Kråsen var fyldt med grus, lidt sand, hele korn og plantedele og 5 stykker fladt metal. De 4 af dem var 1 x 1 cm og skarpe på kanterne, det sidste stykke var 1 x 4 cm og uskarpt. I tarmen fandtes normalt grønligt indhold og i endetarmen normale afføringsknolde. Overalt på kroppen og i kropshulerne var det umuligt at finde den mindste fedtaflejring. Der fandtes ikke andre sygdomstegn.

Tre dage senere blev de sidste 8 strudse aflivet, da kravene i det nævnte pålæg ikke var blevet opfyldt.

Politimyndigheden stillede en række spørgsmål i sagens anledning:

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Hvordan var de to aflivede strudsers helbredstilstand? Der henvises til bilag 10 og 15.

Svar ad 1:

De to aflivede strudse er i obduktionsrapporterne af henholdsvis 14. august 2000 fra dyrlægeX og af 16. september 2000 fra dyrlægeY beskrevet som meget afmagret og ekstremt afmagret.

Spørgsmål 2:

Hvad er i givet fald forklaringen på strudsenes tilstand?

Svar ad 2:

Underernæring.

Spørgsmål 3:

Burde strudsene nævnt i bilag 10 og 15 have været behandlet af en dyrlæge?

Svar ad 3:

Ja, de to strudse burde have været tilset af en dyrlæge med henblik på en veterinærfaglig vurdering af deres tilstand.

Spørgsmål 4:

Hvordan var tilstanden i den samlede besætning, og hvad er forklaringen på tilstanden?

Svar ad 4:

Besætningen bar gennem observationsperioden præg af tiltagende afmagring af fuglene på grund af mangelfuld pasning og tilsyn med utilstrækkelig tildeling af foder og vand.

Spørgsmål 5:

Hvad er den sædvanlige daglige fodemængde til en struds?

Spørgsmål 6:

Hvilket foder er egnet til en struds? Er halm velegnet til strudse?

Svar ad 5 og 6:

Med hensyn til foder og den sædvanlige daglige fodemængde:

I reproduktionsperioden (æglægning):

Kraftfoderblanding (bestående for eksempel af tørt lucernemel, majs, majsolie, fiskemel, sojaskrå, mineraler og vitaminer)	2,0 kg
Byg eller havre	0,4 kg
Grønfoder (lucerne, kløver, græs)	2-4 kg

Samt frisk vand 2-4 liter

Uden for reproduktionsperiode (vinter) til udvoksede:

Kraftfoder (blanding eller korn + mineraler og vitaminer)	1,2-1,5 kg
Hø (lucerne, kløver, græs)	0,3-0,5 kg
Gulerødder, kål (hakket)	0,2-0,3 kg

Samt frisk vand op til 4 liter

Halm (for eksempel lucernehalm) er velegnet til strudse, dog kun som supplerende foder, forudsat at kraftfoder og grønafoder er tilgængelige i de anbefalede mængder. Næringsværdien af halm er beskeden.

Spørgsmål 7:

Hvordan påvirker manglende foder strudse?

Svar ad 7:

Manglende foder forårsager vægttab, sygelighed og stress.

Spørgsmål 8:

Hvilken betydning har det for dyrene, at der ikke er tilstrækkelig læ og strøelse ?

Svar ad 8:

Tilstrækkelig læ er en vigtig forudsætning for en optimal tilvækst, æglægning og sundhed. Et tyndt lag af strøelse kan anvendes, forudsat en hyppig udskiftning. Anbefalet staldplads til udvoksede strudse er 5 m²/struds.

Spørgsmål 9:

Er strudsenes tilstand forenelig med en forklaring om, at strudsene er fodret hver dag ?

Svar ad 9:

Nej.

Spørgsmål 10:

Var behandlingen af strudsene efter rådets opfattelse uforsvarlig, groft uforsvarlig eller var der tale om vanrøgt eller mishandling ?

Svar ad 10:

Rådet finder, at forholdet er groft uforsvarlig behandling af dyr med karakter af mishandling i strid med dyreværnslovens §§ 1, 2 og § 3, stk. 1, 1. punktum, og stk. 3, 1. punktum.

Spørgsmål 11:

Giver sagen i øvrigt rådet anledning til bemærkninger ?

Svar ad 11:

Rådet finder, at forholdets grove og langvarige karakter bør føre til overvejelser om rettighedsfrakendelse, jf. dyreværnslovens § 29, stk. 1.

Afgørelse:

Tiltalte ejer af dyrene blev straffet med fængsel i 10 dage. Fuldbyrdselsen af straffen blev udsat og vil bortfalde efter en prøvetid på 1 år afhængig af, at tiltalte ikke begår strafbart forhold i prøvetiden, og at tiltalte betaler en tillægsgbøde på 3.000 kr. Forvandlingsstraffen for bøden er fængsel i 6 dage.

Tiltalte frakendtes retten til at eje, bruge, passe, slagte eller i det hele taget beskæftige sig med strudsefugle eller dermed beslægtede dyr i 5 år.

Dommen blev anket til landsretten, men afvist da tiltalte var udeblevet uden at have oplyst lovligt forfald.

2002-20-056-00003/ VE 0636-5.01

Skrivelse af 14. september 2000 fra politimesteren i Horsens.

En ejer af en boligejendom fik klager fra beboerne over svineri fra svalereder. For at løse problemet havde han revet svalerederne ned på jorden med en pind, hvorefter svaleungerne var blevet dræbt hurtigt ved, at ejeren og en hjælper havde trådt på rederne.

Rådet udtalte:

Det fremgår af sagsakterne, at 10-15 svalereder er blevet fjernet til trods for, at der var levende unger i rederne. Desuden er ungerne efterladt i hjælpeløs tilstand, idet rederne med indhold blev samlet op i en spand og efterfølgende hældt i en affaldssæk.

Lægges dette til grund, finder Rådet, at dyreværnslovens bestemmelser er blevet overtrådt, idet ungerne har været udsat for smerte, lidelse og væsentlig ulempe, jf. dyreværnslovens § 1.

Afgørelse:

Sigtede vedtog udenretligt en bøde på 4.000 kr.

2002-20-056-00004

Skrivelse af 2. august 2002 fra politimesteren i Løgstør.

En vognmand foretog transport af to containere med levende slagtekyllinger fra producent til fjerkræslagteri. Ved indleveringen blev der registreret ca. 700 døde kyllinger og en overskridelse af den højest tilladte vægt af kyllingelasten på ca. 7 %. Dette førte fra veterinærkontrollen på slagteriet til en anmeldelse af vognmanden for overtrædelse af Justitsministeriets bekendtgørelse nr. 201 af 16. april 1993 om beskyttelse af dyr under transport, idet kravene til lastetæthed var overskredet. I forlængelse af anmeldelsen blev Rådet af politimesteren anmodet om besvarelse af spørgsmål i sagens anledning.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Har kyllingerne under transporten været udsat for uforsvarlig behandling eller evt. groft uforsvarlig behandling?

Svar ad 1:

Rådet finder, at den transportansvarlige ved sin handlemåde har udsat kyllingerne for høj grad af smerte, lidelse, angst og væsentlig ulempe og herved har udsat kyllingerne for uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens § 1.

Spørgsmål 2:

Giver sagen i øvrigt Rådet anledning til bemærkninger?

Svar ad 2:

Nej.

Afgørelse:

Sigtede vedtog udenretligt en bøde på 5.000 kr.

5.7 Dyreværnssager vedrørende andre dyr

2002-20-056-00002

Skrivelse af 10. juli 2002 fra politimesteren i Ålborg.

En pelsdyravler blev anmeldt af dyrlæge D1 ansat ved den lokale fødevareregion. Dyrlæge D1 havde set anmeldte køre med ræve i trådbure, der var anbragt ubeskyttede mod vind og vejr på et åbent lad på en mindre varebil. Dyrene var anbragt i to rækker bure med 6 bure i hver række og 4 ræve i hver række i hver sit trådbur. Dyrlæge D1 fandt, at dyrene virkede angste over passerende biler, idet de for frem og tilbage i burene, hver gang der kørte en bil forbi. Dyrlæge D1 fulgte transporten i sin bil et stykke af vejen, både på motorvej og landevej. Transporten foregik over i alt ca. 60 km, motorvejskørslen med ca. 110 km/t og landevejskørslen med ca. 80 km/t. Politiet stillede Rådet to spørgsmål i anledning af sagen.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Jeg skal anmode om en udtalelse om ræve udsættes for unødigt lidelse samt har tilstrækkelig plads og beskyttelse mod blæst, kulde, nedbør og solskin, hvis de transporteres i trådbure med fire ræve i hver uden overdækning på ladet af en åben varebil med en hastighed på op til 110 km/t over en strækning på ca. 60 km.

Svar ad 1:

Det fremgår af de fremlagte sagsakter, at rævene har været transporteret ca. 60 km, anbragt i trådbure ubeskyttede mod vind og vejr på et åbent lad på en mindre varebil. Transporten foregik både ved motorvejskørsel med ca. 110 km/t og landevejskørsel med ca. 80 km/t. Dyrene har således ikke været behandlet omsorgsfuldt og i overensstemmelse med deres behov. Ved den beskrevne transportform har de været udsat for lidelse, angst og væsentlig ulempe.

Lægges ovennævnte til grund, vil Rådet anse forholdet for uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2 samt Justitsministeriets bekendtgørelse nr. 201 af 16. april 1993 om beskyttelse af dyr under transport, jf. bl. a. §§ 19 og 32.

Spørgsmål 2:

Det bedes ligeledes oplyst hvilken anerkendt og forsvarlig transportform, der sædvanligvis benyttes til transport af ræve over strækninger på ca. 60 km.

Svar ad 2:

Rådet er ikke bekendt med anerkendt regelbunden sædvane for transport af ræve. Det er oplyst til Rådet, at ræve sædvanligvis transporteres i trådbure. Regler for transport af ræve over 50 km er indeholdt i Justitsministeriets bekendtgørelse nr. 201 af 16. april 1993 om beskyttelse af dyr under transport, jf. § 32 og for transport indtil 50 km i Justitsministeriets bekendtgørelse nr. 208 af 17. juni 1964 om transport af dyr, jf. § 9.

Afgørelse:

Efter udtalelsen fra Det Veterinære Sundhedsråd blev forelagt retten, sammen med fotos som dokumentation, afsluttedes sagen med en advarsel til sigtede i sagen.

2002-20-056-00005

Skrivelse af 23. august 2002 fra politimesteren i Hillerød.

En ræv sneg sig ind i et hønsehus en morgen. Hønsehusets ejer lagde et trådaffaldsstativ mod indgangen til dette, hvorefter ræven gik ud i stativet og dermed var fanget. Ræven fik vand og brød i løbet af dagen. Inden ræven blev sluppet løs senere samme aften er det overfor politiet blevet oplyst, at den havde et reb bundet rundt om snuden samt en klokke om halsen. Politiet stillede Rådet en række spørgsmål.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Såfremt det kan lægges til grund, at ræven i løbet af dagen har fået vand og brød, kan tilbageholdelsen da karakteriseres som uforsvarlig behandling af ræven i henhold til dyreværnslovens § 1, jf. § 28, stk. 1?

Svar ad 1:

Ja. Ræven har ved at være tilbageholdt i trådstativet en hel dag været udsat for angst og væsentlig ulempe. Rådet vil anse forholdet for uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens § 1.

Spørgsmål 2:

Såfremt det kan lægges til grund, at ræven i løbet af dagen har fået vand og brød, kan tilbageholdelsen da karakteriseres som groft uforsvarlig behandling af ræven i henhold til dyreværnslovens § 1, jf. § 29, stk. 1.

Svar ad 2:

Se svar ad 1.

Spørgsmål 3:

Såfremt det kan lægges til grund, at ræven i løbet af dagen har fået vand og brød, kan tilbageholdelsen da karakteriseres som mishandling af ræven i henhold til dyreværnslovens § 1, jf. § 29, stk. 1?

Svar ad 3:

Se svar ad 1.

Spørgsmål 4:

Hvis det lægges til grund, at ræven fortsat har haft en klokke om halsen efter at være undsluppet, kan dette da karakteriseres som uforsvarlig behandling af ræven i henhold til dyreværnslovens § 1, jf. § 28, stk. 1?

Svar ad 4:

Ja. Ved at blive sluppet løs med en klokke om halsen har ræven været udsat for angst og væsentlig ulempe. Rådet vil anse forholdet for uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens § 1.

Spørgsmål 5:

Hvis det lægges til grund, at ræven fortsat har haft en klokke om halsen efter at være undsluppet, kan dette da karakteriseres som groft uforsvarlig behandling af ræven i henhold til dyreværnslovens § 1, jf. § 29, stk. 1?

Svar ad 5:

Se svar ad 4.

Spørgsmål 6:

Hvis det lægges til grund, at ræven fortsat har haft en klokke om halsen efter at være undsluppet, kan dette da karakteriseres som mishandling af ræven i henhold til dyreværnslovens § 1, jf. § 29, stk. 1?

Svar ad 6:

Se svar ad 4.

Spørgsmål 7:

Giver sagen i øvrigt Det Veterinære Sundhedsråd anledning til bemærkninger ?

Svar ad 7:

Nej.

Afgørelse:

Fangeren af ræven vedtog udenretlig en bøde på 750 kr.

2002-20-056-00006/ VE 0637-10.02

Skrivelse af 9. januar 2002 fra politimesteren i Århus.

Politiet blev tilkaldt til et kælderrum på grund af ildelugt i kældergangen udenfor. I kælderrummet var der hold af diverse krybdyr. Rummet var et almindeligt kælderrum på ca. 2,5 m x 3 m. Rummet var dårligt oplyst. Der var ingen varme og ikke indlagt rindende vand. Det umiddelbare indtryk af rummet var et slemt roderi. Der stod forskellige plader, beholdere, gamle akvarier, spande o. lign. Langs væggen i højre side stod tre store akvarier på ca. 0,6 m x 1 m x 1,20 m. I alle tre akvarier var der en vandstand på ca. 20 cm. I det første akvarium lå to døde skildpadder samt det næsten opløste kadaver af enten en vandøgle eller en mallelignende fisk ca. 30 cm lang. I det midterste akvarium lå de sørgelige rester af to sumpskildpadder. I det tredje akvarium fandtes en levende snapskildpadde med en skjoldlængde på ca. 40 cm. Vandet var ildelugtende, slimet, totalt uklart og sort. Skildpadde blev kun fundet, fordi den rørte sig, da akvariet blev efterforsket med en pind. På ryggen var den dækket af et 0,5 – 1 cm tykt slimet, vekslende mørkt og lerfarvet lag bestående af svampe, alger og bakterier tydende på meget dårlig hygiejne. Dens almentilstand blev bedømt til rimelig, men det blev samtidig vurderet, at den havde overlevet på trods af den dårlige pasning: Ingen varme eller ventilation, voldsomt forurenset vand, helt utilstrækkeligt lys og ikke mindst alt for lidt vand. Snapskildpadder har en naturlig evne til at overleve dårlig pasning i lang tid ved at gå i en dvalelignende tilstand.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Var det uforsvarlig behandling af skildpadden, at den blev opbevaret i et dårligt oplyst kælderrum (2 m x 3 m, med ca. 2,20 m til loft), uden varme og ventilation, i et akvarium 0,6 m x 1 m x 1,20 med ca. 20 cm forurenede vandstand?

Svar ad 1:

Ja. Ved at opbevare skildpadden som beskrevet uden dagligt tilsyn og i et dårligt oplyst kælderrum uden varme og ventilation, i et akvarium 0,6 m x 1 m x 1,20 med ca. 20 cm forurenede vandstand, har den ikke været behandlet omsorgsfuldt og i overensstemmelse med sine behov. Rådet vil anse forholdet som groft uforsvarlig behandling med karakter af mishandling, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og § 3, stk. 1, 1. punktum, og stk. 3, 1. punktum.

Spørgsmål 2:

Var det uforsvarlig behandling, at skildpadden senest var tilset ca. 1 uge før den 10. november 2001?

Svar ad 2.

Ja. Se svar ad 1.

Spørgsmål 3:

Var det uforsvarlig behandling af skildpadden, at den kun blev fodret ca. hver 14. dag og med rådt kød?

Svar ad 3.

Ja. Snapskildpadders behov er fodring ca. hver 2. dag. Rådt kød alene vil ikke kunne dække en snapskildpaddes næringsbehov over længere tid.

Spørgsmål 4:

Har det under 1 – 3 været en mishandling af skildpadden?

Svar ad 4.

Se svar ad 1.

Spørgsmål 5:

Giver sagen i øvrigt Rådet anledning til bemærkninger?

Svar ad 5.

Nej.

Skrivelse af 17. september 2002 fra politimesteren i Århus.

Rådet fik forelagt supplerende spørgsmål.

Rådet udtalte:*Spørgsmål 1:*

Kan De vurdere, om snapskildpadden på gerningstidspunktet, den 10. november 2001 befandt sig i en tilstand af dvale?

Svar ad 1:

Sagsakterne ses ikke at indeholde sikre holdepunkter for dette. Det fremgår af attest af 11. november 2001 fra dyrlægeX, at skildpadden bevægede sig ved undersøgelse af akvariet. Ligeledes fremgår det af politirapporten, at nogle drenge havde konstateret tilstedeværelsen i kælderrummet af en levende skildpadde dagen før.

Spørgsmål 2:

Hvis snapskildpadden befandt sig i en tilstand af dvale, fastholder De så Deres udtalelse af 11. juni 2002 vedr. svar på samtlige spørgsmål ad 1 – 4?

Svar ad 2:

Ja.

Spørgsmål 3:

Giver sagen i øvrigt Rådet anledning til bemærkninger?

Svar ad 3:

Snapskildpadder har en naturlig evne til at overleve dårlig pasning i lang tid ved at gå i en dvalelignende tilstand. Denne tilstand er yderst risikofyldt på grund af nedsat modstandskraft, mens tilstanden står på. Hvis det kan eftervises, at snapskildpadden var gået i dvale, vil Rådet vurdere dette som en skærpende omstændighed.

Afgørelse:

Politimesteren i Århus besluttede at frafalde tiltalen og udstedte i stedet en advarsel. Der blev ved afgørelsen lagt vægt på specielle omstændigheder samt sigtedes dårlige helbred.

VE 0637-9.02**Skrivelse af 2. januar 2002 har politimesteren i Slagelse.**

Syv slanger blev opbevaret i et terrarium på 1,5 x 1,5 x 1,5 m. Slangerne var fra 1 m til 3,5 m lange. Der var to Texas rottesnoge, en orange rottesnog, tre kongeboa og en klippepyton i terrariet. Terrariet var udført i ca. 1 cm tykke spånplader med aflåste skydedøre i 4 mm tykke glasplader på fronten. Oven på terrariet stod et ca. 60 liters akvarium med glasskydedør. I dette akvarium var der en slange.

Rådet udtalte:

Det fremgår af politirapporten samt af erklæring af 4. oktober 2001 fra fødevareregionen, at syv slanger blev opbevaret i et terrarium på 1,5 x 1,5 x 1,5 m. Slangerne var fra 1 m til 3,5 m lange. Der var to Texas rottesnoge, en orange rottesnog, tre kongeboa og en klippepyton i terrariet. Terrariet var udført i ca. 1 cm tykke spånplader med aflåste skydedøre i 4 mm tykke glasplader

på fronten. Oven på terrariet stod et ca. 60 liters akvarium med glasskydedør. I dette akvarium var der en slange.

Spørgsmål 1:

Om, hvorvidt der er sket en overtrædelse af dyreværnsloven,

Svar ad 1:

Rådet udtaler sig alene om veterinære spørgsmål og tager ikke stilling til, hvorvidt lovgivningen er overtrådt.

Spørgsmål 2:

Herunder, om der har været tilstrækkelig plads til slangerne i terrarierne,

Svar ad 2:

En slange på 3,5 m skal alene have et terrarium på længde / bredde / højde på 200 cm / 120 cm / 180 cm = 4,32 m³. For hver ekstra slange i samme længe skal terrariets rumfang øges med en tredjedel. Det fremgår af ovennævnte, at syv slanger på 1 m til 3,5 m blev opbevaret i et terrarium på 1,5 x 1,5 x 1,5 m = 3,38 m³. Der har således ikke været tilstrækkelig plads til de 7 slanger i terrariet.

Spørgsmål 3:

Samt om der er sket en uforsvarlig behandling af slangerne.

Svar ad 3:

Ved kun at have haft 3,38 m³ til rådighed har de 7 slanger ikke været passet omsorgsfuldt og i overensstemmelse med deres behov. Rådet vil anse forholdet som uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Afgørelse:

Ejeren af slangerne blev idømt en bøde på 2.500 kr. Forvandlingsstraffen fastsattes til fængsel i 6 dage. Til grund for afgørelse lå bl.a. udtalelsen fra Det Veterinære Sundhedsråd, der fastlag at slangerne havde for lidt plads. Alle slangerne blev konfiskeret, og tiltalte skulle betale sagens omkostninger, herunder udgifterne ved opbevaring og transport af slangerne.

5.8 Dyreværnssager vedrørende blandede besætninger

2002-20-057-00001/ VE 0638.02

Skrivelse af den 4. april 2002 fra politimesteren i Løgstør.

På arealer tilhørende en landbrugsejendom fandtes 45 kreaturer af en gammel dansk (jysk) race samt 16 får og 1 lam. I forbindelse med en politianmeldelse fandtes en død ko samt tre syge køer. Den ene ko havde kælvet. Den blev dagen efter aflivet af tilkaldt dyrlæge, der samtidig ydede fødselshjælp til en anden ko. Denne ko blev dagen efter aflivet af tilkaldt dyrlæge. Køerne var udtalt afmagrede, hvilket sammen med tilstødende komplikationer relateret til

kælvning var den primære årsag til aflivningerne. Ca. 10 dage senere fandtes en liggende ko, som igennem længere tid ikke havde været i stand til at rejse sig. Da ejerens telefon var blevet lukket, var der ikke tilkaldt dyrlæge til koen. Politiet tilkaldte dyrlæge, som straks aflivede koen.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Indebærer de forhold, som er beskrevet i rapporten om forholdene den 10. og 11. april 2002, en uforsvarlig eller eventuel groft uforsvarlig behandling af dyrene?

Svar ad 1:

Det fremgår af sagsakterne, at en praktiserende dyrlæge, der var tilkaldt som følge af fødselskomplikationer hos to kreaturer, har tilskrevet komplikationerne som sekundære til kreaturerens meget magre tilstand. Den magre tilstand er bekræftet af obduktionserklæring. Kreaturerne i besætningen var generelt i meget mager stand som følge af mangelfuld fordring.

Lægges ovennævnte til grund, vil Rådet betegne forholdene som uforsvarlig behandling af kreaturerne, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Spørgsmål 2:

Indebærer de forhold, som er beskrevet i rapport om forholdene den 12. april 2002, en uforsvarlig eller eventuel groft uforsvarlig behandling af dyrene?

Svar ad 2:

Se svar ad 1.

Spørgsmål 3:

Indebærer de forhold, som er beskrevet i rapport om forholdene den 24. april 2002, en uforsvarlig eller eventuel groft uforsvarlig behandling af dyrene?

Svar ad 3:

Det fremgår af sagsakterne, at ko nr.0052 længe har ligget hjælpeløs på en mark ude af stand til at rejse sig. Koen var i en så ringe forfatning, at en tilkaldt dyrlæge straks aflivede den.

Lægges ovennævnte til grund, vil Rådet betegne forholdet som uforsvarlig behandling af kreaturet, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Spørgsmål 4:

Giver sagen i øvrigt Rådet anledning til bemærkninger?

Svar ad 4:

Da Rådet i indeværende år har behandlet en beslægtet sag i samme kvægbesætning (VE 0638-29/02), skal Rådet henstille, at der i den kommende vinter holdes tilsyn med besætningen.

Afgørelse:

Tiltalte blev straffet med en bøde på 13.000 kr. Forvandlingsstraffen blev fastsat til fængsel i 10 dage. Derudover skulle tiltalte betale sagens omkostninger, herunder 3.000 kr. vedrørende obduktionserklæringer. Det var bl.a. Udtalelsen fra Det Veterinære Sundhedsråd, der dannede grundlag for afgørelsen.

2002-20-057-00005**Skrivelse af 29. juli 2002.**

En vognmand var sigtet for 5 forhold vedrørende transport af kreaturer fra Sjælland til slagteriet i Jylland i perioden fra 6. september 2001 til 7. marts 2002. I 4 tilfælde var transporterne foregået under sådanne omstændigheder, at Fødevedirektoratet, havde indgivet politianmeldelse.

Af forhold 1 fremgik, at vognmanden havde rengjort lastbilen medens en hingst stod bundet på bilen.

Af forhold 2 fremgik, at vognmanden havde transporteret et læs køer, så de ved ankomsten var våde og forkomne ligesom flere var væltede under transporten og 1 var liggende med friske blødninger.

Af forhold 4 fremgik, at vognmanden og en chauffør på 2 transporter havde kørt 15-18 timer med køerne under sådanne forhold, at 2 køer var meget læderede med udbredte friske tryklæsioner, der medførte kassation, ligesom 2 andre køer lå døde ved ankomsten til slagteriet. Disse havde flere liter blodig væske i bughulen, sår flere steder på kroppen samt brud på ribben.

Af forhold 5 fremgik, at vognmanden havde transporteret en i forvejen syg og afmagret ko med kronisk tarmbetændelse med en transporttid på 10-12 timer, hvoraf vognmanden de sidste 9 timer havde været klar over, at koen var svag og ikke i stand til at rejse sig. Ved ankomsten til slagteriet lå koen døende af afkræftelse og nedtrampning uden reflekser af nogen art. Til brug for vurderingen af tiltalespørgsmålene blev Rådet anmodet om udtalelser vedrørende de forskellige forhold.

Rådet udtalte:*Spørgsmål 1:*

Om hvorvidt den beskrevne adfærd, fremgangsmåde eller undladelse har indebåret en uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens § 1, jf. § 28, stk. 2.

Svar ad 1:

Det fremgår af vidneforklaringerne om hestens opførsel på vognen, angivet såvel af sigtede som af den kontrollerende dyrlæge, der overværede hændelsen, at hesten ikke havde været urolig, medens vognen blev vasket og desinficeret. Lægges dette til grund, er det Rådets opfattelse, at hændelsen ikke har indebåret en uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens § 1.

Spørgsmål 2:

Om hvorvidt den beskrevne adfærd eller fremgangsmåde ved behandling af dyr, således, at hingsten stod bundet på lastbilen i en halv time, mens køretøjet blev rengjort med rensesæbe, er anerkendt eller forsvarlig.

Svar ad 2:

Rådet finder ikke den beskrevne fremgangsmåde hverken anerkendt eller generelt forsvarlig, idet det ikke på forhånd kan afgøres, hvordan en hest vil reagere, når den udsættes for den beskrevne behandling. Dette indebærer, at en sådan fremgangsmåde meget let kunne udvikle sig til uforsvarlig behandling af hesten, jf. dyreværnslovens § 1, ligesom det herudover er Rådets opfattelse, at det ikke vil være muligt at vaske og desinficere bilen korrekt, jf. Bekendtgørelse nr. 773 af 29. august 2001, § 6, stk 1, jf. §1, jf. da gældende bekendtgørelse nr. 165 af 24. februar 1997, § 5.

Vedrørende Forhold 2-4-5:

Spørgsmål 1:

Om hvorvidt den beskrevne adfærd, fremgangsmåde eller undladelse har indebåret en uforsvarlig behandling af dyr eller grovere uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens § 1 og § 2, jf. § 28, stk. 1 og 2 samt § 29, stk 1.

Svar ad 1:

Ved gennemgang af sagsakterne inklusiv fotooptagelser vedr. forhold 2-4-5, er det for Rådet klargjort, at der i alle 3 forhold har været tale om, at flere af dyrene under transporterne har pådraget sig udbredte transportskader i form af afskrabninger, udbredte trykninger med subkutane eller dybere blødninger, ligesom 2 dyr var døde og et dyr var døende.

Rådet finder, at dyrene ved de beskrevne transporter har været udsat for uforsvarlig behandling, idet de ikke er behandlet efter dyreværnslovens § 1 og § 2, hvor dyr skal behandles forsvarligt og omsorgsfuldt og beskyttes mod smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe.

Vedr. forhold 4 finder Rådet transportforholdene groft uforsvarlige, da de har resulteret i, at 2 køer døde af stress, heraf 1 med 2 brud på ribben, 2 køer blev kasserede p.g.a. udbredte friske tryklæsioner, ligesom køerne angiveligt har været under transport i 18½ time. Der kan i den forbindelse henvises til Bekendtgørelse nr. 201 af 16. april 1993 som ændret ved bekendtgørelse nr. 810 af 29. oktober 1997, § 46, stk.1, nr. 1, jf. § 5 a, stk. 2, jf. bilag 3A, nr.1 samt § 14, stk. 7.

Vedr. forhold 5 finder Rådet transporten groft uforsvarlig. Det er Rådets opfattelse, at koen, p.g.a. sin forudgående sygdomsperiode og afmagrede tilstand, var åbenlyst uegnet til transport og skulle have været afvist før pålæsning. Dette til trods gennemførtes pålæsningen. Efter sigtedes vidneforklaring anbragtes koen sammen med andre og blev ca.1 time senere slæbt i separat rum på bilen, da den var ude af stand til at rejse sig. Herefter transporteredes den ca. 9 timer og var døende ved ankomsten til slagteriet.

Ved ikke straks at have ladet koen tilse eller aflive, da den syge ko var ude af stand til at rejse sig, finder Rådet, at vognmand Jørgen Madsen ved sin handlemåde har undladt at drage omsorg for et sygt og nødstedt dyr i hans varetægt, men har udsat det for yderligere smerte og lidelse, jf. dyreværnslovens § 1 og § 2 samt bekendtgørelse nr. 201 af 16. april 1993 om beskyttelse af dyr under transport, § 13, stk.1 og stk.3.

Spørgsmål 2:

Om hvorvidt den beskrevne adfærd eller fremgangsmåde ved behandling af dyr under transporterne, således at dyrene pådrog sig friske blodige tryklæsioner, døde som følge af stress eller hvor aflivning var nødvendig på grund af sygdom og afkræftelse, er anerkendt eller forsvarlig.

Svar ad 2:

Rådet finder ikke den beskrevne adfærd eller fremgangsmåde for værende hverken anerkendt eller forsvarlig. (Se svar ad 1).

Spørgsmål 3:

Giver sagen i øvrigt Rådet anledning til bemærkninger.

Svar ad 3:

De gentagne leverancer af frisk tilskadekomne, døde eller døende kreaturer sammenholdt med sigtedes manglende forståelse for sigtelserne, idet han udelukkende betragter dem som personlig chikane, selvom resultatet af transporterne tydeligt fremgår af bl. a. det fremlagte fotomateriale, bør efter Rådets opfattelse føre til overvejelser om, hvorvidt der jf. dyreværnslovens § 29, stk. 1, skal ske frakendelse af retten til at beskæftige sig med dyr. Dette beror dog udelukkende på en juridisk vurdering.

Spørgsmål 4:

Herudover anmodes Rådet om på nærværende grundlag at give en udtalelse om, hvorvidt vognmandens autorisation, jf. § 3 i Bekendtgørelse nr. 810 af 29. oktober 1997, kan tilbagekaldes, eventuelt sammenholdt med dyreværnslovens § 29, stk. 1.

Svar ad 4:

Idet der henvises til svar ad 3, skal Rådet udtale, at også overvejelse om tilbagekaldelse af autorisation kunne komme på tale, men også dette må bero på en juridisk vurdering.

Afgørelse:

Tiltalte vognmand blev ved Retten i Tønder idømt fængsel i 40 dage som blev udsat og bortfaldt efter en prøvetid på 1 år på vilkår af, at tiltalte ikke begik strafbart forhold i prøvetiden. Tiltalte vognmand idømtes endvidere en bøde på 5.000 kr. med en forvandlingsstraf på fængsel i 8 dage. Tiltalte vognmand frakendtes retten til at udføre transport af hvirveldyr i 5 år. Tiltalte chauffør blev idømt en bøde på 5.000 kr. med en forvandlingsstraf på 8 dage. De tiltalte skulle betale sagens omkostninger.

2002-20-057-00006

Skrivelse af 25. juli 2002 fra politimesteren i Vordingborg.

En blandet besætning med søer, svin og nogle få kalve besøgte af en dyrlæge fra fødevareregionen som stikprøveundersøgelse vedr. svinehold. Ved besigtigelsen af staldene fandtes døde dyr og stærkt kritisable forhold, hvorfor politiet blev tilkaldt. Staldene var fyldte med skrammel i form af metalgenstande og ødelagt inventar, ligesom der var gødning overalt. Der fandtes levende og døde søer og svin imellem hverandre. De levende var stærkt afmagrede, og der

var ikke foder eller vand ved dyrene. I stalden fandtes der 4 levende stærkt afmagrede søer, 1 levende moribund orne, 10 levende afmagrede svin. Der var 1 død so og 4 døde svin. I en anden stald fandtes 1 levende stærkt afmagret ung kreatur samt 3 døde ung kreaturer. Ejeren havde personlige problemer og kunne ikke overskue tingene. Han erkendte, at de nok havde fået for lidt foder, men mente, at det var lungebetændelse, der var årsagen til dødsfaldene. Han havde ikke haft råd til at tilkalde dyrlægen og havde troet, at dyrene selv kom over sygdommen. De overlevende dyr blev efter anmodning fra fødevareregionen og med ejerens samtykke aflivet, selv om han ikke kunne se, at det skulle være nødvendig. Det vurderedes, at dyreværnslovens § 1 og § 2 og § 3, stk. 1 og 3 var blevet overtrådt, hvorfor anmeldelse var blevet foretaget. Til brug for den strafferetslige vurdering blev Rådet anmodet om at besvare følgende spørgsmål:

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Kan Rådet ud fra beskrivelsen af dyrenes foderstand den 8. marts 2002 udtale sig om, i hvilken grad de er blevet behandlet omsorgsfuldt under hensyntagen til deres fysiologiske behov?

Svar ad 1:

Det fremgår af oplysningerne i politirapporten med vedlagte fotos samt af erklæringen fra fødevareregionens dyrlæge, at der i besætningen i en længere periode har hersket dyreværns-mæssigt stærkt kritisable forhold. Der fandtes 3 døde ung kreaturer, 1 død so og 4 døde svin. Disse var alle afmagrede og underernærede. De levende dyr, bestående af 1 orne, 4 søer, 9 svin samt 1 ung kreatur, var enten stærkt afmagrede, stærkt svækkede eller fejl- og underernærede. Der var intet foder i stalden og ingen adgang til drikkevand. Der var intet strøelse men et lag gødning overalt. Af ejerens vidneforklaring fremgår, at der havde været udbrud af lungebetændelse blandt dyrene, men at han troede det ville gå over af sig selv, hvorfor der ikke var blevet tilkaldt sagkyndig assistance.

Lægges dette til grund, finder Rådet ikke, at dyrene er blevet behandlet omsorgsfuldt under hensyntagen til deres fysiologiske behov. Dyrene er blevet underforsynet med foder, drikkevand og strøelse, og der er ikke blevet rekvireret dyrlæge ved sygdom i form af lungebetændelse. Ved denne handle måde har ejeren udsat dem for en høj grad af smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Spørgsmål 2:

Kan Rådet ud fra oplysningerne om dyrenes sundhedstilstand, herunder udbruddet af lungebetændelse hos kreaturerne og grisenes vantrivsel, udtale sig om, i hvilken grad dyrene er blevet behandlet omsorgsfuldt under hensyntagen til deres sundhedsmæssige behov, ved ikke at rekvirere dyrlæge?

Svar ad 2:

Se Svar ad 1.

Spørgsmål 3:

Kan Rådet ud fra beskrivelsen af arealerne, hvorpå dyrene blev holdt, herunder navnlig den hygiejnemæssige standard, udtale sig om, i hvilken grad dyrenes behov er blevet tilgodeset,

og i hvilken grad de er blevet behandlet omsorgsfuldt, under hensyntagen til deres fysiologiske og sundhedsmæssige behov? Kan der være sammenhæng mellem de hygiejnemæssige forhold og udbrud af sygdom og almindelig vantrivsel i besætningen?

Svar ad 3:

Udover, at dyrenes stærkt afmagrede tilstand og flere døde i sig selv indikerer manglende omsorgsfuld behandling, fremgår det af det fremlagte materiale, at der ikke var adgang til et tørt leje i form af strøelse, og at der ikke var adgang til foder og drikkevand ligesom der var et tykt lag gødning overalt med løse bygningsdele og metalgenstande spredt ud i områderne, hvor dyrene opholdt sig.

Lægges dette til grund, finder Rådet heller ikke herudfra, at dyrenes behov er blevet tilgodeset, og at de på ingen måde er blevet behandlet omsorgsfuldt.

Rådet finder det i høj grad sandsynligt, at der er en sammenhæng mellem de hygiejnemæssige forhold og udbrud af sygdom, vantrivsel og dødsfald i besætningen.

Spørgsmål 4:

Kan Rådet på baggrund af besvarelsen af spørgsmål 1-3 udtale sig om, i hvilken grad dyrene har været udsat for angst, smerte, lidelse, varigt mén og/eller væsentlig ulempe, og i bekræftende fald, om dyrenes behandling, ud fra en veterinær opfattelse, må betegnes som uforsvarlig, groft uforsvarlig eller som mishandling?

Svar ad 4:

Rådet finder på baggrund af det i sagen fremlagte, at dyrene har været udsat for en høj grad af angst, smerte, lidelse, varigt mén og væsentlig ulempe og Rådet vil opfatte forholdet som groft uforsvarlig behandling af dyr med karakter af mishandling, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2 samt § 3, stk. 1.

Spørgsmål 5:

Sigtede Hansen giver i politirapport af 18. april 2002 udtryk for, at det efter hans opfattelse ikke var strengt nødvendigt at aflive besætningen. Kan Rådet ud fra beskrivelsen af dyrenes tilstand den 8. marts 2002 udtale sig om, hvorvidt aflivningen var nødvendig for at sikre dyrene mod unødigt lidelse, og om dyrene ville have kunnet overleve uden mén?

Svar ad 5:

Det fremgår af erklæringen fra fødevarerregionens dyrlæge, at flere af de overlevende dyr var døden nær af afmagring og afkræftelse. Det medsendte fotomateriale viser stærk afmagring og fejlernæring af alle dyr.

Lægges dette til grund, anser Rådet det for en fornuftig og nødvendig beslutning at aflive dyrene, da undladelse af aflivning ville påføre dem yderligere unødigt lidelse.

Spørgsmål 6:

Giver sagen i øvrigt Rådet anledning til bemærkninger?

Svar ad 6:

Nej.

Afgørelse:

Ejeren af besætningen blev straffet med fængsel i 30 dage og frakendtes retten til at beskæftige sig personligt med dyr i produktionsmæssigt øjemed i 5 år fra endelig dom. Endelig skulle ejeren betale sagens omkostninger.

2002-20-057-00007

Skrivelse af 16. maj 2002.

På tre landbrugsejendomme tilhørende den samme ejer fandtes dyreværns-mæssigt stærkt kritisable forhold i et større svine- og kreaturhold. Forholdene i besætningen fremgår af nedenstående under spørgsmål 1 anførte forhold. Der havde tidligere verseret en lignende sag i besætningen. Politiet overtog straks pasningen af besætningen, som efterfølgende på politiets foranledning blev afhændet.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

På ejendommen blev der konstateret følgende d. 17.4.2002:

1. 10 kreaturer havde adgang til en forfalden bygning, hvor der var bygningsdele, inventardele, maskiner m.v.
2. Mindst 120 dyr var ikke blevet fodret i 1 til flere døgn. 53 dyr havde ikke adgang til tilstrækkeligt rent og frisk drikkevand. Mindst 180 dyr har ikke haft strøelse eller tørt rent leje i mere end 2 døgn.
3. En so med halt forben skulle have været tilset af en dyrlæge og været skilt fra i en sygeboks.
4. 48 grise var døde som følge af enten sult, fugt, kulde eller udmattelse eller en kombination heraf. De flere havde været døde i mere end 2 døgn. 4 grise blev aflivet for at forhindre fortsatte unødige lidelser.

I tilslutning til politiets skrivelse af 22.4.2002 skal politiet herved forespørge, om de ovenfor nævnte forhold, såfremt disse lægges til grund, indebærer en uforsvarlig behandling/groft uforsvarlig behandling eller mishandling af dyr, jfr. Dyreværnslovens § 1-3 og § 29.

Svar ad 1.1:

Dyr skal beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe. Dyr skal tillige behandles og huses omsorgsfuldt. Det fremgår af sagsakterne, at 14 kreaturer havde adgang til en forfalden bygning, hvor der lå murbrokker, inventardele, redskaber, landbrugsmaskiner, maskindele og stendynger i både stald og indhegning. Lægges dette til grund, vil Rådet betegne forholdet som uforsvarlig behandling af kreaturer, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3, stk. 1.

Svar ad 1.2:

Omsorgsfuld behandling af dyr indebærer, at de skal have adgang til tørt, strøet leje og adgang til rent frisk drikkevand. De skal tillige fodres under hensyntagen til deres fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov. Det fremgår af sagsakterne, at mindst 120 dyr ikke var blevet fodret i 1 til flere døgn, at 53 dyr ikke havde adgang til tilstrækkeligt rent og frisk drikkevand, og at mindst 180 dyr ikke har haft strøelse eller tørt rent leje i mere end 2 døgn. Lægges ovennævnte til grund, vil Rådet betegne forholdet som groft uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Svar ad 1.3:

Dyr skal behandles forsvarligt og passes omsorgsfuldt. Det fremgår af sagsakterne, at en so med hævet og halt forben ikke var skilt fra i en sygeboks og ikke havde været tilset af en dyrlæge. Lægges dette til grund, vil Rådet betegne forholdet som uforsvarlig behandling af soen, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2 og bekendtgørelse nr. 707, § 5.

Svar ad 1.4:

Det fremgår af sagsakterne, at der i besætningen fandtes et stort antal døde grise omfattende 38 døde smågrise, 17 døde grise af mellemstørrelse og 1 død so. Ved den døde so lå der 16 døde smågrise. Den tilkaldte dyrlæge aflivede desuden 2 døende grise. En del af besætningens ca. 15 kg store grise var sygeligt afmagrede. På dette grundlag finder Rådet det sandsynliggjort, at smågrisene og de mellemstore grise er døde som følge af sult, tørst og mangelfuld pasning. Lægges dette til grund, vil Rådet betegne forholdet som groft uforsvarlig behandling af svin med karakter af mishandling, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3 stk. 1.

Spørgsmål 2:

Det ønskes endvidere oplyst om sagens fakta giver Rådet anledning til yderligere bemærkninger.

Svar ad 2:

Det fremgår af sagsakterne, at der tidligere har verseret en dyreværnssag mod den ansvarlige for dyreholdet. Dette forhold og karakteren af nærværende sag peger på, at sigtede ikke viser vilje eller evne til at tilvejebringe dyreværnsmæssigt forsvarlige forhold i sit dyrehold. Dette bør efter sin opfattelse føre til overvejelser om, hvorvidt der skal ske hel eller delvis frakendelse af retten til dyrehold, jf. dyreværnslovens § 29. Anvendelse af § 29 beror imidlertid på en juridisk vurdering, der alene foretages af domstolene.

Afgørelse:

Denne forelås ikke ved redaktionens slutning og vil blive bragt i en senere årsberetning.

2002-20-057-0008/ VE 0638-16.01

Skrivelse af den 25. april 2001 fra politimesteren i Løgstør.

I en blandet besætning drevet af en enlig ældre kvinde fandtes mindst tre kreaturer udendørs opbundet i så kort reb, at de ikke kunne lægge sig ned. Den ældre kvinde blev anmodet om at få forholdet bragt i orden. Den følgende dag, da politiet ville følge op på påbudet, fandtes et

antal kreaturer opbundet under et halvtag, hvor der ikke havde været muget igennem længere tid. Kreaturerne sank dybt ned i det bløde underlag og havde ikke adgang til tørt og strøet leje. Da der tidligere havde været kritisable forhold i besætningen, anmodede politiet om en ransagningskendelse. Med kendelsen foretog politiet en ransagning sammen med en dyrlæge fra fødevareregionen. Dyrlægen tilkendegav ligeledes til politirapporten, at der tidligere havde været anmeldt dyreværns-mæssige uacceptable forhold. Ved ransagelsen fandtes i stalden 11 kreaturer, 4 grise samt et antal løse kalve. I stalden og laden stod dyrene i op til en halv meter gødning uden adgang til tørt og strøet leje. Alle dyr var middel til svært underernærede. I gødningen fandtes skeletrester af en kalv og mindst tre grise. Uden for bygningen fandtes en død hund.

Rådet udtalte:

Oplysningerne i politirapporten med vedlagte fotooptagelser og i dyrlægens erklæring af 14.3.2001 godtgør, at der igennem længere tid har hersket kritisable forhold i et blandet dyrehold på ejendommen. På ejendommen var der 1 hest, 11 kreaturer (heraf 2 på marken, 5 bundet i en lade og 4 i et staldafsnit), et ikke opgjort antal kalve og 5 grise. Alle dyr var middel til svært underernærede. Ingen af dyrene havde adgang til tørt strøet leje. Flere steder stod dyrene i op til $\frac{3}{4}$ meter fugtig mudret gødning. Marken, som dyrene havde adgang til, var pløret overalt. I gødningen fandtes skeletrester af en kalv og mindst tre grise. Uden for bygningen fandtes en død hund.

Pasning, husning, fodring og vanding af dyrene har ikke efterkommet dyrenes fysiologiske, sundhedsmæssige og adfærdsmæssige behov. Forsømmelsen har påført dyrene betydelig smerte, lidelse, angst og væsentlig ulempe.

Lægges ovennævnte til grund, vil Rådet betegne forholdet som groft uforsvarlig behandling af dyr jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2 og § 3, stk. 1 og 2.

Det fremgår af sagsakterne, at der tidligere har været anmeldt dyreværns-mæssigt uforsvarlige forhold i besætningen. Den ansvarshavende for besætningen har tilsyneladende hverken vilje eller forståelse for at bringe dyreværns-mæssige forhold i besætningen. Dette bør efter Rådets opfattelse føre til overvejelse om, hvorvidt der, jf. dyreværnslovens § 29, skal ske en tvangs-mæssig besætningsreduktion, som staldsystemet og den ansvarshavende kan klare.

Skrivelse af den 2. april 2002 fra politimesteren i Løgstør.

Efter en politianmeldelse og efterfølgende ransagningskendelse aflagde politiet og en dyrlæge fra fødevareregionen besøg på stedet. Sytten kreaturer gik i slutningen af februar måned på en pløret mark, ca. 6 tdr. land, bag en gård. Dyrene så magre ud, og der var intet foder. Dyrene kunne ikke finde tørt leje, hverken på marken, i stalden eller i et læskur, hvortil dyrene havde adgang gennem en åben dør. Marken var overalt oprådt pløre og i stalden og i læskuret var der et ca. 25 cm tykt lag fugtig gødning. På marken var der store mængder affald i form af pigtråd, bygningsmaterialer og gamle maskiner, hvilket kunne være til fare for dyrene. I laden gik 4 svin i en stor sti. Der var kun et tykt lag fugtig gødning i stien og ingen foder. To kreaturer var forsynet med meget stramt reb omkring halsen. En hund stod lænket udendørs i vådt jordsøle uden adgang til tørt leje.

Efter dyrlægens anvisning, blev der af politiet pålagt den ansvarlige for dyrene en række påbud. Ved politiets gentagne opfølgning på påbudene blev det hver gang konstateret, at disse kun delvist var blevet opfyldt, hvorfor de af politiet atter blev påpeget. Dette stod på i over godt 1½ måned, uden at alle påbud på noget tidspunkt blev opfyldt.

Rådet udtalte supplerende:

Det fremgår af politirapporten og erklæringen fra Fødevareregionen, at der atter igennem længere tid har hersket stærkt kritisable forhold i det pågældende dyrehold bestående af 17 kreaturer, 4 grise og 1 hund. Kreaturerne gik i slutningen af februar måned på en pløret mark, ca. 6 tdr. land, bag en gård. To af dyrene var magre, og der var intet foder. Dyrene kunne ikke finde tørt leje, hverken på marken, i stalden eller i et læskur, hvortil dyrene havde adgang gennem en åben dør. Marken var overalt optrådt pløre, og i stalden og i læskuret var der et ca. 25 cm tykt lag fugtig gødning. På marken var der store mængder affald i form af pigtråd, bygningmaterialer og gamle maskiner, hvilket kunne være til fare for dyrene. I laden gik 4 svin i en stor sti, hvor der var et tykt lag fugtig gødning i stien og intet foder. To kreaturer var forsynet med meget stramt reb omkring halsen. En hund stod lænket udendørs i vådt jordsøle uden adgang til tørt leje. Dyrene har således ikke været beskyttet bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe, ligesom de ikke er behandlet omsorgsfuldt, herunder huset, fodret, vandet og passet under hensyntagen til deres fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov.

Lægges ovennævnte til grund, vil Rådet betegne forholdet som uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnsloven §§ 1, 2 og 3, stk. 1, 1. punktum.

Efter dyrlægens anvisning blev der af politiet pålagt den ansvarlige for dyrene en række påbud. Ved politiets gentagne opfølgninger af påbudene blev det hver gang konstateret, at disse kun delvist var blevet opfyldt, hvorefter de ikke opfyldte forhold af politiet atter blev påpeget. Dette stod på i over godt 1½ måned, uden at alle påbud på noget tidspunkt blev opfyldt. I periodens forløb var der endog tale om tilbagefald i forhold til påbudene. Der har således igen længere tid fortsat hersket kritisable forhold i dyreholdet. Rådet undrer sig over, at beføjelserne i dyreværnslovens §§ 21 og 22 ikke ses anvendt til at få rettet op på de kritisable forhold.

Ved Rådets tidligere udtalelse til sagen blev det påpeget, at den ansvarlige for besætningen tilsyneladende hverken har vilje eller forståelse for at bringe dyreværns-mæssige acceptable forhold i dyreholdet, hvilket efter Rådets opfattelse burde føre til overvejelse om, hvorvidt der, jf. dyreværnslovens § 29, skal ske en tvangsmæssig besætningsreduktion, som staldsystemet og den ansvarshavende kan klare. Det er imidlertid retten, der skal vurdere og beslutte dette. Rådet skal indtrængende gentage denne opfattelse.

Afgørelse:

Ejeren blev idømt en fængselsstraf på 40 dage. Ejeren blev for bestandig frakendt retten til at eje, bruge, passe eller slagte eller i et hele taget beskæftige sig med dyr. Ejeren betaler sagens omkostninger.

2002-20-057-00009

Skrivelse af 19. september 2002.

En landmand blev anmeldt for vanrøgt af sine dyr. Ved politiets besigtigelse af staldene var det umuligt at opholde sig der p. g. a. stanken fra døde kreaturer. Veterinærchefen blev tilkaldt og der blev i staldene fundet 27 døde kreaturer. Der var 16 døde kalve, 11 døde voksne kreaturer og 1 død gris. Udover de fundne og identificerede dyr var 4 kalve begravet i møddingen. Der forefandt foder i form af korn, høg og andet stråfoder. Der var ikke vand i vandkopperne, idet vandtilførslen var afbrudt efter en frostsprængning af rørene ca. ½ år tidligere. De fleste af kadaverne, hvoraf flere stadig lå i deres bindsler, var rådne og indtørrede som tegn på, at de havde ligget der meget længe. Konklusionen af dyrlægens undersøgelse var, at dyrene var døde p. g. a. manglende tilførsel af drikkevand. Dette byggedes på, at der var tør knoldet briketagtig gødning, at dyrenes huld vurderedes at have været normal til mager og at der var foder tilstede foran dyrene. På marken fandtes en pony så godt som ude af stand til at bevæge sig p. g. a. forvoksede opadbøjede hove af ca. 20 cm længde på alle 4 ben. Denne aflivedes straks, da det ikke skønnedes muligt at rette op på tilstanden. Ejeren oplyste, at dyrene én efter én var blevet syge startende 5-6 måneder tidligere. Ingen af dem havde været dyrlægetilset eller behandlet. Der havde ikke været dyrlæge på gården bortset fra udtagelse af en 3-dyrsprøve for BVD for ca. ½ år siden. Denne havde ikke set noget mistænkeligt, men var kun blevet præsenteret for nogle få ungdyr. Endvidere oplyste ejeren, at han havde vandet dyrene med spand og slange, men indrømmede, at det nok ikke havde været i tilstrækkelig, for til sidst var næsten alle dyr døde. Ejerens kone og børn havde været forment adgang til staldene angivelig under det påskud, at han var bange for smitte, hvorfor dørene havde været aflåste. I forbindelse med sagen blev ejeren indlagt til behandling på psykiatrisk behandlingshjem. Han indrømmede, at han p. g. a. psykisk sygdom ikke havde været i stand til at passe besætningen. Dyreværnslovens §§ 1 og 2 skønnedes overtrådt ved at ejeren havde undladt at vande dyrene.

Rådet udtalte:

Til grund for besvarelsen skal lægges:

1. at dyrene i hele perioden havde rigelig med foder, og at det alene var mangel på vand
2. at sigtede undlod at tilkalde dyrlæge efterhånden, som dyrene blev syge og døde

Spørgsmål 1:

Om hvorvidt den beskrevne adfærd, fremgangsmåde eller undladelse har indebåret en uforsvarlig behandling af dyr eller en grovere uforsvarlig behandling af dyr jf. dyreværnslovens § 1 og § 2 jf. § 28, stk. 1 og 2 og § 29, stk. 1 og herunder om dyrene kan siges at være påført smerte, lidelse, angst eller væsentlig ulempe jf. § 1 ?

Svar ad 1:

Det fremgår af oplysningerne i politirapporten, Veterinærchefens redegørelse samt vedlagte foto-optagelser, at ca. 32 kreaturer over en periode på 5-6 måneder er døde på grund af manglende tilførsel af drikkevand. De sygner hen og dør én efter én, uden at der bliver rekvireret

dyrlægehjælp eller givet nogen form for behandling. Ejeren fortsætter med at fodre de overlevende og har ikke magtet at få de døde dyr bragt ud. Til sidst er næsten alle dyr døde.

Rådet finder, at ejeren ved sin forsømmelige handlemåde har påført dyrene den højeste grad af smerte, lidelse, angst og væsentlig ulempe og ikke har behandlet dem omsorgsfuldt under hensyn til deres fysiologiske og sundhedsmæssige behov.

Derved finder Rådet, at ejeren har behandlet dyrene groft uforsvarligt med karakter af mishandling; jf. dyreværnslovens § 1 og § 2.

Spørgsmål 2:

Om hvorvidt den beskrevne adfærd eller fremgangsmåde ved behandling af dyrene er anerkendt eller forsvarlig, særligt med tidsforløbet m.v. uden at tilkalde sagkyndig assistance?

Svar ad 2:

Rådet finder ikke, at ejerens handlemåde ved at undlade at tilføre dyrene nok drikkevand og undlade at tilkalde sagkyndig assistance, når dyrene sygnede hen, hverken er anerkendt eller forsvarlig, jf. svar ad 1.

Spørgsmål 3:

Om hvorvidt sagen i øvrigt giver Rådet anledning til bemærkninger?

Svar ad 3:

Oplysningerne i sagsakterne peger på, at sigtede ikke viser vilje eller evne til at tilvejebringe dyreværnsmæssigt forsvarlige forhold i sit dyrehold. Dette bør efter Rådets opfattelse føre til overvejelser om, hvorvidt der skal ske helt eller delvis frakendelse af retten til dyrehold, jvf. dyreværnslovens § 29. Anvendelse af § 29 beror imidlertid på en juridisk vurdering, der alene foretages af domstolene.

Afgørelse:

Tiltalte blev ved Retten i Tønder, idømt til ambulans psykiatrisk behandling på psykiatrisk sygehus eller afdeling med tilsyn af Kriminalforsorgen, således at der af Kriminalforsorgen og i forbindelse med overlægen træffedes bestemmelse om indlæggelsen. Tiltalte frakendtes retten til at eje, bruge, passe, slagte eller i det hele taget beskæftige sig personligt med produktionsdyr, i et tidsrum på 5 år.

Tiltalte skulle betale sagens omkostninger.

2002-20-057-00010

Skrivelse af 26. september 2002 fra politimesteren i Kalundborg.

En gårdejer anmeldtes for vanrøgt af dyr, idet han på sin ejendom om vinteren havde gående 7 heste, 6 får og 41 kreaturer udendørs uden mulighed for læ og tørt leje. På en eng, der skønnedes at kunne huse 2-4 køer med kalve, gik 39 kreaturer af blandet race bestående af racerne Angus, Hereford og Galloway. Dyrene gik på en oprådt fugtig mark uden adgang til læskur eller anden læ for regn og vind bortset fra nogle udgåede grantræer. Ca. halvdelen af kreaturerne var under middel i foderstand. Engen var totalt afgræsset og ca. 1/3 af engen stod under

vand. Der var kun muggent frøgræshalm som foder og der sås ikke at være tildelt andet energirigt foder. Ejeren blev af politiet pålagt at etablere nødvendig opstaldningsplads og sørge for, at alle dyr fik adgang til et tørt, velstrøet leje. Det blev ligeledes pålagt ham, at drage omsorg for anskaffelse og tildeling af de nødvendige fodermidler til dyrene. Forholdene for hestene og fårene blev bragt i orden medens forholdene for kreaturerne forblev mangelfulde, idet der kun blev opsat en pressenning uden overdække og der blev ikke opsat trug til tildeling af kraftfoder. På den baggrund og på baggrund af ejerens generelle uvilje til at søge forholdene bragt i orden, tvangsfjernede politiet kvægbesætningen. Denne beslutning kæredes af ejeren men blev ved en efterfølgende retssag stadfæstet. Til brug for en evt. sigtelse for overtrædelse af dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3, stk 1, jf. § 28, stk. 1, blev Rådet af politimesteren anmodet om at besvare 4 spørgsmål.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Idet det lægges til grund, at 7 heste, 6 får, 2 tyre, 39 kreaturer, hvoraf 20 er Galloway, blev holdt udendørs fra efteråret 2001 til 18. marts 2002 uden tilstrækkelig mulighed for overdækning og uden mulighed for et tørt og velstrøet leje, spørges om dette indebærer en uforsvarlig, en groft uforsvarlig behandling af dyr eller eventuelt mishandling, jf. dyreværnslovens § 28 og § 29?

Svar ad 1:

Kreaturer, der går ude døgnet rundt om vinteren, skal være forberedte dertil, idet de skal være ved godt huld og med en tyk pels. De skal uanset race have mulighed for at søge læ og hvile på et tørt leje, og de skal desuden tilføres energirigt supplerende foder.

Fravigelse af krav om overdækket læskur for visse kødkvægsracer kan kun ske under forudsætning af, at dyrene holdes på store arealer med beplantning, der yder høj grad af læ og beskyttelse mod nedbør, ligesom der skal være veldrænet bund, jf. Dyreværnsrådets og Det Veterinære Sundhedsråds fællesudtalelse vedr. udendørs hold af dyr i vinterperioden.

Disse krav ses ikke at være opfyldte i det sagen omhandlende dyrehold. Rådet vil især anføre, at mulighederne for at søge læ og hvile på et tørt leje ikke har været tilstede, ligesom tilførslen af supplerende foder ses at have været mangelfuld. Dyrene har således ikke været passet efter deres behov og har været udsat for lidelse og væsentlig ulempe.

Rådet vil betegne forholdet som en uforsvarlig behandling af dyr i strid med dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3, stk. 1, sidste punktum.

Spørgsmål 2:

Idet det lægges til grund at af ovennævnte dyr var nedennævnte foderstand og ophold således

- 2 heste var under middel i foderstand
- 2 tyre var under middel i foderstand med ophold i skur, der gav ly for regn og vind men med vådt pløret leje.

- ca. 20 kalve, ungdyr og køer og ca. 20 Galloway dyr, hvoraf halvdelen er i under middel foderstand og den anden halvdel i normal foderstand, med ophold på afgræsset eng uden læskur men med adgang til krat primært af udgået grantræer

spørger, om dette indebærer en uforsvarlig, en groft uforsvarlig behandling af dyr eller eventuelt mishandling, jf. dyreværnslovens § 28 og §29 ?

Svar ad 2:

Idet der henvises til Svar ad 1, vil Rådet på det i spørgsmålet anførte grundlag, betegne forholdet som en uforsvarlig behandling af dyr i strid med dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3, stk. 1, sidste punktum.

Spørgsmål 3:

Vil et 5-10 cm. leje af halm, se foto 7 i bilag 5, udgøre et tørt og velstrøet leje ?

Svar ad 3:

Rådet skal indledningsvis anføre, at bilag 5 ikke er vedlagt sagen. Alligevel finder Rådet ikke, at et 5-10 cm. tykt leje af halm kan betegnes som velstrøet. Graden af komfort og isolations-evne vil dog helt afhænge af det underliggende lejes beskaffenhed og dermed evne til at holde kulde og fugt på afstand.

Spørgsmål 4:

Giver sagen i øvrigt Rådet anledning til bemærkninger?

Svar ad 4:

Nej.

Afgørelse:

Sagen blev henlagt, grundet tiltaltes dødsfald.

2002-20-057-00011

Skrivelse af 30. oktober 2002 fra politimesteren i Thisted.

En landmand blev anmeldt for overtrædelse af dyreværnsloven, da der på hans ejendom blandt de levende utrivelige slagtesvin fandtes døde svin i vekslende grad af forrådnelse. I kostalden fandtes kreaturer i underernæret tilstand og i en minkhal fandtes ca. 200 døde mink. Der herskede overalt rodede og uhygiejniske forhold med manglende rengøring og strøelse. Der fandtes foder og strøelse på gården, men der var hos ingen af dyrene drikkevand tilstede. Ejeren blev under sagens forberedelse bedt om at demonstrere, hvordan vanding af svin, kreaturer og mink foregik og dyrenes reaktion på vandtilførsel, der foregik med en vandslange, blev beskrevet som ”panisk” og ”de gik amok” for at få adgang til det tildelte drikkevand. Ejeren oplyste, at denne vanding med slange foregik 2 gange dagligt. Ud af 296 indkøbte slagtesvin var der ca. 80 tilbage. De resterende var døde. Der havde ikke været tilkaldt dyrlæge til slagtesvinene bortset til et par obducerede grise. Der havde heller ikke været tilkaldt dyrlæge til minkene, selvom de fleste i en hal var døde og lå rundt omkring i, på og under

burene. I kostalden fandtes de fleste dyr magre, og nogle betegnedes som sygeligt afmagrede. Der havde også her været en del dødsfald uden, at der havde været tilkaldt dyrlæge. I møddingen fandtes adskillige griseådsler.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Der anmodes om en udtalelse om, hvorvidt de i sagen nævnte forhold – såfremt disse lægges til grund – indebærer en uforsvarlig behandling / groft uforsvarlig behandling eller mishandling af dyr, jfr. dyreværnslovens §§ 1-3, § 28, stk. 1 og § 29, stk. 1 ?

Svar ad 1:

Det fremgår af sagsakterne inklusiv fotooptagelser, at forholdene for dyrene var følgende:

Vedrørende slagtesvinene:

Blandt de levende grise fandtes døde grise i vekslende grad af forrådnelse samt knoglerester. Alle levende grise var slunkne og smalle som tegn på manglende foderoptagelse. Der var ingen strøelse i stierne men kun et tykt lag gødning. Der var tørt foder i trugene men intet drikkevand. Ved tilførsel af vand via slange drak grisene helt ovenud begærligt og åd efterfølgende også af foderet. Én aflivet gris og nogle friske selvdøde grise obduceredes, og diagnosen var manglende indtagelse af energi og væske. Der har ikke været tilkaldt dyrlæge til de døde grise udover et par tilfældige obduktioner, og der var således ikke forsøgt klarlagt, hvorfor 2/3 af besætningen døde, ligesom der ikke var foretaget behandlinger.

Vedrørende kreaturerne:

Forholdene for køer og kalve beskrives som uhygiejniske med ophobning af gødning og uden strøelse. Dyrene var generelt magre og nogle betegnedes som sygeligt afmagrede. Der var ikke hverken foder eller strøelse hos dyrene. Der var en del døde kalve og køer. Der var ikke vedvarende adgang til drikkevand, der også her blev tildelt vand med en vandslange. En obduceret ko og en kalv erklæredes døde af væskemangel.

Vedrørende Minkene:

Forholdene beskrives som uhygiejniske og rodede med ophobet gødning og gammelt muggent foder dækkende en stor del af burene. Der blev tildelt vand via drikkekopper til manuel vanding. En del var defekte, og der var kun vand i ca. halvdelen af dem. Der fandtes ca. 200 døde mink enten i redekasserne eller under og ovenpå burene. Ved tilførsel af vand drak minkene ivrigt. Der havde ikke været tilkaldt dyrlæge for at få klarhed over grunden til de mange dødsfald.

Der var hos ingen af dyrearterne beskrevet smitsomme sygdomme, der kunne have forklaret de mange dødsfald, og den manglende trivsel.

Lægges ovennævnte til grund, finder Rådet, at hovedårsagen til dyrenes vantrivsel og de mange dødsfald er mangel på sufficient fodring og/eller drikkevand.

Ved ikke at have draget omsorg for tilførsel af drikkevand i tilstrækkelig mængde finder Rådet, at ejeren ved sin handlemåde har udsat dyrene for den højeste grad af angst, smerte, lidel-

se, varigt mén og væsentlig ulempe ligesom dyrene ikke er passet, huset, fodret og vandet omsorgsfuldt og i overensstemmelse med deres fysiologiske behov, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3, stk. 1.

Rådet vil samlet betegne forholdene, som groft uforsvarlig behandling af dyr med karakter af mishandling.

Spørgsmål 2:

Der ønskes endvidere oplyst, om sagens fakta giver Rådet anledning til yderligere bemærkninger?

Svar ad 2:

Oplysningerne i sagsakterne peger på, at sigtede gennem længere tid ikke har vist evne eller vilje til at tilvejebringe dyreværnsmæssigt forsvarlige forhold i sit dyrehold. Dette bør efter Rådets opfattelse føre til overvejelser om, hvorvidt der skal ske helt eller delvis frakendelse af retten til dyrehold, jvf. dyreværnslovens § 29. Anvendelse af § 29 beror imidlertid på en juridisk vurdering, der alene foretages af domstolene.

Afgørelse:

Denne forelås ikke ved redaktionens afslutning og vil blive bragt i en senere årsberetning.

VE 0638-25.02

Skrivelse af 11. januar 2002 fra politimesteren i Thisted.

En psykisk syg landmand med et blandet drøvtyggerhold (kreaturer, får og geder) havde igen gennem længere tid ikke været i stand til at passe dyrene forsvarligt. Den psykiske sygdom var dokumenteret i sagen. Landmanden var ved dom af 14.4.2000 idømt en bøde på kr. 7.000 for overtrædelse af dyreværnsloven. Efter en ny og langvarig sag med forhold relateret til dyreværnsloven og bestemmelserne om kontrol med BVD-status i kvægbesætninger spurgte politiet om Rådets stillingtagen til rettighedsfrakendelse til beskæftigelse med produktionsdyr.

Rådet udtalte:

I sagen fremlægges følgende forhold;

1. Undladelse af klarlæggelse af besætnings status med hensyn til forekomst af PI-dyr inden den 1. februar 1998
2. Undladelse af at behandle kvægbesætning og får forsvarligt og omsorgsfuldt, idet det den 23. februar 1998 blev konstateret, at kreaturerne i en rundbuestald samt i andre staldafsnit på grund af manglende strøelse ikke havde mulighed for at finde hvile på et tørt og strøet leje, ligesom en del af kreaturerne ikke havde adgang til drikkevand, ligesom en del af fårene bevægede sig rundt på et område med bl.a. metalaffald med risiko for at pådrage sig skader.
3. Undladelse af behandling af kvægbesætning forsvarligt og omsorgsfuldt, idet det d. 9.3.1999 blev konstateret, at 21 kreaturer opholdt sig udendørs i en indhegning, herunder 3

magre jerseykvier, der var uegnede til at gå ude om vinteren, hvorved dyrene ikke havde adgang til overdækket tørt og strøet leje.

4. Undladelse af behandling af kvægbesætning og får forsvarligt og omsorgsfuldt, idet det d. 30.6.1999 blev konstateret, at kreaturer i rundbuestald samt i andre staldafsnit på grund af manglende rengøring og manglende strøelse ikke havde mulighed for at finde hvile på et tørt og strøet leje, ligesom 3 kreaturer og 5 geder havde så lange klove, at dyrene gik på ballerne. Endvidere bevægede dyrene sig rundt mellem væltede skillerum, foderkasser og mursten m.v. med risiko for at pådrage sig skader.

5. Den 24.4.2002 undladt at aflevere 4 selvdøde kreaturer og en selvdød kalv til destruktionsanstalt.

6. Undladelse i tiden op til d. 16.5.2000 at behandle en kvægbesætning og geder forsvarligt og omsorgsfuldt, idet 31 geder, 1 ko, 3 kvier, 5 tyrekalve og 23 udegående kreaturer var uden adgang til drikkevand, ligesom de 5 tyrekalve stod på et underlag, der var uegnet til opholdssted for dyrene, idet underlaget hovedsageligt bestod af gødning og urin. Endvidere bevægede 3 geder og 1 kid sig rundt mellem mursten og metalhegn m.v. med risiko for at pådrage sig skader.

7. Undladt d. 21.6.2000 at klarlægge og kontrollere besætningens status med hensyn til forekomsten af PI-dyr inden 12 måneder fra d. 9.5.1997, hvor besætningens BVD-status senest var kontrolleret samt ved at have udbundet en kalv, selv om denne ikke var undersøgt og fundet fri for BVD, hvorefter kalven brød ind i naboens indhegning med kreaturer.

8. Udbundet 2 kreaturer d. 16.10.2000 selv om dyrene ikke var undersøgt og fundet fri for BVD.

9. Udbundet en kalv d. 13.11.2000 selv om dyret ikke var undersøgt og fundet fri for BVD, hvorefter kalven brød ind i en indhegning med naboens kreaturer.

10. Undladelse i tiden op til d. 21.6.2001 at behandle sin kvægbesætning forsvarligt og omsorgsfuldt, idet alle kreaturerne i en rundbuestald ikke havde adgang til rent og tørt leje, ligesom 1 kalv havde alt for lange klove. Endvidere havde 5 tyre gødningskager på store dele af kroppen. Endvidere bevægede flere af dyrene sig rundt mellem affald med risiko for at pådrage sig skader. I en gammel kostald havde kreaturerne ikke adgang til tørt og rent leje.

Af en besigtigelses rapport dateret d. 4.2.2002 fremgår det, at forholdene var bragt i orden bortset fra roderiet i dyrenes omgivelser.

Lægges ovennævnte til grund bør det efter Rådets opfattelse ud fra en samlet vurdering føre til overvejelse af, hvorvidt den ansvarshavende for dyreholdet er egnet til at eje, bruge eller passe produktionsdyr, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3 stk. 1 samt § 29, stk. 1. Det må bero på et juridisk skøn, om rettighedsfrakendelsen kan være af midlertidig karakter.

Afgørelse:

Tiltalte blev ved Vestre Landsret idømt, at undergive sig ambulant psykiatrisk behandling ved psykiatrisk afdeling med tilsyn af kriminalforsorgen. Længstetiden for foranstaltningen blev fastsat til 5 år. Tiltalte blev straffet med en bøde på 12.000 kr. hvoraf forvandlingsstraffen var fængsel i 10 dage. Endvidere blev tiltalte fradømt retten til at eje, bruge eller passe produktionsdyr for et tidsrum af 5 år. Tiltalte skulle betale sagens omkostninger.

VE 0638-26.02**Skrivelse af 17. januar 2002 fra politimesteren i Århus.**

En kredsdyrlæge anmeldte et hold af svin til politiet efter en henvendelse fra en nærtboende landmand. Denne var blevet orienteret om forholdene af en afløser, der skulle tage vare på besætningen, mens ejeren af besætningen var taget på ferie i Frankrig. Politiet og den tilkaldte dyrlæge konstaterede følgende.

Svinestalden var opdelt i seks sektioner bestående af klimastald, stald til smågrise, stalde for slagtesvin, farestald og løbeafdeling. I farestalden lå i hovedparten af båsene til søer døde dyr i forskellige stader af forrådnelse eller skelettering. Mange af kadaverne var tydeligt afmagrede. Nogle udmagrede søer var stadig i live, men de var ude afstand til at rejse sig. I klimastalden fandtes skeletterede kadavere af 10 smågrise. I farestalden fandtes 10 døde søer, heraf nogle med døde smågrise, samt en udmagret so, som var ude af stand til at rejse sig. I løbestalden fandtes 3 udmagrede og døende søer. Frit i staldgangen gik 8 udmagrede søer. Der lå 13 døde søer og mange skeletdele. I staldene for slagtesvin var der i den ene stald ca. 150 svin heriblandt to døde svin. I den anden stald var der 80-100 svin, der ikke var udpræget magre. De var leveret til stedet ca. to uger tidligere.

Politiet tilkaldte en dyrlæge, der jf. redegørelse dateret 1.7.2002 i alt aflivede 23 grise i henhold til dyreværnsloven. Heraf aflivedes 13 svin hovedsagelig søer med bylder, trykninger, springhalte, monstrøse blodører, store inficerede trykninger eller/og afmagrede. Dyrlægen skønnede, at forholdet havde stået på i 3-4 uger eller mere.

Rådet udtalte:*Spørgsmål A:*

Under forudsætning af, at de i dyrlægeerklæringen og gerningsstedsrapporterne indeholdte oplysninger lægges til grund, bedes følgende spørgsmål besvaret.

Hvis det lægges til grund, at besætningen ikke har fået foder efter at foderanlægget gik i stykker i begyndelsen af maj måned 2001, er der så tale om

- 1) vanrøgt
- 2) uforsvarlig behandling
- 3) groft uforsvarlig behandling og/eller
- 4) mishandling ?

Svar ad A:

Det fremgår af politirapporten og af erklæring af 1.7.2001 fra dyrlægen, at der igennem længere tid har hersket stærkt kritisable forhold i svineholdet. Svinene har ikke været behandlet forsvarligt og omsorgsfuldt, herunder fodret, vandet og passet under hensyntagen til deres fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov. Det kan ikke på det foreliggende grundlag afgøres, om nogle dyr er døde som følge af sygdom. En del af de døde grise er imidlertid døde som følge af sult og tørst. Herunder har de været udsat for højeste grad af smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe. De udsultede døende grise og de stærkt afmagrede grise samt de andre grise, som dyrlægen fandt anledning til at aflive, har alle været udsat for varierende grader af smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe. Flere steder gik søerne i gylle til haserne. Rådet vil samlet betegne forholdet som groft uforsvarlig behandling af dyr med karakter af mishandling, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2, og 3 stk. 3.

Spørgsmål B:

Desuden ønskes en udtalelse om, hvorvidt det på grund af de konstaterede forhold på stedet den 28. juni 2001 kan lægges til grund, at flere af dyrene har haft smertefulde, ubehandlelige lidelser, og at flere af dyrene har levet under uhygiejniske og sundhedsskadelige forhold i den omhandlede periode.

Svar ad B:

Det store antal grise, som dyrlægen fandt anledning til at aflive i besætningen, har været genstand for lidelse, hvor behandling er skønnet at være udsigtsløs. Herunder har grisene været udsat for varierende grader af smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe. Se i øvrigt svar ad A.

Spørgsmål C:

Giver sagen i øvrigt Rådet anledning til bemærkninger ?

Svar ad C:

Oplysningerne i sagsakterne peger på, at sigtede ikke viser vilje eller evne til at tilvejebringe dyreværnmæssigt forsvarlige forhold i sit dyrehold. Dette bør efter Rådets opfattelse føre til overvejelser om, hvorvidt der skal ske hel eller delvis frakendelse af retten til dyrehold, jvf. dyreværnslovens § 29. Anvendelse af § 29 beror imidlertid på en juridisk vurdering, der alene foretages af domstolene.

Afgørelse:

Ejeren af besætningen blev ved retten i Århus idømt fængsel i 30 dage. Straffen skal dog ikke fuldbyrdes hvis følgende betingelser overholdes: Tiltalte må ikke begå strafbare handlinger i 1 år. Tiltalte skal i 1 år være under tilsyn af kriminalforsorgen.

Endvidere frakendes ejeren retten til at eje, bruge, passe, slagte eller i det hele taget beskæftige sig med dyr i 5 år. Tiltalte skulle betale sagens omkostninger.

VE 0638-27.02

Skrivelse af 24. januar 2002 fra politimesteren i Ringkøbing.

En kredsformand fra en dyreorganisation henvendte sig en aften i januar personligt til politimesteren vedrørende et dyrehold. Ved politiets og senere ved fødevareregionens besøg konstateredes følgende: I en kostald med ca. 70 kreaturer og kalve havde der ikke været muget ud i længere tid, idet der bag dyrene fandtes gødningsdynger på op til en halv meters højde. I et afsnit af stalden var gødningen dynget op i så store dynger, at ajlen ikke kunne løbe ud. Luf-ten i stalden var meget dårlig. I stalden fandtes flere underernærede køer. En broget ko, der så syg og afkræftet ud, var meget mager med fremstående knogler og med åbne liggesår på bagpartens fremtrædende knoglepartier. Koen blev senere slagtet ved politiets foranledning. Blandt kalvene stod 16 bundet. Flere havde op til ca. 1 cm dybe fure på næseryggen efter grime af reb og hos enkelte kalve var furen så dyb, at der var et åbent sår. Kalvene havde ikke adgang til tørt, strøet leje, og de havde ikke adgang til drikkevand.

I en separat ungdyrstald stod opstaldet ca. 100 kalve i alderen 3 mdr. til 1½ år. Flere af kalve-
ne viste tegn på utrivelighed i form af relativt stort hoved og strittende hårlag. En del af kal-
vene havde ikke mulighed for at finde tørt, strøet leje. Der var ingen vandkopper i stalden.

I et maskinhus stod 6 heste tilfældigt opbundet til landbrugsmaskiner/vogn. Der var ingen
drikkevand på stedet.

Syd for ejendommen gik der 20-25 heste på fold. Der var intet drikkevand. På et større områ-
de af folden var der 5-10 cm tyk is, som hestene skrabede eller forsøgte at bide hul i. Der var
ikke adgang til overdækket og tørt, strøet leje.

Nordvest for ejendommen gik der ca. 20 kvier. Der var opstillet en halmrundballe som foder.
Der var ingen drikkevand. Der var ikke adgang til overdækket og tørt, strøet leje.

På en anden ejendom tilhørende samme ejer blev dyrene passet af dennes datter. Hestene i to
folde havde ikke adgang til overdækket og tørt strøet leje. På ejendommen var der opstaldet
heste og ungkreaturer. Ved en af hestene havde der ophobet sig så meget gødning, at hesten
havde vanskeligt ved at ligge ned. Der var kun adgang til vand for én af de 5 heste. Fjorten
(14) ungkreaturer med anslået vægt på omkring 300 kg havde ikke adgang til drikkevand.

I sagen indgik der senere en rapport af 5. april 2002 fra veterinærchefen vedrørende fortsatte
kritisable forhold i dyreholdet.

Rådet udtalte:

Politimesteren i Ringkøbing har til Rådet fremsendt 4 spørgsmål i sagen indberettet til politiet
af fødevareregionen. Politimesteren påpeger tillige, at såfremt sagen herudover giver Rådet
anledning til bemærkninger, bedes disse anført i udtalelsen.

Spørgsmål 1:

Der anmodes om en udtalelse om staldenes, maskinhusets og øvrige indhegnings egnethed til
at huse de pågældende dyr.

Svar ad 1:

Det fremgår af politirapporten og skrivelse fra Fødevareregionen, at der igennem længere tid har hersket stærkt kritisable forhold i dyreholdet. Opstaldning af dyrene i uhygiejniske omgivelser med dårlige udmugningsforhold og følgende ophobning af gødning, dårlig ventilation, manglende adgang til tørt, strøet leje og manglende adgang til drikkevand anser Rådet for uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2 samt § 3. stk. 1.

Opstaldning af heste i maskinhus opbundet til tilfældige redskaber og uden adgang til drikkevand anser Rådet for uforsvarlig behandling af dyr, idet dyrene ikke er beskyttet bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Indhegning af dyr uden adgang til drikkevand anser Rådet for uforsvarlig behandling af dyr, idet dyrene herved ikke vandes og passes under hensyntagen til deres fysiologiske og sundhedsmæssige behov, jf. dyreværnslovens § 2.

Spørgsmål 2:

Der anmodes om en udtalelse om dyrene er behandlet omsorgsfuldt og i øvrigt er beskyttet mest muligt mod smerte, lidelse og væsentlig ulempe.

Svar ad 2:

Vedrørende de indendørs opstaldede dyr henvises til svar ad 1. Opbinding af kalve med stramme reb, der har forårsaget fure- og sår dannelse på næseryggen, anser Rådet for uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2 samt § 3. stk. 1 og 2.

Dyr der går ude om vinteren eller under vinterlignende forhold, skal have adgang til overdækket, tørt og strøet leje for alle dyr og adgang til frisk drikkevand. Et udendørs dyrehold uden adgang til overdækket tørt og strøet leje og uden adgang til drikkevand anser Rådet for uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2 og § 3, stk. 1.

Spørgsmål 3:

Der anmodes om en udtalelse om det er anerkendt og forsvarligt, at de i sagen omhandlede dyr ikke har adgang til vand.

Svar ad 3:

Af hensyn til omsorgsfuld behandling og af hensyn til dyrenes fysiologiske og sundhedsmæssige behov skal dyr have adgang til frisk drikkevand. Rådet anser det for uforsvarlig behandling af dyr, at de i sagen omhandlede dyr ikke har adgang til vand, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Spørgsmål 4:

Der anmodes om en udtalelse om dyrene i øvrigt er behandlet på en anerkendt og forsvarlig måde.

Svar ad 4:

I stalden med kreaturer og kalve fandtes flere underernærede køer og en broget ko var meget mager med fremstående knogler og med åbne liggesår på bagpartens fremtrædende knoglepartier. Blandt kalvene havde flere op til ca. 1 cm dybe furer på næseryggen efter rebet, og

hos enkelte kalve var furen så dyb, at der kunne ses åbent sår. Rådet anser ovennævnte for groft uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Sagen giver herudover Rådet anledning til at bemærke følgende:

Oplysningerne i sagsakterne peger på, at sigtede ikke viser vilje eller evne til at tilvejebringe dyreværnsmæssigt forsvarlige forhold i sit dyrehold. Dette bør efter Rådets opfattelse føre til overvejelser om, hvorvidt der skal ske hel eller delvis frakendelse af retten til dyrehold, jvf. dyreværnslovens § 29. Anvendelse af § 29 beror imidlertid på en juridisk vurdering, der alene foretages af domstolene.

Afgørelse:

Ejeren af besætningerne blev ved retten i Skjern idømt en bøde på 6.000 kr. Forvandlingsstraffen fastsattes til fængsel i 8 dage. Tiltalte og statskassen skulle hver betale halvdelen af sagens omkostninger.

VE 0638-28.02

Skrivelse af 22. april 2002 fra politimesteren i Thisted.

En nabo til ejeren af 3 landbrugsejendomme anmeldte denne til politiet p.g.a. formodet vanrøgt af besætningen. Anmelderen havde holdt øje med ejendommene i nogle dage og konstateret, at der ikke var aktivitet på nogen af ejendommene. Ligeledes var han vidende om, at ejeren var kraftigt alkoholiseret. Ved ankomst til ejendommen konstateredes helt uforsvarlige forhold, og ejeren fandtes ikke hjemme. Politiet rekvirerede en praktiserende dyrlæge, der efter nogen tid tilkaldte veterinærchefen fra fødevareregionen, som ankom til ejendommen sammen med en kollega.

På de 3 ejendomme befandt sig henholdsvis 27 søer, 44 pattegrise, 38 grise, 1 orne og 5 kreaturer i en dårlig vedligeholdt, al for kold og uhygiejnisk stald, 14 udegående kreaturer i en stærkt forfalden stald med bygningsdele og gamle landbrugsmaskiner i udearealet samt 85 slagtesvin i 3 stier med et tidligere dybstrøelsesareal, der nu kun var søle af ajle og gødning. Besætningen bar præg af ikke at være passet i flere dage hverken med hensyn til fodring eller hygiejne. En del af dyrene havde ikke haft adgang til frisk og rent drikkevand. 2 søer sad fast i bindslet, og 31 pattegrise var døde som følge af en kombination af sult, fugt, kulde eller udmattelse, desuden blev yderligere 14 pattegrise aflivet. I slagtesvinestierne lå der 6 døde svin samt 3 kronisk halte svin der blev aflivet. Kreaturerne var alle under middel i foderstand og havde indfaldne flanker og opkneben bug. Græsfolden var totalt afgravidet, og vandtrugene var tomme.

Ved besøg på ejendommen næste dag traf politiet ejeren af besætningen, denne stillede sig helt uforstående overfor situationen, og virkede i perioder fjern og apatisk. I løbet af nogle dage virkede ejeren mere nærværende og efter 1 uge var samtlige af føde-regionens påbud efterkommet.

I forbindelse med sagen havde politimesteren følgende spørgsmål til Rådet:

Rådet udtalte:

Af dyrlægens udtalelse af 11. januar 2002 fremgår det, at der på ejendommene blev konstateret følgende faktiske forhold:

1. 14 udegående kreaturer havde adgang til en forfalden bygning, hvor der forefandtes bygningsdele, defekt elinstallation, inventardele, maskiner mv.
2. 2 søer sad fast i deres halsbindsler.
3. Mindst 200 dyr var ikke blevet fodret i 1 til flere døgn.
4. 60 dyr havde ikke adgang til tilstrækkeligt rent og friskt drikkevand.
5. De 192 indegående dyr havde ikke haft strøelse eller tørt og rent leje i mere end 3 døgn.
6. 31 grise var døde som følge af enten sult, fugt, kulde eller udmattelse eller en kombination heraf. Størstedelen skønnedes døde i mere end 3 døgn.
7. Søer med smågrise var uden mælk i mælkekirtlerne.
8. 14 grise måtte aflives for at hindre fortsatte unødige lidelser.

Spørgsmål 1:

Rådet anmodes om en udtalelse om, hvorvidt de under 1-8 nævnte forhold – såfremt disse lægges til grund – indebærer en uforsvarlig/groft uforsvarlig behandling/eller mishandling af dyr, jf. dyreværnslovens §§ 1-3 og § 29.

Svar ad 1:

Såfremt de under pkt. 1-8 anførte forhold lægges til grund, finder Rådet, at dyrene ikke er passet og plejet forsvarlig og omsorgsfuldt. Forsømmelserne har således påført dyrene høj grad af smerte, lidelse, angst og væsentlig ulempe.

Rådet vil betragte forholdet som groft uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3, første punktum.

Spørgsmål 2:

Det ønskes endvidere oplyst, om sagens fakta giver Rådet anledning til yderligere bemærkninger.

Svar ad 2:

Grundet det oplyste om den ansvarshavende for besætningens forhold til alkohol, finder Rådet det tilrådeligt, at der i en periode føres jævnlig kontrol med besætningens dyrehold.

Afgørelse:

Denne forelås ikke ved redaktionens afslutning og vil blive bragt i en senere årsberetning.

VE 0638-30.02

Skrivelse af 9. april 2002 fra politimesteren i Århus.

Sagen starter d. 21.8.2001, hvor dyrlæge D1 som repræsentant for en dyreorganisation efter en anmeldelse fra en nærtboende sammen med politiet aflægger et besøg på ejendommen. Politiet kontakter dyrlæge D2, Fødevareregionen, som imidlertid ikke fandt anledning til at komme til stedet, idet der allerede var en anden dyrlæge til stede. Det blev aftalt, at ejeren af besætningen skulle gøre forskellige tiltag, herunder få en praktiserende dyrlæge til at tilse en liggende ko med en formodet klovbyld. Herefter mente dyrlæge D1, at forholdene ville blive rettet. Han ville imidlertid senere følge op herpå. Politiet foretog senere en henvendelse til den praktiserende dyrlæge D3, som oplyste, at han d. 21. august 2001 havde tilset den liggende ko og aflivet den. Desuden havde han været i besætningen 2-3 gange senere. Til politiet oplyst han, at han ikke fandt grundlag for at rejse en sag om overtrædelse af dyreværnsloven.

Den 27. september 2001 kontakter politiet dyrlæge D1, som meddelte, at han ca. 2 uger forud for samtalen uanmeldt havde besøgt ejendommen. Tidligere på dagen havde dyrlæge D1 talt med dyrlæge D3. Begge dyrlæger havde været af den opfattelse, at forholdene ikke kunne danne grundlag for at rejse en sag om overtrædelse af dyreværnsloven. Den 28. september 2001 aflagde politiet atter besøg på ejendommen. Politiet efterlod en skriftlig anmodning til ejeren om at kontakte politiet, hvilket ejeren aldrig gjorde.

Den 8. oktober 2001 forelagde en pantefoged telefonisk til politiet en anmeldelse for overtrædelse af dyreværnsloven. Pantefogeden ringede, mens han opholdt sig i stalden. Politiet henvisede til det tidligere besøg d. 28. september 2001, hvor forholdene var fundet i orden. Anmelderen insisterede og politiet kørte til ejendommen. Herfra foranledigede politiet tilkaldelse af veterinærchefen fra Fødevareregionen, som oplyste, at regionens dyrlæger tidligere havde været på mælkekontrol besøg og havde fundet, at hygiejnen i stald og malkeum ikke var optimal. Efter en besigtigelse konstaterede veterinærchefen, at forholdene ikke var så dårlige, at det kunne danne grundlag for en sag. Veterinærchefen ringede til ejeren dagen efter og meddelte, at forholdene var kritisable og skulle rettes.

Den 10. oktober 2001 aflagde politiet et nyt besøg i besætningen. Det havde igennem længere tid været aftalt, at en del dyr skulle udbindes på en fold. Dette var endnu ikke sket, hvilket politiet påpegede. Den 15. oktober 2001 meddelte pantefogeden, at han dagen før havde været i staldene og konstateret, at dyrene manglede foder og så yderligere afmagrede ud. Politiet kontaktede ejeren og meddelte, at politiet ville se på mulighederne for tvangsforanstaltninger vedr. pasning af dyrene og ville komme på uanmeldte besøg. Politiet fik arrangeret, at en dyrlæge fra fødevareregionen, den følgende dag sammen med politiet skulle tilse dyrene.

Følgende fremgår af dyrlægens erklæring af 16. oktober 2001:

I en stald stod 2 kalve i hver sin boks; en stor og en lille kalv. Der fandtes vandbeholder med lidt grumset vand til den store kalv, men intet vand i boksen med den lille kalv. Den lille kalv var afmagret med vandig brun diarré. Strøelsen var våd og der var intet foder. Ved siden af kalveboksene stod 4 opbundne kvier. De havde intet foder, og foderstanden var under middel. Dernæst stod der to opbundne køer, der havde sparsomt vådt foder i krybben. I en anden stald

stod 7 opbundne tyrekalve, der var magre og med tykke kager af gødning på lår, bugvæg og øvrige bagkrop. Der var intet foder og der var store mængder gødning bag dyrene. I samme stald gik 4 får i en boks, hvor der var et vandtrug med lidt grumset vand. Fårene, der ikke var blevet klippet, var i middel foderstand og med begyndende forvoksede klove. I en lade gik der henholdsvis 8, 8 og 5 store kreaturer i tre store bokse. Der var intet foder. Kreaturerne var magre til afmagrede. Strøelsen var noget våd. En ko havde for nylig beskadiget det ene horn. Hornstumpen var blodig og ubehandlet.

Mange af dyrene manglede øremærker og besætningen var ikke ajourført i CHR-registeret. Dyrlægen udfærdigede en række påbud og anbefalede tilkaldelse af en husbondafløser, der kunne passe dyrene.

Senere konstaterede dyrlægen fra fødevareregionen, at kreaturerne i besætningen ikke havde været BVD-testet siden 1998, hvorfor dyrene ikke kunne sælges til anden bedrift, men alene kunne sælges til slagting. I tiden herefter pressede politiet i samarbejde med besætningsdyrlægen og dyrlægen fra fødevareregionen meget på med henblik på at få dyrene BVD-testet og øremærket, så de kunne sælges. Ejeren tilkendegav hele tiden at ville tage initiativ til testning, øremærkning og salg, men gjorde det ikke. Politiet stræbte imod en tvangsmæssig reduktion af besætningen. Det gik først hen imod slutningen af sagen op for ejeren, at politiet og dyrlæger mente det alvorligt.

I midten af november måned overtog en køber ansvaret for dyrene, som forblev opstaldet på ejendommen. Handlen trak i langdrag, idet en advokat oplyste, at der var pant i dyrene. Handlen faldt først på plads medio december, hvor dyrene tillige var BVD-testede og registrerede behørigt i CHR-registeret.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Rådet anmodes om en udtalelse om, hvorvidt dyrene, efter d. 16.10.2002, har været udsat for

1. vanrøgt
2. uforsvarlig behandling
3. groft uforsvarlig behandling og /eller
4. mishandling

Der er tale om følgende dyr/gruppe af dyr

1. 2 kalve i hver sin store boks
2. 4 opbundne kvier ved siden af kalvebokse
3. 2 opbundne køer
4. 7 opbundne tyrekalve
5. 4 får i en boks
6. 21 kreaturer i laden

Svar ad 1:

Det fremgår af politirapporten og dyrlægeerklæring fra fødevareregionen af 16. oktober 2001, at der igennem længere tid har været dyreværnsmessigt uacceptable forhold i dyreholdet bestående af kreaturer og får. Dette er tidligere blevet påpeget af to andre dyrlæger og af politiet med det formål straks at få rettet op på forholdene, jf. dyreværnslovens § 20, stk. 1. Det fremgår af dyrlægeerklæringen af 16. oktober 2001, at dyrene på denne dato var magre til afmagrede. De havde ikke passende adgang til drikkevand. Der var intet, eller meget sparsomt foder til dyrene. Nogle af dyrene var stærkt tilsmudsede som følge af mangelfuld udmugning. En ko havde en ubehandlet beskadigelse af et horn. Nogle får var uklippede og havde forvoksede klove. Dyrene er således ikke blevet behandlet forsvarligt og beskyttet bedst muligt imod smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe. Dyrene er tillige ikke blevet fodret, vandet og passet under hensyntagen til deres fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov.

Lægges ovennævnte til grund, vil Rådet betegne forholdet som uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Spørgsmål 2:

Der anmodes endvidere om en vurdering af, om dyrene har været udsat for smerte, lidelse og angst.

Svar ad 2:

Se svar ad 1.

Spørgsmål 3:

Såfremt sagen i øvrigt giver Det Veterinære Sundhedsråd anledning til bemærkninger, bedes disse anført i udtalelsen.

Svar ad 3:

Oplysningerne i sagsakterne peger på, at sigtede ikke viste vilje eller evne til at tilvejebringe dyreværnsmessigt forsvarlige forhold i sit dyrehold. Dette bør efter Rådets opfattelse føre til overvejelser om, hvorvidt der skal ske hel eller delvis frakendelse af retten til dyrehold, jvf. dyreværnslovens § 29. Dette er imidlertid retten, der skal vurdere og beslutte dette.

Til brug for Rådets arbejde, herunder udarbejdelse af årsberetning, skal man anmode om at blive orienteret om, hvad der videre måtte ske i sagen.

Afgørelse:

Tiltalte blev ved Retten i Århus idømt en bøde på 4.000 kr. Forvandlingsstraffen var fængsel i 8 dage. Tiltalte skulle endvidere betale sagens omkostninger.

6 Sager vedrørende dyrlægers virksomhed

2002-20-07-00001/ VE 065-16.01

Skrivelse af 2. november 2001.

I forbindelse med en dyreværns sag stillede dyrlægen i Føderegionen sig tvivlende om besætningsdyrlægen havde foretaget rådgivning i henhold til gældende lovgivning. Således fremgik det af rapporten fra Føderegionen af 23. januar 2001, at der var sket en betydelig ændring i besættningens dyrehold, uden at det fremgik af teksten i besættningens journal, ligesom der kun var forekommet ubetydelige ændringer i den ordinerede medicinmængde. Desuden forekom besøget den 31. oktober 2000 for kortvarigt (honorar kr. 488,00) til at samtlige afdelinger i besættningen kunne undersøges, for at stille 5 diagnoser, som der var ordineret medicin til iflg. Dyrlæge D's ordinationer, som alle var set. Det var yderst tvivlsomt ombesættningensdyrlægen havde foretaget inspektion af besættningen den 04. december 2000, idet der allerede var forekommet dyreværns mæssige uforsvarlige forhold i besættningen, som ikke var bemærket. Desuden havde han ordineret/genordineret receptpligtig medicin til sygdomme som ligeledes var set. I forbindelse med sagen stillede besættningensdyrlægens advokat en række spørgsmål.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1.

Det Veterinære Sundhedsråd anmodes om at oplyse, om præparatet Baycox bruges til behandling af sygdommen Coccidiose hos smågrise.

Det Veterinære Sundhedsråd anmodes om at oplyse, hvad sygdommen Coccidiose skyldes, og hvorledes sygdommen kommer til udslag i relation til symptomer.

Det Veterinære Sundhedsråd anmodes om at oplyse, om det efter Det Veterinære Sundhedsråds opfattelse har noget formål at behandle imod Coccidiose hos smågrise, som allerede har sygdommen, jf. ovenfor beskrevne symptomer.

Det Veterinære Sundhedsråd anmodes om at oplyse, om behandlingen af Coccidiose skal ske indenfor en vis periode for at være virkningsfuld. I givet fald anmodes Det Veterinære Sundhedsråd om at angive indenfor hvilken tidshorisont efter fødslen, smågrise skal behandles mod Coccidiose for at forhindre sygdommen i at komme til udbrud.

Hvis det lægges til grund, at besættningensdyrlægen igennem 17 år til stadighed har konstateret Coccidiose i en svinebesætning, anmodes Det Veterinære Sundhedsråd om at oplyse, om det efter Det Veterinære Sundhedsråds opfattelse er antagelig, at Coccidiose fortsat vil være tilstede i besættningen. Endvidere anmodes Det Veterinære Sundhedsråd om at oplyse, om der i så fald er indikation for forebyggende behandling imod Coccidiose, uanset at besættningensdyrlægen ikke aktuelt har set Coccidiose i udbrud i besættningen.

Svar ad 1.

Baycox er et veterinært lægemiddel, der er markedsført til oral anvendelse mod Coccidiose hos smågrise under 14 dage.

Coccidiose skyldes en coccidieart (*Isospora suis*), der er en encellet parasit. Symptomerne er gul pastaagtig diarré hos pattedrisene, der opstår 8-12 dage efter fødsel og varer 5-10 dage. Diarréen medfører utrivlighed og nedsat tilvækst.

Nedbringelse af infektiøse coccidieocyster i farestierne vil på længere sigt forbedre tilstanden. Dette opnås ved rensning og desinfektion med damprensning, kalkning, flambering eller anvendelse af oocide midler imellem hver faring.

Coccidiose kan bringes på et lavt niveau eventuelt helt ophøre med kliniske symptomer ved indsættelse af forebyggende foranstaltninger. Det kan derimod ikke udelukkes, at der efter en årrække stadig er coccidieocyster i besætningen, og periodevis behandling er nødvendig.

Spørgsmål 2:

Det Veterinære Sundhedsråd anmodes om at oplyse, om præparatet Clamoxyl bruges til behandling af farefeber hos søer.

Det Veterinære Sundhedsråd anmodes om at oplyse, om Clamoxyl skal gives til soen straks symptomerne opstår for at have den maksimale effekt.

Det Veterinære Sundhedsråd anmodes om at oplyse, hvad der sker, hvis en so med farefeber ikke behandles.

Det Veterinære Sundhedsråd anmodes om at oplyse, hvad sygdommen farefeber skyldes, og hvorledes sygdommen kommer til udslag i relation til symptomer.

Hvis det lægges til grund, at besætningsdyrlægen igennem 17 år til stadighed har konstateret farefeber i en svinebesætning, anmodes Det Veterinære Sundhedsråd om at oplyse, om det efter Det Veterinære Sundhedsråds opfattelse er antagelig, at farefeber fortsat vil være tilstede i besætningen. Endvidere anmodes Det Veterinære Sundhedsråd om at oplyse, om der i så fald er indikation for forebyggende behandling imod farefeber med præparatet Clamoxyl, uanset besætningsdyrlægen ikke aktuelt har set farefeber i udbrud i besætningen.

Svar ad 2:

Farefeber er et kompleks af sygdomme, som optræder hos 10-20% af specielt søer (gylte) omkring faringstidspunktet. Dyret har flere af følgende symptomer: Feber, nedstemthed, ophørt ædelyst, nedsat/ophørt mælkeydelse, yverbetændelse, og børbetændelse (flåd).

Årsagen til sygdommen kan være både infektiøse og ikke-infektiøse. Ved infektiøse årsager kan Clamoxyl anvendes til behandling. Clamoxyl er et bredspektret antibiotikum præparat, som har indvirkning på infektioner med bakterier, der er følsomme for præparatet.

Der er en betydelig grad af selvhelbredelse af sygdommen, men såfremt soen ikke behandles hurtigst muligt efter sygdommens opståen, vil der ofte opstå mælkemangel, hvilket bevirker, at pattedrisene får for lidt mælk og råmælk, der er afgørende for grisenes trivsel.

En del forebyggende foranstaltninger kan nedbringe farefeberfrekvensen i besætningen, herunder nedsat foderstyrke i tiden op til faring, tilførsel af tilstrækkelig med vand, halmtilførsel, huldstyring, undgå at fodertildelingen stiger for hurtigt efter faring m.m.

Det er sandsynligt, at der efter en årrække stadig forekommer farefeber i besætningen, og behandling af dyr med farefeber vil være nødvendig.

Spørgsmål 3:

Det Veterinære Sundhedsråd anmodes om at oplyse, om præparatet Clamoxyl Prolongatum bruges til behandling af sygdommen ledbetændelse hos smågrise – og om præparatet samtidig forebygger generel infektion og bylder hos smågrise.

Det Veterinære Sundhedsråd anmodes om at oplyse, hvad sygdommen ledbetændelse skyldes, og hvorledes sygdommen kommer til udtryk i relation til symptomer.

Det Veterinære Sundhedsråd anmodes om at oplyse, om det efter Det Veterinære Sundhedsråds opfattelse har noget formål at behandle imod ledbetændelse hos smågrise.

Det Veterinære Sundhedsråd anmodes om at oplyse, indenfor hvilken tidshorisont behandlingen af ledbetændelse skal iværksættes.

Det Veterinære Sundhedsråd anmodes om at oplyse, hvad der sker, hvis en smågris henholdsvis en smågris med ledbetændelse i udbrud ikke behandles og medicineres imod sygdommen.

Hvis det lægges til grund, at besætningsdyrlægen igennem 17 år til stadighed har konstateret ledbetændelse hos smågrise i en svinebesætning, anmodes Det Veterinære Sundhedsråd om at oplyse, om det efter Det Veterinære Sundhedsråds opfattelse er antagelig, at ledbetændelse hos smågrise fortsat vil være tilstede i besætningen. Endvidere anmodes Det Veterinære Sundhedsråd om at oplyse, om der i så fald er indikation for forebyggende behandling imod ledbetændelse, uanset besætningsdyrlægen ikke aktuelt har set ledbetændelse i udbrud i besætningen.

Svar ad 3:

Ledbetændelse hos pattegrise opstår hyppigst i 2.-3. leveuge og skyldes som regel infektion med bakterier gennem sår efter tandklipning, halesår efter haleklipning, navlebetændelse eller sår af anden årsag. Grisen har hævelse af et eller flere led, halter og er strithåret samt har feber og ophørt ædelyst.

Clamoxyl Prolongatum er et antibiotikumpræparat med prolongeret virkning, der ofte har virkning på ledbetændelse. En hurtig indsættende behandling straks efter de første symptomer viser sig er nødvendig for at få en tilfredsstillende virkning.

En række forebyggende foranstaltninger kan nedsætte antallet af ledbetændelse i besætningen betydeligt, herunder desinfektion af navlen og sår efter haleklipning, tandslibning i stedet for tandklipning, peroral jernbehandling i stedet for injektion m.m.

Det er sandsynligt, at der efter en årrække stadig forekommer ledbetændelse i besætningen og behandling vil være indiceret.

Spørgsmål 4:

Det Veterinære Sundhedsråd anmodes om at oplyse, om præparatet Dumocol bruges til behandling af sygdommen fravænningsdiarré hos grise, der flyttes fra soen til klimastald.

Det Veterinære Sundhedsråd anmodes om at oplyse, hvad sygdommen fravænningsdiarré skyldes, og hvorledes sygdommen kommer til udslag i relation til symptomer.

Det Veterinære Sundhedsråd anmodes om at oplyse, indenfor hvilken tidshorizont behandlingen af fravænningsdiarré skal iværksættes, for at behandlingen har noget formål – herunder om tidshorizonten for iværksættelse af behandlingen regnes fra det tidspunkt, hvor grisene flyttes fra soen til klimastald i relation til forebyggende behandling, eller om tidshorizonten for iværksættelse af behandling regnes fra at sygdommen konstateres i udbrud.

Det Veterinære Sundhedsråd anmodes om at oplyse, om det efter Det Veterinære Sundhedsråds opfattelse har noget formål at behandle imod fravænningsdiarré hos grise, som allerede har sygdommen i udbrud – og i bekræftende fald hvor hurtigt behandlingen skal iværksættes for at have noget formål.

Det Veterinære Sundhedsråd anmodes om at oplyse, om Det Veterinære Sundhedsråd er af den opfattelse, at der er indikation for forebyggende behandling af fravænningsdiarré i en svinebesætning.

Hvis det lægges til grund, at besætningsdyrlægen igennem 17 år til stadighed har konstateret fravænningsdiarré i en svinebesætning, anmodes Det Veterinære Sundhedsråd om at oplyse, om det efter Det Veterinære Sundhedsråds opfattelse er antagelig, at fravænningsdiarré fortsat vil være tilstede i besætningen. Endvidere anmodes Det Veterinære Sundhedsråd om at oplyse, om der i så fald er indikation for forebyggende behandling imod fravænningsdiarré, uanset besætningsdyrlægen ikke aktuelt har set fravænningsdiarré i udbrud i besætningen.

Svar ad 4:

Fravænningsdiarré er en diarrétilstand, der forekommer 3-10 dage efter fravænnning og skyldes toksinproducerende E.coli bakterier. Ubehandlet forekommer oftest en meget høj diarré- og dødelighedsfrekvens blandt grisene. Oftest foretages behandling 4-10 dage efter fravænnning med et antibiotikumpræparat, som bakterierne er følsomme for. Dumocolpulver i drikkevandet er et anvendt antibiotikumpræparat til behandling af fravænningsdiarré, såfremt der foreligger en resistensbestemmelse, der viser, at andre midler ikke er virksomme. Ved sygdommens udbrud er hurtig indsættende behandling nødvendig, eventuelt foretages behandling i sygdommens inkubationstid, da tabene ellers kan være betydelige.

En række forebyggende foranstaltninger kan nedsætte risikoen for fravænningsdiarré betydeligt, herunder tilstrækkelig med varme i grisenes liggeareal, rengøring imellem hvert hold, fodring 4-5 gange dagligt, fælles drikke og ædetrug, hvor alle grisene kan æde og drikke på samme tidspunkt, tilsætning af 2% fumarsyre til foder, undgå foderændringer de første 8-10 dage efter fravænnning m.m.

Det er sandsynligt, at der efter en årrække stadig forekommer fravænningsdiarré i besætningen og behandling vil være indiceret.

Spørgsmål 5:

Det Veterinære Sundhedsråd anmodes om at oplyse, om præparatet Tylan bruges til behandling af sygdommen Lawsoniadiarré hos fravænningsgrise.

Det Veterinære Sundhedsråd anmodes om at oplyse, hvad sygdommen Lawsoniadiarré skyldes, og hvorledes sygdommen kommer til udslag i relation til symptomer.

Det Veterinære Sundhedsråd anmodes om at oplyse, om det efter Det Veterinære Sundhedsråds opfattelse har noget formål at behandle imod Lawsoniadiarré hos grise, som allerede har sygdommen i udbrud – og i bekræftende fald hvor hurtigt behandlingen skal iværksættes for at have en helbredende virkning.

Det Veterinære Sundhedsråd anmodes om at oplyse, hvad der sker, hvis en gris med Lawsoniadiarré i udbrud ikke behandles og medicineres imod sygdommen.

Det Veterinære Sundhedsråd anmodes om at oplyse, om Det Veterinære Sundhedsråd er af den opfattelse, at der er indikation for forebyggende behandling af Lawsoniadiarré i en svinebesætning.

Hvis det lægges til grund, at besætningsdyrlægen igennem 17 år til stadighed har konstateret Lawsoniadiarré i en svinebesætning, anmodes Det Veterinære Sundhedsråd om at oplyse, om det efter Det Veterinære Sundhedsråds opfattelse er antageligt, at Lawsoniadiarré fortsat vil være tilstede i besætningen. Endvidere anmodes Det Veterinære Sundhedsråd om at oplyse, om der i så fald er indikation for forebyggende behandling imod Lawsoniadiarré, uanset besætningsdyrlægen ikke aktuelt har set Lawsoniadiarré i udbrud i besætningen.

Svar ad 5:

Årsagen til Lawsoniadiarré er en bakterie *Lawsonia intracellularis*. Sygdommen optræder i en akut og kronisk form. Den akutte form viser sig ved en blodig eller tjæreagtig stinkende diarré, og optræder især hos grise større end 50 kg og medfører ofte dødsfald. Den kroniske form ses hos grise fra 4-5 ugers alderen og opefter. Der ses vekslende grader af grødet, grålig og i visse tilfælde blodig, vandig diarré. Grisene har nedsat tilvækst og i enkelte tilfælde vil grisen blive kronisk afmagret. Dødeligheden er under 1%. Tylan er et antibiotikumpræparat, der ofte anvendes til behandling af Lawsoniadiarré.

En række forebyggende foranstaltninger kan forbedre tilstanden, herunder alt-ind alt-ud systemer med vask og desinfektion før indsætning samt foderjusteringer kan nedsætte smittebelastningen og tabet ved sygdommen betydeligt. Det er sandsynligt, at sygdommen efter en årrække stadig forekommer i besætningen og behandling periodevis vil være indiceret.

Spørgsmål 6:

Det Veterinære Sundhedsråd anmodes om at oplyse, om præparatet Oxytocin er et antibiotikum eller et hormonpræparat.

Det Veterinære Sundhedsråd anmodes om at oplyse, om præparatet Oxytocin bruges til behandling af farefeber hos søer.

Det Veterinære Sundhedsråd anmodes om at oplyse, hvilken virkning præparatet Oxytocin har på søer.

Det Veterinære Sundhedsråd anmodes om at oplyse, om Oxytocin skal gives til soen straks efter symptomernes opståen for at have den maksimale effekt.

Det Veterinære Sundhedsråd anmodes om at oplyse, hvad der sker, hvis en so med farefeber ikke behandles og medicineres med Oxytocin.

Hvis det ligges til grund, at besætningsdyrlægen igennem 17 år til stadighed har konstateret farefeber i en svinebesætning, anmodes Det Veterinære Sundhedsråd om at oplyse, om det efter Det Veterinære Sundhedsråds opfattelse er antageligt, at farefeber fortsat vil være til stede i besætningen. Endvidere anmodes Det Veterinære Sundhedsråd om at oplyse, om der i så fald er indikation for forebyggende behandling imod farefeber, uanset besætningsdyrlægen ikke aktuelt har set farefeber i udbrud i besætningen.

Svar ad 6:

Oxytocin er et hormonpræparat og anvendes til behandling af farefeber hos søer. Oxytocin bevirker en sammentrækning af livmoderen og dermed udtømning af sekret hos nyfarende søer. Desuden bevirker præparatet nedlægning af mælk hos lakterende søer. For at have den fulde virkning af Oxytocin skal det gives umiddelbart efter at soen udviser symptomer på farefeber. Se i øvrigt svar ad 2.

Spørgsmål 7:

Det Veterinære Sundhedsråd anmodes om at oplyse, om den som bilag A fremlagte sygdomsjournal, der er udfærdiget af besætningsdyrlægen og udleveret til besætningsejeren er fyldestgørende og tilstrækkeligt oplysende i relation til de ovenfor anførte sygdomme.

Svar ad 7:

Bilag A er en udateret beskrivelse af Coccidiose, farefeber, fravænningsdiarré og regional tarmbetændelse, der er udskrevet fra Info Svin; en svinefaglig database. Besøgsrapporterne forekommer kortfattede. Rapporterne skal omfatte sundhedsmæssige forhold og handlingsplaner, der er foregået i besætningen i forbindelse med besøget. I rapporterne den 03. oktober 2000 og 04. december 2000 er dette tilsyneladende ikke tilfældet, idet teksten ikke svarer til de væsentlige ændringer, der ifølge Fødevareregionens redegørelse er foregået i besætningen.

Spørgsmål 8:

Det Veterinære Sundhedsråd anmodes - på baggrund af ”Medicinregistrering – besætningsopgørelse”, der er fremlagt som bilag B og de heri anførte restlagre af medicin og den anførte

mængde udleveret/ordineret medicin – at oplyse, om der efter Det Veterinære Sundhedsråds opfattelse er sket en ekstraordinær stor ordinerings/reordinerings af medicin til den pågældende besætning.

Svar ad 8:

Den ordinerede/reordinerede mængde medicin ligger inden for det normale forbrug i en besætning på 300-350 søer + smågrise.

Spørgsmål 9:

Det Veterinære Sundhedsråd anmodes videre om at oplyse, om den skete ordinerings/reordinerings af medicin til den pågældende besætning var udover, hvad der har været nødvendig og tilstrækkelig til en måneds forbrug.

Svar ad 9.

Se svar ad 8.

Spørgsmål 10:

Det Veterinære Sundhedsråd anmodes om at oplyse, om det efter Det Veterinære Sundhedsråds opfattelse i efteråret 2000 var i strid god veterinær praksis, at en besætningsdyrlæge, der besøger en svinebesætning i overensstemmelse med en indgået sundhedsrådgivningsaftale, ordinerer/reordinerer medicin til bekæmpelse af Coccidiose hos smågrise, farefeber hos søer, ledbetændelse hos smågrise, fravænningsdiarré og Lawsoniadiarré – om hvilke sygdomme besætningsdyrlægen gennem 17 års erfaring med besætningen ved, at disse sygdomme på trods af flere tiltag, hyppigt optræder i besætningen, således sygdommene med en til vished grænsende sandsynlighed på forventes at opstå i besætningen inden for den kommende måned – uden at have diagnosticeret sygdommene den pågældende dag.

Svar ad 10:

Det er god veterinær praksis, at besætningsdyrlægen er opmærksom på de pågældende sygdomme, der forekommer dynamisk i besætningen, og i besætningsejerens og forbrugernes interesse til stadighed ved forebyggende foranstaltninger forsøger at nedbringe medicinforbruget. Såfremt besætningsdyrlægen rutinemæssigt ordinerer den sædvanlige mængde medicin, vil forbruget ikke blive nedbragt.

Afslutningsvis skal Rådet bemærke, at antibiotika ikke må anvendes som forebyggende foranstaltning, jf. dyrlægelovens § 7a.

Afgørelse:

Ved retten i Kjellerup blev tiltalte idømt en bøde på 3.000 kr. Forvandlingsstraffen var fængsel i 6 dage. Tiltalte skulle betale sagens omkostninger.

2002-20-07-00006/ VE 0621-24.02

Skrivelse af 18. april 2002 fra Fødevareregion Nordjylland.

A, der var fra Sverige, købte på et marked en to-års hingst af B. Handelen blev indgået under den forudsætning, at B's dyrlæge kunne godkende hesten ved en handelsundersøgelse. A

modtog den 7. juni 2000 en fax fra dyrlæge D. I denne fax blev det beskrevet, at hesten var undersøgt og fundet haltfri efter bøjeprøve – alle 4 ben, havde normale bevægelser og i øvrigt var passende muskuløs og symmetrisk. Da A modtog hesten, fandtes venstre bagkodeledsregion at være hævet. En ny dyrlægeundersøgelse, inklusiv røntgenoptagelser på et svensk dyrehospital den 13. juli 2000 viste, at hesten havde en fremskreden ringfod. Til brug for Fødevaredirektoratets behandling af klage over dyrlæge D's undersøgelse af hesten, havde Rådet modtaget sagens akter, inklusive røntgenoptagelser samt 2 specifikke spørgsmål, hvor Rådet blev anmodet om udtalelse.

Rådet udtalte:

Røntgenoptagelserne har været evalueret af en ekstern ekspert. Ekspertens vurdering gengives nedenstående:

Røntgenbilledevurdering:

Der foreligger 2 røntgenbilleder af venstre bagben af hesten, optaget 13. juli 2000 af Skara.

På begge billeder ses konturer og strukturændringer af de nederste dele af kodebenet og øverste del af kronbenet – især foran og på siderne. De forreste konturer er relativt glatte, og bløddelene i regionen er således kun forøget med cirka ½ cm. Dette indikerer en kronisk ikke særlig aktiv knoglereaktion.

I strukturerne ses flere områder med opklarede pletter omgivet af mere scleroserede ringdannelser, hvilket indikerer, at lidelsen har været til stede i mere end 4-6 uger selv hos en to-års hest.

Radiologisk diagnose:

Ringfod VB. Den kliniske betydning af de røntgenologiske fund kan ikke vurderes med sikkerhed, idet disse forandringer kan ses hos heste uden kliniske symptomer i perioder. Om bløddelshævelsen kan iagttages afhænger af hestetypen og behåringen i området.

Spørgsmål 1:

Kan den af advokatens skrivelse med vedlagte kopier fra Den Danske Dyrlægeforening Klientklageudvalg og dyrelægehospitalet, modtaget den 31. maj 2001 nævnte lidelse tilbagedateres til undersøgelsestidspunktet, således at det burde have været klinisk erkendeligt for dyrlægen på undersøgelsestidspunktet?

Svar ad 1:

Ja, lidelsen kan tilbagedateres til undersøgelsestidspunktet. Hævelsen burde kunne palperes, men lidelsen behøver ikke at give anledning til reaktion på bøjeprøve, men måske en vis stivhed i tåen.

Spørgsmål 2:

Såfremt dette er tilfældet, burde dyrlægen have nævnt de kliniske forandringer i sin attest, vedlagt udtalelsen, modtaget den 12. juni 2001?

Svar ad 2:

Der henvises til svar ad 1.

Afgørelse:

Fødevareregionen fandte ikke, at dyrlægen havde udvist manglende omhu og samvittighedsfuldhed under udøvelse af sin gerning. Regionens afgørelse blev derfor, at der ikke skulle foretages yderligere i sagen.

VE 065-21.02

Skrivelse af 23. april 2002 fra Fødevareregion Viborg.

A ønskede at sælge sin hest til B, og i forbindelse med handelsundersøgelsen stillede dyrlæge D den 10. marts 1999 diagnosen COPD, Cronic Obstructive Pulmonary Disease. Dette resulterede i, at handlen ikke blev gennemført. Herefter fik A dyrlæge D1 til, at udfærdige en (kasations-) attest til forsikringsselskabet. Forsikringsselskabet ville ikke umiddelbart godkende attesten uden yderligere undersøgelser af hesten af anden dyrlæge. Denne dyrlæge D2 kunne ikke ved undersøgelse den 14. maj 1999 verificere diagnosen, hvorfor forsikringsselskabet ikke ville erstatte hesten. I øvrigt bragte forsikringsselskabet herefter forsikringen til ophør.

A mente, at dyrlæge D1 havde stillet en fejlagtig diagnose, hvilket havde medført et økonomisk tab, som dyrlæge D1 burde udrede.

Til brug for direktoratets vurdering af sagen, blev der fremsendt et spørgetema med 4 spørgsmål til Det Veterinære Sundhedsråd.

Besvarelse af spørgetema, som har været gjort til genstand for vurdering af en ekstern ekspert.

Terminologien inden for nedre luftvejslidelser hos hest er gennem de sidste par år blevet ændret. I stedet for betegnelsen COPD (Cronic Obstructive Pulmonary Disease) anvendes RAO (Recurrent Airway Obstruction).

Rådet udtalte:

Spørgetemaet har været gjort til genstand for vurdering af en ekstern ekspert.

Terminologien inden for nedre luftvejslidelser hos hest er gennem de sidste par år blevet ændret. I stedet for betegnelsen COPD (Cronic Obstructive Pulmonary Disease) anvendes RAO (Recurrent Airway Obstruction).

Spørgsmål 1:

Mener Det Veterinære Sundhedsråd, at en dyrlæge kan stille diagnosen COPD efter én klinisk undersøgelse med auskultation, når anamnesen lyder på tiltagende hoste, både spontant og under arbejde.

Svar ad 1:

Nej. På det foreliggende grundlag kan denne diagnose ikke stilles. Diagnosen skal baseres på anamnesen, de typiske kliniske symptomer, som er afhængig af sværhedsgraden af tilstanden.

De kliniske symptomer er hoste ofte i forbindelse med arbejde og/eller på stald, når der fodres eller muges ud, nedsat præstationsevne og længere tid om at restituere sig efter svært arbejde. De diagnostiske procedurer kan være blodgasanalyse, BALF (Bronco-Aveolær Lavage) foretaget ved hjælp af endoskop og eventuelt lungefunktionsprøve.

Spørgsmål 2:

Mener Det Veterinære Sundhedsråd, at det er blandt en dyrlæges rettigheder at rådgive på baggrund af egen faglig vurdering.

Svar ad 2:

En dyrlæge skal rådgive efter bedste overbevisning, på grundlag af faglitteratur og praktisk erfaring på området

Spørgsmål 3:

Finder Det Veterinære Sundhedsråd, at dyrlæge D1's attest til forsikringsselskabet er baseret på det fornødne faglige grundlag?

Svar ad 3:

Nej, diagnosen COPD er ikke tilstrækkelig tydelig verificeret. Se i øvrigt svar ad 1.

Spørgsmål 4:

Mener Det Veterinære Sundhedsråd, at dyrlæge D's handlemåde er baseret på fornøden omhu og samvittighedsfuldhed?

Svar ad 4:

Nej. Rådet finder, at der foreligger en faglig fejl. For at stille diagnosen COPD (RAO) kræves en mere dybtliggende undersøgelse af hesten, jf. svar ad 1.

Afgørelse:

Videre forfølgning af sagen blev opgivet af fødevareregionen, da sagen ansås for forældet.

2002-20-07-00002

I brev af 15. marts 2004 fra Fødevareregion Sønderjylland.

Det Veterinære Sundhedsråd havde i brev af 8. oktober 2002 svaret fødevareregionen i en sag vedrørende mulig veterinær fejlbehandling af en hoppe, som ikke blev drægtig på grund af en børbetændelse. Efterfølgende havde ejerens advokat fulgt sagen op og gjorde nu gældende, at hoppen var blevet fejlbehandlet af den praktiserende dyrlæge, som benyttede præparatet Imaverol vet (enilconazol) til intrauterin behandling på trods af, at dette præparat er til udvortes brug til behandling af ringorm hos hund og kat. Ejers advokat havde modtaget svar fra den svenske repræsentant fra firmaet, som fremstillede Imaverol vet, og i dette svar blev det gjort gældende, at man ikke havde dokumenteret positiv effekt af en intrauterin behandling med Imaverol vet på hopper, og at man måske grundet indholdet af tensioaktive (overfladeaktive) stoffer kunne forvente en irritativ effekt på endometrieslimhinden. På baggrund af henvendelse fra ejers advokat stiller fødevareregionen Rådet en række spørgsmål.

Rådet udtalte:*Spørgsmål 1:*

Er dyrlægens behandling af hoppen gennemført i henhold til konventionel veterinær praksis?

Svar ad 1:

Det fremgår af hoppens journal fra Dyreklinikken, at hoppen i juni 2000 først havde en bakteriel og senere efter bedækning en af gærsvampe forårsaget endometritis, som blev behandlet med henholdsvis neomycin (Colinova vet) 2 dage i træk (21. og 22. juni) og med enilconazol (Imaverol vet) 3 dage i træk (27.-29. juli). Da der ved ultralydsskanning blev konstateret væske i børen, blev der foretaget behandling med oxytocin (Postrin), 3 gange dagligt den 6. juli og den 2. august. Efter de nævnte behandlinger var svaberprøver negative, men idet et biopsisvar af endometriet viste cystisk degeneration af kirtelvævet med fibrosering (kategori II), valgte dyrlægen at råde ejeren til at bruge ægtransplantation.

Det er korrekt, at Imaverol vet ikke er registreret til behandling af endometritis forårsaget af gærsvampe, men da denne type infektion er meget vanskelig at bekæmpe, vil man forsøge at bruge de midler, som nu engang er til rådighed. Den anvendte Imaverol vet opløsning har været stærkt fortyndet, og muligheden for at man med denne kunne fremkalde slimhindeirritation, er formentlig helt teoretisk. Skulle dette imidlertid være tilfældet, kunne det tilmed være gavnligt, idet irritation af endometriet benyttes som behandling af endometritis.

Ud fra en samlet vurdering, skal Rådet derfor udtale, at dyrlægen har behandlet hoppen i henhold til konventionel veterinær praksis.

Spørgsmål 2:

I benægtende fald, er behandlingen da et alternativ, der kan anvendes i den givne situation/ses anvendt i andre lignende situationer?

Svar ad 2:

Udgår

Spørgsmål 3:

Kan den udførte behandling siges at være fejlagtig?

Svar ad 3:

Som det fremgår af svar ad spørgsmål 1, har dyrlægen i den givne situation valgt at bruge en behandling, som ultimativt resulterede i, at endometriesvaberprøver blev negative for svampe og bakterievækst.

Rådet skal således udtale, at den udførte behandling ikke har været fejlagtig.

Spørgsmål 4:

Er det Rådets vurdering, at behandlingen har påført hoppen unødigt lidelse?

Svar ad 4:

De nævnte indgreb (udtagning af svaberprøve og biopsi, insemination og intrauterin infusion) og brug af de i journalen nævnte præparater (Colinova vet, Imaverol vet samt Postrin) vil i værste fald kun påføre hoppen et meget forbigående ubehag, og de har været nødvendige for at nå frem til en korrekt diagnose og behandling.

Rådet skal derfor udtale, at behandlingen ikke har påført hoppen unødigt lidelse.

Spørgsmål 5:

Kan behandlingen af hoppen/herunder valg af behandlingsmetoden siges at have været i overensstemmelse med den omhu og samvittighedsfuldhed, der kræves under udøvelse af dyrlægegerning?

Svar ad 5:

Dyrlægen har med brug af relevante diagnostiske og terapeutiske principper gennemført en systematisk behandling af hoppen.

Rådet skal på den baggrund udtale, at behandlingen og valg af behandlingsmetoder har været omhyggelig og samvittighedsfuld.

Spørgsmål 6:

Har den udførte behandling haft som konsekvens, at hoppen ikke blev drægtig?

Svar ad 6:

Det fremgår af sagsakterne, at hoppen er blevet insemineret én gang (26. juli 2000) med en hingst, hvorefter der blev konstateret en svampeinfektion, der som nævnt ovenfor blev behandlet med intrauterin infusion af en Imaverol vet opløsning. Da biopsisvaret viste, at der var udtalt degeneration i endometriet, anbefalede dyrlægen, at man skulle benytte ægtransplantation og ikke inseminering.

Da der ikke på Dyreklinikken blev gjort yderligere forsøg på at gøre hoppen drægtig ved inseminering eller bedækning kan Rådet har derfor ikke besvare det stillede spørgsmål bekræftende eller benægtende.

Spørgsmål 7:

I benægtende fald, kan Rådet da pege på andre faktorer, der kan være årsag til den manglende drægtighed?

Svar ad 7:

På det foreliggende grundlag kan Rådet ikke besvare dette spørgsmål, idet det ikke vides, hvorvidt hoppen kunne været blevet drægtig, såfremt den var blevet insemineret eller bedækket.

Spørgsmål 8:

Kan den af dyrlægen udførte behandling have været medvirkende årsag til, at hoppen senere blev drægtig i Sverige?

Svar ad 8:

Det fremgår af brev fra ejers advokat, af 11. februar 2003 til Den Danske Dyrlægeforenings Klientklageudvalg: "Hoppen blev drægtig i august 2001 efter behandling, efter vedtagne metoder. Hoppen fik et velskabt føl i juli 2002". Der er således forløbet ca. 1 år fra dyrlægens behandling og indtil fornyet drægtighed. Det er endvidere ikke oplyst, hvorledes hoppen er blevet behandlet.

Rådet kan på det foreliggende grundlag ikke med nogen grad af sandsynlighed udtale sig om, hvorvidt den af dyrlægen udførte behandling kan være en medvirkende årsag til, at hoppen senere blev drægtig i Sverige.

Til brug for rådets arbejde, herunder udarbejdelse af årsberetning, skal man anmode om at blive orienteret om, hvad der videre måtte ske i sagen.

Afgørelse:

Fødevareregion Sønderjylland fandt ikke grundlag for at udtale kritik af dyrlægen. Der var ikke handlet i strid med dyrlægelovens § 7 og dyrlægen havde derfor oprådt med fornøden omhu og samvittighedsfuldhed.

Der blev ved behandlingen lagt vægt på udtalelsen fra Det Veterinære Sundhedsråd.

2002-20-07-00004/ VE 065-17.01

Skrivelse af 5. september 2002 fra Fødevareregion Århus.

To hundeejere kontaktede dyrlæge D, fordi deres 5 år gamle schæfertæve havde smerter og var utilpas. Dyrlæge D konstaterede, at hunden havde livmoderbetændelse og anbefalede hunden opereret. Ved operationen blev æggestokke og livmoder fjernet. Sagsakterne havde ikke tydelige oplysninger om, hvornår og hvor mange gange, dyrlæge D var blevet kontaktet efter operationen, men 10 dage senere henvendte ejerne sig, fordi hunden virkede træt og blødte fra skeden. Dyrlæge D forklarede, at træthed og sparsom blødning efter en livmoderoperation kunne forekomme. To dage senere blev dyrlæge D atter kontaktet, fordi hunden blødte meget fra skeden. Dyrlæge D undersøgte hunden og fandt intet unormalt bortset fra lidt koaguleret blod i vagina. Hunden blev behandlet symptomatisk med antibiotikum, K-vitamin og kalk. En til to timer efter dette besøg blev dyrlæge D atter kontaktet, fordi hunden nu havde opkastninger og diarre. Hunden blev atter behandlet symptomatisk med et antibiotikum, kosttilskud og diætfoder. Sytten dage efter operationen henvendte ejerne sig til dyrehospital H1, idet hunden fortsat var træt og småblødte fra skeden. Ved undersøgelsen her blev der bl. a. ved scanning fundet en væskefyldt ansamling over urinblæren og fortykket blærevæg. Hunden blev sendt hjem med et antibiotikum og smertestillende medicin, idet man mente, diagnosen var stumpnyometra (betændelse i den tilbageværende del af livmoderen). Ved undersøgelser de to næste dage blev det konstateret, at der ikke var ændringer i situationen. På 20. dagen efter operationen anmodede ejerne om at få hunden opereret igen for at klargøre årsagen til hundens symptomer. Fra operationsbeskrivelsen på dyrehospital H1 fremhæves: På det sted, hvor livmoderen var underbundet, fandtes sammenvoksninger mellem livmoderen, endetarmen og urinblærevæggen. Disse tre strukturer blev skilt fra hinanden, og livmodermunden blev atter underbundet. Forankret til de to steder, hvor æggestokkene havde været ophængt, fandtes en 10 cm lang

suturtråd på tværs i bughulen, som forbandt disse. Ved begge æggestokkes ophæng fandtes en proces på størrelse med et lille hønseæg. Disse processer blev begge fjernet og sendt til vævsundersøgelse: I begge processer blev der fundet rester af suturmateriale og desuden arvævsdannelse samt fedtnekrose (vævsdød), men ikke tegn på infektion. Hundeejerne klagede herefter til Fødevarerregion F1 over dyrlæge D's behandling og undersøgelse af deres hund. Regionen ønskede et klart svar på, om det vurderedes, at dyrlæge D havde overtrådt dyrlægeloven.

Rådet udtalte:

Denne skrivelse erstatter tidligere skrivelse fra Det Veterinære Sundhedsråd i ovenstående sag.

Under henvisning til dyrlægelovens § 3, hvorefter Rådet alene udtaler sig om veterinære spørgsmål og ikke om, hvorvidt lovgivningen er overtrådt, skal Rådet udtale følgende:

Det fremgår af sagsakterne med erklæringer af 21. september 2001 og 23. januar 2002 fra Dyrehospitalet X og af histologirapport af 18. juli 2001, at der i forbindelse med ligaturer på æggestokkenes ophæng er dannet hønseægstore hævelser bestående af fedtvæv, som er varierende nekrotisk (vævsdød), hæmoragisk (blødende) og delvist erstattet af modnende heblingsvæv. Der er i begge processer fundet rester af suturmateriale med moderat normal oprydningssreaktion omkring. Der er ikke beskrevet tegn på infektion i det indsendte materiale.

Det fremgår ligeledes af sagsakterne med erklæringer af 21. september 2001 og 23. januar 2002 fra dyrehospitalet X, at der på det sted, hvor livmoderen var underbundet, fandtes sammenvoksninger mellem livmoderen, endetarmen og urinblærevæggen.

Lægges ovennævnte til grund, vil Rådet anse dette som en usædvanlig, men hændelig, kraftig reaktion på det anvendte kirurgiske suturmateriale. Det er dog Rådets opfattelse, at det anvendte suturmateriale på størrelse 2 har været tykkere end nødvendigt, idet der sædvanligvis anbefales suturdimensioner på tykkelse 4-0 til 2-0 til indgreb af nærværende karakter. Rådet kan ikke af de fremlagte oplysninger med nogen grad af sikkerhed udtale sig om, hvorvidt underbindingen af livmoderen har medinddraget nabostrukturer som urinblære eller endetarm.

Det fremgår af sagsakterne med erklæringer af 21. september 2001 og 23. januar 2002 fra dyrehospitalet X og af histologirapport af 18. juli 2001, at der forankret til de to steder, hvor æggestokkene havde været ophængt, fandtes en 10 cm lang suturtråd på tværs i bughulen, og som forbandt disse. Denne suturtråd var ligeledes omgivet af oprydningssreaktion.

Ved at anvende relativt kraftigt suturmateriale og ved at efterlade en 10 cm lang sutur på den ovenfor beskrevne måde er der i mindre grad ikke udvist den fornødne omhu og samvittighedsfuldhed.

Afgørelse:

Fødevarerregion Århus fandt, at der i mindre grad ikke er udvist den fornødne omhu og samvittighedsfuldhed, og at der er tale om overtrædelse af § 7 i Lov om Dyrlægers gerning.

På grund af Det Veterinære Sundhedsråds relativt milde bedømmelse af overtrædelsens karakter, fandt fødevareregionen ikke anledning til videre forfølgning af sagen.

2002-20-09-00005

Skrivelse af 3. september 2002 fra Fødevareregion Århus.

En 2½ år gammel perserkat, hun, blev indleveret hos dyrlæge D1 til nedklipping af en stærkt filtret pels, der var sammenfiltret helt ind til skindet. Katten var forsøgt klippet af kattens ejer, men dette var umuligt, fordi katten gjorde modstand. Katten blev bedøvet med en blanding af Ketaminol® Vet. og Domitor® Vet. Ejeren oplevede dyrlæge D1 som meget fortravlet, idet dyrlæge D1 oplyste at skulle være et andet sted en halv time senere. Ejeren forlod klinikken og vendte tilbage efter 20 minutter. Efter at have foretaget afregning med klienten oplyste dyrlæge D1, at klippeskåret var blevet ødelagt under det meget klippearbejde. Katten var stadig bedøvet og var kun blevet klippet på midten af ryggen og lidt af maven. Dyrlæge D1 sendte herefter ejeren hjem med den stadig bedøvede kat med besked om selv at klippe katten færdig med saks, ”for nu ligger den jo stille”.

Ejeren forsøgte efterfølgende at fuldføre arbejdet, men kommer herunder til at klippe i huden nogle steder. Bange og oprevet henvendte ejeren sig nu til dyrlæge D2, der konstaterede, at katten kun var halvvejs nedklippet. Der blev fundet læsioner i huden, hvoraf enkelte (3) krævede suturering. Katten blev behandlet færdig af dyrlæge D2 og senere udleveret til ejeren i vågen tilstand.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Fødevareregion Århus ønsker en udtalelse fra Det Veterinære Sundhedsråd angående sagen. Regionen ønsker et svar på, om det vurderes, at dyrlæge1 har overtrådt dyrlægelovens § 7, stk. 1, ved:

- 1: at udlevere et stadig anæsteseret dyr til en ejer (det bemærkes, at dyret ved den anvendte anæstesi ketamin/domitor kunne have været vækket ved indgift af antidot).
2. anbefale ejeren at nedklippe en meget filtret kattepels med saks.

Svar ad 1:

Indledningsvis skal det oplyses, at spørgsmål vedrørende overtrædelse af lovgivningen ligger uden for Rådets kompetenceområde. Rådet afgiver udelukkende udtalelser om veterinære spørgsmål, jf. dyrlægelovens § 3, stk. 1, 1. punktum.

Ved enhver bedøvelse er der en risiko for opståen af komplikationer. Derfor skal et dyr, der er anæsteseret, være under konstant veterinært opsyn. Ved at sende et stadig bedøvet dyr hjem med en ejer afskæres muligheden for veterinær indgriben ved opståen af komplikationer. Det er Rådets opfattelse, at der ved en sådan handle måde ikke er udvist omhu og samvittighedsfuldhed, jf. dyrlægelovens § 7, stk. 1.

Svar ad 2.

Det fremgår af sagsakterne med udtalelse af 17. november 2001 fra Dyreklinikken², at katten kun var halvvejs nedklippet og havde flere hudlæsioner efter ejerens forsøg på at færdiggøre nedklipningen med saks. Nedklipping af en stærkt filtret kattepels kræver specialudstyr inkl. klippemaskiner; en sådan behandling kan ikke udføres med saks af personer uden særlig uddannelse eller erfaring. Det fremgår ligeledes, at katten blev udleveret til ejeren med besked om, at denne selv skulle nedklippe kattens pels med den begrundelse, at dyrlægens klippeskær var gået i stykker.

Lægges ovennævnte til grund, finder Rådet, at det ikke i tilstrækkelig grad er forsøgt at afhjælpe problemet, f. eks. ved at fremskaffe andet skær eller ved at overføre patienten til anden klinik, der kunne færdiggøre behandlingen. Rådet finder, at der ved den beskrevne handlemåde ikke er udvist omhu og samvittighedsfuldhed, jf. dyrlægelovens § 7, stk. 1.

Afgørelse:

Denne forelås ikke ved redaktionens slutning og vil blive bragt i en senere årsberetning.

2002-20-09-00011

Skrivelse af 14. november 2002 fra Fødevarerregion Esbjerg.

En hundeejer klagede over en dyrlæges behandling af hendes hund. Den blev behandlet af dyrlægen efter at have skåret sin pote. I dagene efter uheldet udviklede hunden stivkrampe. Ejeren klagede over, at dyrlægen ikke tidligere i forløbet stillede diagnosen stivkrampe, og at hunden ikke blev behandlet for stivkrampe.

Det Veterinære Sundhedsrådet blev anmodet om udtalelse vedrørende følgende forhold:

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Har dyrlægens behandling af hundens læsion i poten efter Sundhedsrådets vurdering været fagligt forsvarlig?

Svar ad 1:

Det fremgår af sagsakterne, at hundens stærkt blødende snitsår blev behandlet i fuld bedøvelse med standsning af blødning, oprensning, undersøgelse af bøjeseenernes forhold, lokal og systemisk antibiotisk behandling, smertestillende midler, suturering og forbinding, sok og krave. Hunden hjemsendes med penicillintabletter og vejledning i efterbehandling og opsyn med forbindingen og tidspunkt for forbindsskifte.

Lægges ovennævnte til grund, er det Rådets vurdering, at dyrlægens behandling af læsionen i poten var forsvarlig.

Spørgsmål 2:

Er profylaktisk anvendelse af stivkrampeserum indiceret i forbindelse med sårbehandling hos hunde?

Svar ad 2:
Nej.

Spørgsmål 3:

Er terapeutisk anvendelse af stivkrampeserum indiceret hos hunde, der udviser symptomer på stivkrampe?

Svar ad 3:

Ja, tidligt i forløbet

Afgørelse:

Fødevareregionen fandt, bl.a. på baggrund af udtalelsen fra Det Veterinære Sundhedsråd, at dyrlægen havde udvist den fornødne omhu og samvittighedsfuldhed under behandlingen af hunden. Således fandt fødevareregionen ikke, at dyrlægen havde udvist forsømmelser i behandlingen af hunden, ved ikke at behandle med stivkrampeserum.

7 Høringer og andre sager

2002-20-09-00002

Skrivelse af 22. august 2002 fra Fødevareregion Sønderjylland.

Vedrørende besvarelse af spørgsmål, angående staldforholdene på mindre slagterier for overnattende dyr.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Om man er opmærksom på hvordan staldforhold er for overnattende dyr på små slagtehuse og ved såkaldte hjemmeslagterier.

Svar ad 1:

Rådet skal indledningsvis præcisere, at fodring, pasning og opstaldningsforhold skal efterkomme de generelle bestemmelser i dyreværnsloven og i bekendtgørelse nr. 1037 af 14. december 1994 om slagtning og aflivning af dyr med senere ændringer, uanset størrelsen af slagtehuset. Rådet skal tillige henvise til europarådets rekkommendation nr. (91) 7 af 17. juni 1991 om slagtning af dyr. Rådet finder uanset størrelsen af slagteriet, at Rådets redegørelse af 29. januar 2001 for opstaldning af kreaturer, der føres til slagtning: Ophold på markeder, samlestalde og slagterier, omfatter alle slagterier.

2002-20-09-00003/ VE 0614-4.02

Skrivelse af 6. november 2002 fra Justitsministeriet og Civil- og Politiafdelingen.

Justitsministeriet fremsendte ny forespørgsel til Rådet på baggrund af en fornyet henvendelse til ministeriet med ansøgning om dispensation fra § 10 i Justitsministeriets cirkulære nr. 211 af 5. november 1975 om erhvervsmæssig handel med og opdræt af hunde. Justitsministeriet havde givet dispensation fra cirkulæret på følgende vilkår:

1. Adgangen mellem de 2 virksomheder inde i bygningen skal afskæres ved at mure døren til.
2. Den direkte kontaktmulighed - såvel inde som ude - mellem nabobure, der hører til hver af de 2 virksomheder, skal afskæres.
3. De 2 virksomheder skal drives uafhængigt af hinanden med separat køkken, bad, sygestald, isolation mv.
4. Personale og besøgende må kun færdes fra den ene virksomhed til den anden efter at have desinficeret eller skiftet fodtøjet.
5. Hunde, der modtages i pensionen, skal være ledsaget af en attest, der er udstedt af en dyrlæge, hvoraf det fremgår, at de er vaccineret mod hundesyge mindst 14 dage og højst 12 måneder før indsættelsen. Disse attester skal på forlangende forevises den tilsynsførende dyrlæge.

Den fornyede henvendelse indeholdt en ansøgning om fravigelse fra ovennævnte punkter 1 og 3.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Justitsministeriet skal i den anledning høre Det Veterinære Sundhedsråd, om sundhedsmæssige forhold er til hinder for, at ministeriet tilbagekalder de 2 omhandlede vilkår i den konkrete sag.

Svar ad 1:

Det er fortsat Rådets opfattelse, at en total adskillelse af de to virksomheder er en central og nødvendig forudsætning for at undgå overførsel af smitstoffer mellem de to virksomheder. På grund af den manglende adskillelse kan Rådet derfor fortsat ikke anbefale, at ministeriet tilbagekalder de nævnte 2 vilkår i Justitsministeriets dispensation af 22. august 2002 fra § 10 i cirkulære om erhvervsmæssig handel med og opdræt af hunde.

Afgørelse:

Justitsministeriet fandt ikke grundlag for at tilbagekalde vilkår 1 og 3 i dispensationen af 22. august 2002 fra § 10 i cirkulæret om erhvervsmæssig handel med og opdræt af hunde. Der blev ved afgørelsen lagt vægt på udtalelsen fra Det Veterinære Sundhedsråd, hvori Rådet anbefalede justitsministeriet ikke at tilbagekalde vilkår 1 og 3 på grund af risikoen for overførsel af smitstoffer mellem de to virksomheder.

2002-20-09-00004

Skrivelse af 27. august 2002 til Fødevedirektoratet.

Rådet blev af Fødevedirektoratet anmodet om en afgrænsning af hestetandplejers aktiviteter i henhold til lov om dyrlægegering, § 4 samt om akupunktur udført på dyr af ikke-dyrlæger i henhold til samme bestemmelse.

Rådet udtalte:

Indgreb på tænder under tandkødsniveau kræver veterinær indsigt. Såfremt en hest viser symptomer fra mundhulen eller fra regioner nær mundhulen, kræves der veterinær indsigt med henblik på diagnose og behandling. Symptomerne kan omfatte: Blødninger, sår, savlen, flåd fra næsen, unormal lugt, hævelser inkl. tumordannelse, adfærdsforandringer, smerteytringer og/eller væggtab.

Rådet finder, at en hestetandplejer under hensyn til dyreværnsloven kan foretage pleje af tænder hos hest med henblik på normal bidefunktion, når plejen omfatter de dele af en hests tænder, der ligger udenfor tandkødsniveau, forudsat hesten ikke viser symptomer fra mundhulen eller fra regioner nær mundhulen. Dette svarer i princippet til hov- og klovpleje, der varetages af beslagsmede eller klovbeskærere.

Tandpleje af eller behandling på de dele af en hests tænder, der ligger indenfor tandkødsniveau eller behandling af en hest, der viser symptomer fra mundhulen eller fra regioner nær mundhulen kræver veterinær indsigt, hvorfor sådan behandling ikke kan udøves af ikke-dyrlæger, jf. § 4 i lov om dyrlægegering.

Akupunktur udført på dyr af ikke-dyrlæger: Afgrænsning af aktiviteten i henhold til lov om dyrlægegering, § 4

Rådet finder, at behandling med akupunktur forudsætter en diagnose, hvor akupunktur skønnes at være en relevant behandling. Da det kræver veterinær indsigt at stille en diagnose og tage stilling til behandling, finder Rådet, at akupunktur på dyr ikke kan udøves af ikke-dyrlæger, jf. § 4 i lov om dyrlægegering.

2002-20-09-00012

Skrivelse af 3. december 2002.

Der blev rettet privat henvendelse til Det Veterinære Sundhedsråd vedrørende fravigelse af læskur for udegående kvæg under vinterlige forhold.

Rådet udtalte:

Rådet besvarer kun spørgsmål på begæring af offentlig myndighed eller af parter i straffesager og borgerlige sager, jf. § 3, stk. 1 i lovebekendtgørelse nr. 492 om dyrlægegering m.v., og er derfor ikke i stand til at behandle Deres henvendelse.

2002-20-09-00013

Skrivelse af 29. november 2002 fra Fødevedirektoratet.

Efter anmodning har Rådet tidligere i udtalelse af 27. februar 2001 præciseret retningslinjerne i Rådets redegørelse af 20. december 1991 om transport af syge og tilskadekomne dyr specielt vedrørende dyr med ældre eventuelt afhelede hoftebrud/ledskred. Der blev i denne udtalelse nævnt: ”at hoftebrud i visse tilfælde kan være en vanskelig diagnose at stille for fagfolk, hvilket ikke gør det lettere for lægfolk”. Der henvises til punkt 1 i Rådets redegørelse om transport af syge og tilskadekomne dyr af 20. december 1991. Her anføres: ”Dyr, der er springhalte, svært støtthalte eller udpræget gangbesværede pga. diagnosticeret eller formodet knoglebrud, ledskred....., må ikke transporteres levende, men skal aflives på stedet. I tilfælde, hvor der således ikke med sikkerhed kan diagnosticeres knoglebrud eller ledskred, må det være graden af halthed, der afgør om dyret kan føres levende til slagting”.

På baggrund af et indlæg i Dansk Veterinær Tidsskrift vedrørende transport til slagteri af dyr med bækkenbrud/hofteskred blev Rådet af Fødevedirektoratet anmodet om på ny at vurdere de dyreværnsmæssige aspekter vedrørende disse transporter, idet der anføres vanskeligheder med inden transporterne at få diagnosticeret lidelserne.

Rådet udtalte:

En ansat ved veterinærkontrollen på et kreaturslagteri har i et indlæg i Dansk Veterinærtidsskrift den 15. september 2002 rejst en debat vedrørende de dyreværnsmæssige aspekter i transport til slagteri af henholdsvis dyr med bækkenbrud og nykælvere.

Det oplyses, at transport til slagteri af dyr med et ikke diagnosticeret bækkenbrud og/eller hofteskred jævnligt forekommer. Ud fra et dyreværnsmæssigt synspunkt er dette efter Fødevedirektoratets opfattelse stærkt betænkeligt, da det må formodes, at disse dyr, såvel i det akutte stadium som når tilstanden forværres under transport, udsættes for smerte, lidelse og væsentlig ulempe, jf. dyreværnslovens § 1.

Fødevedirektoratet anmoder på den baggrund Det Veterinære Sundhedsråd om at vurdere problemstillingen på ny, især set i lyset af de i indlægget indeholdte oplysninger.

Det fremgår af debatindlægget, at indtransport af slagtedyrlager med bækkenbrud og/eller hofteskred er et tilbagevendende problem på slagterierne og som sådan lidelser med en vis udbredelse blandt kreaturer. De nævnte tilfælde er ofte ældre afhelede eller delvis afhelede brud eller ledskred, der under transport bryder op på grund af overlast, så koen ankommer til slagteriet med en betydelig forværret grad af halthed. Dette finder Rådet ud fra et dyreværnsmæssigt synspunkt meget betænkeligt.

Det er Rådets opfattelse, at mange hoftebrud/hofteskred ikke præsenteres for den praktiserende dyrlæge, da symptomerne også i det akutte stadium kan være lette, uspecifikke og hurtigt aftagende, hvilket ikke får landmanden til at kontakte dyrlægen. Sådanne dyr vil ikke få diagnosen stillet inden en evt. transport.

Efter revurdering af anvisningerne i Redegørelse fra Det Veterinære Sundhedsråd om transport af syge eller tilskadekomne dyr af 20. december 1991 finder Rådet dog, at såfremt disse

efterleves vedr. såvel dyr med sværere grader af halthed eller gangbesvær (Punkt 1) som dyr med lettere grader af halthed eller gangbesvær (Punkt 2), findes disse normalt tilstrækkelige til at sikre dyrene imod belastninger og unødigt lidelse.

Rådet finder her anledning til fra ovennævnte redegørelse at citere følgende:

Fra punkt 1: ”Dyr, der er springhalte, svært støtتهalte eller udpræget gangbesværede på grund af diagnosticeret eller formodet knoglebrud, ledscred...., må ikke transporteres levende til slagting men skal aflives på stedet”.

Fra punkt 2: ”Dyr med lettere haltheder samt gangbesvær forårsaget heraf kan transporteres levende enten ledsaget af en dyrlægeerklæring eller på ejerens og chaufførens ansvar. Ved transport af syge, tilskadekomne eller afmagrede dyr skal vognbunden være forsynet med et ekstra tykt lag strøelse. Dyrene skal under og efter transporten holdes adskilt fra raske dyr ved velbefæstede skillerum, og vognen skal være forsynet med skridsikkert underlag”.

De i debatindlægget nævnte tilfælde, hvor der ikke ved afsendelsen fra besætningen er stillet en diagnose, men hvor der er tale om en lettere grad af halthed, falder efter Rådets vurdering ind under punkt 2 og kan transporteres. Opmærksomheden skal her henledes på, at alle betingelserne, herunder særskilt af- og pålæsning, skridsikker bund, tykt lag strøelse og adskillelse fra de øvrige dyr, skal være opfyldte.

Der er i debatindlægget ingen oplysninger om, hvorvidt disse transportbetingelser har været overholdte.

For dog i fremtiden at forsøge at undgå disse uheldige tilfælde finder Rådet anledning til at indskærpe 2 ting:

1: Opmærksomheden skal henledes på præcis overholdelse af de ovenfor nævnte betingelser for transport af lettere halte dyr.

2: For at sikre imod, at producenter og transportører sender kreaturer af sted med lettere bagbenschalthed uden synlig årsag, hvilket kunne være forårsaget af afhelet eller delvis afhelet bækkenbrud eller hoftescred, finder Rådet, at sådanne dyr ikke må transporteres, med mindre de er undersøgt af en dyrlæge, der efter en grundig undersøgelse, herunder eventuelt rektaleksploration, giver skriftlig tilladelse til transport til slagteri.

Rådet finder, at i de tilfælde, hvor en dyrlæge hos et halt eller gangbesværet dyr stiller diagnosen bækkenbrud eller hoftescred, skal dette medføre umiddelbar aflivning og/eller nødslagtning, idet det ofte vil være forbundet med en betydelig grad af smerte, lidelse og væsentlig ulempe at afvente afheling. En sådan afheling vil dels være usikker m.h.t. fuld restitution, tage lang tid og ved overbelastning pludselig kunne forværres med stor smerte og lidelse til følge.

VE 069-25.02

Høringsudkast om bekendtgørelser om overvågning og bekæmpelse af BSE og TSE.

Rådet udtalte:

Jf. bekendtgørelse nr. 239 2001 om mærkning, registrering og flytning af kvæg, svin, får og geder, § 4, skal får og geder først mærkes når de forlader oprindelsesbesætningen. I udkastet om overvågning og bekæmpelse af TSE hos får og geder, § 10, skal forarbejdningsevner sikre identifikationen ved opslag i CHR. Det må nødvendigvis tolkes således, at fårenes og gedernes CHR-nummer allerede er i systemet ved ankomsten til forarbejdningsevner selv om de er blevet mærket kort forinden transporten, jf. bkg 239 2001. Det bør vurderes om forholdet eventuelt kan give nogle praktiske problemer, eftersom tidshorisonten mellem de 2 forløb er snæver.

VE 069-30.02

Skrivelse af 6. marts 2002 fra Fødeveddirektoratets VA3.

Fødeveddirektoratet overvejede aktuelt mulighederne for at indføre et lovmæssigt krav om chipmærkning af alle heste, såvel registrerede som ikke-registrerede. Kravet var en konsekvens af Kommissionens beslutning 2000/68/EF, i henhold til hvilken alle heste skal udstyres med et pas og være tildelt et entydigt identifikationsnummer. Samtidig ville beslutningen muliggøre, at heste fremover ville kunne behandles med lægemidler, for hvis aktive stof, der ikke i Forordning (EØF) 2377/90 var fastsat en MRL-værdi for heste, idet en sådan behandling skal afstedkomme en påtegning i passet om, at hesten for stedse er udelukket fra konsum, eller, afhængig af det anvendte stof, underkastes en tilbageholdelsestid på 6 måneder. Kommissionsbeslutningen fastsætter således bestemmelser, der tillader, at heste behandles med lægemidler, der ellers ikke må anvendes til heste, men under forudsætning af, at der gennemføres et identifikationssystem, der sikrer, at fødevarerikkerheden ikke kompromitteres. Beslutningen indebærer, at der tillige skal etableres et system for central registrering.

Det var Fødeveddirektoratets vurdering, at chipmærkning var det identifikationssystem, der bedst tilgodeså kravet om entydig identifikation, idet frysemærkning og brændmærkning kan være usikre at aflæse, og tillige har været genstand for diskussion i dyreværnsmæssig sammenhæng. Det indgik i direktoratets overvejelser, at chipmærkningen, udover af dyrlæger, kunne foretages af særligt autoriseret personale, idet sidstnævnte tænkte at være tilknyttet landbrugets organisationer og have gennemgået den fornødne instruktion til at udføre mærkning og indsamle registreringsoplysninger.

Direktoratet var bekendt med, at der i udlandet havde været anbefalet, at i al fald føl burde lokalbedøves i forbindelse med chipmærkningen, for at undgå smerte. Derved ville risikoen for ukorrekt placering og unødvendig vævsskade mindskes. Direktoratet havde ved mundtlig forespørgsel i danske hestedyrlægekredse ikke kunnet fastslå, i hvilket omfang et sådant krav om lokalbedøvelse fandtes nødvendigt, idet lokalbedøvelse ofte syntes at blive anvendt i forbindelse med mærkning af føl, mens det var uklart, om det også anvendtes til større heste med et roligt temperament.

På denne baggrund anmodedes Rådet om at vurdere, om der ved chipmærkning af heste burde kræves lokalbedøvelse, og i givet fald, om kravet skulle være obligatorisk for mærkning af enhver type heste, eller om det skulle begrænses til føl, urolige heste eller eventuelt andre grupper heste.

Rådet anmodedes endvidere om at vurdere de faglige kvalifikationer, som Rådet fandt ville være nødvendige for en person, der skulle chipmærke heste på forsvarlig vis, idet der blev henvist til ovennævnte overvejelser om muligheden for at autorisere særlige personer, der ikke var dyrlægeuddannede, til at udføre mærkningen, under forudsætning af, at det ikke krævedes, at en dyrlæge i alle tilfælde skulle lægge lokalbedøvelse forud for mærkningen.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Fødevederedirektoratet har bedt Rådet om at vurdere, om der ved chipmærkning af heste bør kræves lokalbedøvelse, og i givet fald, om kravet skal være obligatorisk for mærkning af enhver type heste, eller om det kan begrænses til føl, urolige heste eller eventuelt andre grupper af heste.

Svar ad 1:

Rådet lægger i svaret til grund, at der er tale om anvendelse af microchips i henhold til ISO 11784 og ISO 11785, herunder alene typen: full duplex.

Rådet skal indledningsvis bemærke, at enhver behandling af og indgreb på dyr, der er smertevoldende, kræver en veterinærfaglig vurdering af behovet for bedøvelse og evt. beroligende behandling forud for indgrebet. Indsættelse af elektronisk transponder, såkaldt chipmærkning i underhuden på dyr er et indgreb, der almindeligvis kun medfører lettere smerte af forbigående beskaffenhed, når indgrebet udføres af rutinerede personer. Rådet finder det derfor betænkeligt at opstille generelle krav om lokalbedøvelse ved chipmærkning af heste, idet indgrebet på rolige dyr vil kunne udføres med mindre belastning for dyret end anlæggelse af lokalbedøvelse.

Spørgsmål 2:

Fødevederedirektoratet anmoder endvidere Rådet om at vurdere de faglige kvalifikationer, som Rådet finder vil være nødvendige for en person, der skal chipmærke heste på forsvarlig vis, idet der henvises til ovennævnte overvejelser om muligheden for at autorisere særlige personer, der ikke er dyrlægeuddannede, til at udføre mærkningen under forudsætning af, at det ikke kræves, at en dyrlæge i alle tilfælde skal lægge lokalbedøvelse forud for mærkningen.

Svar ad 2:

Rådet vurderer, at behov for lokalbedøvelse eller sedation forud for chipmærkning af heste vil kunne opstå, især ved chipmærkning af føl og nervøse voksne heste. Lokalbedøvelse eller sedation af disse heste kan være nødvendigt for at sikre korrekt placering af transponder under dyreværnsmæssigt forsvarlige forhold. Rådet finder det derfor nødvendigt, at personer, der kan chipmærke heste, skal være autoriserede dyrlæger eller personer, der bliver særligt uddannede og autoriserede efter et nærmere beskrevet uddannelsesforløb. Rådet forudsætter, at sådanne personer som et led i uddannelsen sættes i stand til kvalificeret at vurdere behovet for

medvirken af en dyrlæge til udførelsen af lokalbedøvelse eller sedation forud for chipmærkning.

Når der foreligger et oplæg til beskrivelse af uddannelsesforløbet af autoriserede chipmærkere, kan Rådet tage stilling hertil.

Afgørelse:

Rådet har fik forelagt kursusbeskrivelse.

VE 069-31.02

Skrivelse af 21. marts 2002 til Justitsministeriet

Det Veterinære Sundhedsråd henvendte sig ved skrivelse af 30. september 1999 og 31. marts 2002 til Justitsministeriet med forslag om at udvide adgangen til at opnå dom om tvangsmæssig besætningsreduktion, jf. dyreværnslovens § 29.

Rådet udtalte:

Det Veterinære Sundhedsråd henviser til skrivelse af den 30. september 1999 til Justitsministeriet med forslag om, at udvide adgangen til, at opnå dom om tvangsmæssig besætningsreduktion jf. dyreværnslovens § 29.

Rettighedsfrakendelse er reguleret i dyreværnslovens § 29 og finder anvendelse i tilfælde af

- 1) mishandling
- 2) grovere uforsvarlig behandling af dyr og
- 3) gentagen uforsvarlig behandling af dyr.

I skrivelserne af den 30. september 1999 redegjorde Det Veterinære Sundhedsråd for behovet for at udvide rettighedsfrakendelse jf. dyreværnslovens § 29 til tillige at omfatte de tilfælde, hvor der foreligger uforsvarlig behandling af dyr, uden at der er tale om gentagelsestilfælde.

Rådet fastholder sin indstilling. Rådet har i flere tilfælde fundet, at ét besøg hos et dyrehold og dens ejer har været tilstrækkeligt til at kunne konkludere, hvorvidt ejeren er i stand til at klare arbejdsopgaverne med sin besætning. Kan det med ét besøg konstateres, at dyreejeren har for mange dyr at passe i forhold til hans kapacitet m.v. med den konsekvens, at dyrene behandles uforsvarligt, er det ikke tilstrækkeligt eller acceptabelt, at en offentlig myndighed i disse sager alene har hjemmel til at handle i overensstemmelse med §§ 21 og 22.

De offentlige myndigheder vil i disse situationer reelt skulle afvente og herefter være vidne til, at dyrene gentagne gange behandles uforsvarligt, og at dyreejeren får dom for det, før der kan nedlægges en påstand om en permanent besætningsreduktion i henhold til § 29.

VE 069-32.02

Arealkrav for udleveringsvogne.

Efter anmodning skal Det Veterinære Sundhedsråd oplyse, at Rådet anvender de i lovgivningen fastsatte bestemmelser for stalde for udleveringsvogne.

Rådet udtalte:

Der er ikke direkte fastsat regler for udleveringsvogne, hvorfor udleveringsvogne må indfortolkes i eksisterende regler. Udleveringsvogne er stationære, således at forstå, at dyrene bliver ført ind i vognene og opbevares dér, indtil transportvognen, der fører dyrene til slagteriet, ankommer. Dyrene er ofte flyttet fra stalden til udleveringsvogn på grund af eventuel smittefare.

Reglerne for transport antages således ikke at kunne anvendes, da transport forudsætter flytning af dyrene fra et sted til et andet. Der henvises her til bekendtgørelse om transport af dyr, nr. 208 af 17. juni 1964, § 1 ”Reglerne finder anvendelse på transport her i landet af levende pattedyr og fugle, når dyrene transporteres over en afstand af højst 50 km regnet fra begyndelsen af transporten til bestemmelsesstedet.” Der henvises endvidere til bekendtgørelse om beskyttelse af dyr under transport, nr. 201 af 16. april 1993, § 3, stk. 2: ”Ved transport forstås enhver flytning af dyr, som foretages ved hjælp af et transportmiddel og som indbefatter pålæsning og aflæsning af dyrene.”

I bekendtgørelse nr. 998 af 14. december 1993 om beskyttelse af svin fastsættes det i § 1, at bestemmelserne finder anvendelse på bedrifter med svin, der holdes indelukket med henblik på avl og opfedning. Bekendtgørelsen er blandt andet fastsat med hjemme i dyreværnslovens § 4: Justitsministeren kan fastsætte regler om dyrs opholdsarealer og opholdsrum...”. Eftersom dyrene alene opbevares i en udleveringsvogn, vil denne være at betragte som en del af stalden.

Bekendtgørelsen fastsætter nogle helt klare bestemmelser om opholdssted for svin. Der er således krav til indretning, ventilation, lys, materialer, isolering, areal, m.v. som herefter også gælder for udleveringsvogne. F.eks. fremgår det af § 3, at et slagtesvin på mellem 85 og 100 kg, skal have 0,65 m².

2002-20-08-00001**Skrivelse den 10. april 2003.**

Det er Rådet bekendt, at der i produktionen af slagtekyllinger kan være problemer med, at kyllingernes lemmer kan holde til den intensive tilvækst i opdrætningsperioden. I konsekvens heraf kan kyllinger blive halte og i de mest udtalte tilfælde ude af stand til at gå eller rejse sig. Det er i videnskabelige undersøgelser fra England vist, at slagtekyllinger med en halthedsgrad foretrækker foder med et smertestillende lægemiddel frem for normalt foder. Det er ligeledes vist, at haltheden falder, når kyllingerne behandles med smertestillende lægemiddel. Det er derfor veldokumenteret, at der er tale om en betydelig smertevoldende tilstand.

På den baggrund finder Rådet anledning til at opfordre Fødevarerdirektoratet til at tage kontakt til Dansk Jordbrugsforskning, Foulum, med henblik på at formidle gennemførelse af en ny undersøgelse over forholdene i slagtekyllingebesætningerne anno 2003 idet pladskrav og lysprogram er blevet yderligere opstrammet kunne resultaterne sammenlignes med situationen i 1999, således som det er beskrevet i rapporten ”Registrering af aktuel bestyrke hos slagtekyllinger (Velfærdsmonitoreringsprojekt)”.

I en ny undersøgelse vil det være værdifuldt at fokusere på, om gait-score har ændret sig positivt siden 1999, og om muligt belyse sammenhænge mellem Justitsministeriets reviderede regler og den gait-score, der findes i dag.

2002-20-08-00013

Skrivelse af 24. juli 2002 fra Fødevaredirektoratet.

Fødevaredirektoratet, VA3 modtog et brev fra Hospital H, med en forespørgsel vedrørende lovgivning omkring aflivning af eksotiske hobbydyr (mindre pattedyr som kaniner og gnavere, fugle, krybdyr mm.). I henvendelsen forespørger Hospital H, om aflivning af marsvin ved at placere dyret i en lille beholder med en ætervædet klud er en acceptabel aflivningsmetode. Fødevaredirektoratet, VA3 anmodede i denne forbindelse Det Veterinære Sundhedsråd om en vurdering af, om ovenfor beskrevne aflivningsmetode var dyreværnsmæssigt forsvarlig.

Rådet udtalte:

Aflivning af mindre dyr som marsvin med æter efter den beskrevne metode findes dyreværnsmæssigt betænkelig, fordi der kan gå flere minutter, før døden indtræder, og inhalation af æter virker irriterende på slimhinderne i luftvejene. Anvendelse af æter som beskrevet indebærer tillige visse sikkerhedsmæssige risici.

2002-20-08-00017

Skrivelse af 29. august 2002 af Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri, Departementet.

Vedrørende lov om ændring af lov om dyrlægegerning mv.

Rådet udtalte:

Rådet skal indledningsvis gøre gældende, at forslaget indeholder rigtig mange gode tiltag til regulering og kontrol af udøvelsen af dyrlægegerningen og en del opstramninger vedr. sanktionsmuligheder overfor dyrlæger, der ”træder ved siden af”. Dette hilses velkomment og vil efter Rådets opfattelse virke præventivt.

Bemyndigelsen til ministeren at fastsætte regler for krav om deltagelse i kursus for medicin-anvendelse hilses velkomment, da det flere steder er tiltrængt. Det kunne have været ønskværdigt, at et sådant kursuskrav havde været direkte indføjet i loven.

Der skal fra Rådet kun anføres en enkelt betænkelighed vedr. forslagets udformning.

Rådet udtalte vedr. nr. 1: § 4, stk. 5:

Rådet er noget betænkelig ved, at ikke-dyrlægeuddannede om bord på skibe får mulighed for at udøve dyrlægegerning. Her er der ofte tale om relativ pladsmangel med risiko for sygdomsudbrud og derfor brug for kvalificeret behandling. Større og længere transporter bør følges af en dyrlæge.

Rådet skal sluttelig bemærke, at Rådet finder, at Fødevarerministeriet med fordel kunne foretage en samstemning med henholdsvis Dyreværnsloven og Dyreforsøgsloven, der hører under Justitsministeriet og Dyrlægeloven, idet der med hensyn til dyrlægeaktivitet og dyrlægers handlemuligheder og handlepligter på nuværende tidspunkt er en del ikke særlig klare afgrænsninger, når de tre love sammenholdes.

Supplerende udtalelse:

Med skrivelse dateret d. 5. november 2002 har ministeriet anmodet Rådet om at fremkomme med en nærmere præcisering af på hvilke punkter, der efter Rådets opfattelse er en uklar afgrænsning af dyrlægens handlemuligheder og handlepligter i dyrlægeloven overfor dyreværnsloven og dyreforsøgsloven.

Ifølge dyrlægeloven må visse funktioner kun udføres af dyrlæger. Det fraviges i mange situationer, hvor ikke veterinære indehavere af dyreforsøgsstilladelse og assisterende akademikere samt teknisk personale udfører kirurgiske indgreb på dyr i forsøg eller deltager heri, anlægger bedøvelse, foretager smertebehandling og i øvrigt på anden måde anvender receptpligtig medicin eller foretager vaccinationer.

Det er ikke præciseret, at dyreforsøgsloven er en undtagelse i forhold til dyreværnsloven, hvorfor dyr i forsøg reelt udsættes for uforsvarlig behandling, jf. dyreværnsloven §§ 1 og 2.

Dyreværnslovens § 20 foreskriver en række handlemuligheder og handlepligter for dyrlæger. Det er ikke præciseret noget sted, i hvilket omfang disse handlemuligheder og handlepligter gælder for forsøgsdyr og dyr i forsøg.

I øvrigt henvises til vedlagte kopi af artiklen ”Dyrlæger, dyreværnsloven og dyreforsøgsloven” offentliggjort i Dansk Veterinærtidsskrift 15. oktober 2002, hvori forfatteren på det eksisterende grundlag mellem de tre love har søgt en afgrænsning, som imidlertid ikke er præciseret i lovgivningen. Det er tvivlsomt, om forfatterens afgrænsninger på det eksisterende lovgivningsgrundlag kan gøres til genstand for en reel juridisk udlægning.

2002-20-08-00002/ 2002-20-08-00004

Skrivelse af 15. august 2002 fra Justitsministeriet.

Justitsministeriet udsendte høring over udkast til lovforslag om ændring af lov om indendørs hold af drægtige søer og gylte og lov om indendørs hold af smågrise, avls- og slagtesvin samt bekendtgørelse om ændring af bekendtgørelse om beskyttelse af svin og bekendtgørelse om halekupering og kastration af dyr.

Rådet udtalte:

”Lov om indendørs hold af smågrise, avls- og slagtesvin. Lov nr.: 104 af 14. februar 2000”. Rådet ønsker at henstille, at § 3 stk. 1 affattes således: I stier til smågrise, avls- og slagtesvin skal mindst halvdelen af den til enhver tid gældende minimumsareal være fast eller drænet gulv eller en kombination heraf, således at samtlige svin kan ligge herpå. Rådet ønsker tillige at henstille, at § 4 indledes således: I stier til smågrise over 30 kg..... Og resten uændret. Dette begrundes med, at det oftest er efter 30 kg vægt, at der er behov for overbrusningsan-

læg. Herved kan etablering af overbrusningsanlæg begrænses til slagtesvinestalde. I samme forbindelse ønsker Rådet, at gøre opmærksom på Rådets seneste udtalelse om sygestier, der findes vedlagt. "Bekendtgørelse om halekupering og kastration af dyr". Rådet finder, at § 4, stk. 5 og § 7, stk. 2 kan undlades, idet dyreværnslovens § 14, stk. 1 forpligter dyrlæger til smertebehandling i forbindelse med operative indgreb. Alternativt kan de to §§ som en præcisering affattes således: § 4, stk. 5: "Foretages halekupering efter pattegrisens 4 første levedøgn, gælder § 1 og grisen skal smertebehandles efterfølgende" og § 7, stk. 2 "Foretages kastration efter pattegrisens 7 første levedøgn, gælder § 5 og grisen skal smertebehandles efterfølgende". Rådet henstiller, at § 4, stk. 2, sidste punktum affattes således..... halen skal kuperes mindst muligt, og der må højst kuperes 2/3..... Dette begrundes med, at kupering af op til halvdelen af halen undertiden erfaringsmæssigt ikke har den tilsigtede effekt. Desuden er belastningen af dyret næppe større. Rådet finder, at "så tidligt som muligt" i § 7, stk. 1 kan udgå. Det er reelt uden mening. Rådet finder, at "neden for klemningsstedet" i §§ 8 og 9 bør udgå, idet det er misvisende. Det bør være ovenfor klemningsstedet, men det er dyrlægerne udmærket klar over. Det er derfor tillige overflødig med en anvisning. Rådet skal gøre opmærksom på, at der findes betydelig litteratur, der illustrerer, at halekupering af lam med elastrator, jf. § 3, er længerevarende belastende og smertevoldende for dyret. Rådet skal desuden gøre opmærksom på, at den påbudte anlæggelse af lokalbedøvelse med de sædvanlige anvendte midler til lokalbedøvelse vil være begrænset til en times varighed. Dette vil ikke være tilstrækkeligt til at dække den væsentlig længere periode, hvor kastration af lam og gedekid med klemning og elastrator, jf. § 8, vil være stærkt smertevoldende. Rådet kan derfor ikke anbefale, at disse metoder anvendes, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Afgørelse:

[LOV nr 295 af 30/04/2003](#)

2002-20-08-00024

Skrivelse af 12. december 2002 fra Justitsministeriet.

Justitsministeriet udsendte høring over udkast til bekendtgørelse om mindstekrav med hensyn til beskyttelse af dyr på samlesteder og andre samlinger af dyr.

Rådet udtalte:

Rådet skal henvise til Rådets redegørelse af 29. januar 2001 for opstaldning af kreaturer, der føres til slagtning: ophold på markeder, samlestalder og slagtestalde, og skal her bl.a. henlede opmærksomheden på punkt 2 om lakterende dyr sammenholdt med § 25 i udkastet til bekendtgørelsen.

Rådet finder, at §§ 6 og 43 bør være samstemmende.

Det er Rådets opfattelse, at der er væsentlige problemer med efterlevelse af bestemmelserne i § 17, stk. 2 og § 25 vedrørende henholdsvis husning af kreaturer, der ikke tidligere har været opbundne, og malkning af lakterende køer. Rådet skal derfor henstille, at ministeriet overvejer fremgangsmåder til reglerne overholdelse, herunder intensivning af kontrollen med reglernes overholdelse.

Rådets redegørelse af 29. januar 2001 vedrørende opstaldning af kreaturer i slagtedyrsstalde.

Rådet skal indledningsvis præcisere, at fodring og opstaldningsforhold skal efterkomme de generelle bestemmelser i dyreværnsloven og i bekendtgørelse nr. 1037 af 14. december 1994 om slagtning og aflivning af dyr med senere ændringer. Rådet skal tillige henvise til europarrådets rekommandation nr. (91) 7 af 17. juni 1991 om slagtning af dyr. Rådet finder imidlertid, at der herudover er behov for specifikke retningslinier for opstaldning af kreaturer på slagterier, samlestalde og markeder.

Kreaturer, der føres til slagtning, udsættes for en række faktorer, der har negativ indflydelse på deres velfærd. Det drejer sig om læsning, transport over kortere eller længere afstande, eventuel opstaldning på markeder eller samlestalde og opstaldning på slagterier. En minimering af disse faktoreres antal og grad bør derfor tilstræbes, dvs. at opstaldningsperioden på slagteriet skal gøres så kort som muligt og bør efter Rådets opfattelse så vidt muligt ikke omfatte mere end én overnatning.

Det er Rådets grundlæggende holdning, at opstaldningsforholdene for overnattende kreaturer på slagterier, samlestalde og markeder skal efterkomme de til enhver tid gældende krav til areal, adgang til foder og drikkevand samt ventilation, der stilles til et velfærdsmæssigt forsvarligt kreaturhold. Rådet skal i denne henseende henvise til krav og anbefalinger, der er beskrevet i ”Indretning af stalde til kvæg – Danske anbefalinger, tværfaglig rapport, 2. udgave, Landbrugets Rådgivningscenter, 1995”. Det er oplyst for Rådet, at rapporten er under løbende revision. For kalve, dvs. kreaturer op til 6 måneders alderen, skal der henvises til bekendtgørelsen nr. 999 af 14. december 1993 om beskyttelse af kalve med senere ændringer.

Med henblik på at efterkomme de lovmæssige bestemmelser og dermed undgå dyreværsmæssigt betænkelige situationer skal Rådet ud over ovenstående fremsætte følgende anvisninger vedrørende håndtering af kreaturer, der føres til slagteri.

1. Alle dyr skal have mulighed for samtidigt at finde hvile på et tørt, strøet leje. Som vejledende arealkrav for kreaturer i fællesboks skal der for kalve (60 – 200 kg levende vægt) være et frit gulvareal på mindst 1,5 – 2 m²/dyr, gerne mere, og for ungdyr og udvoksede dyr 3 – 5 m²/dyr afhængig af dyrenes vægt og adgangsforhold til foder og vand. Ved opbinding af kreaturer skal der ved adskillelse mellem dyrene sikres, at dyrene kan ligge uhindret uden at på drage sig skader. Det skal ved opbindingen sikres, at dyrene uhindret kan optage foder og vand. Gulvbelægningen i båsen skal være tør og skridsikker med en hældning bagud på 30 – 40 mm (svarende til 2%). Som vejledende mål af både kan for kreaturer af tung race angives en båselængde på mindst 1,75 m og en båsebredde på mindst 1,20 m og for mindre racer og ungdyr en båselængde på mindst 1,60 m og en båsebredde på mindst 1,05 m.
2. Lakterende dyr, der ved ankomsten til samlestalde og slagterier har spændt yvere, skal slagtes uden unødigt ophold. Såfremt dette undtagelsesvis ikke er muligt, skal de malkes. Der bør således tilstræbes, at lakterende dyr slagtes på ankomstdagen. Ved overnatning skal det ved tilsyn sikres, at lakterende dyr med spændte yvere malkes. Ved længerevarende ophold malkes hver 12. time.

3. Dyr i sidste drægtigheds måned samt syge og tilskadekomne dyr skal slagtes uden unødigt ophold, med mindre det efter dyrlægeundersøgelse findes forsvarligt at opstalde dyrene. Opstaldning skal i så fald ske i en passende dimensioneret sygeboks, hvor dyrene har mulighed for at søge hvile på et tørt, velstrøet leje. Dyrene skal slagtes umiddelbart den følgende morgen.
4. Tyre, kalve, hornede dyr og dyr, der har været under transport over markeder/samlestalde skal så vidt muligt slagtes samme dag. Såfremt dette ikke er muligt, skal tyre og hornede dyr opstaldes ved opbinding eller i enkeltbokse med henblik på at forhindre, at de beskadiger hinanden eller andre dyr. Dyr, der har været transporteret over samlestalde/markeder, skal så vidt muligt slagtes umiddelbart og senest den følgende morgen.
5. Kreaturer, der opstaldes på slagterier, skal have let tilgængelig, konstant adgang til grovfoder af god kvalitet og frisk drikkevand. Kreaturer, som ikke er vant til at være opbundne, bør ikke opbindes.
6. Med henblik på at undgå skader skal det sikres, at de opstaldede kreaturer ikke er forsynet med et for langt løsthængende tøj.
7. Der skal etableres tilsyn morgen og aften af en kyndig person. Tilsynet skal sikre, at ovennævnte anvisninger efterkommes såvel for de dyr, der blev opstaldet før lukning af stalden som for senere opstaldede dyr. Tilsynet skal yderligere sikre, at der om nødvendigt tilkaldes dyrlæge til syge eller tilskadekomne dyr. Såfremt der tilføres dyr efter aftentilsyn, skal der foretages fornyet tilsyn.

Relevante dele af ovenfor anførte retningslinier og anvisninger skal være gældende for overnattende kreaturer i samlestalde og på markeder.

Afgørelse:

[BEK nr 674 af 14/07/2003](#)

2002-20-08-00019

Skrivelse af 24. oktober 2002 fra Justitsministeriet.

Justitsministeriet udsendte høring over udkast til bekendtgørelse om sundhedsrådgivningsaftaler for kvæg- og svinebesætninger.

Rådet udtalte:

Rådet anser opretholdelsen af forskellige antal rådgivningsbesøg i henholdsvis kvæg- og svinebesætninger for upraktisk, forvirrende og på længere sigt uholdbar. Rådet mener derfor, at der bør arbejdes hen imod at gøre betingelserne ens.

Rådet ser ingen grund til, at der arbejdes med 2 begreber i svinebesætninger, henholdsvis rådgivningsbesøg og konsultationer, da der ikke må ordineres eller reordineres medicin uden en besætningsgennemgang.

Rådet finder det derfor også u hensigtsmæssigt, at der må være op til 75 dage mellem rådgivningsbesøgende, når der kun må ordineres medicin til max. 35 dage. Opretholdelse af de 75 dage misforstås af flere besætningsejere og dyrlæger, som udfører de såkaldte ”køleskabsbesøg”, hvilket ikke er i overensstemmelse med Dyrlægeloven.

Rådet er helt klar over, at de angivne antal rådgivningsbesøg er mindsteangivelser, og at det står enhver frit for at øge antallet, men Rådet finder det alligevel betænkeligt, da det i praksis er disse mindsteangivelser, der benyttes.

De i udkastet anførte 6 årlige rådgivningsbesøg i svinebesætninger (§7, stk. 2) skal efter teksten alle udføres af besætningsdyrlægen. Dette krav gør det meget vanskeligt, at få oplært assistenter til at deltage i svinerådgivningen, og det vanskeliggør på længere sigt rekrutteringen af nye besætningsdyrlæger inden for svine sygdomme. I kvægpraksis kan assistenterne blive koblet på en besætning og udføre 4 ud af 12 rådgivningsbesøg og på den måde blive introduceret til området.

Afgørelse:

[BEK nr 926 af 21/11/2003](#)

[BEK nr 927 af 21/11/2003](#)

2002-20-08-00008

Skrivelse 18. juli 2002.

Det Veterinære Sundhedsråd var bekendt med, at Justitsministeriet for tiden arbejde med en revision af dyreværnslovgivningen, herunder regler om transport af dyr og regler for hestehold. Med henvisning hertil fandt Rådet, at der i lighed med bestemmelserne i lov om hunde (lovbekendtgørelse nr. 380 af 26. juni 1969) bør indføres en lov om katte, jf. dyreværnsloven § 11.

Rådet udtalte:

Danmarks kattebestand

Jf. Danmarks Statistiks omniundersøgelse 1. marts – 14. marts 2000 foretages ved 958 gennemførte interviews blandt et repræsentativt udsnit af befolkningen i alderen 16 – 74 år fremgår det bl.a. at:

1. 449.000 familier holder hund, i alt 546.000 hunde.
2. 367.000 familier holder kat, i alt 646.000 katte.

Som det ses, er der flere tamkatte end hunde i danske familier. Dertil lever et ukendt antal katte, formentlig i størrelsesordenen en halv mio., som herreløse uden fast tilknytning til mennesker.

Den eksisterende lovgivning vedrørende katte i Danmark

Den eksisterende lovgivning vedrørende katte i Danmark, ud over dyreværnslovgivningens generelle bestemmelser (se punkterne a. og b. nedenfor), indskrænker sig hovedsageligt til regler, der taget sigte på at begrænse kattebestanden. Følgende bestemmelser indeholder regler, der enten generelt eller specifikt omhandler katte:

- a. Dyreværnsloven.
- b. Bekendtgørelse nr. 1037 af 14. december 1994 om slagting og aflivning af dyr.
- c. Mark- og vejfredsloven.
- d. Bekendtgørelse nr. 384 af 17. juli 1984 om indfangning og aflivning af herreløse katte.
- e. Veterinærdirektoratets vejledende retningslinier af 25. oktober 1985 for praktiserende dyrlæger i forretninger vedrørende indfangning og aflivning af herreløse katte.

Katte, der ejes af mennesker

Lovbekendtgørelse nr. 818 af 11. december 1987 om Mark- og vejfredslovens § 14, der henhører under Fødevareministeriet, regulerer grundejerens ret til, på hensigtsmæssig måde, at fjerne omstrefende hunde og katte fra deres grund. Kommer katten til skade eller omkommer den, er grundejeren ikke pligtig at yde erstatning. Endvidere kan direkte nedskydning eller andet drab af en omstrefende kat foretages af "den optagelsesberettigede" (læs "grundejeren"), men kun efter forudgående advarsel til besidderen. Advarsel er dog uforholden, når katten angriber andre husdyr eller frembyder nærliggende fare for person eller ejendom.

Herreløse katte

Mark- og vejfredsloven omfatter alene husdyr. Fødevareministeriet har tidligere overfor justitsministeriet oplyst, at efter ministeriets opfattelse må det antages, at katte, hvortil ingen kan påberåbe sig nogen ejendomsret, ikke er omfattet af Mark- og vejfredsloven.

Justitsministeriet har ved skrivelse af 12. april 1997 (JM J. nr. 1996-543-0175) besvaret skrivelse af 7. november 1996 fra Danmarks Jægerforbund, der konkret forespurgte "hvortid en jagttegnsløser uden videre må nedskyde en vildtlevende (herreløs) kat, når dette sker på et sted, hvor vedkommende har ret til at anvende skydevåben, når der ikke er tale om forudgående indfangning, og når nedskydningen i øvrigt sker på en dyreværnsmæssig forsvarlig måde".

Bekendtgørelse nr. 384 af 17. juli 1984 om indfangning og aflivning af herreløse katte regulerer indfangning af herreløse katte med henblik på aflivning eller andre foranstaltninger. Hovedformålet med bekendtgørelsen er at sikre en forsvarlig behandling af herreløse katte og fastslå, at indfangning med henblik på aflivning kun må ske efter anmodning fra kommunen. Aflivning af kattene må efter bekendtgørelsen kun foretages af en praktiserende dyrlæge eller af personer, som denne har instrueret og fører tilsyn med. Bekendtgørelsen omfatter ikke aflivning af herreløse katte uden forudgående indfangning.

På denne baggrund er det Justitsministeriets opfattelse, at nedskydning af vildtlevende/herreløse katte – dvs. katte, der ikke er omfattet af Mark- og vejfredsloven – lovligt kan foretages af personer med jagttegn på områder, hvor vedkommende har ret til at anvende skydevåben. Der er dog disse modifikationer: der må ikke være tale om forudgående indfangning, og nedskydningen skal ske på en dyreværnsmæssig forsvarlig måde, herunder iagttagelse af kravet i dyreværnslovens § 13, stk. 1, om en så hurtig og smertefri aflivning som muligt. Justitsministeriet henleder opmærksomheden på, at det i praksis kan være meget svært at vurdere, hvorvidt en omstrefjende kat ejes af nogen, idet f.eks. en øretatovering kan være vanskelig at se på afstand, hvorfor vedkommende jæger bør være meget opmærksom på reglen om forudgående advarsel efter mark- og vejfredslovens § 14.

Forslag til indhold i en dansk lov om katte

Med baggrund i ovenstående finder Rådet, at det er påkrævet, at der for katte i Danmark indføres en detaljeret og specialiseret lovgivning ud over, hvad der for katte gælder ifølge dyreværnslovgivningens generelle bestemmelser samt anden lovgivning. Rådet foreslår følgende:

Regler, der bør indgå i en lov om katte:

- § Regler om mærkning og registrering af katte (jf. hundelovens § 1).
- § Forbud mod stadighed at holde en kat indespærret i bur eller små rum (det kan oplyses, at visse katteopdrættere holder deres hankatte indespærret på f.eks. toiletet det meste af dens liv (jf. hundelovens § 5).
- § Forbud mod at holde katte på ubeboede steder, så som kolonihaver (jf. hundelovens § 2).
- § Forbud mod nedskydning af herreløse katte. Herreløse katte skal indfanges, hvorefter aflivning kan ske efter reglerne i bekendtgørelse nr. 384 af 17. juli 1984 om indfangning og aflivning af herreløse katte. Kommunerne tilpligtes at varetage opgaven. Mark- og vejfredslovens bestemmelser i § 14 fastholdes for katte, for hvilke man har forvisset sig om ejerforholdet. Rådet er opmærksom på, at der her kan opstå visse problemer, idet reglen må antages at kræve en ændring af ovennævnte bekendtgørelse. Der bør reelt i bekendtgørelsen være forbud mod almen nedskydning, såfremt en herreløs kat ønskes aflivet. Bekendtgørelsen bør derfor med dette forslag også vedrøre herreløse katte uden forudgående indfangning.
- § Forpligtelse for besidderen af en kat til at erstatte den skade, katten forvolder på andres ejendom (jf. hundelovens § 8).
- § Forpligtelse til politiet om at give pålæg om indelukning eller fjernelse af katte efter klager fra de omkringboende over gentagne eller vedholdende gener fra fritgående katte. For herreløse katte gives pålægget til kommunen (jf. hundelovens § 4).

- § Regler om erhvervsmæssigt hold af og opdræt af katte – herunder registrering heraf.
- § Regler om kattepensioner.
- § Regler om strafsanktionering.

En væsentlig grund for mærkning af katte er, at man hermed får mulighed for at kunne skille tamkatte fra den vilde bestand og dermed holde populationen af vilde katte på et passende niveau.

Der er to væsentlig grunde til dette:

1. Vildkattepopulationen virker som et reservoir for overførsel af sygdomme til tamkattebestanden, fx kattesyge, leukæmi, katteinfluenza, indvoldsorm, lopper osv.
2. Populationen af vildkatte virker anderledes som et reservoir for zoonoser, hvor vilde katte kan være medvirkende til og involveret i at påføre mennesker sygdom, fx visceral larva migrans, toxoplasmosis, lopper, skab m.v.

Under det forberedende arbejde med en lov om katte anbefaler Rådet, at der finder en høringsrunde sted med involvering af diverse dyreværnsorganisationer og andre organisationer så som Den Danske Dyrlægeforening, Dyreværnsrådet, Det Dyreetiske Råd, Jagtforeninger, Dansk Landbrug og Kommunernes Landsforening.

Afgørelse:

Som opfølgning på tilkendegivelser, bl.a. fra Det Veterinære Sundhedsråd, har Justitsministeriet anmodet Det Dyreetiske Råd om, at foretage en gennemgang af spørgsmålene om katte, og komme med anbefalinger til forbedring af kattens velfærd.

Udtalelsen forventedes at foreligge i sommeren 2003 og Justitsministeriet ville anvende denne som led i overvejelserne om udformning af en eventuel regulering på området for katte.

8 *Generelle udtalelser*

8.1 **Det Veterinære Sundhedsråds udtalelse af 24. juli 2002 om paratuberkulose**

Kliniske forhold

Paratuberkulose er en kronisk, uhelbredelig diarræsygdom, forårsaget af paratuberkelbakterien (*Mycobacterium avium*, subspecies paratuberculosis). Sygdommen angriber kvæg og andre drøvtyggere, herunder får, geder og hjortevildt.

Paratuberkulose kan optræde i flere former:

En klinisk form med udvikling af diarré, afmagring og død i løbet af én til nogle få uger, en kronisk form med utrivelighed, vekslende perioder med diarré og reduceret mælkeproduktion, samt

en subklinisk form uden påviselige indvirkninger eller kun svage indvirkninger.

Paratuberkulose karakteriseres ved en meget lang inkubationstid, mindst et år, men typisk over 2 år, og det menes, at bakterien skal optages i kalvens første levemåneder, for at der kan udvikles klinisk sygdom.

Subklinisk infektion med paratuberkulose i tarmslimhinden hos kvæg er almindelig. En stor del af disse infektioner udvikler sig aldrig til klinisk sygdom, men de pågældende dyr vil kunne smitte andre dyr.

Paratuberkulose ses hos alle kvægracer. Medvirkende til sygdommens udvikling og sværhedsgrad i den enkelte besætning er en lang række miljøfaktorer, herunder fodring, staldforhold, hygiejne og andre driftfaktorer.

Forekomst i Danmark

Det formodes, at paratuberkulose findes i mere end halvdelen af Danmarks malkekvægsbesætninger, heraf forekommer klinisk optræden kun i en mindre del af besætningerne. Der skelnes derfor mellem paratuberkulose besætninger med infektion uden klinisk sygdom, dvs. subklinisk inficerede besætninger, og besætninger med klinisk sygdom.

Smittespredning

Infektionen spredes især ved handel med dyr. Der er ikke tvivl om, at strukturændringerne i kvægsektoren med besætningsudvidelse gennem indkøb af dyr har bidraget stærkt til spredningen. Hertil kommer ændrede driftsformer bl. a. vedrørende gødningshåndtering, staldindretning og fodring, der øver betydelig indflydelse på spredningen indenfor besætningen og tillige er af stor betydning for, om infektionen udvikler sig til et klinisk sygdomsproblem.

Diagnostik

Diagnosen paratuberkulose kan stilles på baggrund af kliniske symptomer samt påvisning af bakterien i gødning eller tarmslimhinde, bakteriologisk eller histologisk, eller ved påvisning af en meget høj antistoftiter i en blodprøve. Serologien er dog en langt fra sikker metode.

Derimod volder det betydelige vanskeligheder at påvise latent inficerede dyr, idet der ikke findes metoder, der kan danne grundlag for en sikker diagnostik, og det er nærmest umuligt af afgive sikre udsagn m.h.t. infektionsfrihed hos enkeltdyr. Dyrkning er den sikreste metode til påvisning af smitten, men et negativt dyrkningsresultat udgør ingen garanti for, at dyret ikke er inficeret med paratuberkelbakterier. Sikkerheden øges utvivlsomt, når der undersøges gødning fra samtlige voksne dyr i en besætning, d.v.s. dyr over 2 år. Metoden er imidlertid både ressourcekrævende og langsom (ca. 3-4 mdr.).

Bekæmpelse

I Danmark er sygdommen ikke anmeldeligt, og der findes ingen særlige bestemmelser vedrørende bekæmpelse af paratuberkulose. Sanering for smitten sker på ejerens eget initiativ,

eventuel med støtte fra Mejeribrugets Kvægerstatningsordning og baseres på udsættelse af dyr, der ved gødningsundersøgelse har vist sig inficerede, udsættelse af kalve født af inficerede mødre samt eliminering af smittepresset på kalvene.

Der findes ligeledes en vaccine mod sygdommen. Anvendelse heraf kræver Fødevarerdirektoratets tilladelse. Vaccinen anvendes til få uger gamle kalve (kviekalve), og virkningen af vaccinen synes at være god, idet antallet af kliniske tilfælde falder, ligesom bakterieudskillelsen i gødningen nedsættes betydeligt.

Tilladelse til vaccination kræver, at bakterien er påvist i besætningen, og der skal foreligge en handlingsplan for at en tilladelse kan gives. Tilladelserne gives for 5 år, og de kan forlænges. En tilladelse registreres i CHR og der lægges omsætningsrestriktioner på hundyr i en vaccine-ret besætning.

Retslige forhold

Den retslige betydning af paratuberkulose knytter sig især til følgende forhold:

Oplysningspligten:

En besætningsejer, der har viden eller mistanke om, at paratuberkulose forekommer i besætningen, har ved salg af dyr pligt til at oplyse køberen herom. Det skal understreges, at denne oplysningspligt ikke har baggrund/er nedfældet i særlige veterinære bestemmelser vedrørende paratuberkulose, men i generelle køberetlige regler. Overtrædelse heraf kan udløse et erstatningsansvar.

Klinisk paratuberkulose:

Såfremt der konstateres klinisk paratuberkulose hos et handlet dyr mindre end 12 måneder efter leveringen, anses dyret for at have lidt af en væsentlig og skjult mangel. Ved en mangel forstås i denne sammenhæng, at dyret lider af en sygdom, i dette tilfælde paratuberkulose, som køberen ikke har kunnet opdage ved en efter forholdene sædvanlig undersøgelse af dyret. Dette forhold kan give køberen adgang til at hæve købet eller kræve forholdsmæssigt afslag i købesummen, jf. Købeloven."

Påvisning af paratuberkelbakterier i gødningen hos et handlet dyr vil næppe i almindelighed være at anse som en mangel, medmindre der forekommer kliniske tegn på paratuberkulose inden for et år efter handelen.

Udvidet erstatningsansvar

I forbindelse med konstatering af paratuberkulose har der været rejst spørgsmål om, hvorvidt sygdommen har en sådan skadevoldende karakter, at den kan medføre et videregående erstatningsansvar end foreskrevet efter Købeloven.

Paratuberkulose har imidlertid fået en væsentlig udbredelse i Danmark. Det må derfor formodes, at mange kvægejere har smitten i deres besætning uden at være bekendt hermed. Som følge heraf består der i handelssituationer en betydelig og kendt risiko for at introducere sygdommen i kvægbesætningerne.

På grund af sygdommens udbredelse m.v. vil det være yderst vanskeligt at føre bevis for, at

sygdommen har påført køberen et tab som kan udløse et videregående erstatningskrav end foreskrevet i Købeloven.

Et videregående erstatningskrav vil som minimum forudsætte, at køberen kan dokumentere, at hans besætning forud for indsættelse af det/de købte dyr var fri for paratuberkulose. Dette er et civilretligt spørgsmål

Register

AFGØRELSER I TIDLIGERE SAGER

0633-76.01	Gris som blev transporteret til slagteri om end den ikke støttede på venstre forben	s.11
0633-101.01	Gris som ikke tog støtte på højre forben og som blev transporteret levende til slagteri	s.11
0621-20.01	Undersøgelse af hest som var halt	s.11
1621-20.99	Forsikringssselskabs afslag af udbetaling af livsforsikret hest	s.11
0621-7.00	Hest som trådte på jernbanesvelle ved hingstekåring	s.11
1611-29.00	Handelsundersøgelse af hest med konstaterede ”kissing spines”	s.12
0633-94.01	Orne med hjørnetænder vokset ind i underkæbe	s.12
0632-48.01	En død, meget mager ko	s.12
0638-24.01	En besætningsejers dyreværns-mæssige uacceptable forhold	s.12
0632-54.01	Vanrøgt af kreaturer under vinterlige forhold	s.12
0634-42.00	Aflivede hund med hjemmelavet kanon	s.12
0624-3.00	Hund drægtig ved salg	s.12
1614-16.99	Handelssag hvor hund var leveret med hudbetændelse	s.12
0624-1.00	Erstatningssag mod hundepension i forbindelse med tæves ophold	s.12
0636-15.01	Fjerfældningprogram for høns	s.13

0636-12.01	Tællemaskine som ikke fungerede tilfredsstillende ved opsamling af kyllinger	s.13
------------	--	------

HANDELSSAGER VEDRØRENDE HESTE

2002-20-03-00011	Hest som efter levering får konstateret ankylose	s. 13
2002-20-03-00012	Salg af plag med lufthævelse på højre side af halsen	s.14
2003-20-03-00026/ 0611-12.02	Tvivel om rigtigheden af hests højdemål	s.18
0611-13.02	Hest med kodeledsbetændelse	s.21
0611-15.02	Hest med stor ledmus	s.25
0611-16.02	Afslag fra forsikringsselskab vedrørende erstatning for hest, som blev aflivet af dyreværnsmæssige årsager	s.26
0611-14.02	Hest som var halt på højre forbens	s.28

HANDELSSAGER VEDRØRENDE KATTE

2002-20-03-00008	Kat med ”Polycystic Kidney Disease” og betændelsesforandringer som var stærkt forenelige med felin infektiøs peritonitis	s.29
2002-20-03-00006	Kat med ”kronisk aktiv uveitis”	s.31

HANDELSSAGER VEDRØRENDE FUGLE

2002-20-03-00007	Amazonpapegøje med Aspergillus infektion i luftvejene	s.32
2002-20-03-09	Papegøje med lungebetændelse	s.34

HANDELSSAGER VEDRØRENDE HUNDE

0614-2.02	Hvalp med svære smerter i kæben og hvoraf røntgenbillederne afslørede forandringer karakteristiske for craniomandibulær osteopathi i svær grad	s.36
0614-3.02	Køb af labrador hvor der var problemer med det ene ben	s.37

2002-20-03-00010 Præriehund som ved levering led af diarre og dehydrering og som den senere døde af s.39

ANSVARSSAGER VEDRØRENDE HESTE

2002-20-04-00002 Hest med kodeledsmus s.43

2002-04-04-00007/
065-19.00 Dyrlæges fejl i forbindelse med handelsundersøgelse af hest s.45

2002-20-04-00008 Hest med sædstrengsfibrose efter kastrering af dyrlæge s.48

2002-20-04-09 Dyrlæges behandling af hest med tilbageholdt efterbyrd, hest med COPD samt optagelse af røntgenbilleder. s.51

2002-20-04-00012 Syns- og skønsmandens besvarelse af at ikke stillet spørgsmål s.53

2002-20-04-00010 Påstand om dyrlæges culpøs og ansvarspådragende adfærd under forløsning af hoppe s.54

ANSVARSSAGER VEDRØRENDE KVÆG

2002-20-04-00004/
0622-6.01 Forsikringssselskabs erstatningssag mod vognmand i forbindelse med transport af køer s.60

0622-7.02 Kødkvægsbesætning som uden BVD-fri status alligevel blev sat på græs s.64

0622-8.02 Klage over dyrlæges behandling af to fedekalve s.65

ANSVARSSAGER VEDRØRENDE SVIN

0623-5.02/
1623-8.99 svinebesætning med PRRS-VAC, spørgsmål om dyrlægen burde have udtaget obligatoriske statusblodprøver s.66

2002-20-04-00001 Sobesætning reinficeret med ondartet lungesyge, vognmand sagsøgt for at have været årsag til smitteoverførsel s.71

2002-20-04-00003 Dyrlæge sagsøgt for mangelfuld rådgivning og misligholdelse af sundhedsrådgivningsaftale s.74

2002-20-04-00011	Dyrlæges ansvarspådragende adfærd i relation til vaccination af ældre dyr	s.78
------------------	---	------

ANSVARSSAGER VEDRØRENDE HUNDE OG KATTE

0624-9.02	Hund med konstaterede øremider	s.81
-----------	--------------------------------	------

DYREVÆRNSSAGER VEDRØRENDE HESTE

2002-20-051-0001/ 0631-36.02	Heste uden erkendelig fedtvæv	s.83
2002-20-051-00002	Hest slået af beslagsmed som reaktion på selvforsvar	s.84
0631-35.02	Besigtigelse af hesten som ikke fik tilstrækkelig foder	s.85
2002-20-051-00003	Rideskolehest med belastet kredsløb og forhøjet puls men hvor rideskole afslår at tilkalde dyrlæge	s.86
0631-30.02	Heste uden adgang til drikkevand	s.89
0631-31.02	Heste uden adgang tørt og strøet leje	s.89
2002-20-051-00005	Heste indhegnet på eng hvor betydelig dele af folden var oversvømmet	s.90
0631-29.02	Hest som stod på fold med lange og uplejede hove	s.94
0631-34.02	Heste fundet med bidsår på låret samt ubehandlede åbne sår på begge haser	s.95
0631-28.02	Heste transporteret i lastbil uden skillevægge	s.97

DYREVÆRNSSAGER VEDRØRENDE KVÆG

2002-20-052-00007/ 0632-93.02	Kødkvæg uden adgang til læskur eller bygning	s.98
2002-20-052-00029	Kvæg kun adgang til transportvogn uden overdækning	s.99
2002-20-052-00005/ 0632-79.02	Kvier som skulle kælte lå uden opsyn	s.101

2002-20-052-00014/ 0632-89.02	Fire voksne kreaturer på mark uden adgang til læskur	s.102
2002-20-052-00015/ 0632-90.02	Besætning med adgang til flytbar læskur	s.102
2002-20-052-00001	Transport af kalv som var afmagret og svært støttehalt på venstre bagben	s.103
2002-20-052-00002	Transport af ko som var tydelig halt på højre bagben	s.105
2002-20-052-00003	Chauffør efterlod syg og tilskadekommet ko i hjælpeløs tilstand og uden at have tilkaldt hjælp	s.107
2002-20-052-00008	Transport af køer med nødslagtningsattester	s.108
2002-20-052-00009	Afmagret ko transporteret til slagteri	s.111
2002-20-052-00012/ VE 1632-209.99	Transport af ko, som var skæv i bækkenet	s.113
2002-20-052-00021	Transport af afkræftet jerseyko ude af stand til at rejse sig	s.113
2002-20-052-00030	Transport af ko med amputeret klov	s.116
2002-20-052-00031	Transport af støttehalt ko	s.117
2002-20-052-00032	Overdreven brug af el-stav	s.118
2002-20-052-00034	Transport af halt ko	s.119
2002-20-052-00010	Vanrøgt af uden- og indendørs hold af kreaturer	s.121
2002-20-052-00011	Syge, afmagrede og selvdøde kreaturer	s.123
202-20-052-00019	Uhensigtsmæssig og overdreven brug af el-stav på et slagteri	s.125
2002-20-052-00020	Kødkvægsko manglende det ene øje	s.126
2002-20-052-00022	Afhorning af kalve <3 måneder uden bedøvelse	s.128
2002-20-052-00023	Syg ko på en mark ude af stand til at rejse sig	s.128
2002-20-052-00024/	Manglende pasning og pleje af en kreaturbesætning	s.130

VE 0632-76.02

2002-20-052-00025	Manglende pasning og pleje af besætning	s.131
2002-20-052-00026	Vanrøgt af besætning	s.134
2002-20-052-00028	Vanrøgt af malkebesætning	s.137
2002-20-052-00033	Støttehalt ko på en mark	s.139
2002-20-052-00035	Ko med mandibulær aktinomykose	s.140
2002-20-052-00016	Manglende udmugning	s.141
2002-20-052-00006	Vanrøgt af kreaturbesætning	s.142
2002-20-052-00013/ 0632-72.02	Kalv hvor halen var omsnøret med gødning ca. 30 cm fra haleroden	s.144

DYREVÆRNSSAGER VEDRØRENDE SVIN

2002-20-053-00001	Gris med brok	s.145
2002-20-053-00007	Gris med brok	s.146
2002-20-053-00017	Gris med brok	s.148
202-20-053-00010/ VE 0633-92.02	Gris med brok	s.150
2002-20-053-00002/ 2002-20-053-00003	Transport af springhalt gris	s.151
2002-20-053-00006	Transport af springhalt gris	s.152
2002-20-053-00009/ VE 0633-107.02	Transport af springhalt gris	s.155
2002-20-053-00012	Transport af springhalt gris	s.156
2002-20-053-00013	Transport af halt gris	s.157
2002-20-053-00016	Transport af halt gris	s.159

2002-20-053-00019	Transport af halt gris	s.160
2002-20-053-00020	Transport af gris med ældre brud	s.162
2002-20-053-00021	Transport af tre bevægelseshæmmede grise	s.163
VE 0633-102.02	Transport af springhalt gris	s.165
2002-20-053-00004	Gris tatoveret 17 gange	s.167
2002-20-053-00014	Grise slået med PCV plastikslange	s.168
2002-20-053-00018	Vanrøgt af svinebesætning	s.170
2002-20-053-00011/ VE 0633-103.02	Vanrøgt af svinebesætning	s.172
2002-20-053-00015	Orne med indgroede hjørnetænder	s.174

DYREVÆRNSSAGER VEDRØRENDE HUNDE OG KATTE

2002-20-054-00001	Kat skudt med luftgevær	s.175
2002-20-054-00012	Kat kørt over og forsøgt aflivet med kanonslag	s.177
VE 0634-47.02	Killing kastet mod badeværelsesgulv/væg	s.178
2002-20-054-00003/ VE 0634-49.02	Killing efterladt i papkasse	s.179
2002-20-054-00002	Schæfertæve påkørt uden efterfølgende at være behandlet af dyrlæge	s.180
2002-20-054-00004	Vanrøgt af hunde	s.181
2002-20-054-00009	Afmagret Rottweiler efterladt	s.182
2002-20-054-00010	Rottweilerblanding misligholdt	s.184
2002-20-054-00011/ VE 0634-44.02	Vanrøgt af colliehunde	s.185
VE 0634-45.02/ VE1634-169.99	Vanrøgt af hunde	s.188

2002-20-054-00005	Schæferhund skudt med haglgevær	s.189
2002-20-054-00007	Hund kastet igennem stue	s.191
2002-20-054-00008	Labradorhvalp slået og sparket	s.192
VE 0634-48.02	Bullmastiff forsøgt aflivet med baseballbat	s.193

DYREVÆRNSSAGER VEDRØRENDE FÅR OG GEDER

2002-20-055-00001	Afkræftet døende vædder liggende på mark	s.194
VE 0635-12.02/ VE 1635-29.99	Udendørs hold af får i vinterperioden	s.196
2002-20-055-00002	Får med dårlige klove	s.197
2002-20-055-00003	Vanrøgt af får	s.198
VE 0635-11.02	Får slået med jernstang	s.200

DYREVÆRNSSAGER VEDRØRENDE FJERKRÆ OG FUGLE

2002-20-056-00001/ VE0636-6.02	Vanrøgt af strudse	s.201
2002-20-056-00003/ VE 0636-5.01	Svaleunger aflivet ved at træde på rederne	s.205
2002-20-056-00004	Stort antal slagtekyllinger døde under transport	s.205

DYREVÆRNSSAGER VEDRØRENDE ANDRE DYR

2002-20-056-00002	Ræve transporteret i trådbure	s.206
2002-20-056-00005	Ræv fanget i affaldsstativ	s.207
2002-20-056-00006/ VE 0637-10.02	Vanrøgt af krybdyr	s.208

VE 0637-9.02 Slinger opbevaret på et for lille areal s.210

DYREVÆRNSSAGER VEDRØRENDE BLANDEDE BESÆTNINGER

2002-20-057-00001 En død ko og flere syge s.211

2002-20-057-00005 Vanrøgt af kreaturer under transport s.213

2002-20-057-00006 Vanrøgt af blandet besætning s.215

2002-20-057-00007 Vanrøgt af svin og kreaturer s.218

2002-20-057-00008/
VE 0638-16.01 Vanrøgt af blandet besætning s.219

2002-20-057-00009 Vanrøgt af blandet besætning s.222

2002-20-057-00010 Vanrøgt af udendørshold af blandet besætning s.223

2002-20-057-00011 Vanrøgt af blandet besætning s.225

VE 0638-25.02 Manglende pasning og pleje af besætning s.227

VE 0638-26.02 Vanrøgt af svin s.229

VE 0638-27.02 Vanrøgt af kreaturer og kalve s.231

VE 0638-28.02 Vanrøgt af grise og kreaturer s.233

VE 0638-30.02 Manglende pasning af blandet besætning s.235

SAGER VEDRØRENDE DYRLÆGEVIRKSOMHED

2002-20-07-00001 Dyrlæges manglende rådgivning i henhold til gældende lovgivning s.238

2002-20-07-00007 Klage over dyrlæges undersøgelse ved handel af hest s.244

VE 065-21.02 Klage over dyrlæge, som stillede diagnosen COPD s.246

2002-20-07-00002 Klage over dyrlæges behandling af hoppe s.247

2002-20-07-00004 Klage over dyrlæges behandling af hund med livmoderbetændelse

		s.250
2002-20-09-00005	Klage over dyrlæge som undlod at færdigbehandle kat	s.252
2002-20-09-00011	klage over at dyrlæge undlod at give hund stivkrampeserum	s.253

HØRINGER OG ANDRE SAGER

2002-20-09-00002	Staldforhold på mindre slagterier	s.254
2002-20-09-00003/ VE 0614-4.02	Erhvervsmæssig handel samt opdræt af hunde	s.255
2002-20-09-00004	Hestetandpleje og akupunktur udført af ikke-dyrlæger	s.256
2002-20-09-00012	Privat henvendelse	s.256
2002-20-09-00013	Transport af dyr med afhelede hoftebrud/ledskred	s.257
VE 069-25.02	Høring om BSE og TSE	s.259
VE 069-30.02	Chipmærkning af heste	s.259
VE 069-31.02	Forslag om udvidning af adgangen til at opnå dom om tvangsmæssig besætningsreduktion	s.261
VE 069-32.02	Arealkrav for udleveringsvogne	s.261
2002-20-08-00001	Opfordring fra Rådet til undersøgelse af forholdene for slagtekyllinger	s.262
2002-20-08-00013	Aflivning af marsvin	s.263
2002-20-08-00017	Høring om lov om ændring af dyrlægegerning	s.263
2002-20-08-00002(4)	Høring om ændring af lov om indendørs hold af drægtige søer og gylte og lov om indendørs hold af smågrise, avls- og slagtesvin samt bekendtgørelse om ændring af bekendtgørelse om beskyttelse af svin og bekendtgørelse om halekupering og kastration af svin	s.264

2002-20-08-00024	Høring om udkast til bekendtgørelse om mindstekrav med hensyn til beskyttelse af dyr på samlesteder og andre samlinger af dyr	s.265
2002-20-08-00019	Høring om udkast til bekendtgørelse om sundhedsrådgivningsaftaler for kvæg- og svinebesætninger	s.267
2002-20-08-00008	Opfordring fra Rådet til udarbejdelse af kattelov	s.268

GENERELLE UDTALELSER

Det Veterinære Sundhedsråds udtalelse af 24. juli 2002 om paratuberkulose	s.271
---	-------

Filnavn: rapport .doc
Bibliotek: I:\AF\KOMS\WWW\CMS\ftp_mapper\publications\2004092
Skabelon: C:\Skabeloner\Fødevaredirektoratets rapporter\A4.dot
Titel: Titel skrives her
Emne:
Forfatter: .
Nøgleord:
Kommentarer:
Oprettelsesdato: 06-12-2004 16:57
Versionsnummer: 7
Senest gemt: 09-12-2004 11:13
Senest gemt af: Peter Svane Lomborg
Redigeringstid: 57 minutter
Senest udskrevet: 09-12-2004 11:14
Ved seneste fulde udskrift
Sider: 285
Ord: 100.695 (ca.)
Tegn: 543.754 (ca.)